

Alþingi
Erindi nr. P 140/310
komudagur 18.11.2011

LR

Lögfræðistofa Reykjavíkur

Ástríður Gísladóttir hrl
Guðni Bergsson hdl
Guðrún Helga Brynlerfadóttir hrl
Jóhannes Albert Sævarsson hrl
Lérentínus Kristjánsson hrl
Ólafur Gerðarsson hrl, KSÍ umboðsm
Steinar Þór Guðgeirsson hrl
Sveinn Andri Sveinsson hrl
Tómas Jónsson hrl
Vilhjálmur Hans Vilhjálmsson hrl

Nefndarsvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

afrit sent: nefndasvid@althingi.isc

Reykjavík, 18. nóvember 2011

Varðar: Athugasemdir Allianz Ísland hf., við frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, mál nr. 195

Allianz Ísland hf. söluumbod, kt. 580991-1069, Digranesvegi 1, Kópavogi, hefur falið undirrituðum lögmanni að koma á framfæri athugasemdum varðandi frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum. Athugasemdir félagsins við frumvarpið, þingskj. nr. 200, lúta að 3. mgr. 10. gr. þess um lækkun á heimiludum frádrætti frá tekjum manna vegna iðgjalda til viðbótarlífeyrissparnaðar.

Allianz Ísland rekur söluumbod fyrir vörur þýsku tryggingasamsteypunnar Allianz, sem hefur frá árinu 2002 búið viðskiptavinum sínum hér á landi samninga um viðbótarlífeyrissparnað, í samræmi við lög nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Samningarnir fela í sér að iðgjöldum er ráðstafað til kaupa á lífeyristryggingu. Réttindi og útreikningar eru því ekki eins einfaldir og ef um hefðbundinn séreignasparnað væri að ræða. Um það bil 18 þúsund íslenskir réttthafar ráðstafa iðgjaldi sínu til viðbótartryggingarverndar með þessum hætti.

Varðandi 3. mgr. 10. gr.

Með frumvarpinu er lagt til að dregið verði tímabundið úr frádráttarbæmi iðgjalda vegna viðbótarlífeyrissparnaðar þannig að hámark launþega verði 2% af launum í stað 4% samkvæmt gildandi lögum. Í athugasemdum sem fylgja frumvarpinu segir að reikna megi með því að þessi aðgerð dragi úr iðgjaldagreiðslum launþega í svipuðum mæli, eða niður í 1,5–2% að jafnaði, en í dag sé meðalgreiðsluhlutfallið kringum 3%. Talið sé að þessi ráðstöfun muni auka beinar tekjur ríkissjóðs af tekjuskatti um allt að 1,4 milljarða kr. á árinu 2012, en einnig megi búast við einhverjum óbeinum áhrifum af auknum veltusköttum vegna hærri ráðstöfunartekna.

Vekja verður athygli á því að áætluð tekjuöflun samkvæmt framangreindu, umræddir 1,4 milljarðar króna, er ekki nettó aukning á tekjum ríkissjóðs heldur brúttó aukning. Það þýðir að ekki hefur verið tekið tillit til þess aukna kostnaðar sem af breytingunni mun hljóta.

Umtalsverður kostnaður mun óhjákvæmilega falla til vegna skriffinnsku við breytinguna. Um 62 þúsund réttthafar munu þurfa að breyta samningum sínum því allar breytingar á samningum um viðbótarlífeyrissparnað skulu vera skriflegar og undirritaðar af báðum aðilum og nær það bæði til lækkunar sem og hækkunar á iðgjöldum (sjá 2. gr. leiðbeinandi tilmæla FME nr. 2/3003). Í tilfelli viðskiptavina Allianz verður um að ræða umfangsmikla breytingu og endurútreikning á tryggingu hvers réttthafa. Í frumvarpinu er ekki tekið á því hver skuli bera slíkan kostnað. Ekki er heldur tekið á því hver skuli hafa frumkvæði að breytingum á þegar gerðum samningum.

Þá er það enn alvarlegra að áætlað nettó núvirði tekna ríkissjóðs vegna lækkunar hámarks frádráttarbærra iðgjalda úr 4% í 2% er ekki áætlað. Ekkert tillit er tekið til afleidds kostnaðarauka fyrir ríkissjóð í gegnum almannatryggingakerfið síðar meir. Þar sem almannatryggingakerfinu er ætlað að tryggja lífeyrisþegum vissa upphæð til ráðstöfunar og séreignarlífeyrisgreiðslur eru frádráttarbærar frá greiðslum Tryggingastofnunar til lífeyrisþega er mikilvægt að taka tillit til þessa þegar nettó tekjur ríkissjóðs af breytingunni eru metnar. Sé nettó núvirði tekna ríkissjóðs lægra eða jafnvel neikvætt er mikilvægt að frumvarpinu fylgi röksemdir fyrir því hvi lækkun hámarks frádráttarbærra iðgjalda úr 4% í 2% sé talin skynsamleg efnahagsráðstöfun eftir sem áður. Hafa má í huga að upphaflegur tilgangur aukins lífeyrisspamaðar var að minnka kostnað hins opinbera af almannatryggingakerfmu. Umrædd breyting er síður en svo til þess fallin ef af verður.

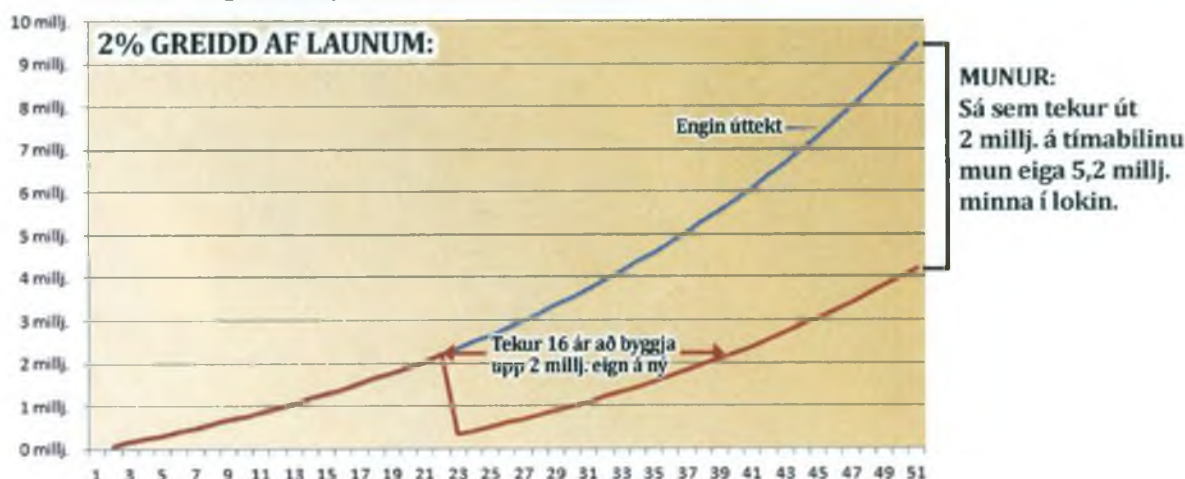
Fyrir liggur samkvæmt síðustu úttekt Fjármálaeftirlitsins á stöðu lífeyrissjóðanna að halli á heildarstöðu samtryggingardeilda þeirra nemur 651 milljörðum króna miðað við sl. áramót. Vegna stórkostlegrar hættu á vangetu almenna lífeyriskerfisins til að standa undir skyldubundnum lífeyri í framtíðinni er einkar mikilvægt að hvatt sé til viðbótarlífeyrisspamaðar. Umrædd breyting er ekki til þess fallin heldur þvert á móti dregur úr viðbótarlífeyrisspamaði beint og óbeint.

Frá árslokum 2008 hefur Alþingi í fimm skipti heimilað breytingar á reglum um viðbótarlífeyrisspamað. Það hefur leitt til þess að frá þeim tíma hafa verið greiddir ríflega 60 milljarðar króna úr viðbótarlífeyrisspamaði til 56 þúsund einstaklinga. Ekki verður séð að lagt hafi verið mat á þjóðhagsleg áhrif þessa til framtíðar, þ.e. að þessir fjármunir muni ekki nýtast þessum aðilum þegar að lífeyristöku þeirra kemur. Ljóst má vera að það mun ekki einungis draga úr þeim lífsgæðum sem viðkomandi einstaklingar hefðu ella notið heldur einnig koma til með að auka á útgjöld ríkisins. Þau útgjöld koma til viðbótar þeim kostnaði sem lækkun hámarks frádráttarbærra iðgjalda úr 4% í 2% mun hafa. Lækkunin getur haft þau áhrif að framlag í viðbótarlífeyrisspamað lækki um 10 milljarða á ári, samtals 20 milljarða á gildistíma lækkunarinnar.

Á eftirfarandi myndum má sjá hvernig spamaður einstaklings, sem tekið hefur tvær milljónir króna úr viðbótarlífeyrisspamaði sínum skv. ofangreindu, þróast annars vegar miðað við að iðgjald nemi 2% af launum og hins vegar 4%.

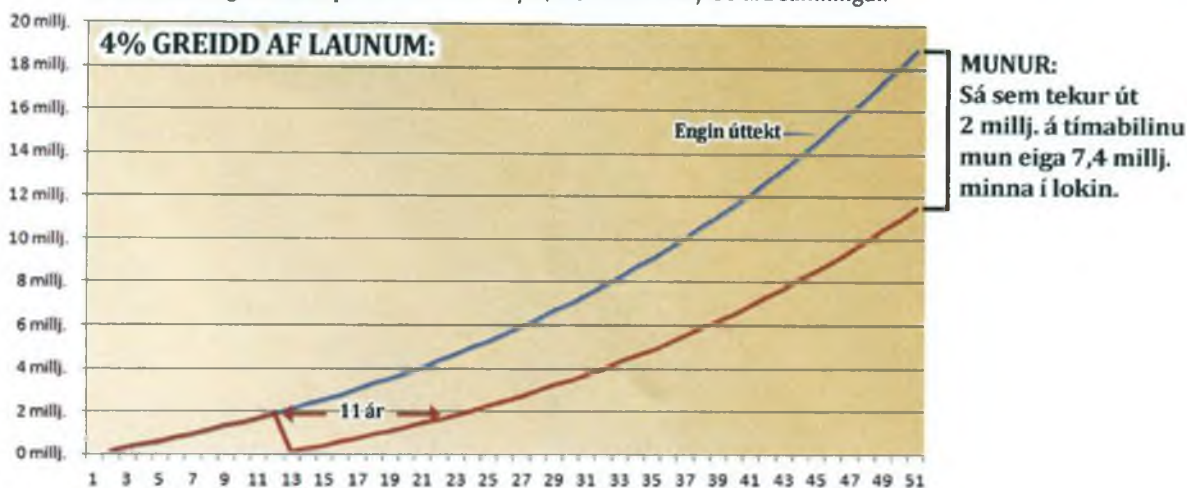
Hvað gerist ef einstaklingur tekur 2 millj. út úr viðbótarlífeyrisspamaði?

M.v. einstakling með 300 þús. kr. í mán.laun. / 3,5% raunvextir / 50 ára samningur.

Hvað gerist ef einstaklingur tekur 2 millj. út úr viðbótarlífeyrissparnaði?

M.v. einstakling með 300 þús. kr. í mán.laun. / 3,5% raunvextir / 50 ára samningur.

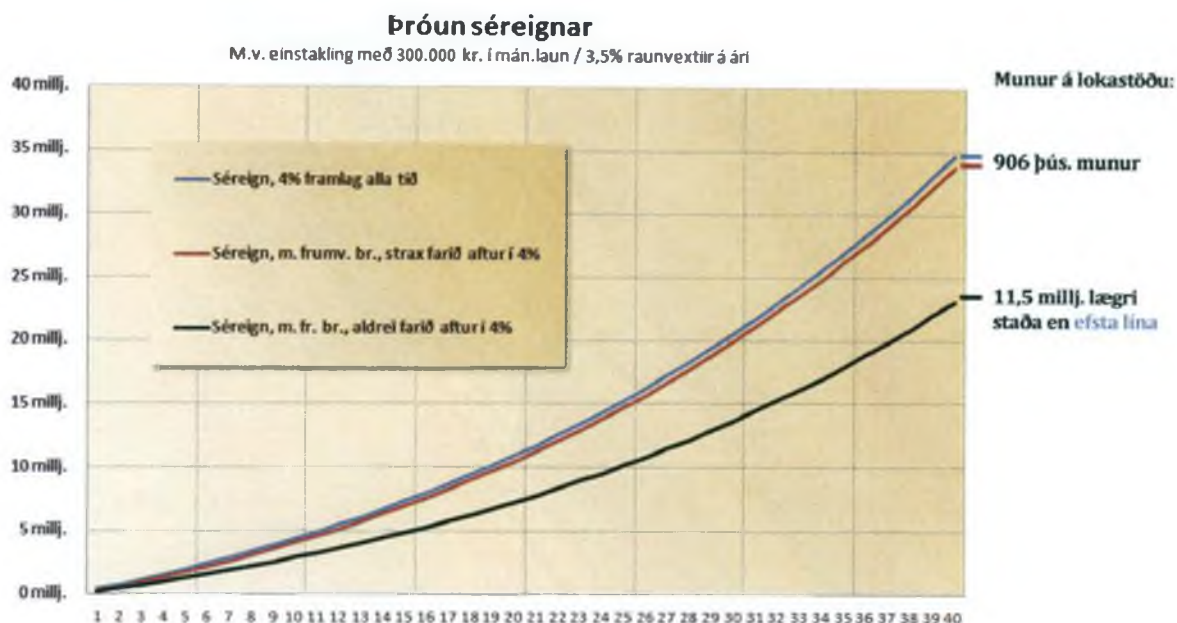
Með lögum nr. 129/1997 var komið á því kerfi viðbótarlífeyrissparnaðar sem hér er í gildi. Það var í öllum aðalatriðum byggt á hugmyndum sem lagðar höfðu verið fram samkvæmt tillögum Alþjóðabankans í skýrslu frá árinu 1994 þar sem eindregið var hvatt til þess að þjóðir heims þróðu lífeyriskerfi sín og byggðu þau á þremur meginstöðum, samtryggingu, sjóðsöfnun og eigin sparnaði (sbr. mynd hér á eftir). Viðtæk sátt varð á Alþingi um þetta efni og lá m.a. til grundvallar þau mjög svo jákvæðu áhrif sem aukinn langtímasparnaður hefur hvort sem litið er til fjárhagsstöðu einstaklinga eða þjóðfélagsins alls. Það er mikilvægt að kjörmir fulltrúar standi vörð um þetta kerfi og samþykki ekki breytingar sem ójákvæmilega laska eina af stöðum lífeyriskerfisins og sendi reikninginn fyrir því á skattgreiðendur framtíðarinnar. Ekki síst er það mikilvægt þegar litið er til áfallinnar tryggingafræðilegrar stöðu lífeyrissjóðanna.

Það er einkar mikilvægt að sem minnst sé hróflað við kerfi sem atlað er að hafa jákvæð áhrif til langs tíma. Það mun auk þess ójákvæmilega koma sér afar illa fyrir þá sem gert hafa langtíma samninga og byggt langtíma áætlanir sínar á gildandi lögum ef Alþingi breytir eftirá þeim forsendum sem lágu til grundvallar ákvarðanatöku viðkomandi.

Jafnvel þótt 3. mgr. 10. gr. frumvarpsins sé aðeins atlað að gilda tímabundið er ekkert sem tryggir sjálfkrafa hækkun úr 2% í 4% þegar gildistímanum er atlað að ljúka. Hvert ár sem sjóðfélagi frestar hækkun iðgjalds úr 2% í 4% er honum dýrt. Á eftirfarandi töflu má sjá að jafnvel þótt breytingin verði aðeins til tveggja ára eins og lagt er til og sjóðfélagi, sem fær í laun 300.000 kr., hækkar hlutfallið upp í 4% strax aftur árið 2015 mun hann hafa ríflega 900.000 kr. lægri eign eftir 40 ára ávöxtunartíma m.v. 3,5% raunvexti en ef engin breyting á viðbótarlífeyrissparnaði væri gerð. Hækki hann hlutfallið

aldrei aftur verður eignin 11,5 milljónum króna lægri en ef hlutfallið hefði verið óbreytt í 4% allan ávöxtunartímann.

Núverandi staða lífeyriskerfisins bendir til þess að útgreiðslur úr kerfinu til þeirra sem náð hafa aldri fari sífellt lækandi. Hugsanleg ógn stöðjar því að almannatryggingakerfinu í þá átt að margfallt fleiri Íslendingar þurfi aðstoð úr almannatryggingakerfinu í framtíðinni vegna vangetu lífeyriskerfisins til að greiða fólki mannsæmandi lífeyri. Þessi ógn er til staðar og umrædd lagabreyting ýtir undir þá ógn sem er grafalvarlegt mál. Ef af verður þá aukast hugsanlega líkurnar á því að nauðsyn verði að framkvæma nýlegar hugmyndir einstaka þingmanna um að hækka ellilífeyrisaldur landsmanna.

Heildargreiðslur vegna lífeyrstrygginga íslenska ríkisins námu um 52 milljörðum króna úr almannatryggingakerfinu á árinu 2010 (sjá þskj. 710 - 387. mál - 139 lþ.) og ekki er óvarlegt að álykta að sú upphæð hækki þegar fram líður ef sparnaður minnkar í þjóðfélaginu. Besta leiðin til að lækka greiðslur úr almannatryggingakerfinu er að gera einstaklinga þjóðfélagsins betur færa að sjá um sig sjálfa á efri árum. Það væri þess vegna glapræði að lækka frádráttarbærni iðgjalda vegna viðbótarlífeyrissparnaðar í 2% af launum í stað 4% því ávinningurinn er svo lítið brot af því hver aukning á greiðslum kann að vera út úr almannatryggingakerfinu við það að færri spari til efri árunna. Það er gríðarlegt hagsmunamál fyrir ríkissjóð að hvatt sé til aukins sparnaðar en ekki latt eins og núverandi lagafrumvarp gerir.

Þegar ókostir þessarar breytingar og óafturkræf áhrif til framtíðar eru metin samhliða takmörkuðum kostum frumvarpsins blasir það við að ekki getur verið réttlátanlegt að hrófla við gildandi lögum. Er því lagt til að 3. mgr. 10. gr. frumvarpsins verði felld niður í meðförum hæstvitrar efnahags- og viðskiptanefndar.

Virðingarfyllt,

f.h. Allianz Ísland hf. sölubod

Ástríður Gísladóttir hrl.

Alþingi Nefndarsvið
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 140/325
komudagur 21.11.2011

Reykjavík, 21. nóvember 2011
Tilvísun: 201111-0012

Efni: Umsögn um frumvarp til laga umráðstafanir í ríkisfjármálum, 195 mál.

Alþýðusamband Íslands hefur fengið til umsagnar frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, 195 mál.

Alþýðusamband Íslands gerir eftirfarandi athugasemdir við frumvarpið:

- Samkvæmt 4. gr. hækka fjárhæðarmörk tekjuskattsstofnsins um 3,5% í stað þess að hækka í samræmi við launavísitölu. Í ákvæði til bráðabirgða er tekið fram að þetta eigi einungis við um staðgreiðsluárið 2012. ASÍ telur eðlilegra að fjárhæðarmörkin hækki í samræmi við breytingar á neysluverðsvísitölu líkt og persónuafslátturinn. ASÍ leggur því til að gerð verði varanleg breyting 5. tölulið 66. gr. laga nr. 90/2003 á þann veg að í stað launavísitölu komi neysluverðsvísitala. Slíkt fyrirkomulag tryggir vissa sveiflujöfnun sem er mikilvæg fyrir heimilin í landinu, þ.e. þegar kaupmáttur dregst saman þá lækkar hlutfallsleg skattbyrði en þegar kaupmáttur eykst þá eykst skattbyrðin. Slíkt fyrirkomulag ýtir einnig undir skynsamlega hagstjórn.
- Samkvæmt c. lið 10. gr. á að þrengja að skattfrelsi lífeyrisiðgjalda með þeim hætti að launafólk geti einungis lagt 2% af tekjum sínum í séreignarlífeyrissjóð án þess að greiða tekjuskatt af inngreiðslunni, í stað 4% áður. ASÍ mótmælir harðlega þessum áformum. Verið er að þrengja að séreignarlífeyriskerfinu en frá hrúni hefur kerfið veikt mikið þar sem margir hafa tekið út sparnað sinn. Mikilvægt er að hafa í huga að þegar samið var um þetta fyrirkomulag á almennum vinnumarkaði fyrir rúmum áratug átti þetta fyrirkomulag að jafna lífeyrisréttindi milli almenna og opinbera vinnumarkaðarins. Meðal annars var gert ráð fyrir því að launafólk á almennum vinnumarkaði gæti nýtt þennan sparnað til þess að flýta starfslokum og jafna þannig þann mun sem er á starfslokaaldri á almennum og opinberum vinnumarkaði en opinberir starfsmenn geta farið á eftirlaun 60-65 ára en launafólk á almennum vinnumarkaði 67 ára.
Þá er ljóst að með því að þrengja að skattfrelsi inngreiðslna í séreignarlífeyrissjóð er verið að draga úr sparnaði sem annars vegar dregur úr fjárfestingum þegar mikil þörf er á þeim og einnig mun þetta leggja þyngru byrðar á almannatryggingakerfið til framtíðar.
- ASÍ hefur stutt þá breytingu að taka upp sérstakt kolefnisgjald. ASÍ leggur þó áherslu á tvennt:
 - Ekki er skynsamlegt við núverandi aðstæður að nota breytinguna til þess að auka álögur á almenning. Eðlilegt er að draga úr öðrum álögum á móti. Að hluta er þessum sjónarmiðum mætt með því að hækka bensín-, olíu- og kílómetragjald um

2,5% í stað 5,1% almennrar verðlagshækkunar. Hækkun kolefnisgjaldsins gefur ríkissjóði um 800 milljónir í tekjur en ríkissjóður verður af 400 milljónum með því að hækka bensín, olíu- og kílómetragjaldið um 2,5%. Nettó gefa framangreindar breytingar ríkissjóði um 400 milljónir í auknar tekjur. Eðlilegt er að nýta þetta 400 milljóna svigrúm til að draga frekar úr hækkun bensín-, olíu- og kílómetragjalds.

- Að ekki verði um tvísköttun að ræða. Koma verður í veg fyrir að vissar atvinnugreinar þurfi að tvígreiða fyrir losun kolefnis.
- ASÍ vill taka fram vegna þess sem fram kemur í greinargerð frumvarpsins, að lífeyrissjóðum sé ætlað að fjármagna 1,4 ma.kr. af vaxtaniðurgreiðslu ársins 2012. Slík skattlagning er í fullkominni ósátt við aðila vinnumarkaðarins. Verði af þeirri skattheimtu mun hún leiða til frekari skerðingar á kjörum lífeyrisþega í almennum lífeyrissjóðum sem ekki njóta afkomutryggingar líkt og lífeyrisþegar í sjóðum hins opinbera. Ríkissjóður og sjóðir sveitarfélaga munu bæta lífeyrissjóðum opinberra starfsmanna upp skattgreiðslurnar ef af verður. Slík skattlagning á lífeyrissjóðina er því í ósamræmi við þau markmið sem stjórnvöld og aðilar vinnumarkaðarins settu sér við gerð síðust kjarasamniga að jafna lífeyrisréttindi milli almenna og opinbera vinnumarkaðarins.

F.h. Alþýðusambands Íslands

Ólafur Darri Andrason

Ólafur Darri Andrason

Hagfræðingur ASÍ

Alþingi
Erindi nr. P 140/115
komudagur 14.11.2011

Alþingi
Skrifstofa Alþingis, nefndasvið
Kirkjustræti
150 Reykjavík

Reykjavík, 9. nóvember 2011
Tilv. 2011110085/0.2.0

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (breyting ýmissa laga), 195. mál.

Vísað er í umsögn ÁTVR frá 26. nóv. 2010 um hækkun á áfengisgjaldi. ÁTVR ítrekar þá afstöðu sína að skattlagning á sterku áfengi sé komin að þolmörkum. Ef Alþingi ákveður að hækka áfengisgjöld þá leggur ÁTVR til að sterkt áfengi verði hækkað minnst en bjór mest. Tillaga ÁTVR er að áfengisgjald á bjór verði hækkað um 5%, á vín um 5% og á sterkt áfengi um 1%.

ÁTVR leggur til að tekið verði upp fast smásöluverð á tóbaki um leið og tóbaksgjaldið verður hækkað. Fast smásöluverð tóbaks er í samræmi reglur Evrópusambandsins og lög þess um skattlagningu tóbaks. Fjöldmörg ríki innan Evrópusambandsins hafa farið þessa leið, t.d. Þýskaland, Pólland, Ítalía og Spánn. Um leið tekur opinber aðili, í okkar tilfalli ÁTVR, að sér að gefa út og birta verðskrá sem allir smásalar verða að fylgja. Fast smásöluverð er fyrst og fremst sett af heilbrigðisástæðum. Það dregur úr sölu tóbaks vegna þess að smásalar geta ekki keppt innbyrðis í verðum og því er verðsamkeppni milli þeirra útilokuð. Slíkt fyrirkomulag var á Íslandi í fjöldamörg ár en fallið var frá því kerfi um miðjan tíunda áratuginn. Í staðinn var sett lágmarksverð á tóbak í smásölu. Frá kerfisbreytingu hefur álagning í smásölu hækkað frá rúmum 16% upp í um 28%.

Í dag hafa smásalar verulegan hag af því að selja tóbak. Það er mjög söluhvetjandi og slík staða er andstæð heilbrigðismarkmiðum stjórnvalda. Nú þegar er farið að bera á samkeppni í tóbakssölu þar sem smásalar lækka verð á tóbaki til þess að draga til sín viðskiptavinum. Einnig verður ríkið af skatttekjum þar sem viðbótarálagning smásala ber ekki tóbaksgjald. Um verulegar fjárhæðir er að ræða. Í dag má ætla að hlutur smásala í tóbakssölu sé rúmlega tveir milljarðar sem er tvöfalt það sem áður var. Innan Evrópusambandsins er hlutur smásala af andvirði sigarettupakka að meðaltali um 8-9% en hér á landi er hlutfallið um 17%.

Í hnotskurn felst tillaga ÁTVR í eftirfarandi:

Smásöluverð á tóbaksvörum verði fastsett og það sama á öllu landinu.

Tóbaksgjald verði hækkað um 7,5%

Álagning smásala verði fastsett og nemi 20% á söluverð frá ÁTVR

ÁTVR verði falið að birta verðskrá tóbaks á þriggja mánaða fresti

Einnig leggur ÁTVR til að gjald á tóbak sem reiknað er eftir vigt verði samræmt. Það þýðir að núverandi tóbaksgjald á neftóbak hækkar úr 4 krónum og tólf aurom í tólf krónur og 36 aura pr. gramm. Eftir breytinguna taki gjald á neftóbak sömu breytingum og annað tóbak. Að lokum vill ÁTVR benda á að reglur ÁTVR um vöruval tóbaks njóta ekki lagastoðar eins og

reglur um vöruval áfengis. Miklu skiptir að slík lagastoð sé til staðar.

Tillaga að breytingum á lagatexta:

Lög um tóbaksvarnir nr. 6/2002: 6. gr. 1. mgr. hljóði svo: "Vöruverð á tóbaki í verslunum sem selja tóbak í smásölu skal vera það sama hvar sem er á landinu. Álagning smásala skal vera 20% á söluverð frá ÁTVR. ÁTVR gefur út og birtir verðskrá á þriggja mánaða fresti. Tóbak má því aðeins "

Lög um verslun ríkisins með áfengi og tóbak, nr. 86/ 2011: Fyrirsögn 11. gr. verði: Vöruval áfengis.

Ný grein bætist við á eftir 11. gr. Hún verði svohljóðandi: Fyrirsögn: Vöruval tóbaks.

Texti:

Ráðherra setur reglugerð um vöruval og innkaup ÁTVR á tóbaki. Reglurnar skulu miða að því að tryggja vöruúrval með hliðsjón af eftirspurn kaupenda, jafnframt því að tryggja framleiðendum og birgjum tóbaks möguleika á því að koma vörum í sölu á íslenska markaðinum.

ÁTVR skal leitast við að innkaup séu í samræmi við alþjóðasáttmála.

ÁTVR er heimilt að hafna vörum sem innihalda gildishlaðnar eða ómálefnalegar upplýsingar eða gefa til kynna að tóbak auki líkamlega, andlega, félagslega eða kynferðislega getu, særa blygðunarkennd eða brjóta á annan hátt í bága við almennt velsæmi, m.a. með skírskotun til ofbeldis, trúar, ólöglegrar fíkniefna, stjórnmálaskoðana, mismununar og refsiverðar háttsemi. ÁTVR er heimilt að hafna vörum sem sérstaklega höfða til unglinga og ungs fólks.

Virðingarfyllt

Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins

Ívar J. Arndal

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík

Reykjavík 1. desember 2011

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, mál 195.

BHM gerir eftirfarandi athugasemdir við frumvarpið.

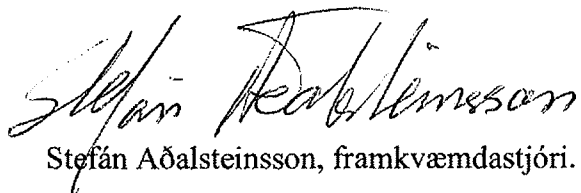
Samkvæmt lögum eiga tekjuskattsþrep að fylgja almennri launavístölu en eru skv. 4. gr. frumvarpsins aðeins látin hækka um 3,5% í stað 7% að óbreyttum lögum. Hér er því verið að lækka þau viðmiðunarmörk þar sem stjórnvöld telja að „hátekjum“ sé náð. BHM mótmælir þessari skerðingu.

BHM lýsir enn og aftur áhyggjum sínum af stöðu millitekjufólks. Undanfarin ár hefur verið að því þrengt með hækkun skatta og skerðingu bóta. Í þessu frumvarpi er ekkert sem boðar fráhrarf frá þeirri stefnu að í þessum hópi sé helst breið bök samfélagsins að finna. Auk þessa á að festa í sessi 1,2 milljarða umframlækkun á greiðslum úr Fæðingarorlofssjóði. Allt tal um lengingu fæðingarorlofs hlýtur að vera marklaust meðan hámarksgreiðslur úr sjóðnum eru enn festar við kr. 300.000 – og hækka ekki í samræmi við laun eða vísitölu.

Til er lögð tímabundin breyting á skattskyldu iðgjalda til séreignarlífeyrissjóða næstu þrjú árin þannig að skattfrjálst hámark framlags launamanns verði 2%. Þessi aðgerð mun draga úr sparnaði og leiðir til tvísköttunar hjá þeim launþegum sem nú þegar greiða 4% framlag og ekki gæta að því að láta lækka það í 2%. Hér er ráðist einhliða í breytingu á lífeyriskerfinu á sama tíma og aðilar vinnumarkaðarins og stjórnvöld eiga í viðræðum um breytingar á lífeyriskerfinu og framtíðarþróun þess. Þetta afnám skattleysis á hluta séreignarsparnaðar getur leitt til fráhrarfs frá honum og er breyting á lífeyriskerfi landsmanna sem ekki hefur verið til umræðu.

Samkvæmt frumvarpinu á að leggja á sérstakan fjársýsluskatt á launagreiðslur fjármálafyrirtækja, váttryggingafélaga og lífeyrissjóða. BHM telur fráleitt við núverandi aðstæður að leggja slíkan skatt á lífeyrissjóði. Slíkt eykur rekstrarkostnað sjóðanna og leiðir til lækkunar réttinda eða hækkunar iðgjalda. Þetta eykur enn á vanda lífeyrissjóðanna sem eru bundnir með fjármuni sína innanlands með þeim takmökkuðu fjárfestingarkostum sem þar bjóðast.

Virðingarfyllst,
f.h. Bandalags háskólamanna

Stefán Aðalsteinsson, framkvæmdastjóri.

Alþingi
Erindi nr. P 140/215
komudagur 17.11.2011

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík.

Reykjavík 17. nóvember 2011.

Efni: Athugasemd við frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum.

Stjórn Bandalags íslenskra leigubifreiðastjóra gerir athugasemnd við eftirtaldar breytingar.

Varðandi breytingu á lögum nr. 113/1990, er ekki annað að sjá en að hækkun verður á ökutaxta leigubifreiða sem er miður. Það sama á við breytingar á lögum nr. 29/1993 og lögum nr. 39/1988.

F.h stjórnar BÍLS

Ástgeir Þorsteinsson

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og skattanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 17. nóvember 2011

Efni: Umsögn BSRB um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, þskj. 200 – 195. mál

BSRB hefur fengið til umsagnar frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum. Í frumvarpinu eru lagðar til breytingar á ýmsum lögum er varða tekjuöflun ríkissjóðs. Bandalagið hefur þungar áhyggjur af verðlagsuppfærslu á opinberum gjöldum sem kveðið er á um í frumvarpinu. Slíkar hækkanir hafa áhrif á neysluverðsvísitölu og rýra enn frekar kaupmátt heimila samhliða því að verðtryggð lán hækka.

Síðustu ár hefur einstakt séreignarlífeyriskerfi verið byggt upp á Íslandi en upphaflega var samið um það í kjarasamningum. Þetta fyrirkomulag hefur gefið fólki kost á að leggja 4% af launum sínum í séreignarsparnað. Samkvæmt frumvarpinu er gert ráð fyrir að frádráttarbær séreignarsparnaður verði tímabundið lækkaður í 2% árin 2012-2014. BSRB telur að þessi aðgerð muni draga verulega úr hvata launafólks til að leggja fjármuni til hliðar og spara, en auk þess opnar aðgerðin á möguleika ríkisins til að tvískatta hluta af lífeyrisgreiðslum launafólks. Bandalagið telur einnig að með þessum aðgerðum aukist líkur á að fólk hætti að greiða í séreignarlífeyrissparnað og verði til þess að eyðileggja kerfið til framtíðar. Enn fremur gerir BSRB athugasemdir við það að þessi leið sé lögð til án alls samráðs við bandalagið. Jafnframt telur bandalagið þetta vera fyrsta skrefið í átt að almennri skattlagningu á inngreiðslu í séreignarsparnað.

Frumvarpið leggur einnig til að 10,5% fjársýsluskattur verði settur á launagreiðslur fjármála-fyrirtæka, váttryggingafélaga og lífeyrissjóða. Aðalfundur BSRB ályktaði nýlega um málið og hafnaði alfarið að skattleggja eigi launagreiðslur lífeyrissjóða og setja þá þannig undir sama hatt og banka og váttryggingafélög líkt. Í því samhengi má benda á að opinberar stofnanir eru til dæmis undanþegnar skattinum s.s. Lánasjóður íslenskra námsmanna og Byggðastofnun, en Íbúðalánasjóður ekki. Nýr fjársýsluskattur á lífeyrissjóði til viðbótar við hinn sérstaka skatt vegna fjármögnunar á sérstakri vaxtaniðurgreiðslu mun enn auka rekstrarkostnað lífeyrissjóðanna sem aftur hefur áhrif á réttindi lífeyrisþega í lífeyrissjóðum. Ennfremur telur bandalagið að skattlagning lífeyrissjóða sé mjög íþyngjandi viðbót við þá staðreynd að ávöxtunarmöguleikar lífeyrissjóða hérlendis eru með takmörkuðum hætti og eignasafn erlendis hefur rýrnað vegna óróa á erlendum mörkuðum.

Fyrir hönd BSRB

Handwritten signature of Helga Jónsdóttir in black ink.
Helga Jónsdóttir, framkvæmdastjóri

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 5. desember 2011

Við er til erindis nefndasviðs Alþingis, dags. 7. nóvember 2011, vegna frumvarps til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (breyting ýmissa laga), 195. mál.

Athugasemdir kirkjuráðs lúta að XII. og XIII köflum frumvarpsins.

Hvað varðar XII. kafla, 26. gr., bendir kirkjuráð á að niðurskurður sóknargjalda þjóðkirkjunnar og annarra trúfélaga er langt umfram almennan niðurskurð á fjárlögum undanfarin ár. Sóknargjöld hafa verið skert um 20% síðan 2008 og stefnir í algert óefni meðal margra sókna. Á sama tímabili hafa stofnanir innanríkisráðuneytis hækkað sem nemur 5%. Við er til nýrrar áfangaskýrslu nefndar sem innanríkisráðherra skipaði fyrir á árinu til að fara yfir niðurskurð á framlögum til þjóðkirkjunnar. Skýrslan fylgir. Sóknargjöld ættu að vera kr. 919,- fyrir hvern einstakling á mánuði miðað við að þjóðkirkjan taki samsvarandi hagræðingarkröfu og stofnanir innanríkisráðuneytisins.

Kirkjuráð vekur athygli á því að sóknargjöld eru í eðli sínu félagsgjöld og árlegur útreikningur þeirra á að fara eftir ákveðinni aðferð sem tiltekin er í lögum um sóknargjald o.fl. nr. 91/1987.

Þrátt fyrir það er enn farin sú leið að leggja til frumvarp til laga sem felur í sér einhliða ákvörðun tiltekinna fjárhæðar sóknargjalda sem felur í sér skerðingu. Í ofangreindu frumvarpi svo og fjárlagafrumvarpi 2012 er lagt til að gjaldið lækki enn í kr. 677 á mánuði. Kirkjuráð hvetur efnahags- og viðskiptanefnd til að kynna sér meðfylgjandi skýrslu og leiðrétta frumvarpið þannig að sanngirnir sé gætt gagnvart kirkjunni miðað við aðrar stofnanir.

Hvað varðar XIII. kafla frumvarpsins 27. gr., gerir kirkjuráð ekki athugasemd við það ákvæði enda er það í samræmi við tímabundið samkomulag ríkis og kirkju, staðfestu á kirkjuþingi 2011, um niðurskurð samningsframlaga ríkisins á kirkjujarðasamkomulagi 1997.

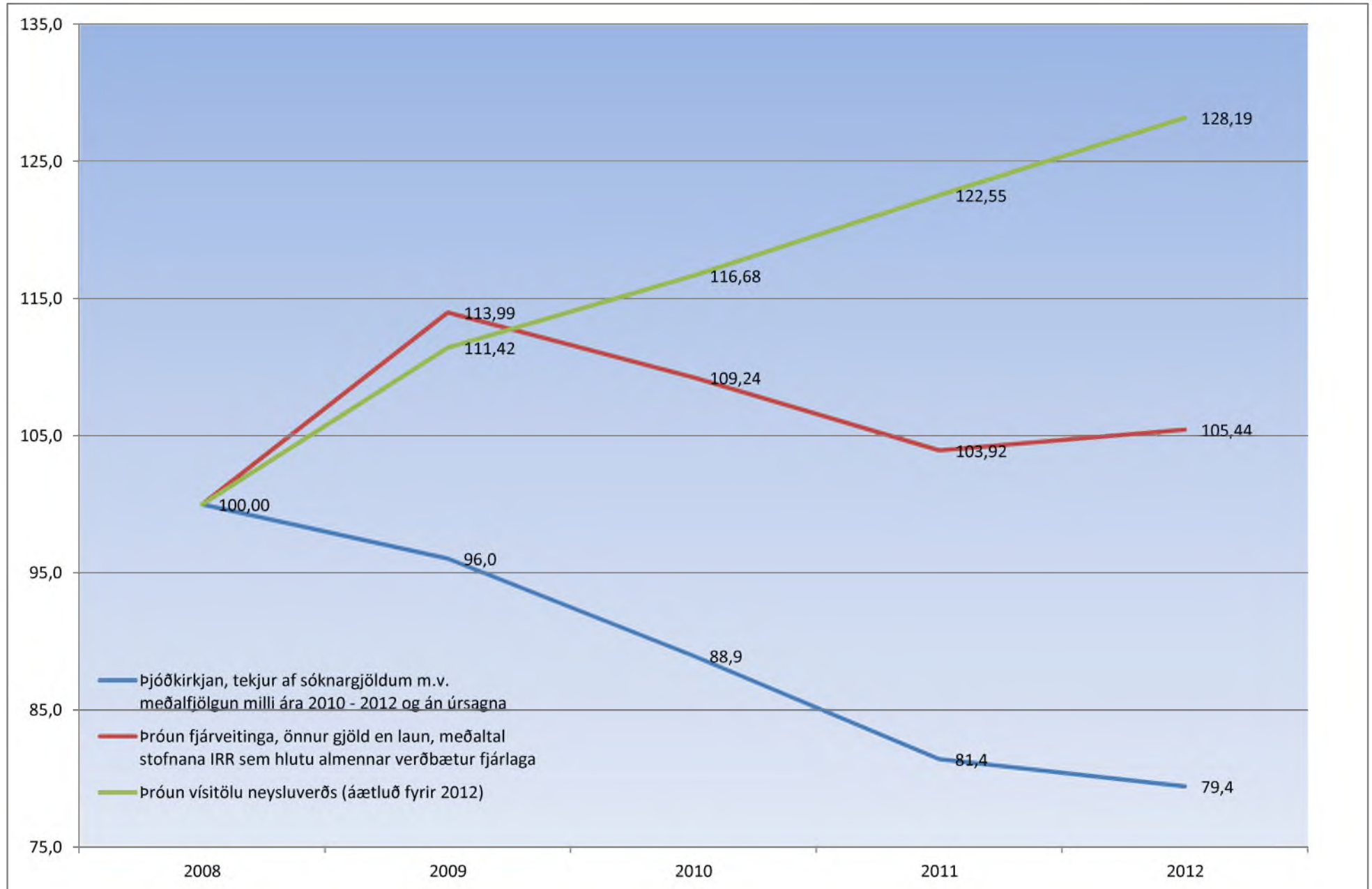
Virðingarfyllst f.h. kirkjuráðs

Guðmundur Þór Guðmundsson, lögfr.
framkvæmdastjóri kirkjuráðs

Nefnd IRR um mat á áhrifum niðurskurðar fjárveitinga á starfsemi þjóðkirkjunnar og afleiðingar þess ef haldið yrði áfram á þeirri braut.

16.11.2011 OE/

Fylgiskjal með áfangaskýrslu

Nefnd innanríkisráðherra til að meta áhrif niðurskurðar fjárveitinga á starfsemi þjóðkirkjunnar og afleiðingar þess að haldið yrði áfram á þeirri braut.

ÁFANGASKÝRSLA TIL RÁÐHERRA

Eftir að biskup Íslands lýsti áhyggjum sínum af fjárhagsstöðu safnaða Þjóðkirkjunnar vegna lækkunar á sóknargjöldum skipaði innanríkisráðherra starfshóp til að meta áhrif niðurskurðar fjárveitinga á starfsemi þjóðkirkjunnar og afleiðingar þess ef haldið yrði áfram á þeirri braut.

Starfshópurinn lét reikna út hver þessi niðurskurður hefði verið allt frá því hann hófst eftir bankahrunið og bera hann saman við þann niðurskurð sem almennt hefði verið á framlögum til reksturs hjá ríkisaðilum. Þá fór starfshópurinn fram á við Ríkisendurskoðun að fá aðgang að ársreikningum sókna þjóðkirkjunnar til að leggja mat á hvernig þær hefðu brugðist við niðurskurðinum og hvaða áhrif hann hefði haft á starfsemi þeirra.

Fjárveitingar á fjárlögum til Þjóðkirkjunnar eru í meginatriðum af tvennum toga.

Í fyrsta lagi byggja þær á samkomulagi sem íslenska ríkið og Þjóðkirkjan gerðu með sér árið 1997 um kirkjujarðir og launagreiðslur presta og starfsmanna Þjóðkirkjunnar. Í samkomulaginu segir (1. gr.) að kirkjujarðir og aðrar kirkjueignir sem þeim fylgja, að frátöldum prestssetrum og því sem þeim fylgir séu eign íslenska ríkisins. Þá segir (2. gr.) að íslenska ríkið skuldbindi sig til þess, á þeim grundvelli sem að framan greini, að greiða laun presta Þjóðkirkjunnar og starfsmanna biskupsembættisins. Í samkomulaginu er síðan tíundað hvað felist í framangreindri skuldbindingu ríkisins og hvað geti haft áhrif á hana.

Í öðru lagi byggja fjárveitingar fjárlaga á gildandi lögum nr. 91/1987 um sóknargjöld o.fl. Þau lög leystu af hólmi eldri lög um sama efni sem sett höfðu verið tveimur árum áður. Samkvæmt hinum eldri lögum lagði sóknarnefnd gjaldið á og ákvað fjárhæð þess innan tiltekens ramma. Ríkið tók að sér að annast um innheimtuna, gegn 1% þóknun sem rann í ríkissjóð, og skilaði gjaldinu til viðkomandi aðila. Í greinargerð frumvarpsins sem varð að lögum nr. 91/1987 um sóknargjöld o.fl. er til þess vísað að í greinargerð frumvarps til laga um breytingu á lögum nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, með síðari breytingum komi skýrt fram að miðað sé við að hlutdeild sókna og kirkjugarða verði hin sama og verið hafi samkvæmt þágildandi lögum. Nefndin sem samdi frumvarpið hafi haft það sem meginsjónarmið að kirkjan haldi tekjustofnum sínum óskertum, miðað við það sem hún hafi haft. Jafnframt sé mikilvægt að reglur, sem settar verði, tryggi stöðugleika á tekjustofnum sókna. Þá segir í greinargerðinni að kostir þessarar leiðar, sem valin var við að reikna út og skipta umræddum gjöldum séu einkum þeir að hún sé einföld í framkvæmd, hún tryggi til frambúðar stöðugleika á umræddum tekjustofnum kirkjunnar og fylgi tekjubreytingum. Þetta auðveldi sófnuðum að áætla tekjur sínar og byggja fjárhagsáætlanir á þeim. Jafnframt falli innheimtukostnaður niður.

Af ofansögðu er því ljóst að megintekjustofnar Þjóðkirkjunnar af fjárlögum eru annars vegar greiðsla fyrir eignir sem Þjóðkirkjan afsalaði til ríkissjóðs, og hins vegar skil á félagsgjaldi sem ríkið tók að sér að innheimta og var árið 1987 umreiknað í tiltekið hlutfall tekjuskatts.

Frá og með fjárlögum 2009 hafa báðir ofangreindir tekjustofnar Þjóðkirkjunnar verið skertir. Fjárveitingarnar samkvæmt samkomulaginu frá 1997 hafa verið lækkaðar „.....til samræmis við almennan niðurskurð á flestum sviðum ríkisins“ eins og segir í árlegu viðbótarsamkomulagi þar sem tilgreint hefur verið hver lækkunin sé það árið og hver uppsöfnuð heildarlækkun sé orðin. Fjárveitingarnar sem byggja á sóknargjaldinu voru áður

verðtryggðar með því að þær voru tiltekið hlutfall tekjuskattstofns. Því þurfti ekki að verðbæta þær sérstaklega í fjárlagafrumvarpinu. Í ákvæði frumvarps til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum um upphæð sóknargjalds hefur þess ekki verið gætt að nú þarf að verðbæta sóknargjaldið til að gætt sé jafnræðis við aðra aðila sem byggja rekstur sinn á framlögum fjárlaga. Vegna þessa hefur sóknargjald því **lækkað um nálægt 25%** umfram fjárveitingar til reksturs annarra aðila **sem sætt hafa skerðingu** til samræmis við almennan niðurskurð frá fjárlögum ársins 2008.

Athugun á áhrifum niðurskurðarinnar á starfsemi sókna og viðbrögðum þeirra leiddi í ljós að fjármunir til viðhalds kirkna hafa að meðaltali verið skornir niður um meira en 30% á tímabilinu svo og almennur rekstrarkostnaður kirkna eins og laun organista og annars starfsfólks. Með vitnisburði fyrir starfshópnum var leitt fram að víða væri svo komið að segja þyrfti organistum upp störfum og kórfólki fækkaði, en ekki væri lengur unnt að greiða því neina þóknun eða leggja til fjármuni til hvatningar söngstarfi. Dæmi eru þess í minni sóknum á landsbyggðinni að helgihald er farið að líða fyrir fjárskort og í stærri sóknum í þéttbýli eru dæmi þess að **aukning aðsóknar**, eins og t.d. í barnastarfi er farin að valda vandræðum vegna þrenginga og niðurskurðar í mannahaldi. Einnig munu þess mörg dæmi að sóknir sem skuldsettar eru, t.d. vegna nýbygginga eða viðamikilla viðhaldsframkvæmda á síðustu árum séu mjög illa settar og sumar jafnvel þegar komnar í þrot. Samkvæmt gögnum frá Ríkisendurskoðun voru 92 sóknir sem ekki náðu endum saman í rekstri sínum á síðasta ári og hafði fjölgað um liðlega 50% á þremur árum. Það er því ljóst að með sama áframhaldi mun Þjóðkirkjunni á allra næstu árum verða nauðugur sá kostur að leggja niður mikilvægan hluta af kjarnastarfsemi sinni til að forða því að kerfið í heild komist í þrot.

Til skýringar er hjálögð mynd. Á henni hafa þrjár hagvísar verið stilltir á 100 árið 2008 og síðan er fylgst með þróun þeirra. Af myndinni má lesa, að forstöðumönnum stofnana sem falla undir IRR er gert að glíma við þann vanda að reka stofnanir sínar á næsta ári fyrir fjárheimildir sem mælast 105,44 meðan kostnaðurinn sem fylgir þróun vísitölu neysliverðs er almennt kominn upp í 128,19. Söfnuðum Þjóðkirkjunnar er aftur á móti boðið upp á að reka sig fyrir 79,4 með sama kostnað, eða upp á 128,19. Niðurskurðurinn sem söfnuðirnir standa frammi fyrir að teknu tilliti til kostnaðarhækkana, (38,1%), er því í raun rúmlega tvöfaldur sá niðurskurður sem stofnanir ráðuneytisins hafa mátt sæta (17,7%).

Að óbreyttu munu á næsta ári renna í ríkissjóð um 530 m.kr. vegna skerðingar sóknargjalda umfram meðaltalsskerðingu þeirra stofnana IRR sem hljóta almennar verðbætur í fjárlögum.

Starfshópurinn stefnir að því að skila lokaskýrslu sinni svo fljótt sem auðið er.

Reykjavík, 16. nóvember 2011.

Virðingarfyllst,

(sign)

Ingibjörg Pálmadóttir formaður

Gísli Jónasson

Halldóra Þorvarðardóttir

Oddur Einarsson

Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Kópavogi, 18. nóvember 2011

Efni: Umsögn um Þskj. 200 — 195. mál á 140. löggjafarþingi 2011-2012

1. ALMENNT

Hér á eftir eru raktar athugasemdir Deloitte við einstakar greinar eftir því sem við á.

2. EINSTAKAR GREINAR

Lækkun tryggingagjalds (1., 2. og 3. gr.)

Deloitte fagnar því að tryggingagjaldið lækkar en telur samt að gera verði betur í þeim efnum til að styðja við viðskiptalífið.

Samkvæmt frumvarpinu er fyrirhugað að almennt tryggingagjald hækki úr 4,54% í 4,99%, en atvinnutryggingagjald lækki úr 3,81% í 2,45%. Er því um að ræða lækkun tryggingagjalds um 0,91%. Þá er gert ráð fyrir að gjald í ábyrgðarsjóð launa vegna gjaldþrota hækki úr 0,25% í 0,30%. Þannig munu heildaráhrif á staðgreiðslu lækka úr 8,65% frá á árinu 2011 og í 7,79% á árinu 2012, þ.m.t. markaðsgjald sem er 0,05% skv. 1. tölul. 1. mgr. 4. gr. laga nr. 160/2002, um útflutningssaðstoð. Því er um að ræða 0,86% lækkun á staðgreiðslu þegar allt er tekið saman.

Fjárhæðarmörk skattþrepa (4. og 10. gr. b.)

Í frumvarpinu eru einnig fjárhæðarmörk tekjuskattsstofns hækkuð um 3,5% í upphafi tekjuársins 2012 í stað hækkunar miðað við launavísitölu eins og lögin gera ráð fyrir. Launavísitalan hefur hækkað um 8% síðastliðna 12 mánuði og viðmiðun við hana er því mun hagstæðari fyrir launþega en viðmiðun við þá 3,5% hækkun sem boðuð er í frumvarpinu. Það er því útlit fyrir almenna hækkun tekjuskatts einstaklinga á næsta ári, frá því sem ella hefði orðið, ef boðaðar breytingar í frumvarpinu ná fram að ganga, þ.e. nánar tiltekið á þá sem verða með meira en 217 þúsund kr. í mánaðartekjur á árinu 2012.

Tekjuskattur/afdráttarskattur af vöxtum til erlendra aðila/takmörkuð skattskylda (6. gr.)

Deloitte fagnar því að stjórnvöld líti til annarra landa um skattlagningu vaxtatekna úr landi. Hvað þetta varðar segir í almennum athugasemdum við frumvarpið:

Í ljósi þess sem að framan segir hefur fjármálaráðherra uppi þau áform að endurskoða þetta ákvæði frá grunni með hliðsjón af norrænum rétti. Þar verður einkum horft til dönsku reglanna, en þær snúa fyrst og fremst að viðskiptum tengdra aðila. Í ársbyrjun 2012 verður þó stigið það skref að lækka skatthlutfallið úr 18%/20% niður í 10% með það fyrir augum að endurskoðað og breytt ákvæði taki gildi frá og með árinu 2013.

Að áliti Deloitte er þessar athugasemdir villandi enda eru vaxtatekjur til erlendra aðila almennt ekki skattlagðar í norrænum rétti og því teljum við rétt að upplýsa um skattlagningu þessara tekna á Norðurlöndunum:

Danmörk

Almenna reglan er sú að það er enginn afdráttarskattur af vaxtagreiðslum til erlendra aðila, hvorki til einstaklinga né félaga. Hins vegar er undantekning hér á, þannig að ef eignarhaldið er meira en 50% í danska félaginu sem greiðir vextina þá er skattlagningin 25% enda eigi ekki eitthvað eftirfarandi við um tengda aðilann:

- tengdi aðilinn er heimilisfastur í ESB landi (EU Interest and Royalties Directive (2003/49) eða það er fyrir hendi tvísköttunarsamningur við Danmörk
- tengda aðilanum er stjórnað/eignarhald af aðila sem er heimilisfastur í landi sem Danmörk hefur gert tvísköttunarsamning við og það land skattleggur vextina á grundvelli CFC löggjafar, sambærilegt við ákvæði 57. gr. a. laga nr. 90/2003
- tengdi aðilinn getur sýnt fram á að skattlagning vaxtanna í heimalandi er a.m.k. ¼ af skattprósentu í Danmörku og að tengdi aðilinn greiði ekki vextina til annars tengds aðila sem er skattlagður þannig
- tengda aðilanum er stjórnað/eignarhald af dönsku móðurfélagi í a.m.k. 1 ár þegar vaxtagreiðslan fer fram

Noregur

Enginn afdráttarskattur af vöxtum til erlendra aðila, hvorki einstaklinga né félaga.

Finnland

Almenna reglan er að enginn afdráttarskattur er af vaxtagreiðslum til erlendra aðila, þ.e. hvorki einstaklinga né félaga.

Hins vegar er ein undantekning þar á og það á við þegar er um að ræða áfallna vexti vegna lánasamninga sem bera einkenni hlutafjár (greiðsla vaxta tekur mið af hagnaði) og þá er afdráttarskattur 25%. Í raun er hér um að ræða reglu um þunna eiginfjármögnun.

Svíþjóð

Enginn afdráttarskattur af vöxtum til erlendra aðila, hvorki einstaklinga né félaga.

Þannig skýtur það skökku við að verið sé að vísa í erlendan rétt og sagt að breytingarnar taki mið af honum sem er rangt.

Auðlegðarskattur (8., 9. og 10. gr. a)

Deloitte harnar að lagt sé til að auðlegðarskattur verði framlengdur um önnur þrjú ár svo og tillögu um viðbótarþrep.

Í almennum athugasemdum við frumvarpið segir m.a.:

Tekið verði upp viðbótarskattþrep fyrir auðlegðarskatt, þ.e. á hreina eign yfir hærri mörkum en nú er. Miðað er við að viðbótartekjur af breytingunni verði nálægt 1,5 milljörðum kr.

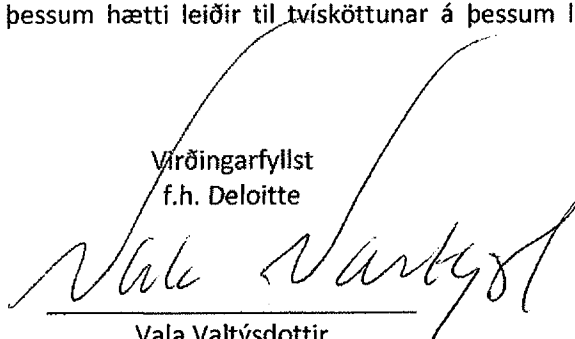
Ljóst er að með framhaldandi auðlegðarskattlagningu munu eignarmenn í auknum mæli flytjast búferlum til annarra landa þar sem slík skattlagning er ekki fyrir hendi. Því má gera ráð fyrir að áætlanir fjármálaráðherra um viðbótatekjur standist ekki.

Frádráttur viðbótarlífeyrissparnaðar (10. gr. c)

Frumvarpið gerir ráð fyrir að frádráttur frá tekjum vegna greiðslu á viðbótarlífeyrissparnaðar verði lækkaður úr 4% í 2%. Er lagt til ákvæði til bráðabirgða um að frádráttur frá tekjum manna á árunum 2012 til 2014 skuli vera allt að 2%, þrátt fyrir ákvæði 2. málsl. 4. og 5. tölul. A-liðar 30. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt. Af þessu leiðir að ef engar frekari breytingar verða er um að ræða tímabundna takmörkun á frádráttarheimild iðgjalda og árið 2015 verði frádráttur aftur miðaður við 4%.

Takmörkun frádráttar með þessum hætti leiðir til tvísköttunar á þessum lífeyrisgreiðslum til almennra launþega.

Virðingarfyllst
f.h. Deloitte

Vala Valtýsdóttir
Sviðsstjóri
Skatta og lögfræðisviðs

Efnahags- og viðskiptanefnd
Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 18. nóvember 2011.

Efni: Umsögn um d-lið 11. gr. frumvarps til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, sbr. þskj. 200, 140 lp. 195. mál.

Í d-lið 11. gr. frumvarps til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum eru lagðar tii breytingar á 1. gr. laga nr. 129/2009, um umhverfis- og auðlindaskatta. Þar er m.a. lagt til að á árinu 2013 verði lagt kolefnisgjald á eldsneyti í föstu formi, það er gjald fyrir notkun á kolum, koxi og rafskautaefni. Er gert ráð fyrir að gjaldið verði 50% af viðmiðunarverði á losunarheimildum fyrir gróðurhúsalofttegundir á árinu 2013, eða sem nemur 4 kr. á hvert kíló kolefnis. Þannig verði gjaldið 3 kr. fyrir kol og koks en hins vegar 3,4 kr. fyrir hvert kíló rafskauta og leggst gjaldið á nánar tilgreind tollskrárnúmer. Er miðað við að viðbótartekjur ríkissjóðs af breikkun gjaldstofnsins og miðað við 50% gjaldhlutfalli verði u.p.b. 1,5 milljarðar kr. á árinu 2013.

Í almennum athugasemdum við frumvarpið kemur fram að gert sé ráð fyrir að kolefnisgjaldið verði hækkað í 75% af viðmiðunarverði á árinu 2014 og upp í 100% á árinu 2015. Þá segir að álagning kolefnisgjalds verði tekin til skoðunar á árinu 2012, með hliðsjón af þeim breytingum sem framundan eru á viðskiptakerfi Evrópusambandsins með losunarheimildir gróðurhúsalofttegunda, sem séu, m.a. fólgnar í því að losun frá álverum og járnblendu muni að öllum líkindum verða háð losunarheimildum frá og með 1. janúar 2013.

Með bréfi þessu til atvinnuveganefndar Alþingis, mótmælir Elkem Ísland ehf. þeim breytingum sem lagðar eru til í frumvarpinu og áhrif hafa á skattlagningu félagsins. Byggist afstaða félagsins í fyrsta lagi á því að breytingar þær sem þar eru lagðar til fari í bága við ákvæði laga nr. 18/1977, um járnblendiverksmiðju í Hvalfirði. Í öðru lagi er vísað til sameiginlegrar yfirlýsingar fjármálaráðherra, iðnaðarráðherra og tilgreindra hagsmunaaðila, dags. 7. desember 2009. Þá er á það bent að fyrirhuguð álagning á hráefni sem notuð er í framleiðslu félagsins muni gera það að verkum að félagið muni ekki skila eigendum sínum neinum hagnaði á því tímabili sem skattlagningin tekur til auk þess sem hún mun koma í veg fyrir stækkunaráform félagsins. Verður nú vikið nánar að einstökum atriðum.

Samkvæmt 2. mgr. 9. gr. laga nr. 18/1977, um járnblendiverksmiðju í Hvalfirði er innflutningur af hálfu félagsins á hráefnum og rekstrarvörum, sem beinlínis eru notaðar í framleiðslu á útflutningsvörum frá verksmiðjunni, undanþeginn tollum á innflutning og útflutning og söluskatti á

Elkem Ísland ehf.

Heimilisfang:
Grundartanga
301 Akranes

Póstfang reikninga:
Elkem Ísland ehf.
c/o fakturamottak
Postboks 4451, Víka
N-8608 Mo i Rana
Norway

Sími: 432 0200
Fax: 432 0101

elkem@elkem.is
www.elkem.is

Kennitala:
640675-0209

Íslandi, svo og sala til útlanda á framleiðsluvörum félagsins. Í umræddu frumvarpi er hvorki vikið að fyrrgreindu ákvæði, þýðingu þess fyrir þær breytingar sem þar eru lagðar til né þeim samningum sem eru grundvöllur ákvæðisins á milli íslenska ríkisins og járnblendiverksmiðjunnar. Samkvæmt aðalsamningi á milli ríkisstjórnar Íslands, Elkem A/S og Sumitomo Corporation frá árinu 1984 kemur, m.a. fram í 2. og 3. mgr. 15. gr. samningsins að ríkisstjórn á hverjum tíma muni tryggja það að lög sem sett verði í framtíðinni fari ekki í bága við ákvæði samningsins, lög um heimild járnblendiverksmiðju í Hvalfirði auk þess sem ríkið muni bæta samningsaðilum það tjón sem þeir muni verða fyrir verði ekki staðið við ákvæði hans. Þau ákvæði samningsins sem hér er vísað til eru m.a. ákvæði 12.-14. gr. um skattlagningu verksmiðjunnar. Eru m.ö.o. í umræddum samningi svo og þeim viðaukum sem gerðir hafa verið við hann, sbr. samningar sem gerðir voru á árunum 1997, 2000, 2001 og 2002, gert ráð fyrir bótaskyldu íslenska ríkisins ef vikið verður frá ákvæðum hans af ástæðum sem ríkisstjórnin ber ábyrgð á.

Í öðru lagi vísar Elkem Ísland til sérstaks samkomulags fjármálaráðuneytisins og iðnaðarráðuneytisins annars vegar, og Norðuráls, RioTinto Alcan, Alcoa á Íslandi og Elkem Ísland hins vegar varðandi raforkuskatt og fyrirframgreiðslu tekjuskatts og annarra opinberra gjalda sem undirritað var þann 7. desember 2009. Með samkomulaginu fallast félögin á að greiða tiltekinn skatt fyrirfram umfram lagaskyldu til að styrkja stöðu íslenska ríkisins í kjölfar efnahagskreppunnar. Þar kemur skýrt fram að fyrirframgreiðsla fyrirtækjanna á tekjuskatti, „ ... ásamt sköttum á raforku og kolefnislosun vegna fljótandi eldsneytis, sem lagðir verða á með sérstökum lögum, muni standa í 3 ár frá árinu 2010 að telja. Skattarnir eru tímabundnir og falla niður í lok árs 2012. Þess er að vænta að Ísland verði aðili að alþjóðlegu viðskiptakerfi með losun gróðurhúsalofttegunda er geti tekið gildi árið 2013 en ekki liggur fyrir hvernig það viðskiptakerfi verður útfært. Markmiðið er að slík skattheimta feli almennt ekki í sér lakari starfsskilyrði fyrir fyrirtæki sem reka starfsemi sína hér á landi samanborið við önnur Evrópuríki og erlenda samkeppnisaðila á sama markaði.“

Elkem Ísland ehf. telur áform ríkisstjórnarinnar sem fram koma í frumvarpinu fara í bága við ofangreint samkomulag. Í stað tímabundinnar álagningar kolefnisgjalds til ársloka 2012, er nú lagt til í frumvarpinu að um varanlega skattlagningu verði að ræða. Er það alveg óviðunandi að samkomulag sem þetta sem undirritað er af tveimur ráðherrum ríkisstjórnarinnar séu orðin tóm og sérstaklega í ljósi þess að sömu ráðherrar hafa frumkvæði að þeirri breytingu sem lögð er til í frumvarpinu og undirrituðu fyrrgreint samkomulag.

Í þriðja lagi skal á það bent að miðað við framleiðsluáætlanir Elkem Íslands ehf., mun fyrirhuguð álagning kolefnisgjalds samkvæmt frumvarpinu sem lögð verður á félagið vera u.þ.b. 430.000.000 kr. árið 2013, 645.000.000 kr. árið 2014 og 860.000.000 kr. árið 2015. Þessu til viðbótar kaupir félagið kolefnisheimildir fyrir kísilmálm- og járnblendiiðnað samkvæmt ETS viðskiptakerfinu. Af framangreindu leiðir að verði frumvarpið samþykkt óbreytt mun það þurrka upp allan rekstrarhagnað félagsins á næstu árum, auk þess sem alveg er ljóst að það mun ennfremur kom í veg fyrir áhuga eigenda þess á stækkun verksmiðjunnar, sem staðið hefur fyrir dyrum um nokkurt skeið.

Að lokum skal á það bent að unnið er að útfærslu á viðskiptakerfi Evrópusambandsins með losunarheimildir á gróðurhúsalofttegundum, og innleiðingu þessa kerfis í EES samninginn. Að hluta var kerfið innleitt hér með lögum nr. 64/2011, sem breyttu lögum nr. 65/2007, um losun gróðurhúsalofttegunda. Ein grundvallarregla ETS kerfisins er að koma í veg fyrir kolefnisleka (e. Carbon Leakage), þ.e. að starfsemi flytjist ekki þangað sem kröfur eru minni. Slíkur tilflutningur leiðir til þess að losun gróðurhúsalofttegunda minnkar ekki heldur flyst til. Í ETS kerfinu eiga því öll fyrirtæki sem eru í alþjóðlegri samkeppni, þar sem hætta er á kolefnisleka, rétt á úthlutun gjaldfrjálsra losunarheimilda fyrir alit að 97% af losun gróðurhúsalofttegunda eftir tilteknum reglum. Áætlanir um kolefnisgjald hér á landi til viðbótar við innleiðingu ETS kerfisins ganga því þvert á þessa meginreglu ETS kerfisins.

Fyrirhuguð skattlagning leiðir að mati Elkem Íslands ehf. til þess að fyrirtækið muni greiða mun hærra kolefnisgjald heldur en leiðir af regluverki ESB/EES um losun gróðurhúsalofttegunda. Það leiðir einfaldlega til þess að samkeppnisstaða Elkem skekkist og staða félagsins verður verri en önnur evrópsk fyrirtæki sem keppa á sama markaði.

Með vísan til framangreindra sjónarmiða er mælt til þess að efnahags- og viðskiptanefnd afgreiði umrætt frumvarp ekki úr nefndinni með þeim tillögum sem þar eru lagðar til. Þá er þess óskað að fyrirsvarsmenn félagsins fái að mæta á fund nefndarinnar og gera nánari grein fyrir sjónarmiðum sínum, áður en tekin verður ákvörðun um framhald málsins.

Virðingarfyllst,

f.h. Elkem Íslands ehf.

Einar Þorsteinsson

forstjóri

Alþingi
Erindi nr. P 140/364
komudagur 18.11.2011

Nefndasvið Alþingis
B.t. Kristjana Benediktsdóttir
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 18. nóvember 2011

Efni: Umsögn FA um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, 195. mál

I. ALMENNT

Vísað er til erindis Efnahags og viðskiptanefndar Alþingis dagsett 7. nóvember 2011 þar sem óskað er umsagnar Félags atvinnurekenda (FA) um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (195. mál).

Félag atvinnurekenda telur að umrætt frumvarp sýni – eins og sambærileg frumvörp síðastliðinna ára – að framtíðarsýn skortir í skattamálum á Íslandi. Þess í stað er ráðist í mjög margar breytingar á skattkerfinu, sem gera það flóknara gagnvart skattgreiðendum.

Minnt skal á að í apríl á síðasta ári skipaði fjármálaráðherra starfshóp sem fékk það verkefni „að móta og setja fram heildstæðar tillögur um breytingar og umbætur á skattkerfinu“. Hópurinn átti að skila af sér tillögum fyrir lok árs 2010. Um er að ræða mjög þarft verkefni sem flestir hagsmunaaðilar sýndu mikinn áhuga. Starfshópurinn skilaði áfangaskýrslu í september í fyrra, sem var fyrst og fremst útfærsla á hugmyndum sem komu til framkvæmda í fjárlögum fyrir árið í ár. Undirritaður situr í svokallaðri samráðsnefnd sem vinna á samhliða starfshópnum. Sú nefnd hefur ekki komið saman í eitt ár. Samkvæmt upplýsingum frá fjármálaráðuneytinu mun starfshópurinn vera enn að störfum, en það fer lítið fyrir þeirri vinnu út á við og gagnvart samráðsnefndinni. Félag atvinnurekenda telur mjög mikilvægt að árangur náist í framtíðarstefnumörkum í skattamálum. Af því verður að vinna af festu.

Félag atvinnurekenda fagnar því að frumvarpið er lagt fram tímanlega, sem gefur kost á mun ítarlegri og betri málsmeðferð af hálfu Alþingis.

II. ATHUGASEMDIR UM EINSTAKA LIÐI

Athugasemdir Félags atvinnrekenda varðandi einstaka liði frumvarpsins eru þessar:

- a) Lækkun tryggingagjalds um 0,91% er fagnað. Eins og fram kemur í athugasemdum við frumvarplið hefur breyting gjaldsins áhrif á getu fyrirtækja til að skapa meiri atvinnu. Félag atvinnrekenda telur að taka þurfi hraðari skref í lækkun gjaldsins, enda nauðsynlegt að skapa meiri hvata hjá fyrirtækjum til að skapa störf.
- b) Félag atvinnurekenda gagnrýnir þá hefð sem virðist vera að skapast um að verðtryggja krónutölugjöld með almennum verðlagsforsendum. Óeðlilegt er að miða blint við almennan mælikvarða, eðlilegra er að miða við stöðuna á þeim markaði sem við á í hverju tilvik. Hækkunir á gjöldum hækka oft verðlag á vörum sem kemur beint fram í minni eftirspurn. Þetta sést skýrt varðandi eldsneyti og áfengi á undanförunum misserum svo dæmi séu tekin. Það er því vandséð að hækkun gjalda skili í raun jákvæðum tekjuáhrifum.
- c) Enginn grundvöllur er fyrir þeim hækkunum áfengisgjalda sem lagðar eru til í frumvarpinu. Opinberar söiutölur á áfengi frá ÁTVR sýna áfram veikburða þróun, eins og verið hefur síðustu misseri. Litill söluvöxtur er í léttvíni á fyrstu 10 mánuðum ársins, 4,3% samdráttur er í sölu bjórs og 9% samdráttur í sölu sterkra vína. Á meðan aukast fréttist af smygli á áfengi og heimabrudd virðist breiðast hratt út (eins og kannanir FA hafa áður sýnt). Sala á sterku víni í ÁTVR stefnir í 240 þús. lítra á þessu ári. Árið 2008 seldust 376 þús. lítrar. Samdráttur í opinberri sölu er því 37% á þremur árum. Enginn getur haldið því fram að raunveruleg neysla hafi dregist svona mikið saman. Neysla sterkra vína hefur að líkindum minnkað eitthvað, en sennilegast hefur mikil tilfærsla orðið yfir í smyglað sterkt vín og heimabrudd. Þar eru tapaðar skatttekjur. Töllurinn áætlað að 26 þúsund lítrum af sterku víni sé smyglað á ári (11% af sölu ÁTVR), heimabrudd er eflaust hærra tala. Það eru engin rök fyrir því að hækka áfengisgjöld á meðan þetta er staðan. Ljóst er að ríkið verður árlega af hundruðum milljóna í skatttekjur vegna ólöglegs áfengis og kannabisefna. Það er tímabært að endurskoða skattlagningu allrar neyslu á áfengi í landinu, ekki bara opinberrar neyslu.
- d) FA mótmælir því að tímabundinn eignarskattur (sem nefndur hefur verið auðlegðarskattur) verði framiengdur. Í þessu máli endurspeglast veikleiki pólitíska kerfisins (óháð því hverjir sitja í stjórn): tímabundnir skattar reynast sjaldnast tímabundnir. Félagið vill ítreka fyrri afstöðu. Eignarskattur felur í sér tvísköttun – það er ekki eðlilegt að skattleggja bæði eign beint og tekjur af henni. FA bendir sérstaklega á að eigendur lítilla og meðalstórra fyrirtækja hafa lent í erfiðleikum vegna skattsins. Eignarhlutur þeirra í atvinnufyrirtæki er nefnilega ekki laust fé og

ekki sjálfgefið að annað laust fé sé til reiðu eða að skynsamlegt sé að velkja eigið fé með arðgreiðslu þegar í hlut eiga fyrirtæki sem glímt hafa við stórfellt eftirspurnarfall. Þá hefur verið bent á að skatturinn minnki hvata til fjárfestingar í nýsköpun og í atvinnurekstri almennt. Ekki verður séð að með því sé verið að senda rétt skilaboð út í hagkerfið.

- e) Um fjársýsluskatt er fjallað sérstaklega í 193. máli sem FA gerir ekki sérstaka umsögn um. Félagið vill samt sem áður benda á þá staðreynd í þessari umsögn að launatengd gjöld fjármálafyrirtækja hækka verulega við breytinguna (áætlun er 4,5 ma.kr.). Þessi skattlagning bætist við sérstakan skatt á fjármálafyrirtæki og viðbótar eiginfjárkröfur á banka. Það er einsýnt að fjármálafyrirtæki velti hluta af aukinni skattbyrði beint yfir á viðskiptavinum sína, fyrirtækin og heimilin í landinu.

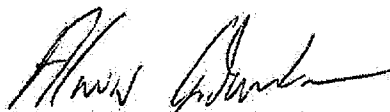
FA tekur undir sjónarmið varðandi umræðu um skattlagningu fjármálageirans í samhengi við skattlagningu annarra greina og telur þá umræðu eiga rétt á sér, en fjármálafyrirtæki hafa hins vegar þann kost að velja skattlagningu yfir á viðskiptavinum. Sú staða er hvorki góð fyrir viðskiptavinina eða hagkerfið í heild.

III. ÖNNUR ATRIÐI

Að lokum áskilur Félag atvinnurekenda sér rétt til að koma frekari athugasemdum á framfæri á síðari stigum.

Félagið lýsir sig jafnframt reiðubúið til að funda um efnið sé þess óskað.

Virðingarfyllt,

Almar Guðmundsson
Framkvæmdastjóri Félags atvinnurekenda

Félag löggiltra
endurskoðenda

Alþingi
Erindi nr. P 140/236
komudagur 17.11.2011

Reykjavík 15. nóvember 2011
Tilvísun FLE 31-2011

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík
b/t Kristjönu Benediktsdóttur

Málefni: Frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, 195 mál.

Með tölvupósti dags. 7. nóvember s.l. óskaði Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis eftir umsögn Félags löggiltra endurskoðenda (FLE) um ofangreint málefni.

Samkvæmt samþykktum félagsins sendi stjórnin ofangreint erindi til Álitsnefndar og Skattanefndar FLE sem tóku málið til umfjöllunar.

Álitsnefndin vill koma eftirfarandi athugasemdum og ábendingum Skattanefndar félagsins á framfæri:

Á sínum tíma komu fram allmargar athugasemdir um auðlegðarskattinn og þá sérstaklega stofninn. Nú stendur til að framlengja líftíma þessa skatts til álagningarársins 2015 þ.a. eignir í árslok 2014 verði undir í stað ársloka 2011 eins og löggin eru í dag. Í ljósi reynslunnar af auðlegðarskattinum og þeirri staðreynd að hann hefur verið hækkaður og til stendur að framlengja hann um 3 ár og hækka enn frekar, hefur Skattanefnd FLE áhyggjur af greiðslugetu ákveðinna aðila sem lenda í þessum skatti, sérstaklega þeirra sem ekki hafa tekjur af sínum eignum og hafa að auki lágan tekjuskattsstofn.

Skattanefnd FLE leggur því til að heimildir RSK í 10. grein f. – lið frumvarpsins nái einnig til tekjulágra aðila eða að sér ákvæði um tekjuviðmið verði sett í lög.

Skattanefnd FLE vill jafnframt benda á að í lögum um tekjuskatt er ekki að finna heimild til að jafna ónýttum persónuafslætti á móti greiðslu auðlegðarskatts. Lagt er til að slík heimild verði sett í lög.

Virðingarfyllst,

f.h. Félags löggiltra endurskoðenda

Sigurður B. Arnþórsson
Framkvæmdastjóri FLE

FJÁRMÁLAEFTIRLITIÐ

THE FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY, ICELAND

Alþingi
Erindi nr. P 140/277
komudagur 18.11.2011

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

18. nóvember 2011
Tilvísun: 2011110028

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, 195. mál.

Vísað er til bréfs frá nefndasviði Alþingis frá 7. nóvember sl. varðandi umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum.

Í 10. gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir að þrjú ný bráðabirgðaákvæði bætist við lög nr. 90/2003, um tekjuskatt. Í c-lið 10. gr. er að finna ákvæði þess efnis að hámark á frádrætti launþega vegna séreignarlífeyrissparnaðar verði lækkað í 2% af iðgjaldsstofni á árunum 2012-2014. Umrætt hámark er nú 4%, en í almennum athugasemdum frumvarpsins er fullyrt að þessi lækkun muni draga úr sparnaði í séreignarsjóði.

Að mati Fjármálaeftirlitsins er þessi ráðstöfun ekki til hagsbóta fyrir sjóðfélaga lífeyriskerfisins eða eigendur séreignarlífeyrissparnaðar. Þótt um sé að ræða tímabundna aðgerð dregur hún úr hvatningu launþega til að mynda séreignarlífeyrissparnað. Ef umrætt bráðabirgðaákvæði verður ekki dregið til baka að þremur árum liðnum, eða þeim ártölum sem tiltekin eru í ákvæðinu breytt, kann slík ráðstöfun á frádrætti launþega að hafa skaðleg áhrif á fjármálakerfið. Auk þessa vill eftirlitið benda á að ekki virðist hafa verið kannað nægjanlega hvaða áhrif þessar breytingar hafa á lífeyrissjóðina. Fjármálaeftirlitið mælist til þess að þau áhrif verði könnuð.

Áhrif þess að draga úr sparnaði í séreignarsjóði er óæskilegt, sérstaklega til lengri tíma, og því varar Fjármálaeftirlitið við þeirri ráðstöfun sem lögð er til í frumvarpinu. Eftirlitið leggur jafnframt áherslu á að því verði fylgt eftir að efni c-liðs 10. gr. verði ekki lögfest til frambúðar.

Virðingarfyllt,

FJÁRMÁLAEFTIRLITIÐ

Halldóra E. Ólafsdóttir
Halldóra E. Ólafsdóttir

Hjálmar S. Brynjólfsson
Hjálmar S. Brynjólfsson

Fjármálaráðuneytið
Tekju- og skattaskrifstofa

6. nóvember 2011

Minnisblað

Efni: Mál nr. 195 um ráðstafanir í ríkisfjármálum.

Í tengslum við ofangreint mál sem vísað hefur verið til efnahags- og viðskiptanefndar óskaði ritari nefndarinnar eftir eftir svörum ráðuneytisins við eftirfarandi athugasemdum.

4. gr. – fjárhæðarmörk tekjuskattsstofns

- Hver er tilgangur 4. gr.?
 - 5 tölul. 1. mgr. 66. gr. TSL gerir ráð fyrir að breytingar á fjárhæðarmörkum séu birtar með auglýsingu í upphafi staðgreiðsluárs?
 - Auglýst viðmiðunarmörk í upplýsingatöflu ríkisskattstjóra vegna staðgreiðslu opinberra gjalda 2011 eru:
 - 2.512.800 kr.
 - 5.653.800 kr.
 - 8.166.600 kr.
 - Árið áður voru umrædd fjárhæðarmörk eins og fram kemur í 1-4. tölul. 1. mgr. 66. gr. TSL:
 - 2.400.000 kr.
 - 5.400.000 kr.
 - 7.800.000 kr.
 - Í stað þess að breyta umræddum fjárhæðarmörkum eins og 4. gr. frumvarpsins gerir ráð fyrir mætti orða b-lið 10. gr. á þessa leið: „*Þrátt fyrir 5. tölul. 1. mgr. 66. gr. skulu fjárhæðarmörk tekjuskattstofns skv. 1. – 4. tölul. vera 3,5% hærrí í upphafi staðgreiðsluárs 2012 en þau voru á staðgreiðsluárinu 2011.*“

Svar:

Tilgangur 4. gr. frumvarpsins er að hækka fjárhæðarmörk tekjuskattsstofns um 3,5% í stað þess að hann taki breytingum í upphafi ársins 2012 í réttu hlutfalli við hækkun á launavísitölu frá upphafi til loka næstliðins tólf mánaða tímabils, eins og kveðið er á um í b-lið 10. gr. frumvarpsins. Sú tillaga sem lögð er til hér að ofan er önnur nálgun á þeirri breytingu og ætti að leiða til sömu niðurstöðu.

18. gr. -

- Hver eru tengsl þessarar frumvarpsgreinar við tekjuforsendur fjárlagafrumvarpsins?

Svar:

Í 17. gr. frumvarpsins er lögð til 5,1% hækkun á almennu og sérstöku kílómetragjaldi í samræmi við forsendur fjárlagafrumvarpsins. Gildistakan er 1. janúar 2012. Samkvæmt lögum um olíugjald og kílómetragjald skal eigandi eða umráðamaður ökutækis á kílómetragjaldi mæta með ökutækið til álesturs á álestrartímabilum en þau eru frá 1.–15. júní og 1.–15. desember. Í þeim tilvikum þar sem ekki er mætt með ökutæki í álestur er akstur áætlaður. Eins og gefur að skilja er mætt með ökutæki í álestur á hinum ýmsu tímum og oft utan álestrartímabils og fá menn þá að auki sekt fyrir það. Til að fá fellda niður áætlun þarf að mæta með ökutækið í álestur og er þá í kjölfarið lagt á samkvæmt álestri auk þess sem menn fá sekt. Hingað til hefur sú regla sem kemur fram í 18. gr. frumvarpsins ætíð verið framkvæmd af ríkisskattstjóra og hefur hún komið fram í orðsendingum um kílómetragjald.

Þá er akstrinum deilt jafnt yfir tímabilið sem um ræðir og eldra og nýrra gjald lagt á í samræmi við það, sbr. 18. gr. frumvarpsins. Að höfðu samráði við ríkisskattstjóra þótti rétt að kveðið yrði á um þetta í lögnum sjálfum.

8, 9. og a-liður 10. gr. – auðlegðarskattur

- Í frumvarpinu er lagt til að heimild til töku tímabundins auðlegðarskatts verði framlengd auk þess sem lagt er til nýtt skattþrep með hærra skatthlutfalli. Hvernig horfir ákvæðið við út frá sjónarmiðum um bann við afturvirkni skattalaga?

Svar:

Eins og kemur fram í greinargerðinni er hér um þriðja breytingu að ræða. Í fyrsta lagi framlenging á auðlegðarskattinum til ársins 2015. Í öðru lagi er bætt við nýju skattþrepi og í þriðja lagi er lagt til að horfið verði frá þeirri reglu sem sett var með bráðabirgðaákvæði XLVI, sem ekki hefur enn komið til framkvæmda, þ.e. að telja fram til auðlegðarskattsstofns á árinu 2012 hlutdeild í skattalegu bókfærðu eigin fé félags eins og það er talið fram í skattframtali félagsins fyrir rekstrarárið 2010. Þetta er gert til að koma í veg fyrir afturvirkni. Lagt er til að í staðinn verði tekin upp eldri reglan þar sem fara skal fram endurreikningur ári síðar. Ríkisskattstjóri hefur þegar lagt á miðað við þennan endurreikning og gekk það hnökralaust fyrir sig.

Bráðabirgðaákvæði sem kveða á um álagningu á árinu 2012 vegna tekna 2011 verða að öðlast gildi á árinu 2011 (nú þegar) svo ekki verði um afturvirkni að ræða. Tekju- og eignastaða liggur fyrir í lok ársins 2011 og því er þetta gert á þennan hátt eins og ætíð áður. Í bráðabirgðaákvæðinu sjálfu er síðan kveðið á um hvenær það kemur til framkvæmda.

16. gr.

- Í athugasemdum við 14. – 16. gr. frumvarpsins er vísað til þess að ástæða sé til þess að undanþiggja seinolíu sem notuð er á loftför olíugjaldi. Samkvæmt frumvarpstextanum tekur undanþágan til olíu, ekki aðeins steinolíu. Hvers vegna er það?

Svar:

Samkvæmt lögum um olíugjald og kílómetragjald rennur olíugjald til vegagerðar. Eins og fram kemur í greinargerðinni hefur gas og díselolía ekki verið notað á loftför og spurningin um gjaldskyldu loftfara því ekki komið upp áður. Steinolía er notuð sem flugvélaeldsneyti og verður undanþegin skv. frumvarpinu ásamt annarri olíu. Eins og áður segir nota loftför ekki gas og díselolíu og hefur spurningin um gjaldskyldu því ekki komið upp áður og loftför þar af leiðandi ekki talin upp í 10. gr. laga nr. 87/2004, um olíugjald og kílómetragjald. Ef loftför myndu nota gas og díselolíu yrði ekki um gjaldskyldu að ræða þar sem olíugjaldinu er ætlað að renna til vegagerðar. Því eru í ákvæðinu tekin af öll tvímæli og lagt til að olía sem seld er á loftför verði undanþegin gjaldskyldu.

27. gr.

- Felur ákvæðið í sér brot íslenska ríkisins á sérstöku samkomulagi þess við Þjóðkirkjuna eða hefur samkomulaginu verið breytt til samræmis við ákvæðið?

Svar:

Sú breyting sem lögð er til með 27. gr. frumvarpsins er gerð með fullu samráði við innanríkisráðuneytið. Um er að ræða niðurstöðu úr fjárlagavinnu innanríkisráðuneytisins og fjármálaráðuneytisins og væri breytingin ekki lögð til ef um brot á samkomulagi væri að ræða.

30. gr. – gildistaka

- Í 1. mgr. 23. gr. laga nr. 88/2003 segir að ákvæði laga um tryggingagjald eigi við um gjaldstofn, gjaldskyldu, greiðslutímabil, álagningu og innheimtu ábyrgðargjalds. Samkvæmt frumvarpinu á 3. gr. (tímabundin hækkun ábyrgðargjalds) að öðlast þegar gildi en ekki 1. janúar 2012 eins og 1. og 2. gr. (lækkun tryggingagjalds) sem koma munu til framkvæmda við staðgreiðslu opinberra gjalda 2012 og álagningu 2013. Hvað skýrir þessa mismunandi nálgun?

Svar:

3. gr. er bráðabirgðaákvæði sem öðlast þegar gildi og í ákvæðinu sjálfu er síðan kveðið á um hvenær það kemur til framkvæmda. 1. og 2. gr. eru ekki bráðabirgðaákvæði

- 4. gr. og b-liður 10. gr. frumvarpsins eru tengd ákvæði eins og að framan segir en hvers vegna eru þau ekki með sama gildistökudag?

Svar:

b-liður 10. gr. er bráðabirgðaákvæði sem öðlast þegar gildi og í ákvæðinu sjálfu er síðan kveðið á um hvenær það kemur til framkvæmda. 4. gr. er ekki bráðabirgðaákvæði

- Í 20 – 22. gr. frumvarpsins er lagt til að gjöld á áfengi og tóbak sem og bifreiðagjald hækki í samræmi við verðlagsforsendur fjárlagafrumvarpsins eða um 5,1%. Samkvæmt frumvarpinu eiga þessi ákvæði að öðlast þegar gildi en ekki í upphafi næsta árs. Hvernig stendur á því?

Svar:

Í 20.-22. gr. frumvarpsins er lögð til breyting á áfengis- og tóbaksgjaldi (ekki bifreiðagjaldi). Í ljósi reynslunnar hafa hækkarnir á áfengis- og tóbaksgjaldi ætíð öðlast gildi nú þegar.

- Í frumvarpinu er gerður greinarmunur á gildistöku 24. gr. (gjald í Framkvæmdasjóð aldraðra) og 25. gr. frumvarpsins (sérstakt útvarpsgjald). Eiga umræddar hækkarnir í báðum tilvikum að koma til framkvæmda við álagningu 2012 vegna tekna árs 2011? Er það heimilt með tilliti til ákvæða stjórnarskrár og sjónarmiða um bann við afturvirkni skattalaga? Ef ekki, í hverju felast þau mistök sem vísað til í athugasemdum við 24. gr. frumvarpsins?

Svar:

Við nánari skoðun þykir rétt að sama gildistökuákvæði eigi við um 25. gr. eins og um 24. gr. Um er að ræða hækkarnir á gjaldi í Framkvæmdasjóð aldraðra og útvarpsgjaldi. Þar sem ákvæði 24. gr. öðlast þegar gildi er ekki um afturvirkni að ræða því það öðlast gildi fyrir áramót áður en tekju- og eignastaða liggur fyrir um áramót. Í báðum tilfellum er um að ræða álagningu 2012 vegna tekna 2011. Þau mistök sem vísað er til í greinargerðinni felast ekki í afturvirkni. Þau felast í því að á árinu 2010 var gjald í Framkvæmdasjóð hækkað og var þá gildistakan „öðlast gildi 1. janúar 2011 og koma til framkvæmda við álagningu 2012 og á staðgreiðsluárinu 2011 eftir því sem við á“. Hækkunin á gjaldinu öðlaðist þá gildi en kom aldrei til framkvæmda við álagningu 2011 því þar stóð „2012“ vegna mistaka. Hér er því verið að gera grein fyrir því að núna kemur hækkunin til framkvæmda sem átti að koma til framkvæmda 2011 auk þeirrar hækkunar frumvarpsins sem lögð er til í samræmi við verðlagsforsendur.

- Lagt til að 8., 9. og a.liður 10. gr. frumvarpsins (auðlegðarskattur) öðlist þegar gildi. Sjá athugasemd hér að framan.

Svar:

Sjá athugasemd framar um þessar greinar frumvarpsins.

Minnisblað

Efni: Mál nr. 195 um ráðstafanir í ríkisfjármálum.

Í tengslum við ofangreint mál sem vísað hefur verið til efnahags- og viðskiptanefndar óskaði nefndin eftir svörum ráðuneytisins við eftirfarandi spurningum.

- 1. Hversu margir hafa flutt lögheimili sitt erlendis til að komast hjá greiðslu auðlegðarskatts?*

Árið 2010 voru gjaldendur auðlegðarskattsins 3.817 talsins, með samtals 3.817 m.kr. í álagðan auðlegðarskatt. Í byrjun desember 2010 höfðu 31 af þeim flutt af landinu, eða 0,8% af fjöldanum (með 1,7% af álagðri fjárhæð). Á fyrstu þremur fjórðungum ársins 2010 var það mat Hagstofu að 3.530 íslenskir ríkisborgarar hafi flutt til útlanda eða um 1,1% landsmanna í upphafi ársins 2010. Brottflytningshlutfall þeirra sem greiða áttu auðlegðarskatt var því lægra en það sem gildi fyrir þjóðina í heild. Alls fékk 41 erlendur ríkisborgari álagðan auðlegðarskatt á árinu 2010 en ekki fylgdu með upplýsingar um hvort einhver þeirra væri í hópi brottfluttra. Ekki liggja fyrir sambærilegar upplýsingar fyrir árið 2011 en ráðuneytið mun reyna að nálgast þær.

- 2. Hversu mörg félög hafa flutt starfsemi sína úr landi til að komast hjá greiðslu afdráttarskatts af vaxtatekjum?*

Upplýsingar þær sem beðið er um liggja ekki fyrir hjá embætti ríkisskattstjóra. Ástæðan er sú að annað hvort er félögum slitið og er þá ekki vitað um forsendur slitanna eða þá að félög hér á landi stofna dótturfélög eða útibú erlendis. Hvorki er um að ræða skráningu á ástæðum slita, svo sem vegna flytninga á starfsemi erlendis, né sérstaka skráningu á stofnun íslenskra félaga á dótturfélögum eða útibúum erlendis.

- 3. Hver verður aukning á skattbyrði í krónutölum við breytingar frumvarpsins á tekjuskattsþrepum?*

Notast er við gögn úr staðgreiðsluskrá fyrir fyrstu 6 mánuði ársins 2011.

Miðað við 3,5% hækkun minnkar skattbyrði um rúmar 500 milljónir króna og skattþrepin yrðu eftirfarandi:

1. þrep: 37,31	216.729
2. þrep: 40,21	487.640
3. þrep: 46,21	704.369

Miðað við 8,0% hækkun minnkar skattbyrði um rúman milljarð króna og skattþrepin yrðu eftirfarandi:

1. þrep: 37,31	226.152
2. þrep: 40,21	508.842
3. þrep: 46,21	734.994

Munurinn á 8,0% og 3,5% hækkun er því um 500 milljónir króna.

Ef munurinn á 3,5% hækkun og 8% hækkun er skoðaður út frá fjölda á staðgreiðsluskrá kemur í ljós að fjöldi þeirra sem er með tekjur á bilinu 216.729 og 226.152 er tæplega 5.000 manns miðað við árið 2011. Þeir sem hafa tekjur á bilinu 487.640 og 508.842 eru um 3.600 og þeir sem hafa tekjur milli 704.369 og 734.994 eru tæp 2.000.

Munurinn á 3,5% og 8,0% hækkun þrepanna felur í sér skerðingu upp á tæplega 300 krónur fyrir þá sem eru í þrepi 2 en um 2.000 krónur fyrir þá sem eru í þrepi 3 á mánuði. Á sama tíma hækkar persónuafslátturinn um 5,8% eða um rúmar 2.500 krónur.

4. *Hafa launþegar dregið úr séreignasparnaði frá hrúni?*

Þegar staðgreiðsluskrá er skoðuð sést að fækkun var í hópi þeirra sem lögðu fyrir í séreignasjóð á árinu 2011 (miðað við fyrstu 6 mánuði ársins), borið saman við árið 2007. Þeir sem spöruðu 4% fækkaði hlutfallslega meira en þeir sem spöruðu 2%.

Fjöldi þeirra sem setja 4% af tekjum sínum í séreignasjóð er töluvert meiri en fjöldi þeirra sem sparar 2%.

Þeir sem eru eldri setja hærra hlutfall af tekjum sínum í séreignasjóð en þeir yngri.

Þeim sem þiggja atvinnuleysisbætur er heimilt að greiða í séreignasjóð en þeir fá ekki móttframlag frá Atvinnuleysisstryggingasjóði. Það er því líklegt að hluti þeirra sem hætti að greiða í séreignasjóð á milli árána 2007 og 2011 hafi gert það vegna atvinnumissis.

5. *Óskað er nánari skýringa á hækkun bensín- og oliugjalds.*

Lagt er til að almennt vörugjald af bensíni hækki um 0,6 kr. á hvern lítra, úr 23,86 kr. í 24,46 kr., og að sérstakt vörugjald af blýlausu bensíni hækki um 0,96 kr. á hvern lítra, úr 38,55 kr. í 39,51 kr. Einnig er lagt til að sérstakt vörugjald á hvern lítra af öðru bensíni hækki um 1,02 kr. á hvern lítra, úr 40,85 kr. í 41,87 kr. Þessi hækkun á bensínkjöldum nemur 2,5% en almenn viðmiðun við verðlagsuppfærslu krónutölugjalda í ársbyrjun 2012 er 5,1%. Skýringa á minni hækkun og þar með lækkun að raungildi er að hluta til að leita í tæplega þriðjungshækkun kolefnisgjalds og að hluta til í hækkun heimsmarkaðsverðs á eldsneyti. Hlutur vörugjalda er nú um 26,5% í útsöluverði bensíns, sem er lágt í sögulegu samhengi. Sé kolefnisgjald og

virðisaukaskattur tekinn með í reikninginn er heildarhlutdeild skatta í útsöluverðinu enn fremur lægri um þessar mundir en hún hefur verið um árabíl, að undanskildu nokkurra mánaða tímabili á árinu 2008, eða um 48,5% fyrir bensín. Þá er lögð til 2,5% hækkun á olíugjaldi í frumvarpinu, úr 54,88 kr. á hvern lítra í 56,25 kr. Hluttur vörugjalda er nú um 23,3% í útsöluverði dísilolíu, sem er lágt í sögulegu samhengi. Sé kolefnisgjald og virðisaukaskattur tekinn með í reikninginn er heildarhlutdeild skatta í útsöluverðinu enn fremur lægri um þessar mundir en hún hefur verið um árabíl, að undanskildu nokkurra mánaða tímabili á árinu 2008, eða um 45,5% fyrir dísilolíu.

195. mál

Fyrirspurnir í framhaldi af fundi efnahags- og viðskiptanefndar

1. Nánar um áhrif nýútkominnar þjóðhagsspár á tekjuhlíð fjárlagafrumvarpsins, samspil minni hagvaxtar og óbreyttum fjölda ársverka (TPH)

Minnisblaði hefur verið skilað af Hagstofu.

2. Yfirlit yfir breytingar á tekjuáætlun sem ekki tengjast nýrri þjóðhagsspá (Gþp)

Við 2. umræðu:

	RG	GG
Fjármagnstekjuskattur einstaklinga	-5,500	-4,900
Tekjuskattur, lögaðilar	2,700	2,400
Launaskattur á fjármálafyrirtæki o.fl.	400	0
Vörugjald af innfluttum vörum	-90	-90
Vörugjald, almennt af innlendri framleiðslu	-50	-50
Vörugjald af innfluttum ökutækjum	400	400
Vörugjald af bensíni, almennt, 97%	340	340
Sérstakt vörugjald af blýlausu bensíni	70	70
Kolefnisgjald	500	490
Olíugjald	-60	-60
Áfengisgjald af innfluttu áfengi	99	99
Vaxtaniðurgreiðslur til heimila	-4,600	-4,600
Gjald á bankastarfsemi, viðbót	2,100	2,100
Gjald á lánastofnanir til umboðsmanns skuldara	455	455
Aðrar breytingar	342	342
Alls	-2,894	-3,004
Breytingar tengdar þjóðhagsspá	2,858	2,822
Breytingar alls við 2. umræðu	-36	-182

Við 3. Umræðu:

	RG	GG
Tekjuskattur einstaklinga	900	900
Vörugjöld, almennt af innlendri framleiðslu	50	50
Gistináttaskattur	35	35
Eftirlitsgjald FME	516	516
Alls	1,501	1,501

3. Skýringar á vanmati ráðuneytis við áætlun tekna af fjármagnstekjuskatti einstaklinga (MSch)

Fjármagnstekjuskattur einstaklinga er lækkaður um 5,5 ma.kr. á rekstrargrunni en 4,9 ma.kr. á greiðslugrunni við 2. umr. fjárlagafrumvarps 2012. Um 1,5 ma.kr. hér af skýrast af áformaðri lagabreytingu (6. gr. frumvarps um ráðstafanir í ríkisfjármálum, þskj. 200). Um 4,0 ma.kr. skýrast hins vegar af því að áætlun ársins 2011 var lækkuð, og sú lækkun hefur sambærileg áhrif á áætlun ársins 2012 vegna þess að hún er byggð á framreikningi milli ára. Þessi lækkun er gerð með hliðsjón af upplýsingum sem komu fram við skuldajöfnunaruppgjör Fjársýslu í kjölfar álagningar opinberra gjalda á lögaðila um miðjan október sl., um of-afdreginn fjármagnstekjuskatt af lögaðilum á árinu 2010. Sú fjárhæð er alls 10,4 ma.kr. og er talsvert hærri en áætlað hafði verið. Þó hafði verið búlst við því að hún yrði hærri en áður, vegna hærri hlutdeildar lögaðila í fjármagnstekjum en áður. Til nánari skýringar þá myndast þessi inneign lögaðila af of-afdregnum fjármagnstekjuskatti vegna þess að í staðgreiðslukerfinu er dreginn fjármagnstekjuskattur af öllum staðgreiðsluskuldum fjármagnstekjum, hvort sem þær eru í eigu lögaðila eða annarra. Lögaðilar með almenna skattskyldu bera hins vegar ekki fjármagnstekjuskatt, heldur bera fjármagnstekjur þeirra almennan tekjuskatt, og því myndast inneign sem gengur síðar upp í álagðan tekjuskatt og eftir atvikum önnur opinber gjöld, en er ellegar endurgreidd til þeirra í kjölfar álagningar í október ár hvert. Erfitt er um vik að áætla af nákvæmni hlutdeild lögaðila í fjármagnstekjum í staðgreiðslukerfinu og þar með umfang endurkröfu þeirra. Þess má geta að í skýrslu Ríkisendurskoðunar um endurskoðun ríkisreiknings 2010 kemur fram um þetta atriði (bls. 29):

Að mati Ríkisendurskoðunar er nauðsynlegt að aðilum sem bera ábyrgð á skilum fjármagnstekjuskatts verði gert að greina milli skila vegna einstaklinga og lögaðila, en fjármagnstekjuskattur þeirra síðarnefndu er bráðabirgðagrelðsla upp í tekjuskatt.

4. Áætlaður halli ríkissjóðs miðað við framlagðar breytingar á fjárlagafrumvarpinu (HHj)

Frumvarp: 17,7 ma.kr. halli.

Eftir 2. umræðu: 21,8 ma.kr. halli.

Eftir 3. umræðu: 20,7 ma.kr. halli.

5. Tekjuauki ef lagt yrði á nýtt skattþrep á þá sem hafa 1,2 millj. kr. í mánaðarlaun og yfir, þ.e. aukinn 3% skattur (LMós)

530 m.kr.

6. Áhrif breyttrar skattalegrar meðferðar iðgjalda á samninga um viðbótarlífeyrissparnað (HHj)

Mati ráðuneytisins á tekjuauka ríkissjóðs vegna lækkunar á frádráttarheimild frá tekjuskattstofni var miðað við þau gögn sem fyrir lágu í undirbúningi fjárlagafrumvarpsins og ráðstafana á tekjuhlið frumvarpsins. Þar er byggt á upplýsingum um séreignasparnað eins og hann kemur fram á framtölum og í staðgreiðsluskilum og framreikningum á tekjuþróun til ársins 2012.

Þeir sem spara séreignasparnað skiptast í tvo hópa: annars vegar þeir sem spara 2% af tekjum og hins vegar þeir sem spara 4%. Meðaltalið er 3% af launum þeirra sem spara. Lækkun á heimild til frádráttar frá tekjuskattstofni snertir því einungis þann hóp sem nú sparar 4% af tekjum.

Mótframlag vinnuveitanda er bundið í kjarasamningum og er misjafnlega hátt og ekki nauðsynlega bundið framlagi launþega. Þó er hið algenga að til að fá mótframlag launagreiðanda þarf launþegi að spara 2% hið minnsta. Ef frádráttur yrði færður niður fyrir 2% þarf mótframlag launagreiðanda að vera umtalsvert til að það borgi sig fyrir launamann að halda áfram að spara og greiða skatt af sparnaðinum fyrst þegar hann hefst og aftur þegar hann er tekinn út. Það er því mjög flókið að gera grein fyrir því hvaða afleiðingar það hefði ef frádráttarhlutfallið yrði lækkað niður fyrir 2%.

7. Mat á umsögn/tillögum velferðarnefndar, þ.m.t. á verðlagsáhrifum (HHj)

Tillagan gerir ekki ráð fyrir verðbreytingu og hefur því engin áhrif á verðlag

8. Sundurliðað yfirlit um þróun vörugjalda frá árinu 2007 á bjór, léttvín, sterkt vín og tóbak (BJJ)

	Áfengisgjald, kr./sentilítra í árslok			Tóbaksgjald kr. pr. einingu í árslok		
	Bjór	Léttvín	Sterkt vín	vindlingar, kr./pk	neftóbak, kr./gr.	annað, kr./gr.
2007	58,70	52,80	70,78	228,46	2,70	8,17
frá 12. des. 2008	66,04	59,40	79,63	257,02	3,04	9,19
frá 29. maí 2009	75,95	68,31	91,57	295,57	3,50	10,57
frá 1. janúar 2010	83,54	75,14	100,73	325,13	3,85	11,63
frá 1. janúar 2011	86,90	78,15	101,74	347,90	4,12	12,45
frá 1. janúar 2012	91,33	82,14	106,93	365,64	4,33	13,08

9. Sundurliðað yfirlit um þróun vörugjalda frá árinu 2007 á tóbak (BJJ)

Sjá svar við lið 8.

10. Tölur um brottflutning úr hópi þeirra sem greitt hafa auðlegðarskatt á liðnum árum (HHj)

Á árinu hafa flutt af landi brott 28 einstaklingar í 20 fjölskyldum sem á var lagður auðlegðarskattur samtals 51 m.kr.

11. Viðbrögð við umsögn Kauphallarinnar varðandi neikvæð áhrif auðlegðarskatts á skráningu félaga í Kauphöll (HHj)

Engin viðbrögð að sinni.

12. Heildaráhrif hækkana frumvarpsins á eldsneyti (HHj)

Bein verðlagsáhrif hækkana vörugjalda og kolefnisgjalds á eldsneyti á vísitölu neysliverðs eru áætluð þannig:

Áhrif á VNV	%
07221 Bensín 95 okt, vegna vörugjaldshækkunar	0,04
07224 Dísel, vegna vörugjaldshækkunar	0,01
07221 Bensín 95 okt, vegna kolefnisgjaldshækkunar	0,03
07224 Dísel, vegna kolefnisgjaldshækkunar	0,01
07221 Bensín 95 okt, alls	0,07
07224 Dísel, alls	0,02
Bensín og dísel alls	0,09

Áhrif verðlagshækkana á árinu 2012 eru talin leiða til 0,3 prósentustiga minni aukningar eftirspurnar eftir bensíni og díselolíu en ella.

13. Heildaráhrif hækkana frumvarpsins á áfengi og tóbak (BJJ)

Verðlagsáhrif vörugjaldhækkana á áfengi og tóbak 1. janúar 2012

Áhrif á VNV	%
0211 Sterk vín	0,01
0212 Léttvín	0,02
0213 Bjór	0,02
022 Tóbak	0,03
Alls	0,08

Ekki er gert ráð fyrir sérstökum marktækum áhrifum vörugjaldshækkanna á eftirspurn eftir áfengi og tóbaki í upphafi árs 2012, þar sem þau vega lítið meðal allra þeirra þátta sem hafa áhrif á eftirspurn eftir þessum vörum, og enn fremur þar sem verðteygnistuðlar þessara vara eru óvissir.

14. Vísitöluáhrif frumvarpsins (BJJ)

Í greinargerð með frumvarpi um ráðstafanir í ríkisfjármálum kemur fram lauslegt mat um að áhrif frumvarpsins til hækkunar á vísitölu neysluverðs geti verið um 0,2%.

15. Viðbrögð við ábendingum SFF varðandi skattlagningu skuldaafskrifta, sbr. tölvupóst Jónu Bjarkar frá 23. nóv. sl. (HHj)

Viðbrögð hafa þegar komið fram.

Alþingi
Erindi nr. P 140/805
komudagur 14.12.2011

FJÁRMÁLARÁÐUNEYTIÐ

14. desember 2011

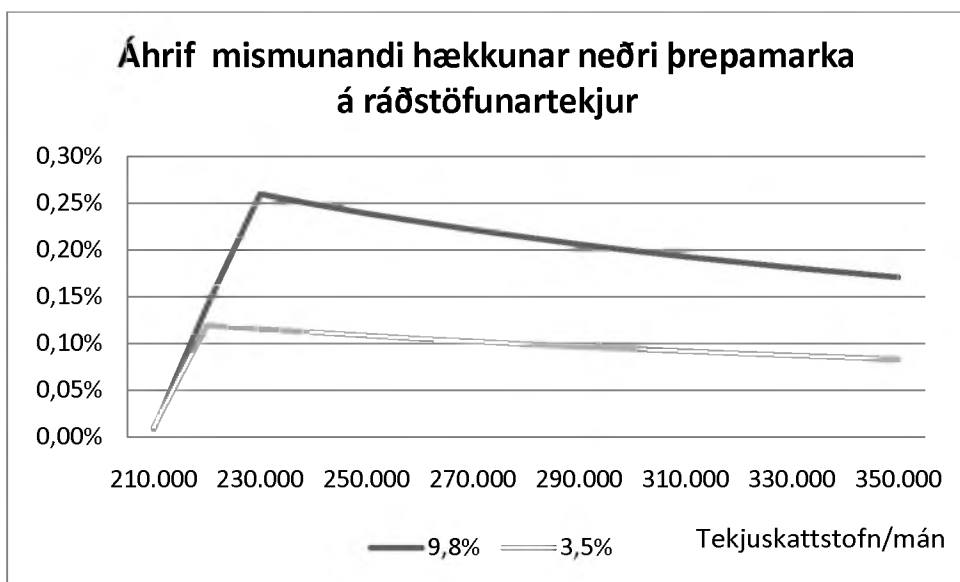
Til efnahags- og viðskiptanefndar

Frá tekju- og skattaskrifstofu

Efni: Svör við ýmsum fyrirspurnum frá nefndarmönnum

a) Viðbótarhækkun á tekjuviðmiðunarmörkum í tekjuskatti – áhrif á laun og tekjur ríkissjóðs

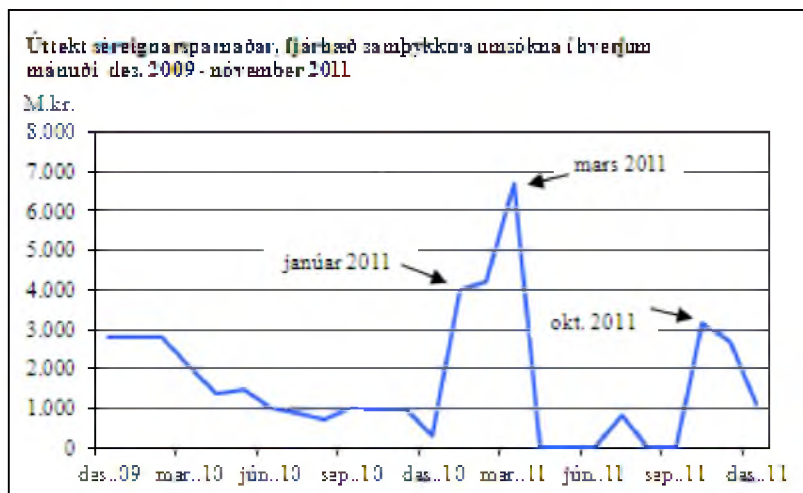
Svar: Á eftirfarandi mynd koma fram áhrif af 9,8% hækkun á tekjuviðmiðunarmörkum 1. þreps í stað 3,5% á ráðstöfunartekjur einstaklinga.

b) Hvað má áætla að lenging úttektarheimildar á sérseignarsparnaði um 3 mánuði skili ríkissjóði miklum tekjum?

Svar: Engin leið er að áætla af einhverri nákvæmni hversu miklar viðbótartekjur ríkissjóður og sveitarfélög muni hafa af 3ja mánaða framlengingu úttektarheimildar á sérseignarsparnaði, þ.e. frá 1. júlí til 1. október 2012. Samkvæmt gögnum frá embætti ríkisskattstjóra nema heildarúttektir allt frá mars 2009 66,6 milljörðum króna m.v. stöðuna 13. desember sl. Miklar sveiflur hafa verið í úttekt sérseignarsparnaðarins milli mánaða frá því að fyrsta heimildin var opnuð, eða allt frá 6,7 milljörðum á mánuði niður í 300 m.kr. Opnanir og lokanir heimilda og hækkun úttektarþaksins hefur m.a. valdið þessum sveiflum.

Samkvæmt áætlun fjármálaráðuneytisins verður heildarúttekt í desembermánuði ca. 1.100 m.kr., en síðan dregur jafnt og þétt úr úttektum í mánuði hverjum fram til 1. júlí, eða nú til 1. október 2012. Giskað er á út frá reynslutölum að þrjá síðustu mánuðina verði samanlögð úttekt kringum 1 milljarður króna (um 300-50 m.kr. á mánuði) sem er svipað og hún hefur orðið alminnst áður. Áætlaður tekjuskattur af þeirri fjárhæð er nálægt 300 m.kr. fyrir umrætt þriggja mánaða tímabil, þ.e. júlí-september 2012. Rétt er að áréttta að þessi áætlun er mikilli óvissu háð.

c) **Upplýsingar um fjölda þeirra einstaklinga sem þegar eru búnir að taka út hámarksfjárhæð séreignarsparnaðar?**

Svar: Samkvæmt upplýsingum frá RSK hafa 493 einstaklingar þegar sótt um hámarksúttekt, þ.e. 6.250.000 kr., en nokkrir til viðbótar eru þar rétt fyrir neðan.

d) **Upplýsingar um það hvort einhverjar árstíðasveiflur séu í úttektum á séreignasparnaði?**

Svar: Á grundvelli þeirra gagna sem liggja fyrir um úttektir séreignarsparnaðar síðan launþegum var fyrst boðið það úrræði í mars 2009 er ekki hægt að álykta um árstíðarsveiflur. Tímabilið er bæði stutt auk þess sem úttektarmörk hafa tekið miklum breytingum. Sem fyrr segir virðast hámarksfjárhæðir í úttektum verða í þeim mánuðum þegar heimild er opnuð með hærri úttektarþaki en áður.

e) **Breyting á tekjuviðmiðunarmörkum 1. þreps úr 9,8% í 8% - áhrif á tekjur ríkissjóðs ?**

Svar: Lausleg áætlun sýnir að minni hækkun umræddra viðmiðunarmarka, eða um 8% í stað 9,8%, að öðrum forsendum óbreyttum dragi úr tekjutapi ríkissjóðs frá frumvarpinu um ca. 100 m. kr.

f) **Auðlegðarskattur – ýmis gögn**

Svar: Í ljósi þeirrar umræðu sem átti sér stað í efnahags- og viðskiptanefnd fyrr í dag (14. desember), eru nefndinni send viðfest gögn um álagningu eignarskatta, bæði í fortíð og nútíð, mismunandi sjónarmið jafnt fræðimanna, stjórnmalamanna sem og hagsmunaaðila um ágæti eignarskattlagningar. Sérstök athygli er vakin á grein Christer Silfverberg um sænska eignarskattinn. Einnig fylgja með nýlegar fréttir frá Ítalíu um upptöku eignarskatta í baráttunni gegn skattsvikum svo og frá upptöku eignarskatts á Spáni undir sambærilegum formerkjum og héraendis.

g) Mótframlag (iðgjald) ríkissjóðs sem launagreiðanda vegna séreignarsparnaðar ríkisstarfsmanna

Svar: Ríkissjóður hefur sem launagreiðandi greitt sem mótframlag/iðgjald vegna séreignarsparnaðar starfsmanna sinna alls 4 milljarða króna frá árinu 2009 til október 2011, sbr. meðfylgjandi yfirlit.

	M.kr.
2009	1.458
2010	1.406
Jan.-okt. 2011	1.173
Alls	4.037

140. löggjafarþing 2011–2012.
Þskj. x — x. mál.

Breytingartillaga

við frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (aðgerðir í skattamálum,
verðlagsbreytingar o.fl.).

Frá ()

Á eftir XVI. kafla komi nýr kafli, XVII. kafli, Breyting á lögum nr. 116/2006, um
stjórn fiskveiða, með síðari breytingum, með einni nýrri grein (37. gr.),
(37. gr.)

Lokamálsliður 5. mgr. 6. gr. og 2. másl. 23. gr. a laganna og 4. mgr. ákvæðis til
bráðabirgða VIII í lögnum skulu ekki gilda á árinu 2012.

140. löggjafarþing 2011–2012.
Þskj. x — x. mál.

Breytingartillaga

við frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (aðgerðir í skattamálum, verðlagsbreytingar o.fl.).

Frá ()

Á eftir XVI. kafla komi nýr kafli, XVII. kafli, Breyting á lögum nr. 116/2006, um stjórn fiskveiða, með síðari breytingum, með einni nýrri grein (37. gr.), (37. gr.)

Lokamálsliður 5. mgr. 6. gr. og 2. mgr. 23. gr. a laganna og 4. mgr. ákvæðis til bráðabirgða VIII í lögnum skulu ekki gilda á árinu 2012.

Greinargerð

Með þessu ákvæði er lögð til sú breyting á lögum nr. 116/2006, um stjórn fiskveiða, að tekjur af leigu aflaheimilda til frístundaveiða, sbr. 5. mgr. 6.gr., og síldveiða og veiða á skötusel, sbr. bráðabirgðaákvæði VIII., skuli renna í ríkissjóð á árinu 2012, án sérstakrar mörkunar, í samræmi við forsendur nýsamþykktara fjárlaga fyrir árið 2012. Tekjur af umræddri leigu er áætlaðar 190 m.kr á árinu 2012. Ákvæðið öðlast gildi 1. janúar 2012.

Til atvinnuvm.
6/12 2011

Alþingi
Erindi nr. P 140/870
komudagur 6.12.2011

Fjármálaráðuneytið

Minnisblað

28.11.2011

Efni: Minnisatriði vegna umræðu um kolefnisskatt

1. Í frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum sem liggur fyrir Alþingi (Þingskjal 200 — 195. mál) er kveðið á um að greiða skuli í ríkissjóð kolefnisgjald af kolefni af jarðefnauppruna í föstu formi leiði sú notkun til losunar koltvísýrings í andrúmsloftið. Með kolefni af jarðefnauppruna í föstu formi er átt við kol, koks, rafskaut og deig til rafskautagerðar. Samkvæmt frumvarpinu hefst þessi gjaldtaka frá og með ársbyrjun 2013 og er miðað við að skattlagning kolefna í föstu formi verði 50% af viðmiðunarverði losunarheimilda á árinu 2013, en hækki síðan í 75% og 100% á árunum 2014 og 2015.

2. Sá fyrirvari er hafður á í frumvarpinu að ekki liggi fyrir endanlegar útfærslur varðandi viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir gróðurhúsalofttegunda. Í greinargerð með frumvarpinu segir orðrétt:

Ljóst er að taka þarf álagningu kolefnisgjalds til frekari skoðunar á næsta ári með hliðsjón af þeim breytingum sem framundan eru á viðskiptakerfi Evrópusambandsins með losunarheimildir gróðurhúsalofttegunda, en þær eru meðal annars fölgjar í því að losun frá álverum og járnblendum mun að öllum líkindum verða háð losunarheimildum frá og með 1. janúar 2013. Óljóst er hvað muni taka við þegar fyrsta tímabili Kyoto-bókunarinnar lýkur. Það er meðal annars ástæða þess að breikkun gjaldstofnsins tekur einungis til eins árs í þessu frumvarpi, en hugmyndin er sú að skoða málið heildstætt á árinu 2012.

Ekki hefur staðið til af hálfu stjórnvalda að leggja skatt í hvoru tveggja, aðföng í formi kolefnis af jarðefnauppruna og útblástur gróðurhúsalofttegunda.

3. Í sameiginlegri yfirlýsingu fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra, annars vegar, og Samtaka atvinnurekenda og stórnotenda á raforku, hins vegar, um ráðstafanir til að mæta erfiðri stöðu ríkissjóðs og til að stuðla að fjárfestingum í atvinnulífinu, frá 7. desember 2009, kemur eftirfarandi skýrt fram:

- að samkomulag um þau atriði sem yfirlýsingin nær til væri tímabundið til ársloka 2012.

- að skattheimta, að teknu tilliti til fyrirkomulags og kostnaðar vegna viðskipta með gróðurhúsalofttegundir, feli almennt ekki í sér lakari starfsskilyrði fyrir fyrirtæki sem reka starfsemi sína hér á landi samanborið við önnur Evrópuríki og erlenda samkeppnisaðila á sama markaði.

Ítrekað er að gjaldtaka af kolefni af jarðefnauppruna hefði ekki komið til framkvæmda á því tímabili sem yfirlýsingin nær til, þ.e. til ársloka 2012. Engar breytingar hafa verið áformaðar varðandi skattamál stórnotenda raforku á því tímabili sem yfirlýsingin nær til.

Einnig er rétt að ítreka að fyrirheit um að tryggja samkeppnisstöðu fyrirtækja sem reka starfsemi sína hér á landi gagnvart erlendum samkeppnisaðilum, standa óhöggðu.

4. Í ljósi þess að það mun væntanlega skýrast á komandi vikum og mánuðum, hvernig farið verði með viðskipti með losunarheimildir gróðurhúsalofttegunda eru stjórnvöld reiðubúin til að taka af tvímæli um að ekki komi til skattlagningar á kolefni af jarðefnauppruna, þ.e. kolum, koxi, rafskautum og deigi til rafskautagerðar, samhliða því að innleitt verði nýtt viðskiptakerfi með losunarheimildir fyrir stóriðju. Stjórnvöld áskilja sér hins vegar allan rétt til að endurskoða með almennum hætti stefnu í skattamálum og þar með talið skattlagningu á þá starfsemi sem féll undir samkomulagið frá 2009, eftir að það rennur út í árslok 2012. Áfram verður tryggt að slíkt skattlagning skaði ekki samkeppnisstöðu fyrirtækja sem starfa hér á landi gagnvart erlendum samkeppnisaðilum.

Á þessu stigi er ekki að fullu ljóst hvernig ný fyrirtæki í orkufrekum iðnaði munu afla sér losunarheimilda, en að líkindum munu þau þurfa að kaupa umtalsverða hluta þeirra á uppboðsmarkaði. Stjórnvöld munu, fyrir sitt leyti, tryggja að forsendum fjárfestingarverkefna, sem unnið hefur verið að og gerðir hafa verið samningar um, raskist ekki.

5. Mikilvægt er að stjórnvöld nái að vinna áfram að því að tryggja markmið um jöfnuð í ríkisfjármálum og að sá trúverðugleiki sem skapaður hefur verið verði tryggður. Erfiðir en mikilvægir áfangar hafa náðst í því tilliti á undanförunum misserum, og í nýrri ríkisfjármálaáætlun sem kynnt var í byrjun októbermánaðar sl. er lagður grunnur að því hvernig tryggt verði að afkoma ríkissjóðs haldi áfram að batna allt til ársins 2015, og að svigrúm verði skapað til að létta á skuldsetningu ríkissjóðs.

Það er ekki tilviljun að á sama tíma og lánshæfismat fjölmargra ríkja í Evrópu hefur verið lækkað, hefur mat á horfum fyrir Ísland, eitt ríkja, farið batnadi. Samþykkt fjárlaga fyrir árið 2012 með afar hóflegum halla, eða sem nemur rúmu prósentustigi, er mikilvægur liður í að tryggja þetta framhald og sömuleiðis það, að stjórnvöld geti sýnt fram á raunhæf markmið um frekari afkomubata á allra næstu árum og út gildistíma ríkisfjármálaáætlunar 2012-2015. Fullvíst má telja að stefufesta á þessu sviði muni fljótlega bæta lánshæfismat íslenska ríkisins, til hagsbóta fyrir bæði ríkissjóð og allt atvinnulíf í landinu.

6. Stjórnvöld hafa átt náið samstarf við fulltrúa fyrirtækja og Samtök atvinnulífsins um það hvernig haldið er á hagsmunum Íslands varðandi innleiðingu nýs viðskiptakerfis með losunarheimildir. Næstu mánuðir eru mikilvægur tími í því tilliti. Stjórnvöld eru reiðubúin til að eiga náið og formlegt samstarf við atvinnulífið um þessi mál og skattamál þeim tengd, í anda þess samstarfs sem náðist milli aðila 2009. Meðan á því stendur verða áform um breikkun stofns kolefnisgjalds lögð til hliðar.

Þjóðhagsspá, vetur 2011: Spurning um vinnumarkað.

195. mál

Frá nefndarmanni í efnahags- og viðskiptanefnd hefur borist spurning.

Í þjóðhagsspá sumarið 2011 var spáð vegna ársins 2012 að atvinnuleysi verði 6,2% landsframleiðsla aukist um 3,1% en ársverk aukist um 1,9% 2012.

Í þjóðhagsspá á vetri 2011 var síðan spáð að atvinnuleysi 2012 verði 6,4% landsframleiðsla aukist 2,4% en ársverk aukist 1,9% 2012 frá 2011.

Hvernig getur verið að ársverk aukist um 1,9% árið 2012 í báðum þjóðhagsspám þrátt fyrir að atvinnuleysisprósenta sé hærrí og landsframleiðsluvöxtur minni í seinni spánni en þeirri fyrri?

Margir ólíkir (og stundum samverkandi þættir), geta leitt til þessarar niðurstöðu án þess að í því felist nokkur mótsögn og verða hér taldir nokkrir þeirra:

- Mikið magn gagna kemur til endurskoðunar og endurmats við hverja spágerð. Meðal þeirra eru vinnumarkaðsgögnin. Það er því ekki þannig að sumarspáin sé grunnur að vetrarspánni og reynt sé að gæta samræmis milli þeirra. Fjöldi grunngagna tók t.a.m. breytingum milli þess tíma sem spámar voru gerðar á, í sumum tilvikum nær slík endurskoðun til fyrri ára. Þannig er til dæmis fjöldi ársverka fyrir árið 2011 ekki sá sami í umræddum þjóðhagsspám, þó vöxturinn fyrir árið 2012 virðist eins.
- Þjóðhagslíkanið sem stuðst er við þegar þjóðhagsspá er gerð tekur einnig endrum og sinnum breytingum og svo var að þessu sinni. Þó að vinnumarkaðshlutinn hafi lítið breyst er hann knúinn af öðrum þáttum líkansins (hagkerfisins), sem kunna að hafa haft einhver áhrif á vinnumarkaðsniðurstöðuna.
- Vinnumarkaðurinn er líkt og margt annað í spánni býsna grófur, þannig að óvarlegt er að ætla annað en að nokkur skekkja geti verið í spánni þar fyrir, jafnvel þó grunngögn væru fullkomlega sönn (sem þau eru alls ekki).
- Varðandi breytingu á spáðu atvinnuleysi fyrir árið 2012 úr 6,0% í 6,4% er rétt að hafa í huga að spáð atvinnuleysi ársins 2011 breyttist úr 7,2% í 7,4% þannig að breyting atvinnuleysis milli áráanna 2011 og 2012 fer úr 1,2 prósentum í sumarspánni í 1,0 prósentu í vetrarspánni. Það er að segja breytingu í atvinnuleysi milli áráanna 2011 og 2012 ætti frekar að hugsa um sem 0,2 prósentur en 0,4 prósentur.

Vetrarspáin gerir ráðið fyrir eilítið færri ársverkum að baki landsframleiðslu ársins 2011 en reiknað var með í sumarspánni, sama gildir reyndar um 2012, þ.e.a.s. vetrarspáin gerir ráð fyrir færri ársverkum að baki landsframleiðslu 2012 en var í sumarspánni en munurinn er minni. Í grunni vetrarspárinnar eru nýrri þjóðhagsreikningar og nýrri vinnumarkaðsgögn.

From: Arnar Guðmundsson [<mailto:arnar@invest.is>]

Sent: 23. nóvember 2011 13:02

To: Eiríkur Áki Eggertsson

Subject: Minnisblað Fjárfestingarsviðs Íslandsstofu til efnahags- og viðskiptanefndar

Til fulltrúa í efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis

Ég þakka fyrir fundinn í morgun og fróðlegar umræður. Meðfylgjandi er minnisblaðið sem ég lagði fram á fundinum.

Til að skýra málið í framhaldi af umræðum morgunsins tók ég saman eftirfarandi punkta:

Íslensk stjórnvöld, undir forystu umhverfiráðuneytisins, hafa tekið þá ákvörðun að gerast aðilar að metnaðarfullum markmiðum ESB um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda. Því liggur fyrir sú ákvörðun að við tökum upp ETS (Emission Trading Scheme) fyrir stærri fyrirtæki staðsett á Íslandi.

Lykilatriði til skilnings á málinu er að ESB skiptir átaki sínu til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda í tvennt:

- Almenn losun (e. Effort Sharing): Allur almenningur, samgöngur á landi, smærri iðnaðaður og svo framvegis þar sem ekki er hægt að mæla losun hvers og eins. Þar sem ekki er hægt að mæla losun og leggja gjald á hana er víða farin sú leið að leggja kolefnagjald á aðföng, þ.e. eldsneyti (bensín, olíur, gas, koks og kol) til samganga og húshitunar. Markmið Íslands undir þessum hluta er 20% samdráttur 2020.
- ETS: Stórfyrirtæki (stóriðja, flug ofl.) þar sem hægt er að mæla losun hvers og eins og nota útfærslur í viðskiptakerfinu til að skapa virka hvata til að draga úr losun per framleidda einingu. Fyrirtækjum sem bæta aðferðir og tækni þannig að það dregur úr losun er þannig umbunað.

Rökin fyrir þessari tvískiptingu eru einföld:

- Í fyrsta lagi er það einfaldlega betri og skilvirkari umhverfispólitík að mæla losun þar sem það er hægt og skapa þannig virka hvata til bættra framleiðsluáðferða sem svo breiðast vonandi út. Hægt er að bæta í slíkt hvatakerfi eftir því sem bætтар aðferðir breiðast út og ná þannig stigvaxandi bættum árangri.
- Í öðru lagi er hægt að beita ETS til að skapa umtalsverða hvata fyrir iðnað til að bæta sig og draga úr losum án þess að leggja á hann svo íþyngjandi gjöld að það valdi kolefnaleka eða carbon leakage, þ.e. að fyrirtæki yfirgefi svæði og lönd með metnaðarfull markmið og flytji sig til svæða sem gerar litlar sem engar kröfur. Slíkt gæti jafnvel haft í för með sér aukna losun auk þess sem hvatinn til nýsköpunar og tækniframfara er mun minni.

Af þessu leiðir að ekkert land innan EES fer þá leið að leggja kolefnagjöld á aðföng þeirra greina eða fyrirtækja sem falla undir ETS, þau ætla að leggja gjöldin á losunina.

Af þessu leiðir að sú fyrirætlun sem fram kemur í fyrirbyggjandi frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum að leggja kolefnagjöld á aðföng fyrirtækja sem falla undir ETS felur í sér mjög óvænt fráhrarf frá þegar markaðri stefnu Íslands um aðgerðir til að draga úr

losun gróðurhúsalofttegunda. Óljóst er hvort þetta felur í sér að við séum fallin frá þátttöku í ETS og ætlum ein EES þjóða að fara aðeins gjaldtökuleið á aðföng (óskilvirku leiðina skv. niðurstöðum ESB) eða hvort við ætlum að fara báðar leiðir og gera þá djörfu tilraun að skatta bæði kolefni inn í fyrirtækin og líka losunina á hinum endanum.

Af þessu leiðir ennfremur að sú framsetning að með slíku kolefnagjaldi á aðila sem falla undir ETS sé verið að "láta eitt yfir alla ganga" eða að óbreyttu séu einhver fyrirtæki „undanþegin“ kolefnagjöldum stenst ekki skoðun. Ákvörðunin um að leggja gjöld á losunina hjá þeim sem falla undir ETS en mögulega aðföngin hjá þeim sem falla undir almenna losun liggur fyrir og hefur gert í nokkur ár. Kolefnagjald á aðföng þeirra sem falla undir ETS í nafni þess að "eitt skuli yfir alla ganga" er því annað hvort ákvörðun um að hætta við þátttöku í ETS eða þá meðvituð ákvörðun um tvöfalda gjaldlagningu á hluta íslensks iðnaðar og fyrirtækja sem gerir framsetninguna um leið merkingarlausu.

Af þessu leiðir að lokum að rökstuðningur fyrir þessari vikkun gjaldstofns kolefnagjaldsins með vísun í rýniskýrslur vegna aðildarviðræðna við ESB þarfnast frekari skoðunar við. Í rýnigögnum vegna kafla 16 um skattamál er augljóst að verið er að ræða þann hluta aðgerða sem fellur undir almenna losun eða "Effort sharing" eins og rakið er í meðfylgjandi minnisblaði. Sá þáttur sem snýr að ETS er hins vegar í rýnigögnum vegna kafla 27 um umhverfismál.

Til að gæta samræmis og fylgja þeirri stefnu sem mörkuð hefur verið og boðuð árum saman undir forystu umhverfisráðuneytisins er augljóst að bæta þarf við umrætt ákvæði í frumvarpi til laga um aðgerðir í ríkisfjármálum að gjaldtaka á aðföng í kolefnaformi gildi ekki um þau fyrirtæki sem falla undir ETS. Þá er fullt samræmi í gjaldtöku á sviði almennrar losunar og við fellum líka eldsneyti í föstu formi, t.d. til húshitunar, undir sömu gjöld og fljótandi eldsneyti. Og við hverfum ekki skyndilega frá þeirri stefnu sem fyrir liggur um aðild að ETS.

Sé pólitískur vilji fyrir því að skoða kosti þess og galla að hverfa frá ETS og fara almenna leið gjaldtöku á aðföng í kolefnaformi fyrir alla aðila þarf slík vinna að vera vönduð og byggð á ítarlegum rannsóknum og greiningum á kostum og göllum og afleiðingum fyrir bæði íslenskt atvinnulíf og þau markmið um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda sem Ísland vill ná.

Sú leið að lækka þetta gjald niður í þær upphæðir að þær skipti ekki máli dugar þar af leiðandi ekki sem lausn í málinu. Fyrir því eru tvær ástæður: Í fyrsta lagi er horfið frá markaðri stefnu um ETS með tilheyrandi óvissu um hvernig Ísland ætlar að standa að aðgerðum til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og starfsskilyrði iðnaðar hér á landi. Í öðru lagi munu erlendir fjárfestar vart treysta því að slíkt haldi. Með því að afmarka almennt gjald á aðföng við almenna losun og ítreka stefnuna um skuldbindingu Íslands til fullrar þátttöku í ETS næst ásættanleg stefnufesta, sýn til framtíðar og skilyrði til að laða hingað beina erlenda fjárfestingu.

Að lokum er rétt að taka fram að svona óvæntar fyrirtætlanir um fráhrarf frá markaðri stefnu eru meðal þess sem erlendir fjárfestar telja til sérstakra áhættuþátta. Auknar líkur eru á því að ekkert verði af fyrirhugaðri uppbyggingu í kislíðnaði hér á landi verði þetta ofan á.

Vísa að öðru leyti í meðfylgjandi minnisblað.

Kv.
Arnar

Regards/Kveðja
Arnar Gudmundsson
Project Manager - Verkefnisstjóri

Invest in Iceland functions as a “one-stop shop” for foreign investors and provides information on investment opportunities in Iceland and the business environment. Invest in Iceland is a part of Promote Iceland. www.promoteiceland.is

For further information visit www.invest.is

Minnisblað vegna breytinga á lögum nr. 129/2009

Lagt fyrir fund efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis 23. nóvember 2011

Í frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, lagt fyrir 140. löggjafarþing, er í kafla IV. lagt til að leggja á nýjan skatt á kolefni í föstu formi með breytingum á lögum 129/2009. Þar sem um er að ræða nýjar skattaálögur á starfsemi sem tengist mjög umsvifum erlendra fjárfesta í íslensku hagkerfi auk fyrirætlana um frekari uppbyggingu á næstu árum þakkar Fjárfestingarsvið Íslandsstofu efnahags- og viðskiptanefnd fyrir að fá tækifæri til að kynna fyrir nefndinni hvernig málið snýr við því markmiði Fjárfestingarsviðsins að laða til Íslands fjölbreyttari beina erlenda fjárfestingu.

Mikilvægi stöðugleika og festu í starfsumhverfi

Stöðugleiki í skatta- og starfsumhverfi auk trausts milli stjórnvalda og atvinnulífs er lykilatriði til að ná árangri við að laða að beina erlenda fjárfestingu sem haft getur jákvæð áhrif á efnahags- og atvinnulíf. Ófyrirsjáanlegar og óvæntar breytingar stjórnvalda á lagaramma atvinnulífsins falla undir þann áhættuþátt sem fjárfestar kalla „political risk“ og getur haft mikil áhrif á ákvarðanatöku um uppbyggingu starfsemi til langs tíma. Í skýrslu starfshóps iðnaðarráðherra um stefnumótun gagnvart beinni erlendri fjárfestingu er sérstaklega fjallað um þennan áhættuþátt og laka samkeppnisstöðu Íslands þar sé miðað við áhættumat alþjóðlegra tryggingafélaga á borð við AON. Í skýrslu starfshópsins er lögð áhersla á að bæta samkeppnisstöðu Íslands á þessu sviði enda beinar erlendar fjárfestingar einkar mikilvægar til að bæta varanlega viðskiptajöfnuð við útlönd og vinna efnahagslífið þannig út úr samdrætti síðustu ára.

Óvænt skattlagningaráform og óvissa um framvinduna

Sú fyrirætlun að leggja stighækkandi skatta á kolefni í föstu formi er bæði óvænt og ófyrirsjáanleg. Í því sambandi má benda á að innan ESB hefur árum saman verið stefnt að aðild stórra iðnfyrirtækja að evrópska viðskiptakerfinu með losunarheimildir (ETS), að ekkert ríki innan EES hefur lagt kolefnaskatt á kolefni í föstu formi til notkunar í iðnaði og að í desember 2009 var undirritað samkomulag stjórnvalda og fulltrúa atvinnulífsins um að skattar á kolefni í fljótandi formi væru tímabundnir og féllu niður í lok árs 2012 enda væri þá stefnt að upptöku ETS þannig að ekki leiddi til lakari starfsskilyrða fyrir fyrirtæki hér á landi en hjá öðrum Evrópuríkjum eða keppinautum á sama markaði.

Við þetta bætist alger óvissa um framvinduna á næstu árum jafnvel þótt sú breyting verði gerð sem lögð er til í frumvarpinu. Í 13. gr. laga nr. 129/2009 um umhverfis- og auðlindaskatta kemur fram að lögin falla úr gildi í árslok 2012. Í fyrirbyggjandi frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum eru lagðar til breytingar á lögum nr. 129/2009 og í greinargerð er lýst fyrirætlunum um að gjald á kolefni í föstu formi fari stighækkandi allt fram til ársins 2015. Þó er ekki gert ráð fyrir því í frumvarpinu að gildistími laga 129/2009 verði framlengdur enda segir enn fremur í athugasemdum að taka verði álagningu kolefnisgjalds til heildstæðrar skoðunar þegar á næsta ári vegna innleiðingar ETS og rætt um að óljóst sé hvað muni taka við að loknu tímabili Kyoto bókonarinnar. Hér er því aukinni óvissu um nánustu framtíð bætt ofan í það óöryggi sem óvænt álagning nýrra skatta veldur. Sá gagnkvæmi skilningur aðila að kolefnisgjöldin væru tímabundin til þriggja ára enda tæki þá við þátttaka í ETS sem hefði það tvíþætta markmið að draga úr heildarlosun gróðurhúsalofttegunda án þess að skerða samkeppnisstöðu iðnaðar á Íslandi virðist ekki eiga við lengur. Þótt sú stefna til framtíðar svaraði ekki öllum spurningum um útfærslu eða endanlegan kostnað fyrirtækja á næstu árum hafði hún þó þann augljósa kost að íslenskur iðnaður myndi að mestu deila kjörum með iðnaði á helstu samkeppnissvæðum og vonandi njóta þess að búa að orkugjöfum sem valda takmarkaðri losun gróðurhúsalofttegunda.

Viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir og skattlagning sem stýritæki

Áður en ráðist er í viðamiklar breytingar á rekstrarumhverfi iðnaðar er mikilvægt að fram fari ítarleg umræða um eðli og tilgang skattlagningar á kolefni eða innleiðingu viðskiptakerfis með losunarheimildir. Markmiðið er fyrst og fremst að skapa hagræna hvata fyrir bæði starfandi fyrirtæki og ný fyrirtæki á viðkomandi svæðum til þess að beita nýjustu tækni, mótvægisáðgerðum eða leita nýrra lausna þannig að draga megi úr heildarlosun gróðurhúsalofttegunda. Fjáröflun ríkissjóða viðkomandi landa er ekki markmið í sjálfu sér enda áðgerðirnar gjarnan hluti af viðameiri áætlunum og beinlínis að því stefnt að sem flest fyrirtæki njóti sem fyrst „bestu kjara“ eða greiði sem lægst gjöld fyrir losun á grundvelli frammistöðu sinnar.

Þegar rætt er um gjöld á kolefnanotkun er mikilvægt að gera skýran greinarmun á annars vegar notkun almennings og smáfyrirtækja sem fellur undir þá stefnu sem ESB kallar „Effort sharing“ og hins vegar þá notkun sem fellur undir ETS. Þau svið efnahagslífsins sem falla utan ETS eru talin ábyrg fyrir um 60% af heildarútbæstri ríkja ESB. Hér er m.a. um að ræða samgöngur á vegum, húshitun, smærri iðnað, landbúnað, sorphirðu og endurvinnslu. Stefnan „Effort sharing“ miðar að 10% heildarsamdrætti í losun frá þessum þáttum árið 2020 miðað við 2005. Samdrátturinn er mismunandi eftir efnahag þannig að ríki með mikla þjóðarframleiðslu á mann taka á sig meiri samdrátt en hin fátækari. Þetta átak er frábrugðið ETS að því leiti að aðildarríkjunum er eftirlátið að finna leiðir til að ná sínum markmiðum. Þau geta beitt sköttum eða jákvæðum hvötum á borð við niðurgreiðslur. Ein leið er t.d. að leggja kolefnaskatt á eldsneyti bifreiða, gas, koks og kol til húshitunar og fleira í þeim dúr. Slíkum kolefnaskatti sem hluta af „Effort sharing“ má hins vegar ekki rugla saman við þau svið sem falla undir ETS.

Vikið er að þeim hluta sem snýr að „Effort sharing“ í skjölum vegna rýnifunda um 16. kafla viðræðna um aðild Íslands að ESB, skattamál. Í yfirliti yfir sjónarmið sem taka þurfi tillit til vegna sérstöðu Íslands er á bls. 5 fjallað um gjaldtöku af orkugjöfum og þar segir m.a.: „Uptaka kolefnisgjaldsins og sömuleiðis orkuskattsins færir okkur þó nær reglum ESB, en eldsneyti eins og kol, koks og gas er enn undanþegið gjaldtöku hér á landi.“ Síðar í yfirlitinu er ágríp af helstu ESB gerðum sem taka þarf tillit til og þar er þessi ábending skýrð nánar á bls. 11 í umfjöllun um tilskipun ráðsins nr. 96/2003 um endurskipulagningu skattlagningar á orkugjöfum og rafmagni innan ESB. Þar segir m.a.: „Tilskipunin fjallar um lágmarksgjöld sem lögð skulu á rafmagn og aðra orkugjafa, t.d. hvers kyns orkugjafa úr jarðolíu, s.s. hráolíu, bensín, dísilolíu, steinolíu, jarðgass, própans, svo og kola og koks. Þessi gjaldtaka er mjög margbreytileg eftir tegundum og einnig eftir því um hvers konar notkun er að ræða. Vörurnar eru einungis skattlagðar þegar þær eru nýttar sem eldsneyti á vélar eða til upphitunar.“ Lokamálsgreinin staðfestir að hér er um að ræða lágmarkssamræmingu í anda „Effort sharing“. <http://esb.utn.is/media/fjarhagsmal/Grg-heild-16.skattamal.pdf>.

Sá þáttur sem lýtur að ETS er til umfjöllunar í skjölum tengdum kafla 27 um umhverfismál. Þar er í yfirliti yfir sjónarmið sem taka þarf tillit til vegna sérstöðu Íslands vikið sérstaklega að ETS. http://www.utanrikisraduneyti.is/media/ees_ii/27_Grgheild-27.-umhverfismal.pdf.

Þessi aðgreining í stefnumótun og mismunandi hvatakerfi til að draga úr notkun kolefna eftir því hvort um er að ræða smærri iðnað og almenning eða stóriðnað stafar af tvennu: Í fyrsta lagi þarf losun gróðurhúsalofttegunda frá einstökum aðilum að vera yfir ákveðnum mörkum til að setja viðkomandi undir þá kvöð að fylgjast nákvæmlega með henni og gera skylt að kaupa losunarheimildir innan skilgreinds viðskiptakerfis. Í öðru lagi hefur mikil vinna farið í að skilgreina þau svið þar sem mest hætta er á því sem kallað er „carbon leakage“ og reynt að undanskilja þau eins og vikið er að hér á eftir.

Að ná umhverfismarkmiðum án „carbon leakage“

Ítrekað hefur verið bent á að ómarkviss álagning gjalda geti valdið því sem kallað er „carbon leakage“ eða tilfærsla fyrirtækja frá þeim svæðum sem sett hafa metnaðarfull markmið um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda og til svæða þar sem litlar sem engar kröfur eru gerðar. Innan ESB hefur þetta atriði verið haft til hliðsjónar við útfærslu á ETS og mikilvægt út frá samkeppnissjónarmiðum og hagsmunum Íslands að sama gildi við innleiðingu ETS hér á landi. Þessu er vel lýst á vefsvæði framkvæmdastjórnar ESB um aðgerðir í loftslagsmálum (Climate Action): http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/index_en.htm.

Samkvæmt upplýsingum Fjárfestingarsviðs Íslandsstofu er megin skýringin á því að ekkert Evrópuríki leggur skatta á kolefni í föstu formi til iðnaðarnota sú að greiðendur skattanna eru stór iðnfyrirtæki sem geta flutt sig milli svæða með tiltölulega einföldum hætti. Niðurstaðan hefur verið sú að með rétttri innleiðingu ETS megi skapa hagræna hvata fyrir þessi fyrirtæki til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda án þess að skerða samkeppnisstöðu þeirra gagnvart keppinautum á öðrum svæðum. Hliðarmarkmið þeirrar nálgunar er nýsköpun og aukin útbreiðsla umhverfisvænni framleiðslutækni sem ekki næðist ef afleiðing yrði fyrst og fremst tilfærsla framleiðslunnar. Í stað þess að setja allar losunarheimildir iðnfyrirtækja undir útboðskerfi ETS var leitað leiða til að ná fram hámarkshvata til að draga úr losun með lágmarksáhrifum á samkeppnishæfni evrópskra iðnfyrirtækja. Sú leið sem stefnt er að felur í sér að fundið er út hve mikið af gróðurhúsalofttegundum 10% bestu fyrirtækja heimsins í hverri grein losa á hvert framleitt tonn. Þau fyrirtæki innan ETS sem standa sig jafn vel fá í raun allar sínar losunarheimildir endurgjaldslaut. Þau fyrirtæki sem standa sig verr þurfa þá að kaupa losunarkvóta fyrir þá losun sem er umfram viðmiðið þar til þau hafa náð viðmiðunarmörkunum. Endanlegur listi yfir þær greinar sem falla munu undir þetta kerfi er í vinnslu og unnið hefur verið að innleiðingu hér á landi.

Sá munur sem er á meðhöndlun kolefna eftir því hvort um er að ræða iðnaðarstarfsemi sem fellur undir ETS eða „Effort sharing“ þar sem gjarnan er beitt sköttum og gjöldum á kolefni sem notuð eru af almenningi og smærri fyrirtækjum sem eldsneyti eða til upphitunar stafar því alls ekki af sérstökum vilja til að hlífa mengandi starfsemi. Skýringin er þvert á móti einbeittur vilji til að ná árangri við að draga úr heildarlosun gróðurhúsalofttegunda. Hjá smærri notendum er hagræni hvatinn settur á aðfanginn, hjá stærri notendum á losunina enda er það eina leiðin til að umbuna þeim sem draga verulega úr losun gróðurhúsalofttegunda per framleidda einingu. Veruleg skerðing á samkeppnisstöðu iðnfyrirtækja þeirra landa sem taka þátt í þessu metnaðarfulla verkefni myndi á næstu árum aðeins færa vandann til og færð hafa verið sannfærandi rök fyrir því að slíkt myndi um leið auka hann. Skilningur á þessum þáttum er afar mikilvægur.

Aukin óvissa um framgang áformaðra fjárfestingarverkefna

Til skamms tíma er líklegasta afleiðing boðaðra breytinga á kolefnaskatti sú að stefna í tvísýnu fyrirhugaðri uppbyggingu kísilver í Helgúvík samkvæmt þeim upplýsingum sem okkur hafa borist. Af þeim má einnig draga þær ályktanir að talsvert dragi úr líkunum á því að áform um kísilver við Húsavík sem nýta myndi orkuna í Þingeyjarsýslum verði að veruleika auk þess sem óvíst er að Elkem stækki verksmiðju sína á Grundartanga. Þá eykst óvissan um eitt fjárfestingarverkefni sem snýst um endurvinnslu á málmum hér á landi. Um þetta er þó ekki hægt að fullyrða enda endanlegar ákvarðanir í höndum þeirra erlendu fjárfesta sem standa á bak við verkefni. En jafnvel þótt bein áhrif myndu takmarkast við framangreind fjárfestingarverkefni er nær öruggt að óbein áhrif yrðu víðtækari. Þá er átt við þau neikvæðu orðsporsáhrif sem óvæntar breytingar stjórnvalda á starfsumhverfi hafa og ná til allra sviða innlendra og erlendra fjárfestinga.

Að lokum er rétt að benda á að meðal afleiðinga þess að stöðva uppbyggingu kísilvera á Íslandi er að þar með væru hugmyndir um verðmæta áframvinnslu hér á landi einnig í uppnámi. Ein af ástæðum þess að stjórnvöld hafa verið opin fyrir því að laða hingað kísilver er að tilvist þess framleiðslustigs eykur mjög líkurnar á því að hingað komi framleiðsla á hreinkísli. Sú hátækni framleiðsla er afar orkufrek en kallar á mikinn fjölda menntaðs starfsfólks og hefur í för með sér mjög takmörkuð umhverfisáhrif. Afurðin nýtist bæði til að framleiða sólarorku og í tölvuiðnaðinn. Nokkrir erlendir aðilar hafa þegar sýnt Íslandi áhuga sem staðsetningu fyrir hreinkísilframleiðslu og samkeppnishæfni okkar á þessu sviði er viðunandi. Mikilvægast er að fyrstu skrefin í uppbyggingu þessa iðnaðar hér á landi verði að veruleika því þá er eftirleikurinn mun auðveldari gagnvart öðrum fjárfestum í greininni.

Ítarleg greining á markmiðum og áhrifum nauðsynleg

Frá sjónarhóli Fjárfestingarsviðs Íslandsstofu, sem vinnur að því að efla hér verðmæta beina erlenda nýfjárfestingu eru áhrif upptöku skatta á kolefni í föstu formi neikvæð. Umrædd ákvæði í frumvarpi til laga um aðgerðir í ríkisfjármálum og vangaveltur í greinargerð um stighækkandi kolefnaskatta að loknum gildistíma núgildandi laga um umhverfis- og auðlindaskatta valda óvissu um hvert Ísland stefnir í þessum málaflokki. Ekkert í greinargerð með frumvarpinu bendir til þess að fram hafi farið skoðun á fyrirkomulagi þessara mála hjá öðrum löndum. Tengsl svona kolefnaskatta í anda „Effort sharing“ stefnunnar við innleiðingu ETS fyrir stærri iðnað og markmið um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda koma hvergi fram og ekkert mat liggur fyrir um mat á áhrifum á samkeppnishæfni Íslands og hættu á „carbon leakage“ sem er lykilhugtak í loftslagsáætlunum ESB.

Að mati Fjárfestingarsviðs Íslandsstofu er óhjákvæmilegt er að slík greiningarvinna sé undanfari breytinga af því tagi sem hér eru til umræðu. Því er lagt til að þetta ákvæði um kolefnaskatt verði afmarkað efnislega við „Effort sharing“ hluta stefnu ESB og tekið skýrt fram í ákvæðinu að þessi skattur eigi þó ekki við um þær atvinnugreinar sem falla undir ETS. Slík afmörkun við eldsneyti á borð við gas, kol og koks til húshitunar samræmist bæði stefnumótun og aðferðum ESB við að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Að því búnu þarf að innleiða ETS í sátt við íslenskt atvinnulíf þannig að við tryggjum samkeppnishæfni þess, styrkjum ímynd Íslands í augum erlendra fjárfesta og leggjum um leið okkar af mörkum til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda með markvissum hætti.

Reykjavík, 23. nóvember 2011

[sign]

*Þórður H. Hilmarsson
forstöðumaður Fjárfestingarsviðs Íslandsstofu*

195. mál

Minnisblað vegna breytinga á lögum nr. 129/2009 komudagur 23.11.2011
Lagt fyrir fund efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis 23. nóvember 2011

Í frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, lagt fyrir 140. löggjafarþing, er í kafla IV. lagt til að leggja á nýjan skatt á kolefni í föstu formi með breytingum á lögum 129/2009. Þar sem um er að ræða nýjar skattaálgöngur á starfsemi sem tengist mjög umsvifum erlendra fjárfesta í íslensku hagkerfi auk fyrirætlana um frekari uppbyggingu á næstu árum þakkar Fjárfestingarsvið Íslandsstofu efnahags- og viðskiptanefnd fyrir að fá tækifæri til að kynna fyrir nefndinni hvernig málið snýr við því markmiði Fjárfestingarsviðsins að laða til Íslands fjölbreyttari beina erlenda fjárfestingu.

Mikilvægi stöðugleika og festu í starfsumhverfi

Stöðugleiki í skatta- og starfsumhverfi auk trausts milli stjórnvalda og atvinnulífs er lykilatriði til að ná árangri við að laða að beina erlenda fjárfestingu sem haft getur jákvæð áhrif á efnahags- og atvinnulíf. Ófyrirsjáanlegar og óvæntar breytingar stjórnvalda á lagaramma atvinnulífsins falla undir þann áhættuþátt sem fjárfestar kalla „political risk“ og getur haft mikil áhrif á ákvarðanatöku um uppbyggingu starfsemi til langs tíma. Í skýrslu starfshóps iðnaðarráðherra um stefnumótun gagnvart beinni erlendri fjárfestingu er sérstaklega fjallað um þennan áhættuþátt og laka samkeppnisstöðu Íslands þar sé miðað við áhættumat alþjóðlegra tryggingafélaga á borð við AON. Í skýrslu starfshópsins er lögð áhersla á að bæta samkeppnisstöðu Íslands á þessu sviði enda beinar erlendar fjárfestingar einkar mikilvægar til að bæta varanlega viðskiptajöfnuð við útlönd og vinna efnahagslífið þannig út úr samdrætti síðustu ára.

Óvænt skattlagningaráform og óvissa um framvinduna

Sú fyrirætlun að leggja stighækkandi skatta á kolefni í föstu formi er bæði óvænt og ófyrirsjáanleg. Í því sambandi má benda á að innan ESB hefur árum saman verið stefnt að aðild stórra iðnfyrirtækja að evrópska viðskiptakerfinu með losunarheimildir (ETS), að ekkert ríki innan EES hefur lagt kolefnaskatt á kolefni í föstu formi til notkunar í iðnaði og að í desember 2009 var undirritað samkomulag stjórnvalda og fulltrúa atvinnulífsins um að skattar á kolefni í fljótandi formi væru tímabundnir og féllu niður í lok árs 2012 enda væri þá stefnt að upptöku ETS þannig að ekki leiddi til lakari starfsskilyrða fyrir fyrirtæki hér á landi en hjá öðrum Evrópuríkjum eða keppinautum á sama markaði.

Við þetta bætist alger óvissa um framvinduna á næstu árum jafnvel þótt sú breyting verði gerð sem lögð er til í frumvarpinu. Í 13. gr. laga nr. 129/2009 um umhverfis- og auðlindaskatta kemur fram að lögin falla úr gildi í árslok 2012. Í fyrirbyggjandi frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum eru lagðar til breytingar á lögum nr. 129/2009 og í greinargerð er lýst fyrirætlunum um að gjald á kolefni í föstu formi fari stighækkandi allt fram til ársins 2015. Þó er ekki gert ráð fyrir því í frumvarpinu að gildistími laga 129/2009 verði framlengdur enda segir enn fremur í athugasemdum að taka verði álagningu kolefnisgjalds til heildstæðrar skoðunar þegar á næsta ári vegna innleiðingar ETS og rætt um að óljóst sé hvað muni taka við að loknu tímabili Kyoto bókkunarinnar. Hér er því aukinni óvissu um nánustu framtíð bætt ofan í það óöryggi sem óvænt álagning nýrra skatta veldur. Sá gagnkvæmi skilningur aðila að kolefnisgjöldin væru tímabundin til þriggja ára enda tæki þá við þátttaka í ETS sem hefði það tvíþætta markmið að draga úr heildarlosun gróðurhúsalofttegunda án þess að skerða samkeppnisstöðu iðnaðar á Íslandi virðist ekki eiga við lengur. Þótt sú stefna til framtíðar svaraði ekki öllum spurningum um útfærslu eða endanlegan kostnað fyrirtækja á næstu árum hafði hún þó þann augljósa kost að íslenskur iðnaður myndi að mestu deila kjörum með iðnaði á helstu

samkeppnissvæðum og vonandi njóta þess að búa að orkugjöfum sem valda takmarkaðri losun gróðurhúsalofttegunda.

Viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir og skattlagning sem stýritæki

Áður en ráðist er í viðamiklar breytingar á rekstrarumhverfi iðnaðar er mikiivægt að fram fari ítarleg umræða um eðli og tilgang skattlagningar á kolefni eða innleiðingu viðskiptakerfis með losunarheimildir. Markmiðið er fyrst og fremst að skapa hagræna hvata fyrir bæði starfandi fyrirtæki og ný fyrirtæki á viðkomandi svæðum til þess að beita nýjustu tækni, mótvægisáðgerðum eða leita nýrra lausna þannig að draga megi úr heildarlosun gróðurhúsalofttegunda. Fjáröflun ríkissjóða viðkomandi landa er ekki markmið í sjálfu sér enda aðgerðirnar gjarnan hluti af viðameiri áætlunum og beinlínis að því stefnt að sem flest fyrirtæki njóti sem fyrst „bestu kjara“ eða greiði sem lægst gjöld fyrir losun á grundvelli frammistöðu sinnar.

Þegar rætt er um gjöld á kolefnanotkun er mikilvægt að gera skýran greinarmun á annars vegar notkun almennings og smáfyrirtækja sem fellur undir þá stefnu sem ESB kallar „Effort sharing“ og hins vegar þá notkun sem fellur undir ETS. Þau svið efnahagslífsins sem falla utan ETS eru talin ábyrg fyrir um 60% af heildarútbæstri ríkja ESB. Hér er m.a. um að ræða samgöngur á vegum, húshitun, smærri iðnað, landbúnað, sorphirðu og endurvinnslu. Stefnan „Effort sharing“ miðar að 10% heildarsamdrætti í losun frá þessum þáttum árið 2020 miðað við 2005. Samdrátturinn er mismunandi eftir efnahag þannig að ríki með mikla þjóðarframleiðslu á mann taka á sig meiri samdrátt en hin fátækari. Þetta átak er frábrugðið ETS að því leiti að aðildarríkjunum er eftirlátið að finna leiðir til að ná sínum markmiðum. Þau geta beitt sköttum eða jákvæðum hvötum á borð við niðurgreiðslur. Ein leið er t.d. að leggja kolefnaskatt á eldsneyti bifreiða, gas, koks og kol til húshitunar og fleira í þeim dúr. Slíkum kolefnaskatti sem hluta af „Effort sharing“ má hins vegar ekki rugla saman við þau svið sem falla undir ETS.

Vikið er að þeim hluta sem snýr að „Effort sharing“ í skjölum vegna rýnifunda um 16. kafla viðræðna um aðild Íslands að ESB, skattamál. Í yfirliti yfir sjónarmið sem taka þurfi tillit til vegna sérstöðu Íslands er á bls. 5 fjallað um gjaldtöku af orkugjöfum og þar segir m.a.: „Upptaka kolefnisgjaldsins og sömuleiðis orkusattsins færir okkur þó nær reglum ESB, en eldsneyti eins og kol, koks og gas er enn undanþegið gjaldtöku hér á landi.“ Síðar í yfirlitinu er ágríp af helstu ESB gerðum sem taka þarf tillit til og þar er þessi ábending skýrð nánar á bls. 11 í umfjöllun um tilskipun ráðsins nr. 96/2003 um endurskipulagningu skattlagningar á orkugjöfum og rafmagni innan ESB. Þar segir m.a.: „Tilskipunin fjallar um lágmarksgjöld sem lögð skulu á rafmagn og aðra orkugjafa, t.d. hvers kyns orkugjafa úr jarðolíu, s.s. hráolíu, bensíns, dísilolíu, steinolíu, jarðgass, própans, svo og kola og koks. Þessi gjaldtaka er mjög margbreytileg eftir tegundum og einnig eftir því um hvers konar notkun er að ræða. Vörurnar eru einungis skattlagðar þegar þær eru nýttar sem eldsneyti á vélar eða til upphitunar.“ Lokamálsgreinin staðfestir að hér er um að ræða lágmarkssamræmingu í anda „Effort sharing“.

<http://esb.utn.is/media/fjarhagsmal/Grg-heild-16.skattamal.pdf>.

Sá þáttur sem lýtur að ETS er til umfjöllunar í skjölum tengdum kafla 27 um umhverfismál. Þar er í yfirliti yfir sjónarmið sem taka þarf tillit til vegna sérstöðu Íslands vikið sérstaklega að ETS.

http://www.utanrikisraduneyti.is/media/ees_ii/27_Grgheild-27.-umhverfismal.pdf.

Þessi aðgreining í stefnumótun og mismunandi hvatakerfi til að draga úr notkun kolefna eftir því hvort um er að ræða smærri iðnað og almenning eða stóriðnað stafar af tvennu: Í fyrsta lagi þarf losun gróðurhúsalofttegunda frá einstökum aðilum að vera yfir ákveðnum mörkum til að setja viðkomandi undir þá kvöð að fylgjast nákvæmlega með henni og gera skylt að kaupa losunarheimildir

innan skilgreinds viðskiptakerfis. Í öðru lagi hefur mikil vinna farið í að skilgreina þau svið þar sem mest hættu er á því sem kallað er „carbon leakage“ og reynt að undanskilja þau eins og vikið er að hér á eftir.

Að ná umhverfismarkmiðum án „carbon leakage“

Ítrekað hefur verið bent á að ómarkviss álagning gjalda geti valdið því sem kallað er „carbon leakage“ eða tilfærsla fyrirtækja frá þeim svæðum sem sett hafa metnaðarfull markmið um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda og til svæða þar sem litlar sem engar kröfur eru gerðar. Innan ESB hefur þetta atriði verið haft til hliðsjónar við útfærslu á ETS og mikilvægt út frá samkeppnissjónarmiðum og hagsmunum Íslands að sama gildi við innleiðingu ETS hér á landi. Þessu er vel lýst á vefsvæði framkvæmdastjórnar ESB um aðgerðir í loftslagsmálum (Climate Action): http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/index_en.htm.

Samkvæmt upplýsingum Fjárfestingarsviðs Íslandsstofu er meginskýringin á því að ekkert Evrópuríki leggur skatta á kolefni í föstu formi til iðnaðarnota sú að greiðendur skattanna eru stór iðnfyrirtæki sem geta flutt sig milli svæða með tiltölulega einföldum hætti. Niðurstaðan hefur verið sú að með rétttri innleiðingu ETS megi skapa hagræna hvata fyrir þessi fyrirtæki til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda án þess að skerða samkeppnisstöðu þeirra gagnvart keppinautum á öðrum svæðum. Hliðarmarkmið þeirrar nálgunar er nýsköpun og aukin útbreiðsla umhverfisvænni framleiðslutækni sem ekki næðist ef afleiðining yrði fyrst og fremst tilfærsla framleiðslunnar. Í stað þess að setja allar losunarheimildir iðnfyrirtækja undir útboðskerfi ETS var leitað leiða til að ná fram hámarkshvata til að draga úr losun með lágmarksáhrifum á samkeppnishæfni evrópskra iðnfyrirtækja. Sú leið sem stefnt er að felur í sér að fundið er út hve mikið af gróðurhúsalofttegundum 10% bestu fyrirtækja heimsins í hverri grein losa á hvert framleitt tonn. Þau fyrirtæki innan ETS sem standa sig jafn vel fá í raun allar sínar losunarheimildir endurgjaldslaust. Þau fyrirtæki sem standa sig verr þurfa þá að kaupa losunarkvóta fyrir þá losun sem er umfram viðmiðið þar til þau hafa náð viðmiðunarmörkunum. Endanlegur listi yfir þær greinar sem falla munu undir þetta kerfi er í vinnslu og unnið hefur verið að innleiðingu hér á landi.

Sá munur sem er á meðhöndlun kolefna eftir því hvort um er að ræða iðnaðarstarfsemi sem fellur undir ETS eða „Effort sharing“ þar sem gjarnan er beitt sköttum og gjöldum á kolefni sem notuð eru af almenningi og smærri fyrirtækjum sem eldsneyti eða til upphitunar stafar því alls ekki af sérstökum vilja til að hlífa mengandi starfsemi. Skýringin er þvert á móti einbeittur vilji til að ná árangri við að draga úr heildarlosun gróðurhúsalofttegunda. Hjá smærri notendum er hagræni hvatinn settur á aðfanginn, hjá stærri notendum á losunina enda er það eina leiðin til að umbuna þeim sem draga verulega úr losun gróðurhúsalofttegunda per framleidda einingu. Veruleg skerðing á samkeppnisstöðu iðnfyrirtækja þeirra landa sem taka þátt í þessu metnaðarfulla verkefni myndi á næstu árum aðeins færa vandann til og færð hafa verið sannfærandi rök fyrir því að slíkt myndi um leið auka hann. Skilningur á þessum þáttum er afar mikilvægur.

Aukin óvissa um framgang áformaðra fjárfestingarverkefna

Til skamms tíma er líklegasta afleiðing boðaðra breytinga á kolefnaskatti sú að stefna í tvísýnu fyrirhugaðri uppbyggingu kísilveris í Helgúvík samkvæmt þeim upplýsingum sem okkur hafa borist. Af þeim má einnig draga þær ályktanir að talsvert dragi úr líkunum á því að áform um kísilver við Húsavík sem nýta myndi orkuna í Þingeyjarsýslum verði að veruleika auk þess sem óvíst er að Elkem stækki verksmiðju sína á Grundartanga. Þá eykst óvissan um eitt fjárfestingarverkefni sem snýst um endurvinnslu á málmi hér á landi. Um þetta er þó ekki hægt að fullyrða enda endanlegar ákvarðanir í

höndum þeirra erlendu fjárfesta sem standa á bak við verkefni. En jafnvel þótt bein áhrif myndu takmarkast við framangreind fjárfestingarverkefni er nær öruggt að óbein áhrif yrðu viðtækari. Þá er átt við þau neikvæðu orðsporsáhrif sem óvæntar breytingar stjórnvalda á starfsumhverfi hafa og ná til allra sviða innlendra og erlendra fjárfestinga.

Að lokum er rétt að benda á að meðal afleiðinga þess að stöðva uppbyggingu kísilvera á Íslandi er að þar með væru hugmyndir um verðmæta áframvinnslu hér á landi einnig í uppnámi. Ein af ástæðum þess að stjórnvöld hafa verið opin fyrir því að laða hingað kísilver er að tilvist þess framleiðslustigs eykur mjög líkurnar á því að hingað komi framleiðsla á hreinkísli. Sú hátækniframleiðsla er afar orkufrek en kallar á mikinn fjölda menntaðs starfsfólks og hefur í för með sér mjög takmörkuð umhverfisáhrif. Afurðin nýtist bæði til að framleiða sólarorku og í tölvuiðnaðinn. Nokkrir erlendir aðilar hafa þegar sýnt Íslandi áhuga sem staðsetningu fyrir hreinkísilframleiðslu og samkeppnishæfni okkar á þessu sviði er viðunandi. Mikilvægast er að fyrstu skrefin í uppbyggingu þessa iðnaðar hér á landi verði að veruleika því þá er eftirleikurinn mun auðveldari gagnvart öðrum fjárfestum í greininni.

Ítarleg greining á markmiðum og áhrifum nauðsynleg

Frá sjónarhóli Fjárfestingarsviðs Íslandsstofu, sem vinnur að því að efla hér verðmæta beina erlenda nýfjárfestingu eru áhrif upptöku skatta á kolefni í föstu formi neikvæð. Umrædd ákvæði í frumvarpi til laga um aðgerðir í ríkisfjármálum og vangaveltur í greinargerð um stighækkandi kolefnaskatta að loknum gildistíma núgildandi laga um umhverfis- og auðlindaskatta valda óvissu um hvert Ísland stefnir í þessum málaflokki. Ekkert í greinargerð með frumvarpinu bendir til þess að fram hafi farið skoðun á fyrirkomulagi þessara mála hjá öðrum löndum. Tengsl svona kolefnaskatta í anda „Effort sharing“ stefnunnar við innleiðingu ETS fyrir stærra iðnað og markmið um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda koma hvergi fram og ekkert mat liggur fyrir um mat á áhrifum á samkeppnishæfni Íslands og hættu á „carbon leakage“ sem er lykilhugtak í loftslagsáætlunum ESB.

Að mati Fjárfestingarsviðs Íslandsstofu er óhjákvæmilegt er að slík greiningarvinna sé undanfari breytinga af því tagi sem hér eru til umræðu. Því er lagt til að þetta ákvæði um kolefnaskatt verði afmarkað efnislega við „Effort sharing“ hluta stefnu ESB og tekið skýrt fram í ákvæðinu að þessi skattur eigi þó ekki við um þær atvinnugreinar sem falla undir ETS. Slík afmörkun við eldsneyti á borð við gas, kol og koks til húshitunar samræmist bæði stefnumótun og aðferðum ESB við að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Að því búnu þarf að innleiða ETS í sátt við íslenskt atvinnulíf þannig að við tryggjum samkeppnishæfni þess, styrkjum ímynd Íslands í augum erlendra fjárfesta og leggjum um leið okkar af mörkum til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda með markvissum hætti.

Reykjavík, 23. nóvember 2011

[sign]

*Þórður H. Hilmarsson
forstöðumaður Fjárfestingarsviðs Íslandsstofu*

Alþingi
Erindi nr. P 140/306
komudagur 18.11.2011

NASDAQ OMXSM

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 18. nóvember 2011
Tilvísun 111
MKÁ

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, 195. mál

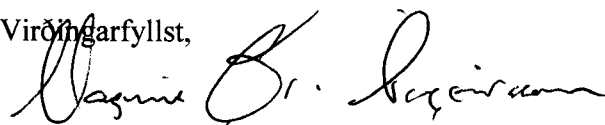
NASDAQ OMX Iceland hf. (Kauphöllin) vill koma á framfæri athugasemdum varðandi ákvæði 10. gr. frumvarps til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (aðgerðir í skattamálum, verðlagsbreytingar o.fl.) er varðar álagningu auðlegðarskatts. Kauphöllin telur þá skattheimtu sem felst í álagningu auðlegðarskatts til þess fallna að draga úr fjárfestingum og hægja á framgangi íslensks efnahagslífs.

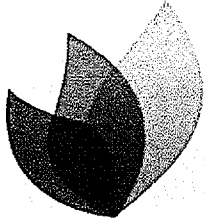
Kauphöllin telur það vera sérstakt áhyggjuefni hvernig auðlegðarskattstofn er ákvarðaður þegar um er að ræða hlutdeild einstaklinga eða lögaðila í félögum. Skv. b-lið 10. gr. frumvarpsins skal við ákvörðun auðlegðarskattsstofns telja hlutabréf í félögum sem eru skráð í kauphöll fram á markaðsvirði í árslok. Að því er varðar eign í félögum sem ekki eru skráð í kauphöll skal telja fram til auðlegðarskattsstofns hlutdeild í skattalegu bókfærðu eigin fé félagsins.

Það er ljóst að töluvert misræmi getur verið milli markaðsvirðis félags sem skráð er í kauphöll annars vegar og hins vegar bókfærðs eigin fjár. Oftar en ekki reiknast markaðsvirði félags hærra en eigin fé þess og algengt er að hlutfallið sé á bilinu 1,5 til 3. Miklu getur t.a.m. munað í tilfellum efnilegra vaxtarfyrirtækja. Eigendur félaga sem skráð eru í kauphöll myndu því í mörgum tilfellum, og að því er Kauphöllin telur vera meirihluta tilfella, greiða mun hærri skatt af eignarhlut sínum en ef félagið væri óskráð. Kauphöllin telur umrætt ákvæði stuðla að ójafnræði milli aðila sem eiga í félögum sem skráð eru í kauphöll annars vegar og hins vegar aðila sem eiga í óskráðum félögum. Enn fremur sé ákvæðið til þess fallið að draga úr áhuga á skráningu í kauphöll þar sem eigendur óskráðra félaga munu að öllum líkindum sjá fram á hærri skattaálögur ákveði þeir að sækja um slíka skráningu. Einkum telur Kauphöllin hætta á því að mörg efnilegustu fyrirtæki landsins gætu hikað við skráningu á markað af þessum sökum en mikill munur getur verið á markaðsvirði og eigin fé fyrirtækja með mikla vaxtarmöguleika. Ákvörðun auðlegðarskatts letur því þau fyrirtæki til skráningar sem síst skyldi en fjármögnun í gegnum hlutabréfamarkað getur haft mikla þýðingu fyrir þessi félög.

Kauphöllin telur því að sé ætlunin sú að leggja skatt á eign aðila í félögum þá skuli jafnræðis og meðalhófs gætt við álagninguna. Því fari betur á því að ákvarða skuli auðlegðarskattstofn út frá markaðsvirði félags sem skráð er í kauphöll eða bókfærðu eigin fé félagsins, eftir því hvort markið telst lægra.

Virðingarfyllst,

Magnús Kristinn Asgeirsson,
lögfræðingur

LEB

Landssamband eldri borgara

Langholtsvegur 111, 104 Reykjavík
KT: 600989-4059; Fax: +3545515835
Símar: +3545677111/ +3548599711
Netfang: leb@leb.is
Heimasíða: www.leb.is

*Alþingi
Erindi nr. Þ 140/178
komudagur 16.11.2011*

Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum 195. Mál.

Frá Landssambandi eldri borgara.

Í 12. og 13. gr. er lögð til hækkun á vörugjaldi og sérstöku vörugjaldi af bensíni og olíu. Þar hækkar t.d. blýlaust bensín um kr. 1.56 hver líter. Samsvarandi fyrir olíu. Við bendum á að gifurlegar hækkanir hafa orðið á þessu eldsneyti á undanförunum árum, sem kemur hart niður á eldri borgurum sem flestir geta ekki verið án þess að reka bíl.

Hækkun á kolefnisgjaldi er einnig boðuð í þessu frumvarpi og mun einnig leiða til hækkunar á eldsneyti á bifreiðar. Þar verður því einnig um hækkun til viðbótar á rekstur bifreiðar. Eldri borgurum þykir nóg um hinar miklu hækkanir á eldsneyti sem hafa leitt til verulegrar skerðingar á kjörum okkar eins og raunar allra landsmanna.

Boðaður er 10,5% fjársýsluskattur á heildarlaunagreiðslur lífeyrissjóða í frumvarpinu. Við vörum við því að vera sífellt að reyna að skattleggja lífeyrissjóðina. Lífeyrissjóðir eru eign þeirra sem hafa lagt í þá fjármagn og skattlagning á lífeyrissjóðina hefur óneitanlega í för með sér að lífeyrisréttindi munu skerðast við þær álögur. Lífeyrisþegar mega ekki við frekari skerðingum á sínum lífeyri í framtíðinni.

F.h. Landssambands eldri borgara

Reykjavík 14. nóvember 2011

Jóna Valgerður Kristjánsdóttir

Formaður LEB

Grétar Snær Hjartarson

Framkvæmdastjóri LEB

Alþingi
Erindi nr. Þ 140/269
komudagur 18.11.2011

**LANDSSAMBAND
ÍSLENSKRA
ÚTVEGSMANNA**

Borgartúni 35
105 Reykjavík
Sími: 591 0300
Fax: 591 0301
www.liu.is

Alþingi
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-12
150 Reykjavík

Reykjavík, 18. nóvember 2011
Mál nr. 1111006

Efni: Umsögn, ráðstafanir í ríkisfjármálum (kolefnisgjald ofl.), 195. mál

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis hefur óskað eftir umsögn Landssambands íslenskra útvegsmanna um ofangreint frumvarp.

Kolefnisgjaldið var hækkað um 50% með lögum nr. 164/2010, með þeirri skýringu að miða ætti við 75% af verði losunarheimilda á uppboðsmarkaði Evrópusambandsins í stað 50% áður. Nú á að hækka kolefnisgjaldið enn á ný og nú með þeirri skýringu að taka verði mið af 100% viðmiðunarverði á uppboðsmarkaði losunarheimilda í Evrópu, í stað 75% áður. Þessi mælikvarði að miða álagningu kolefnisgjalds á Íslandi við þróun jaðarverðs á uppboðsmarkaði ESB, þegar mestum hluta losunarheimilda er úthlutað án endurgjalds innan Evrópusambandsins er algerlega úr tengslum eðlilega verðlagningu. Fyrir utan þá augljósu staðreynd að þessi mælikvarði laga nr. 129/2009 hefur enga tengingu við íslenskt atvinnulíf og það starfsumhverfi sem það starfar í.

Þegar löggin voru upphaflega sett árið 2009 var verðið 13 € á hvert tonn CO₂ og var gjaldið reiknað út frá því og þá sett á um 50% af þessu reiknaða verði. Frá því að löggin voru sett hefur verð á losunarheimildum á markaði í Evrópu lækkað úr 13 € á tonnið í tæpar 10 € á hvert tonn. Þannig er ekki hægt að rökstyðja hækkun gjaldsins með vísan til verðþróunar á losunarheimildum ESB eins og frumvarpið gerir ráð fyrir.

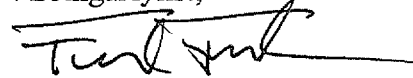
Olíukostnaður er einn stærsti útgjaldaliður útgerðarinnar og hefur hann hækkað mikið síðastliðin ár. Olíuverð á heimsmarkaði hefur hækkað verulega á undanförunum árum og er í sögulegu hámarki á árinu 2011. Olíuverð er enn mjög hátt og engar vísbendingar um að það muni lækka aftur á næstu misserum. Mjög hátt olíuverð felur í sér næga hvata til þess að útgerðir geri allt sem raunhæft er til að spara olíu og því er ekki þörf á sérstökum skatti í því tilliti.

Með setningu laga nr. 129/2009 um umhverfis- og auðlindaskatta hefur samkeppnisstaða sjávarútvegs og annarra útflutningsatvinnugreina verið skekkt til muna. Hér verður að minna á að þrátt fyrir að sérstakt kolefnisgjald sé lagt á t.d. í Noregi eru nokkrar atvinnugreinar undanþegnar því, eins og norskí fiskiskipafloinn, sem og millilandaflug og siglingar. Þessi skattheimta hefur komið til viðbótar við aðrar skattahækkningar sem að stjórnvöld hafa ákveðið, eins og stóraukna hækkun veiðigjalds, hækkun tryggingargjalds sem hefur lagst þungt á útgerðina vegna hás

launahlutfalls, auk annarra skattabreytinga og hækkunar opinberra gjalda sem eru mjög íþyngjandi.

Skorað er á Alþingi að samþykkja ekki þessa hækkun sem lögð er til í þessu frumvarpi og að fella lög nr. 129/2009 úr gildi.

Virðingarfyllst,

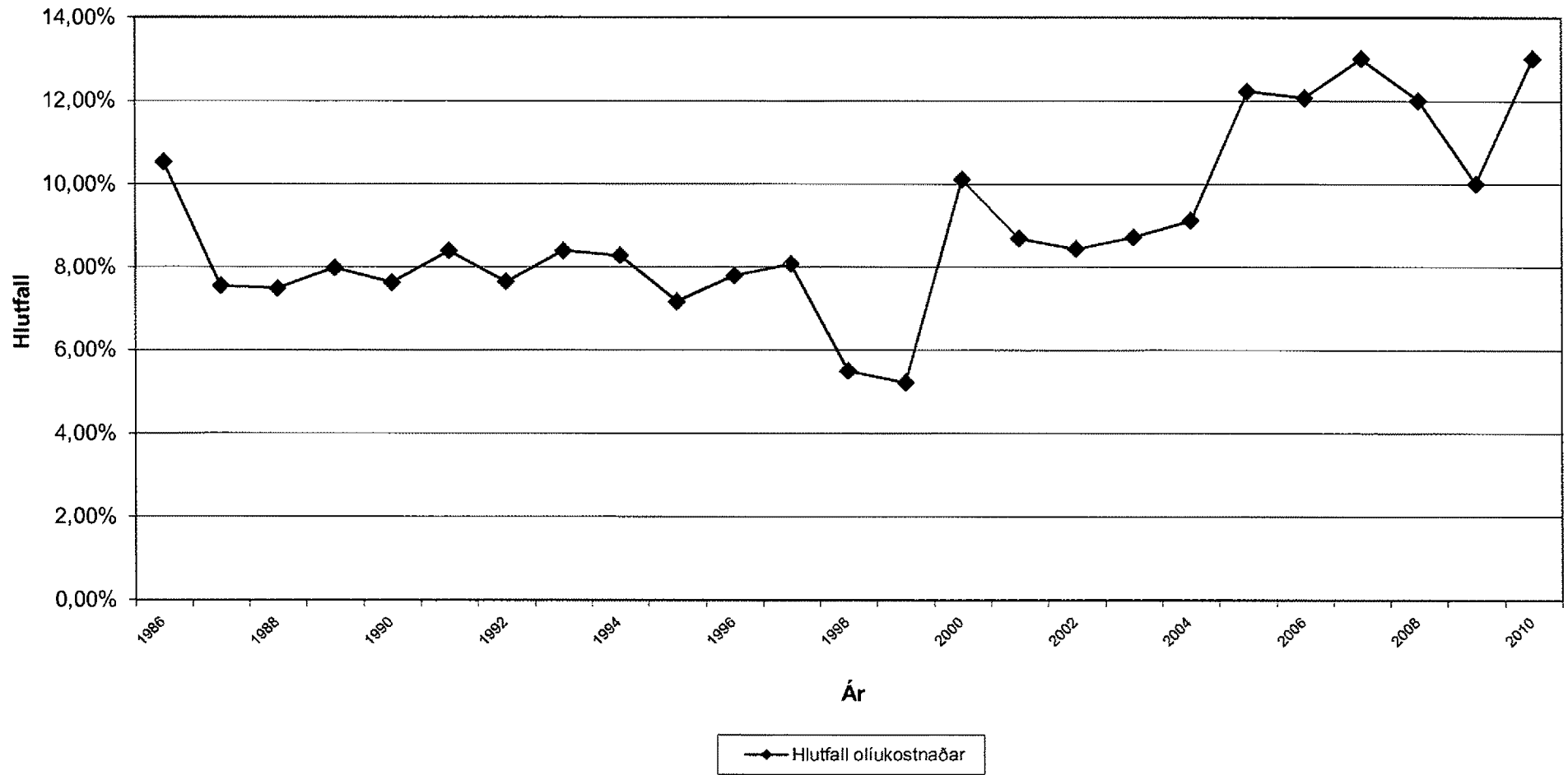
Friðrik Friðriksson, hdl.

Hlutfall olíukostnaðar af tekjum útgerðar

1986 til 2010

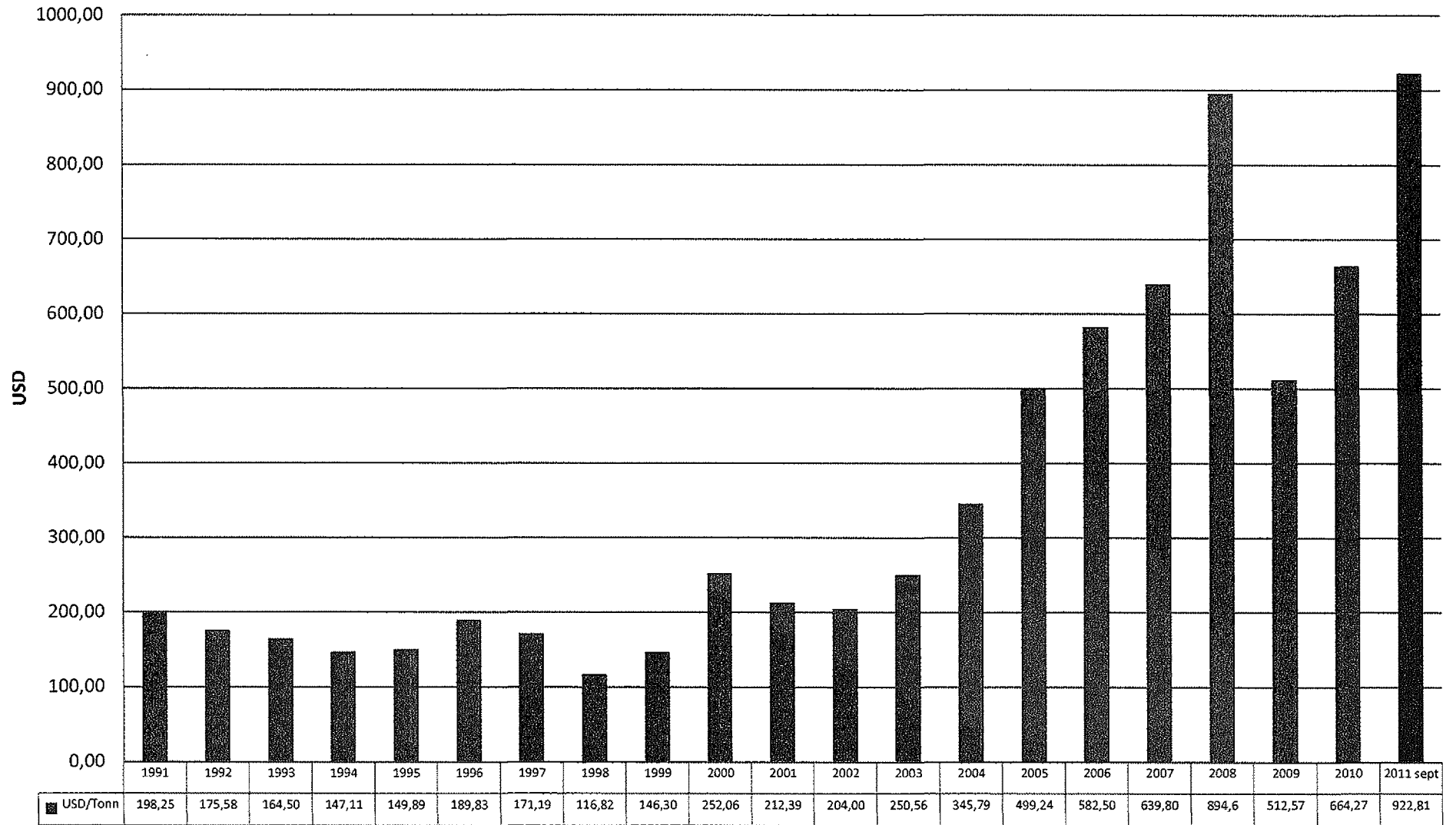
2010 áætlun LIÚ

Heimild Þjóðhagsstofnun og Hagstofa Íslands

Meðalverð á gaslíu USD/Tonn

eftir 01.01.09 gaslía 0.1 áður 0.2

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 15. nóvember 2011

Umsögn frá Landssamtökum lífeyrissjóða (LL) um mál nr. 195 á 140. löggjafarþingi, frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (aðgerðir í skattamálum, verðlagsbreytingar o.fl.).

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis hefur með tölvupósti þann 7. nóvember sl. leitað eftir umsögn LL um framangreint frumvarp.

Í frumvarpinu eru lagðar til nokkrar breytingar en þær sem helst varða lífeyrissjóðina eru einkum tvær, annar vegar 10. gr. c. (III.) þar sem lagt er til að sett verði ákvæði til bráðabirgða sem lækki frádráttarbært iðgjald til viðbótarlífeyrissparnaðar og hins vegar ummæli í almennum athugasemdum frumvarpsins um fjármögnun sérstakrar vaxtaniðurgreiðslu.

Athugasemdir við 10. gr. c. (III) frumvarpsins

Í 10. gr. c. (III.) er lagt til að ákvæði verði sett til bráðabirgða, við lög nr. 90/2003 um tekjuskatt, sem ætlað er að lækka frádráttarbært iðgjald til viðbótarlífeyrissparnaðar á árunum 2012-2014 úr 4% í 2%. LL gera alvarlegar athugasemdir við slíka breytingu þar sem hún kæmi til með að hafa mjög neikvæð áhrif til lengri tíma og virðist því einkennast af skammsýni.

Rétt þykir að taka fram að aðdraganda viðbótarlífeyrissparnaðar má rekja til kjarasamninga en þrátt fyrir það er fram komið frumvarp þar sem lagðar eru til breytingar án nokkurs samráðs.

Í athugasemdum með frumvarpinu segir að beinar tekjur af þessari breytingu séu áætlaðar um 1,4 milljarðar kr. á árinu 2012 en einnig sé búist við óbeinum áhrifum af auknum veltusköttum. Breytingin er hugsuð sem tímabundin fyrir árin 2012-2014.

LL vill taka fram að sú festa sem komist hefur á almennan viðbótarlífeyrissparnað landsmanna bíður alvarlegan hnekki verði að breytingunni auk þess sem þeirri markaðsetningu sem átt hefur sér stað í þessu sambandi og kostað hefur umtalsverða fjármuni yrði kastað á glæ. Breytingar á tilhögun langtímasparnaðar til lífeyris draga úr tiltrú almennings á kerfið og eyðileggur samfellu í sparnaði.

Breytingin felur það í sér að vörsluaðilar sparnaðarins þurfa að kalla sjóðfélaga til sín að nýju og hvetja þá til að draga úr sparnaði. Þar með yrði það sem vel hefur tekist rífið niður og eyðilagt og þau skilaboð sjóðanna að hvetja sjóðfélaga til sparnaðar bjóða mikinn hnekki.

Breyting sem þessi tekur af launþegum val um það hvenær þeir vilja njóta tekna sinna. Möguleikar launþega til að leggja fyrir til efri ára yrðu takmarkaðir frá því sem nú er og það þrátt fyrir þær staðreyndir að almenningur stendur frammi fyrir því að þurfa að taka á sig verulega tekjuskerðingu við starfslok og meðalævi fer sífelld hækkandi. Almenn eiga Íslendingar ekki mikinn uppsafnaðan sparnað og ljóst má vera að verði breyting þessi að veruleika verður erfitt að fá almenning aftur síðar til að leggja í aukinn lífeyrissparnað. Ákvæðið felur í raun í sér þvingun til breytinga á fyrirliggjandi samningum því ella verða launþegar fyrir tvöfaldri skattlagningu á sömu launatekjur.

Breytingin yrði kostnaðarsöm fyrir þjóðfélagið í heild þar sem hún kæmi til með að fela í sér minni skatttekjur í framtíð og myndi auka skerf ríkissjóðs við greiðslu lífeyris almannatrygginga. Skilaboðin eru að draga skuli úr sparnaði og í staðinn auka neyslu. Það að leggja fyrir til efri ára og gæta aðhalds er óþarfa forsjárhyggja. Hætta er á að breyting sem þessi auki á byrðar ríkisins í framtíðinni og þar með á næstu kynslóð með auknum lífeyrisgreiðslum í gegnum almannatryggingakerfið. Í því sambandi má einnig benda á að mannfjöldaspár gera ráð fyrir mikilli fjölgun lífeyrisþega á næstu áratugum og með það í huga er ekki skynsamlegt að draga úr lífeyrissparnaði.

Það að leggja til breytingu sem þessa tímabundið lýsir mikilli skammsýni þar sem kastað er þeim fjármunum sem þegar hafa farið í markaðssetningu auk þess sem ætla má að örðugt verði að fá sjóðfélaga að nýju til að auka sparnað. Sé ætlunin að koma samskonar sparnaði á laggirnar að nýju síðar og þar með fá aðila til að breyta fyrirliggjandi samningum má ætla að til þyrfti nýjan kostnað í formi skattaívilnana eða grípa til annarra sambærilegra aðgerða.

Þau rök hafa verið færð fyrir þessari breytingu að einstaklingar þurfi á auknum ráðstöfunartekjum að halda og ríkið sé með þessum aðgerðum að hjálpa fólki. Þessar forsendur standast ekki skoðun þar sem enginn er skyldugur að leggja fyrir í séreignarsparnað og einstaklingar geta sjálfir valið að lækkað iðgjaldið ef það hentar þeim betur. Með frumvarpinu er hins vegar verið að leggja til takmörkun á núverandi vali launamanna um sparnað.

Önnur rök hafa verið á þann veg að þetta sé leið til þess að örva hagkerfið og hvetja til fjárfestinga. Rétt er að vekja athygli á því að fjármunir sem greiddir eru í séreignarsparnað fara beint aftur út í hagkerfið í formi fjárfestinga með einum eða öðrum hætti. Vandséð er því að þessi aðgerð muni leiða til meiri fjárfestinga í hagkerfinu en ella hefði orðið.

Tímabundin breyting mun jafnframt fela í sér kostnað vegna alls þess umstangs sem því fylgir að auglýsa og breyta fyrirliggjandi samningum vegna breyttra reglna en þeim samningum sem þegar kveða á um sparnað umfram 2% mun verða nauðsynlegt að breyta enda liggur fyrir að upp væri kominn forsendubrestur fyrir þeim samningum.

Með vísan í ofangreint skal sérstaklega bent á að sá kostnaður og þau röngu skilaboð sem frumvarpið felur í sér verða að mati LL ekki á nokkurn hátt réttlætt með þeim rökum sem tilgreind í athugasemdum með frumvarpinu.

Ummæli í athugasemdum frumvarpsins um fjármögnun sérstakrar vaxtaniðurgreiðslu.

Í athugasemdum með frumvarpi þessu um sérstaka vaxtaniðurgreiðslu kemur fram að nú liggi fyrir samkomulag þess efnis að heildargreiðslur aðila „í formi tímabundinnar skattlagningar verði 3,5 milljarðar króna á árinu 2011. Þar af verði hlutur viðskiptabankanna 2,1 milljarður króna, en lífeyrissjóða um 1,4 milljarðar kr. Afgangurinn, eða 2,5 milljarðar kr., yrði fjármagnaður með öðrum hætti á árinu 2011.“

Tekið skal fram að hér er farið með rangfærslur þar sem lífeyrissjóðirnir hafa aldrei og munu aldrei semja um álagningu eignarskatta á lífeyrissjóðina. Í fyrrgreindri viljayfirlýsingu frá 3. desember 2010 segir að ríkisstjórnin muni í samstarfi við aðila yfirlýsingarinnar „leita leiða til að fjármálafyrirtæki og lífeyrissjóðir fjármagni nýja tegund tímabundinnar vaxtaniðurgreiðslu.“

Samkvæmt yfirlýsingunni lá því fyrir að lífeyrissjóðirnir voru tilbúnir að koma að fjármögnun umræddrar vaxtaniðurgreiðslu en allt frá upphafi var hins vegar ljóst að skattlagning var ekki leið sem lífeyrissjóðirnir myndu setta sig við.

Undanfarið hafa átt sér stað nokkrar umræður við fulltrúa fjármálaráðuneytisins þar sem reynt hefur verið að finna leiðir til að fjármagna hlut lífeyrissjóðanna. Nú síðast var unnið að mögulegum kaupum lífeyrissjóðanna á tilteknum löndum og fasteignum í eigu ríkisins sem heimild er fyrir á fjárlögum 2011 að selja. Fjárfestingin var kynnt fulltrúum lífeyrissjóðanna á nokkuð fjölmennum fundi en þar varð niðurstaðan sú að hún væri of áhættusöm enda mikil óvissa sem fylgdi m.a. öllu skipulagi á landinu.

Fyrir liggur að lífeyrissjóðirnir fara með fé almennings og því þarf að gæta ítrustu varúðar. Fyrirætlanir um skattlagningu yrðu aldrei leiðandi hvatar að viðskiptum og var öllum þeim sem að viðræðunum komu það fullljóst að slíkt væri hvorki sæmandi fulltrúum ríkissjóðs né lífeyrissjóðanna. Fjárfestingin yrði að standast sjálfstætt mat óháð „hótunum“ um skattlagningu sem lífeyrissjóðirnir munu enda aldrei setta sig við. Þá er rétt að benda á þá staðreynd að komi til skattlagningar á lífeyrissjóði kæmi hún til með að koma mjög misjafnlega niður á sjóðfélögum eftir því hvort þeir eru með sín réttindi í lífeyrissjóðum á almennum vinnumarkaði eða í sjóðum með ábyrgð launagreiðanda, þ.e. ríkissjóðs eða sveitarfélaga.

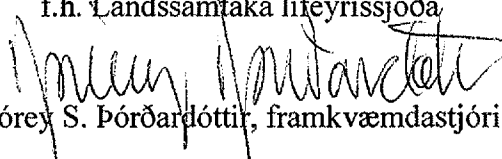
Eins og þegar hefur verið rakið í umsögn LL um mál nr. 824 á 139. löggjafarþingi, kom fljótt fram í viðræðum lífeyrissjóðanna við fulltrúa ríkisins að ríkissjóður var ekki tilbúinn að selja lífeyrissjóðunum eignir sem falast var eftir, svo sem eignarhlut í Landsvirkjun. Farið var af stað með útboð á aflandskrónum sem greitt yrði fyrir með erlendum eignum. Útboð þessi urðu aðeins tvö og skiluðu ríkissjóði einungis um 400 milljónum.

Í tengslum við hlut lífeyrissjóðanna í sérstakri vaxtaniðurgreiðslu skal minnt á að fyrir efnahagshrunið 2008 tóku lífeyrissjóðirnir engan þátt í því að þenja fasteignamarkaðinn upp með veitingu lána til íbúðakaupa með allt að 90% veðsetningarhlutfalli líkt og fjármálafyrirtækin gerðu, sem og Íbúðalánasjóður. Lífeyrissjóðir lánuðu almennt einungis 65% af markaðsvirði fasteigna en lagaheimild til þess að lána allt að 75% var ekki veitt fyrr en á árinu 2006. Lánveitingar sem námu allt að 90% af markaðsvirði eigna fóru hins vegar af stað fyrir tilstuðlan fjármálafyrirtækja og Íbúðalánasjóðs, þrátt fyrir að öllum hafi þá þegar mátt vera ljóst að þær gætu aldrei orðið farsælar.

Með framangreint í huga verður að gefa lífeyrissjóðunum og fulltrúum ríkisins aukið svigrúm til að finna ásættanlega leið til að fjármagna hlut lífeyrissjóðanna í sérstakri vaxtaniðurgreiðslu. Í því sambandi skal tekið fram að til mun standa að selja eignarhluti ríkisins í fjármálafyrirtækjum fljótlega á næsta ári en með aðkomu lífeyrissjóðanna að slíkum viðskiptum væri hugsanlega unnt að finna grundvöll fyrir ásættanlegri fjárfestingu fyrir lífeyrissjóðina og um leið fjármagna hlut þeirra í vaxtaniðurgreiðslunni.

Um andstöðu LL við skattlagningu á lífeyrissjóðina vísast að öðru leyti til hjálagðrar umsagnar LL við fyrrgreint mál nr. 824 frá 139. löggjafarþingi, frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum.

Virðingarfyllt
f.h. Landssamtaka lífeyrissjóða

Þórey S. Þórðardóttir, framkvæmdastjóri

Landssamtök Lífisj. 16.11.2011

195. mál

Alþingi
Erindi nr. P 140/590
komudagur 16.11.2011

Ellilífeyrisgreiðslur úr B-deild LSR nú í nóvember flokkast þannig:

Row Labels	Count of	Sum of Alls	Tekjubil
1	3.873	0-99.000	
2	2.074	100.000-199.999	
3	1.836	200.000-299.999	
4	679	300.000-399.999	
5	321	400.000-499.999	
6	131	500.000-599.999	
7	42	600.000-699.999	
8	12	700.000-799.999	
9	4	800.000-899.999	
10	1	900.000-999.999	
Grand Total	8.973		

Á árinu 2010 var meðalfjárhæð ellilífeyris kr. 1.755.500, eða rúmlega 146.000 kr. á mánuði.

Meðalviðmiðunarlaun (fyrir 100% starf) voru í desember 2010 kr. 324.346. Sjóðfélagi sem unnið hefur mestan hluta starfsævinnar hjá ríkinu og greitt í LSR gæti t.d. verið með 70% réttindi eða 227.000 kr. á mánuði.

Alþingi
Erindi nr. P 140/363
komudagur 18.11.2011

From: Magnus Gardarsson [mailto:MAG@silicon.is]
Sent: 18. nóvember 2011 16:37
To: Helgi Hjörvar; Eiríkur Áki Eggertsson
Cc: fridbjorn@regula.is; thordur@invest.is
Subject: Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum
Importance: High

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis
b.t. Formanns

Undirritaður starfar sem forstjóri Íslenska Kísilfélagsins sem síðastliðin fimm ár hefur unnið að því að hanna, reisa og reka kísilverksmiðju í Helguvík.

Fjármögnun verkefnisins er á lokastigum og ráð var fyrir því gert að aflétta fyrirvörum í öllum samningum sem félagið hefur gert fyrir 15. desember n.k. þannig að framkvæmdir gætu hafist í janúar.

Undirituðum hefur borist frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum þar sem kynnt er til sögunnar í fyrsta sinn s.k. kolefnisgjald af orkugjöfum í föstu formi s.s. kolum, koxi og rafskautum.

Félagið gerði þann 17. febrúar 2011 fjárfestingarsamning við Íslenska ríkið, sem undirritaður gerði ráð fyrir að myndi ráða rekstrarumhverfi félagsins á gildistíma samningsins. Fyrirhugað kolefnisgjald setur rekstraráform félagsins í uppnám.

Undirritaður fær ekki séð, að kísiliðnaður fái þrífist á Íslandi ef kolefnisgjaldið verður lögfest og sér mikla áhættu á því að amerískir fjárfestar okkar hætti við verkefnið og neyðist til þess að róa á ný mið.

Virðingarfyllst,

Magnús Garðarsson

Sincerely

Magnus Gardarsson
M.Sc. Civii Engineering
CEO

Icelandic Silicon Corporation Ehf.
Flugvallabraut 752
235 Keflavík
ICELAND

Alþingi
Erindi nr. P 140/308
komudagur 18.11.2011

CONSUMERS ASSOCIATION OF ICELAND
ASSOCIATE MEMBER OF IC, BEUC and ICRT

NEYTENDASAMTÖKIN

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8 – 10.
150 Reykjavík

HVERFISGÖTU 105
101 REYKJAVÍK

SÍMI 545 1200
FAX 545 1212
Netfang ns@ns.is
www.ns.is

Reykjavík, 17. nóvember 2011.

Athugasemdir Neytendasamtakanna við frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (aðgerðir í skattamálum, verðlagsbreytingar o.fl.), 195. mál.

Neytendasamtökin gera eftirfarandi athugasemdir við ofangreint frumvarp:

Um IV., V., og VI. kafla: Með 11. gr. frumvarpsins eru lagðar til breytingar á lögum um umhverfis- og auðlindaskatta, sem meðal annars fela í sér skv. c-lið 11. gr. hækkunar á kolefnisgjaldi af dísilolíu og bensíni. Um töluvert mikla hækkun er að ræða, eða um 30%. Neytendasamtökin lögðust á sínum tíma gegn því að lög nr. 129/2009 um umhverfis- og auðlindaskatta yrðu samþykkt, og ítreka samtökin í raun þau sjónarmið er fram komu í umsögn þeirra við frumvarp til þeirra laga, 257. mál á 138. löggjafarþingi.

Með 12. og 13. gr. frumvarpsins eru lagðar til breytingar á lögum nr. 29/1993 um vörugjald af ökutækjum, eldsneyti o.fl. Eru í 12. gr. lagðar til hækkunar á vörugjaldi af bensíni og í 13. gr. eru lagðar til hækkunar á svokölluðu bensíngjaldi. Í athugasemdum með umræddum greinum er tekið fram að hækkunin sé lægri en almenn viðmiðun við verðlagsuppfærslu krónutölugjalda og því sé í raun um lækkun að raungildi að ræða. Jafnframt er tekið fram að hlutfall vörugjalda í eldsneytisverði sé um 26,5% af útsöluverði bensíns, sem sé lágt í sögulegu samhengi. Neytendasamtökin vilja benda á að í sögulegu samhengi er heimsmarkaðsverð á eldsneyti gríðarlega hátt. Heimilin í landinu mega varla við frekari hækkunum og því telja samtökin fulla ástæðu fyrir stjórnvöld að halda að sér höndum þegar kemur að gjaldtöku sem kemur til með að hækka eldsneytisverð til neytenda.

Með 14. gr. frumvarpsins eru lagðar til hækkunar á olíugjaldi, sbr. 4. mgr. 1. gr. laga nr. 87/2004 um olíugjald og kílómetragjald. Með sömu rökum og að framan greinir leggjast samtökin gegn þeirri tillögu.

Neytendasamtökin telja ljóst að aukin skattlagning af þessu tagi muni bitna þungt á neytendum. Ekki einasta í formi hækkaðs verðs, en ljóst er að eldsneytisverð mun hækka umtalsvert, heldur einnig í formi þyngri greiðslubyrði verðtryggðra lána, en ljóst er að þessir kaflar frumvarpsins, verði þeir að lögum, munu hafa nokkur áhrif á neysluvísitölu. Þróun neysluvísitölu hefur þegar verið skuldsettum heimilum mjög óhagstæð og því hvetja samtökin stjórnvöld til að leita annarra leiða til aðferða í ríkisfjármálum.

Samtökin leggjast því gegn ofangreindum tillögum.

Um VIII. kafla: Í 20. grein frumvarpsins er lagt til að vörugjald á áfengi, áfengisgjald, hækki um 5,1%. Verði sú hækkun að veruleika hefur það í för með sér 55,6% heildarhækkun á áfengisgjöldum vegna bjórs og léttvins frá hausti 2008 og hækkun gjalda af sterku víni (umfram 15% af vínandamagni) um 51,1% frá sama tíma. Neytendasamtökin telja því að um óeðlilega mikla hækkun á einstökum vöruflokki hafi verið að ræða.

Ekki verður annað séð af greinargerð með frumvarpinu en að gert sé ráð fyrir því að sala áfengis haldist óbreytt þrátt fyrir fyrirhugaðar hækkanir, í það minnsta er ekki annað tekið fram í athugasemdum. Hér þarf að líta til þess að sala Vinbúðanna á sterku áfengi hefur dregist verulega saman að undanfögnu. Reikna má með að einhverjir hafi dregið úr drykkju vegna verðhækkana á þessu tímabili en einnig virðist sem ólögleg framleiðsla áfengis og neysla þess hafi aukist. Í þessu samhengi má benda á að sala á vodka hefur dregist mun meira saman en sala annarra sterkra vína, eða um u.þ.b. 30% á síðustu tveimur árum og því má reikna með að heimabrug, þ.e. landi og spíri, hafi að einhverju leyti komið í stað vodkans, fremur en að svo stórlega hafi dregið úr neyslu. Neytendasamtökin hafa áhyggjur af þeirri þróun og því að aðgengi ungmenna að ólöglega framleiddu áfengi hafi e.t.v. batnað. Því telja samtökin að enn frekari hækkanir á áfengisgjaldi komi varla til með að skila eins miklu til ríkisins og gert er ráð fyrir í þessu frumvarpi.

Þá er í 21. og 22. gr. lögð til töluverð hækkun á tóbaksgjaldi.

Neytendasamtökin leggjast gegn framangreindum hugmyndum, ekki sist með vísan til þeirra áhrifa sem þessi gjaldtaka mun hafa á neysluvísitölu og þar með verðtrygð lán.

Um IX. kafla: Í 23. gr. frumvarpsins eru lagðar til hækkanir á bifreiðagjaldi, sbr. 2. gr. laga nr. 39/1988 um bifreiðagjald. Neytendasamtökin leggjast gegn þessum hækkunum, með sömu rökum og eiga við um önnur mótmæli samtakanna, enda má telja á álögur á bifreiðaeigendur séu þegar konar úr hófi fram, með hækkunum á eldsneytisverði, upptöku kolefnisgjalds og hækkunum á olíugjaldi.

Um XI. kafla: Í 25. gr. frumvarpsins er lögð til 900 kr. hækkun á svokölluðu útvarpsgjaldi. Neytendasamtökin leggjast alfarið gegn þessari hækkun. Neytendasamtökin ítreka jafnframt afstöðu sína til þessa gjalds yfirleitt, en í umsögn samtakanna við frumvarp til laga nr. 6/2007, 56. mál á 133. löggjafarþingi segir m.a.:

„Neytendasamtökin hafa fjallað ítarlega um hvernig rétt sé að standa að fjármögnun Ríkisútvarpsins Það er skoðun Neytendasamtakanna að upphæð nefskatts sem kynnt er í frumvarpinu sé mjög há og komi illa við mörg heimili þar sem stálpaðir unglingar eða ungt fólk búa enn í foreldrahúsum. Neytendasamtökin minna á að skylduáskrift að Ríkisútvarpinu með afnotagjöldum hefur reynst óvinsæl hjá mörgum. Hætt er við að nefskattur sem er jafn hár og frumvarpið gerir ráð fyrir verði ekki síður óvinsæll. Neytendasamtökin mæla því með að skoðað verði hvort ekki eigi að flétta saman mismunandi fjármögnunarleiðum, þ.e. nefskatti sem yrði lægri en fram kemur í frumvarpinu og fjárveitingum sem ákveðnar yrðu af Alþingi auk auglýsinga og kostunar.

Neytendasamtökin setja í þessu samhengi fram þá spurningu hvort ekki beri að skoða þá leið varðandi tekjur af auglýsingum og kostun, að sett verði ákveðið þak á þessar tekjuleiðir og sem miðist við að skapa einingu um þennan þátt í starfsemi Ríkisútvarpsins. Ljóst er að Ríkisútvarpið er stórtækur aðili á auglýsinga- og kostunarmarkaði á sviði ljósvakamiðla.“

Að endingu vilja Neytendasamtökin minna á að samkvæmt 11. gr. laga um Ríkisútvarpið ohf. nr. 6/2007 er gert ráð fyrir að um tekjur Ríkisútvarpsins sé að ræða en ekki ósérgreindan skatt sem heimilt sé að ráðstafa til annarra þátta í ríkisrekstri, en í almennum athugasemdum með frumvarpinu kemur aðeins fram að gjaldið muni skila ríkissjóði rúmlega 200 milljónum í viðbótartekjur en ekki er tekið fram hvernig þessum viðbótartekjum verði ráðstafað. Almennigur má ekki við frekari hækkunum og standi Ríkisútvarpið illa ætti að skoða aðrar leiðir eins og hagræðingu í rekstri.

Allar framangreindar athugasemdir Neytendasamtakanna snúa því að því að forðast eigi af fremsta megni frekari álögur á heimilin í landinu í formi hækkaðra gjalda sem þess utan leiða til hækkana á verðtryggðum lánum vegna áhrifa á neysluvísitölu. Hvetja samtökin því stjórnvöld til að leita annarra leiða hvað varðar ráðstafanir í ríkisfjármálum.

Að öðru leyti gera samtökin ekki athugasemdir við einstök ákvæði o fangreinds frumvarps.

Virðingarfyllst,
f.h. Neytendasamtakanna,

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Alþingi
Efnahags- og viðskiptanefnd
b.t. Eiríks Áka Eggertssonar, nefndarritara
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 18. nóvember 2011

Umsögn Norðuráls ehf. um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum Pskj. 200 – 195 mál

Meðfylgjandi er umsögn og athugasemdir Norðuráls ehf. (**Norðurál**), sem er móðurfélag Norðuráls Grundartanga ehf. og Norðuráls Helguvíkur ehf., við framangreint frumvarp á þingskjali 200-195. mál (**frumvarpið**) sem lagt hefur verið fram á Alþingi.

Með bréfi þessu eru gerðar alvarlegar athugasemdir við d lið 11. gr. í IV. kafla frumvarpsins-breyting á lögum nr. 129/2009 um umhverfis- og auðlindaskatta með síðari breytingum. Með þessu ákvæði frumvarpsins eru lagðar til breytingar á lögum nr. 129/2009 um umhverfis og kolefnisskatta þar sem lagt er til að greiða skuli kolefnisgjald af jarðefnauppruna í föstu formi (þ.e. kol, koks, rafskaut og deig til rafskautagerðar) leiði sú notkun til losunar koltvísýrings í andrúmsloftið.

Enn fremur er rétt að geta þess að Norðurál gerir athugasemdir við, í ljósi þeirra mikilsverðu hagsmuna og skuldbindinga sem íslenska ríkið hefur tekið á sig og sem hér á eftir eru rakin, að Efnahags- og viðskiptanefnd hafi ekki óskað sérstaklega eftir umsögn Norðuráls um frumvarpið.

ALMENNT

Með fjárfestingarsamningi (enska: Investment Agreement) sem undirritaður var þann 7. ágúst 1997 milli Norðuráls Grundartanga ehf. annars vegar og íslenska ríkisins hins vegar vegna byggingar og reksturs álvers á Grundartanga var kveðið á um ýmis atriði vegna fjárfestingar og reksturs framangreinds álvers. Samningurinn var gerður til 20 ára og með heimild og samkvæmt ákvæðum laga nr. 62/1997. Samkvæmt ákvæðum 16. gr. samningsins var því sérstaklega heitið af íslenska ríkinu að tryggt skyldi vera að á samningstímanum skyldi ekki neitt það vera aðhafst sem myndi hafa veruleg áhrif á byggingu álvers eða rekstur Norðuráls.

Íslenska ríkið hefur tekið á sig samsvarandi skuldbindingar gagnvart systurfélagi Norðuráls, Norðuráli Helguvík ehf. samkvæmt ákvæðum 14. gr. fjárfestingarsamnings (enska: Investment Agreement) dags. 7. júlí 2009.

(hér eftir verður vísað til framangreindra fjárfestingarsamninga sem **samningsins**).

Með sameiginlegri yfirlýsingu Norðuráls Grundartanga ehf., RioTinto Alcan, Alcoa á Íslandi, Elkem á Íslandi, fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra þann 7. desember 2009 samþykktu framangreind félög að greiða fyrirfram greiðslu upp í væntanlega álagningu opinberra gjalda vegna gjaldaáranna 2013-2018. Í yfirlýsingunni sagði enn fremur að

Þetta fyrirkomulag ásamt sköttum á raforku og kolefnislosun vegna fljótandi eldsneytis, sem lagt yrði á með sérstökum lögum skyldi standa í þrjú ár frá 2010 að telja. Þess væri að vænta að Ísland yrði aðili að alþjóðlegu viðskiptakerfi með losun gróðurhúsalofttegunda er geti tekið gildi árið 2013 en ekki lægi fyrir hvernig slíkt kerfi yrði útfært. Markmið væri að slík skattheimta skyldi ekki fela í sér lakari starfsskilyrði fyrir fyrirtæki sem reka starfsemi sína hér á landi samanborið við önnur Evrópuríki og erlenda samkeppnisaðila á sama markaði.

Með fjórða viðauka við samninginn sem undirritaður var, samkvæmt heimild í lögum nr. 151/2009, af íslenska ríkinu og Norðuráli Grundartanga ehf. þann 8. janúar 2010 (**fjórði viðaukinn**) var ákvæðum yfirlýsingarinnar veitt samningsgildi hvað Norðurál varðaði.

ATHUGASEMDIR NORÐURÁLS D-LIÐAR 11. GR. FRUMVARPSINS

Norðurál gerir eftirfarandi athugasemdir við framangreint ákvæði frumvarpsins

Aukin gjaldtaka á Norðurál

Ljóst er að verði framangreint ákvæði frumvarpsins að lögum mun það leiða til verulega aukinna álagna á dótturfélög Norðurál, sem munu hlaupa á hundruðum milljóna eða jafnvel milljörðum króna.

Hvorki í ríkjum Evrópusambandsins né annars staðar eru slíkar fjárhæðir innheimtar vegna losunar kolefnis vegna rafskauta í áliðnaði. Þar með verður dótturfélögum Norðuráls og öðrum aðilum í sambærilegum iðnaði, ef frumvarpið verður samþykkt, skapað verra samkeppnisumhverfi vegna reksturs síns heldur en í öðrum löndum.

Með því að Ísland gerðist aðili að viðskiptakerfi Evrópusambandsins (**ETS**) voru áformin skýr um að ETS yrði eina kerfið sem héldi utanum kolefnislosun vegna álframleiðslu á Íslandi. Evrópusambandið hefur skýr áform uppi að tryggja að aðildarlönd ETS taki ekki upp sjálfstæð kerfi sem leiði til tvöfaldrar gjaldtöku vegna kolefnalosunar.

Skortur á samanburði og rökstuðningi

Í almennum athugasemdum við frumvarpið er meðal annars frá því greint vegna framangreindrar breytingar að gjaldstofn vegna losunar kolefnis af jarðefnauppruna verði breikkaður, en aðeins til eins árs, með hliðsjón af þeim breytingum sem framundan séu á viðskiptakerfi Evrópusambandsins, sem meðal annars séu í því fólgnar að losun frá álverum og og járnblendri muni að öllum líkindum vera háð losunarheimildum ETS frá og með árinu 2013.

Af ákvæðum frumvarpsins er hvorki að sjá að gerður hafi verið samanburður við framkvæmd gjaldtöku á álver í helstu viðskipta- og nágrannalöndum sem og löndum Evrópusambandsins. Í athugasemdum við frumvarpið er hins vegar látið nægja að vísa til þess að líklegt sé að losunargjald verði lagt á álver á árinu 2013 samkvæmt ETS.

Í ljósi þeirra skuldbindinga ríkisins með yfirlýsingunni, fjórða viðaukanum og samningnum hefði verið rík ástæða til þess að í skýringum væri skýrt hvernig slík gjaldtaka sem þar er lögð til samræmdist þeim skuldbindingum og loforðum sem ríkið hefur tekið á sig með framangreindum samningum.

Brot á skuldbindingum ríkisins samkvæmt samningnum og fjórða viðaukanum

Verði framangreint ákvæði frumvarpsins að lögum felst í því vanefnd á þeim samningum og skuldbindingum sem Íslenska ríkið hefur tekið á sig og sem farið hefur verið yfir að framan. Felast vanefndir ríkisins annars vegar í því að Norðuráli og dótturfélögum þess er búið verra samkeppnisumhverfi en sambærilegir framleiðendur í öðrum löndum njóta og hins vegar að slík gjaldtaka hefur veruleg neikvæð áhrif á rekstur Norðuráls. Því til viðbótar telur Norðurál, verði frumvarpið að lögum, að forsendur fyrir fjórða viðaukanum séu brostnar.

Hér telur Norðurál að rétt sé haldið til haga að slíkt hafi að öllum líkindum neikvæð áhrif á orðspor Íslenska ríkisins meðal erlendra fjárfesta sem kunna að hafa áhuga á að fjárfesta á Íslandi.

Réttmætar væntingar Norðuráls og brot á stjórnarskrárvörðum réttindum

Norðurál telur að ef frumvarpið verði að lögum feli slík samþykkt Alþingis í sér brot gegn réttmætum væntingum samkvæmt ákvæðum samningsins og fjórða viðaukans. Þær lögsmætu væntingar sem félagið og dótturfélög þess njóta, auk samningsákvæða þar um, með tilliti til aukinnar gjaldtöku á rekstur dótturfélaga Norðuráls njóti verndar ákvæðis 72. gr. stjórnarskrárinnar um friðhelgi eignarréttar. Norðurál telur að félagið sem og dótturfélög þess verði ekki svipt þeim réttindum sem það nýtur samkvæmt framangreindum samningum bóttalaust eða án annarra réttarverkana sem ákvæði slíkra samninga kunna að bjóða.

Með vísan til þess sem fært hefur verið að framan telur Norðurál að varhugavert sé að ákvæði d-liðar 11.gr. frumvarpsins verði að lögum og telur því að fella beri í meðförum Alþingis ákvæðið út úr frumvarpinu.

Virðingarfyllt

F.h. Norðuráls

Ragnar Guðmundsson, forstjóri

Alþingi
Erindi nr. P 140/328
komudagur 22.11.2011

Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8 – 10,
150 Reykjavík.

21. nóvember 2011

A-8
LÖ/bb

Vísað er til erindis efnahags- og viðskiptanefndar frá 7. þ.m. þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (breyting ýmissa laga), 195. mál.

Til svars erindinu tekur Ríkisendurskoðun fram að hún hefur ekki athugasemdir fram að færa við ofangreint frumvarp.

Alþingi
Erindi nr. P 140/274
komudagur 18.11.2011

Alþingi
efnahags- og skattanefnd
Austurstræti 8
150 REYKJAVÍK
Reykjavík, 18. nóvember 2011
R2011110017

Efni: Umsögn ríkisskattstjóra um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum - 195. mál, þskj. 200.

Ríkisskattstjóri hefur þann 7. nóvember 2011 móttengið tölvupóst þar sem embættinu er gefinn kostur á að veita umsögn um ofangreint þingmál.

Með frumvarpinu eru m.a. lagðar til breytingar á lögum um tryggingagjald nr. 113/1990, lögum um tekjuskatt, nr. 90/2003, lögum um umhverfis- og auðlindaskatta nr. 129/2009, lögum um vörugjöld af ökutækjum, eldsneyti o.fl. nr. 29/1993, lögum um olúgjald og kílómetragjald nr. 87/2004, lögum um sérstakan skatt á fjármálafyrirtæki nr. 155/2010 og lögum um bifreiðagjald nr. 39/1988.

Í frumvarpinu er gert ráð fyrir að barnabætur undir ákveðinni fjárhæð verði ekki greiddar framfærendur. Eins og orðalag ákvæðisins er sbr. a-liður 5. gr. Þá telur ríkisskattstjóri að það væri skýrara ef orðinu „hvern“ yrði skotið inn fyrir framan „framfæranda“. Þannig verður samhljómur á milli ákvæðisins og athugasemda við frumvarpið.

Ríkisskattstjóri gerir athugasemdir við ákvæði 8., 9 og 10. gr.

frumvarpsins þar sem gert er ráð fyrir framlengingu auðlegðarskatts og að sá skattur verði síðast lagður á við álagningu opinberra gjalda 2015. Þá er jafnframt gert ráð fyrir nýju skattþrepi á eignir yfir tilteknu marki.

Auðlegðarskatturinn var lögfestur með 24. gr. laga nr. 128/2009 og frumvarpið sem hér er til umsagnar hefur að geyma tillögur sem breyta skattinum í fjórða sinn. Vegna þeirra breytinga sem nú eru lagðar til leyfir ríkisskattstjóri sér að benda á að nýtt skattþrep flækir skattframkvæmdina og það kostar fjármuni. Samkvæmt frumvarpinu verður álagning auðlegðarskatts á hlutdeild í eigin fé félaga alltaf miðuð við annað tímamark en eignastaðan sjálf. Þetta kallar óneitanlega á flækjur og kann að virka ankannalegt. Endurreikningurinn sem lögfestur var í desember

2009 þótti líka erfiður ljár í þúfu en hann var rökréttur og hann hefur verið framkvæmdur einu sinni og gekk stóráfallalaust. Flækjur geta myndast við báðar aðferðir, ekki hvað síst þegar hjúskaparstaða hefur breyst.

Ef andlát hefur orðið gæti skattlagning slíkrar eignar „fallið niður“ með breytingunum samkvæmt frumvarpinu, sem er hugsanlega betri niðurstaða en við endurreikninginn sem skapaði vandamál við þessar aðstæður. Samkvæmt frumvarpinu verður aldrei lagður auðlegðarskattur á hlutdeild í skattalegu bókfærðu eigin fé í árslok 2014 – af því að endurreikningurinn er felldur niður. Með lögum nr. 73/2011 þar sem auðlegðarskattsálagningunni var breytt virðist sem miðað sé við að leggja tvisvar á hlutdeild í skattalegu bókfærðu eigin fé í árslok 2010, þ.e. við álagningu 2012 og 2013. Þessi aðferð er einnig umhugsunarverð þar sem miklar breytingar kunna að hafa orðið á eignastöðunni, bæði til hækkunar og lækkunar.

Þá bendir ríkisskattstjóri á að e.t.v. værir rétt að gera ráðstafanir til að gera launþegum auðveldara fyrir að breyta þeim samningum sem þeir hafa gert við vörsluaðila séreignalífeyrissparnaðar. Þá þarf að vekja athygli á því að breyti þeir sem nú greiða 4% í séreignalífeyrissjóð ekki samningum sínum og lækki hlutfallið til samræmis við það bráðabirgðaákvæði sem nú er lagt til að verði lögfest verði í raun tvískattlagðir þegar útgreiðslur hefjast, þ.e. af þeim hluta iðgjalds sem ekki er frádráttarbært.

Ríkisskattstjóri leyfir sér að benda á að gera þarf breytingar á 4. másl.

2. gr. A-liðar 67. gr. þannig að hlutfall óráðstafaðs persónuafsláttar sem ráðstafað er til greiðslu fjármagnstekjuskatts breytist úr 18/37 í 20/37.

Hlutfall þetta tekur mið af fjármagnstekjuskattinum og lægsta skatthlutfalli tekjuskattshlutfall og útsvarshlutfall).

Að öðru leyti gerir ríkisskattstjóri ekki athugasemdir við frumvarpið.

Virðingarfyllt

Alþingi
Erindi nr. P 140/588
komudagur 23.11.2011

Sameiginleg yfirlýsing
fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra, annars vegar, og
Samtaka atvinnulífsins og stórnotenda á raforku, hins vegar, um
ráðstafanir til að mæta erfiðri stöðu ríkissjóðs og
til að stuðla að auknum fjárfestingum í atvinnulífinu

Fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra, annars vegar, og Samtök atvinnulífsins og stórnotendur raforku, sem undirrita yfirlýsingu þessa, hins vegar, hafa orðið sammála um eftirtaldar ráðstafanir er hafa það að markmiði að stuðla að aukinni tekjuöflun ríkissjóðs á árunum 2010, 2011 og 2012, ásamt því að örva fjárfestingar hér á landi í því skyni að stuðla að atvinnusköpun og bættem hag þjóðarbúsins:

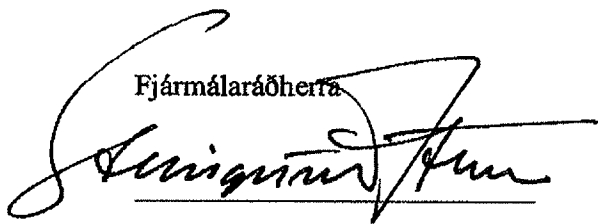
1. Vegna mikils samdráttar í efnahagslífinu og erfiðrar stöðu ríkissjóðs í kjölfar hans hefur það orðið að samkomulagi við nokkra af stærstu notendum raforku í landinu að þeir greiði fyrirfram árlega samtals kr. 1.200 milljónir á árunum 2010, 2011 og 2012 upp í væntanlega álagningu á tekjuskatti og öðrum opinberum gjöldum á árunum 2013-2018. Fyrirframgreiðslan skiptist milli aðila í hlutfalli við raforkunotkun. Fyrirframgreiðslan er bundin við uppgjörsmýnt þeirra fyrirtækja sem í hlut eiga.
2. Þetta fyrirkomulag, ásamt sköttum á raforku og kolefnislosun vegna fljóttandi eldsneytis, sem lagðir verða á með sérstökum lögum, mun standa í 3 ár frá árinu 2010 að telja. Skattarnir eru tímabundnir og falla niður í lok árs 2012. Þess er að vænta að Ísland verði aðili að alþjóðlegu viðskiptakerfi með losun gróðurhúsalofttegunda er geti tekið gildi árið 2013 en ekki liggur fyrir hvernig það viðskiptakerfi verður útfært. Markmiðið er að slík skattheimta feli almennt ekki í sér lakari starfskilyrði fyrir fyrirtæki sem reka starfsemi sína hér á landi samanborið við önnur Evrópuríki og erlenda samkeppnisaðila á sama markaði.
3. Ríkisstjórnin mun leggja fram í upphafi vorþings 2010 frumvarp til laga um ívilnanir vegna fjárfestinga á Íslandi. Markmið þeirra laga verður að örva fjárfestingu í atvinnurekstri hér á landi og að tryggja markvissa beitingu hvata til fjárfestinga, innan þess ramma sem ákvæði EES samningsins setja.

Samkvæmt tilskipun Evrópusambandsins um skattlagningu raforku (*Council Directive 2003/96/EC of 27 October 2003 restructuring the Community framework for the taxation of energy products and electricity*) eru til staðar ákveðnar heimildir fyrir stjórnvöld til að

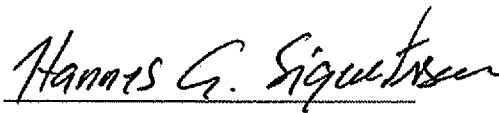
veita ívilnanir til fyrirtækja vegna fjárfestinga og annarra ráðstafana þeirra sem fela í sér orkusparnað eða minni losun gróðurhúsalofttegunda, þ.e. vegna umhverfisvænna fjárfestinga. Í tengslum við framangreint frumvarp munu stjórnvöld kanna kosti þess að nýta slík úrræði svo sem heimildir standa til þannig að þau megi nýtast fyrirtækjum sem starfa eða hyggjast starfa hér á landi.

Reykjavík 7. desember 2009.

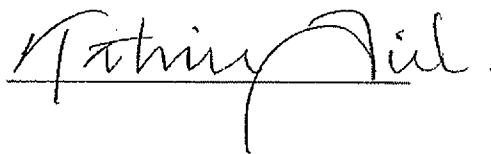
Fjármálaráðherra

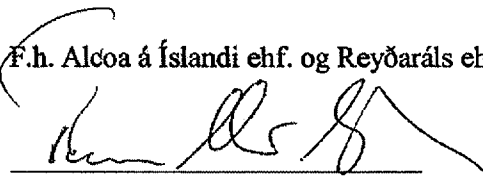
F.h. Samtaka atvinnulífsins

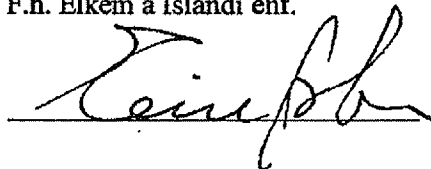
Iðnaðarráðherra

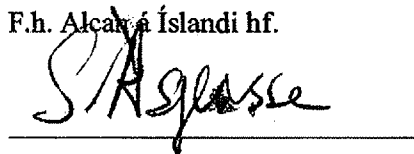
F.h. Alcoa á Íslandi ehf. og Reyðaráls ehf.

F.h. Elkem á Íslandi ehf.

F.h. Alcoa á Íslandi hf.

F.h. Norðuráls Grundartanga ehf.

Alþingi
Erindi nr. P 140/279
komudagur 18.11.2011

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 16. nóvember 2011,

Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, 195. Mál:

Í frumvarpi ríkisstjórnarinnar til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum vegna ársins 2012 er að finna tillögu að breytingum á lögum nr. 129/2009, um umhverfis- og auðlindaskatta. Með lögum þessum var á sínum tíma innleidd tímabundin skattlagning á raforku auk skattlagningar á eldsneyti í fljótandi formi en löggin áttu að falla úr gildi í árslok 2012.

Samkvæmt frumvarpinu er nú gert ráð fyrir að löggin haldi gildi sínu áfram auk þess sem tekið verði upp kolefnisgjald á eldsneyti í föstu formi, þ.m.t. kol og rafskaut, frá og með 1. janúar 2013.

Vegna þessara áforma vísa Samtök álframleiðenda á Íslandi til samkomulags fjármálaráðuneytisins og iðnaðarráðuneytisins annars vegar, og Norðuráls, RioTinto Alcan, Alcoa á Íslandi og Elkem á Íslandi hins vegar varðandi raforkuskatt og fyrirframgreiðslu tekjuskatts og annarra opinberra gjalda þann 7. desember 2009. Þar kemur skýrt fram að fyrirframgreiðsla fyrirtækjanna á tekjuskatti, „ásamt sköttum á raforku og kolefnislosun vegna fljótandi eldsneytis, sem lagðir verða á með sérstökum lögum, mun standa í 3 ár frá árinu 2010 að telja. Skattarnir eru tímabundnir og falla niður í lok árs 2012. Þess er að vænta að Ísland verði aðili að alþjóðlegu viðskiptakerfi með losun gróðurhúsalofttegunda er geti tekið gildi árið 2013 en ekki liggur fyrir hvernig það viðskiptakerfi verður útfært. Markmiðið er að slík skattheimta feli almennt ekki í sér lakari starfsskilyrði fyrir fyrirtæki sem reka starfsemi sína hér á landi samanborið við önnur Evrópuríki og erlenda samkeppnisaðila á sama markaði.“ (2. málsgrein fyrrnefnds samkomulags).

Fyrrgreind áform ríkisstjórnarinnar sem fram koma í frumvarpinu eru því skýrt brot á ofangreindu samkomulagi. Má þar einkum nefna þrennt til.

Í fyrsta lagi er ekki staðið við það ákvæði samkomulagsins að um tímabundna ráðstöfun sé að ræða sem falli úr gildi í árslok 2012. Raforkuskatturinn sem þar er á um kveðið er því varanlegur en ekki tímabundinn.

Í öðru lagi er nú áformað að taka upp kolefnisgjald á rafskaut. Slíkt gjald er hvergi innheimt annars staðar innan ríkja Evrópusambandsins og er hér því um mismunun að ræða sem skapar áliðnaði lakari starfsskilyrði hér á landi í samanburði við önnur Evrópuríki og erlenda samkeppnisaðila á sama markaði.

Í þriðja lagi stendur nú yfir endurskoðun á reglum Evrópusambandsins hvað varðar samræmda skattlagningu á orkugjafa (2003/96/EC). Þar kemur skýrt fram sú meginregla að fyrirtæki í iðngreinum sem hætt er við kolefnisleka séu undanþegin viðbótar skattlagningu á losun, þ.m.t. beinni skattlagningu á orkugjafa sem leiða til losunar gróðurhúsalofttegunda. Slík tvöföld skattheimta sé ekki til þess fallin að ná fram viðbótar samdrætti í losun heldur myndi aðeins verða til að auka kostnað fyrirtækjanna (7 mgr. formála reglugerðardraganna). Í skýringum með reglugerðardrögum kemur jafnframt fram að það sé einn megintilgangur breytingar á reglugerðinni að koma í veg fyrir tvöfalda skattlagningu af þessu tagi.

Þessu til viðbótar er rétt að halda því til haga að ofangreind lagabreyting mun einnig brjóta gegn gildandi fjárfestingarsamningum í orkufrekum iðnaði.

Í skýringum með fyrirhugaðri lagabreytingu segir: „Ljóst er að taka þarf álagningu kolefnisgjalds til frekari skoðunar á næsta ári með hliðsjón af þeim breytingum sem framundan eru á viðskiptakerfi Evrópusambandsins með losunarheimildir gróðurhúsalofttegunda, en þær eru meðal annars fólgnar í því að losun frá álverum og járnblendi mun að öllum líkindum verða háð losunarheimildum frá og með 1. janúar 2013. Óljóst er hvað muni taka við þegar fyrsta tímabili Kyoto-bókunarinnar lýkur. Það er meðal annars ástæða þess að breikkun gjaldstofnsins tekur einungis til eins árs í þessu frumvarpi, en hugmyndin er sú að skoða málið heildstætt á árinu 2012.“

Hér er vísað til ákvæða samkomulagsins frá 2009 sem snéru að óvissu um hvernig endanleg útfærsla á viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir, ETS, myndi þróast í þriðja fasa þess kerfis sem hefst 1. janúar 2013. Í þessu samhengi er rétt að benda á að lagarrammi ETS hefur nú tekið á sig skýra mynd og vinna íslensk fyrirtæki sem falla munu undir ETS frá 1. jan 2013 nú að innleiðingu þeirra reglna í starfsemi sinni. Allri óvissu sem vísað var til í samkomulaginu frá 2009 hefur því verið eytt. Íslenskur áliðnaður mun falla undir gildissvið ETS og fá úthlutað losunarheimildum í takt við viðmið kerfisins. Því er engin ástæða til að grípa til tímabundinna ráðstafanna líkt og vísað er til í greinargerðinni.

Í ljósi ofangreindra athugasemda leggja samtökin til að staðið verði við fyrirheit stjórnvalda sem fram komu í samkomulaginu frá 2009 og horfið frá þeim breytingum sem boðaðar eru á lögum nr. 129/2009 í frumvarpinu. Við erum reiðubúin að hitta Efnahags- og viðskiptanefnd og fara í gegnum sjónarmið okkar í málinu, sé eftir því óskað.

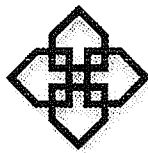
Virðingarfyllst,

F.h. Samtaka álframleiðenda á Íslandi,

Þorsteinn Víglundsson

Framkvæmdastjóri Samtaka álframleiðenda á Íslandi

Alþingi
Erindi nr. P 140/143
komudagur 15. 11. 2011

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi
b.t. efnahags- og skattanefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 15. nóvember 2011

1111015SA GB
Málalykill: 401

Efni: Umsögn um frv. til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, 195. mál

Vísað er til tölvupósts frá nefndasviði Alþingis, dags. 7. nóvember sl., þar sem óskað er eftir umsögn um ofangreint frumvarp.

Athugasemdir Sambands Íslenskra sveitarfélaga varða aðeins tvær greinar frumvarpsins, þ.e. 1. gr., um lækkun tryggingargjalds, og 7. gr. um framlengingu ákvæðis sem takmarkar heimild til skuldajöfnunar upp í vangoldnar skatta- og meðlagsskuldir.

Um 1. gr.

Í greininni er lagt til að sá hluti tryggingagjalds sem rennur til Atvinnuleysistryggingasjóðs lækki um 1,36 prósentustig. Ástæðan er lægri fjárförf atvinnuleysistryggingasjóðs samhliða því að atvinnuleysi fer minnkandi. Sambandið gerir ekki athugasemd við þessa breytingu.

Í greininni er einnig lagt til að almennt tryggingagjald hækki um 0,45 prósentustig, til að mæta fjárförf almannatrygginga, í tengslum við gerð kjarasamninga sl. vor, og til að vinna á uppsöfnuðum halla Fæðingarorlofsjóðs. Sambandið gerir ekki heldur athugasemd við þessar breytingar.

Til viðbótar framangreindri hækkun almenns tryggingargjalds telur sambandið rétt að hækka almennt tryggingagjald um 0,17 prósentustig til að fjármagna stóraukin útgjöld sveitarfélaga vegna fjárhagsaðstoðar. Á ársgrundvelli myndi þessi hækkun skila sveitarfélögum um 1.500 m.kr. í auknar tekjur. Einnig leggur sambandið til 0,034 prósentustiga hækkun sem rynni til Vinnumálastofnunar til að standa straum af kostnaði við vinnumarkaðsúrræði í samvinnu við sveitarfélög fyrir atvinnulausa sem ekki eiga bótarétt hjá Avinnuleysistryggingasjóði. Á ársgrundvelli myndi þessi hækkun skila sveitarfélögum um 300 m.kr. í auknar tekjur. Um þessi tvö atriði vísast nánar til meðfylgjandi minnisblaðs formanns og framkvæmdastjóra sambandsins til fjárlaganefndar Alþingis og fjármálaráðherra, dags. 10. nóvember 2011.

Um 7. gr.

Í greininni er lagt til að skuldajöfnun barnabóta á móti vangoldnum sköttum og gjöldum, þ.á m. vangreiddum meðlögum til Innheimtustofnunar sveitarfélaga, verði áfram óheimil út árið 2012.

Af hálfu sambandsins er talið nauðsynlegt að vara við því að viðhalda þeirri tímabundnu frestun skuldajöfnunar sem nú hefur verið í gildi í þrjú ár. Jafnframt er lögð áhersla á að ákvæðið má alls ekki festast í sessi til

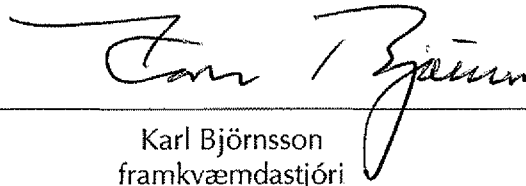
frambúðar. Hætta er á því að úrræðið leiði til þess að kröfur fyrnist, en ljóst er að í mörgum tilvikum er skuldajöfnun skilvirkasta úrræðið til að innheimta vangoldna skatta og gjöld. Í því sambandi má nefna að árið 2008 var skuldajafnað 45 milljónum króna upp í vangoldnar meðlagskröfur Innheimtustofnunar sveitarfélaga. Að því marki sem slíkar kröfur innheimtast ekki eftir öðrum leiðum leiðir frestun á heimild til skuldajöfnunar til lakari innheimtu meðlaga og samsvarandi aukningar útgjalda Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga til Innheimtustofnunar sveitarfélaga. Á endanum leiðir frestunin því til þess að útgjaldajöfnunarframlög sjóðsins til sveitarfélaga lækka nokkuð.

Óbein áhrif frumvarpsins á sveitarfélög

Samkvæmt kostnaðarumsögn fjármálaráðuneytisins er áætlað frumvarpið leiði til þess að afkoma ríkisins versni samtals um rúmar 900 m.kr. Áhrif á Jöfnunarsjóð sveitarfélaga eru af þeim sökum tekjulækkun um u.þ.b. 20 m.kr. Sambandið minnir á að við gildistöku sveitarstjórnarlaga um næstu áramót verður skylt að kostnaðarmeta öll frumvörp sem hafa áhrif á fjárhag sveitarfélaga. Viðkomandi ráðherra ber ábyrgð á því að slíkt mat fari fram.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Minnisblað

Móttakandi: Fjárlaganefnd Alþingis og fjármálaráðherra Dags.: 10. nóvember 2011

Sendandi: Halldór Halldórsson formaður Málsmnr.: 1111003SA
Karl Björnsson framkvæmdastjóri Málalykill: 305

Efni: Fjármögnun vinnumarkaðsúrræða og aukins kostnaðar sveitarfélaga vegna fjárhagsaðstoðar

I. Inngangur

Minnisblað þetta fjallar annars vegar um mögulega fjármögnun vinnumarkaðsúrræða á vegum sveitarfélaga og Vinnumálastofnunar fyrir þá einstaklinga sem eru atvinnulausir og ættu að vera í virkri atvinnuleit en eru það ekki vegna þess að þeir njóta ekki atvinnuleysisbóta eða atvinnutryggingar hjá Atvinnuleysistryggingasjóði. Flestir þessara einstaklinga byggja framfærslu sína á fjárhagsaðstoð frá sveitarfélögum.

Hins vegar fjallar minnisblaðið um mögulega fjármögnun vegna þeirra einstaklinga sem munu missa atvinnuleysisbótarétt sinn eftir langa veru á atvinnuleysissskrá og munu þar með færast úr atvinnuleysisbótakerfinu í kerfi fjárhagsaðstoðar hjá sveitarfélögum.

Lögfræðiumfjöllun II. kafla þessa minnisblaðs er samin af Tryggva Þórhallssyni, lögfræðingi á lögfræði- og velferðarsviði sambandsins.

II. Vinnumarkaðsúrræði og ný fjármögnun

Það er ljóst að þeir einstaklingar sem eru atvinnulausir og ættu að vera í virkri atvinnuleit en eru það ekki vegna þess að þeir njóta ekki atvinnuleysisbóta eða atvinnutryggingar hjá Atvinnuleysistryggingasjóði byggja framfærslu sína á fjárhagsaðstoð frá sveitarfélögum.

Lagagreinar sem skylda Vinnumálastofnun að veita öllum atvinnuleitendum þjónustu, eins og t.d. atvinnulausum sem ekki eiga bótarétt, og lagagreinar sem fela í sér heimildir til fjármögnunar vinnumarkaðsúrræða hafa verið taldar rekast á svo Vinnumálastofnun hefur ekki sinnt hlutverki sínu gagnvart þessum hópi sem skyldi.

Það er meginregla laga nr. 55/2006, um vinnumarkaðsaðgerðir, að allir eigi rétt á vinnumarkaðsaðgerðum, þar á meðal vinnumiðlun og þátttöku í vinnumarkaðsúrræðum, óháð því úr hvaða greiðslukerfi þeir fá sína framfærslu. Þessi meginregla er ekki sett fram berum orðum í tilteknu ákvæði laganna en leiðir af 1. gr. (skilgr. á atvinnuleitanda), 2. gr. (markmið), 7. gr. (málsmeðferð) og 9. gr. (niðurstaða málsmeðferðar er ákvörðun um réttindi og skyldur einstaklings).

Einstaklingsbundnu réttindin eru veitt í ákveðnum tilgangi og lögin mæla einnig fyrir um stofnanaskipulag til þess að þjóna því meginmarkmiði „að veita fólki sem af einhverjum ástæðum hefur helst úr lestinni á vinnumarkaði tækifæri til þess að taka aftur virkan þátt. Enn fremur er áhersla lögð á að ná til þeirra sem hafa ekki áður náð að fóta sig á vinnumarkaði. Ekki er því gert ráð fyrir að þátttaka í

vinnumarkaðsaðgerðum verði bundin því skilyrði að hlutaðeigandi eigi rétt á greiðslum úr einstökum greiðslukerfum. Einnig er mikilvægt að litið sé á alla þá sem leita til Vinnumálastofnunar sem virka atvinnuleitendur og finna árangursríkar leiðir til að sem flestir verði virkir á vinnumarkaði.“ (Úr greinargerð með frv.)

Vinnumálastofnun (VMST) ber ábyrgð á framkvæmd laganna (4. gr.) og því að tryggja einstaklingsbundin réttindi samkvæmt þeim og skal þjónusta VMST vera án endurgjalds (16. gr.) Um þessa ábyrgð VMST gildir sú takmörkun sem almennt er við lýði varðandi stofnanir ríkisins og bindur reksturinn við framlög af fjárlögum (sbr. 4. mgr. 4. gr.) Slíkar takmarkanir hafa hins vegar aldrei verið skýrðar þannig að réttindi sjálf séu háð framlögum af fjárlögum, þ.e. engin framlög = engin réttindi. Takmarkanir af þessu toga veita hins vegar löggjafanum svigrúm til þess að ákvarða þjónustustig.

Lagagrein sem bindur hendur stofnunarinnar við þetta verkefni þannig að hún veiti einungis þeim sem rétt eiga á atvinnuleysisbótum þjónustu á þessu sviði af því að þessi vinna stofnunarinnar er fjármögnuð af þeim hluta tryggingagjalds sem er atvinnuleysistryggingin, þ.e. að ekki hefur verið greitt „iðgjald“ af þeim atvinnulausu sem eru í fjárhagsaðstoð hjá sveitarfélögum

Það er í sjálfu sé ekki lagagrein sem bindur hendur VMST heldur fremur sú staðreynd að vinnumarkaðsúræði eru nánast eingöngu fjármögnuð úr Atvinnuleysistryggingasjóði (ATS). Sú fjármögnun byggist á heimild í 62. gr. laga nr. 54/2006, um atvinnuleysistryggingar, og þeirri meginreglu að fjármögnun sjóðsins er einungis fyrir þá sem eru tryggðir innan atvinnuleysistryggingakerfisins.

Vinnumálastofnun fer ekki með framkvæmd laga nr. 54/2006 og verður að byggja aðkomu sína að fjármögnuðum vinnumarkaðsúræðum á sínum heimildarlögum, þ.e. lögum nr. 55/2006, sem einnig eru réttindalög vinnumarkaðsúræða sbr. lið 1. Í síðarnefndu lögunum er einungis gert ráð fyrir að VMST komi fram sem stjórnvald gagnvart ATS hvað viðkemur framlagningu árlegra tillagna til stjórnar ATS um fjármagn til greiðslu atvinnuleysisbóta og umsýslu VMST fyrir sjóðinn samkvæmt þjónustusamningi (2. mgr. 5. gr. laga nr. 55/2006).

Í þessu sambandi er vísað til þess sem efnislega felst í 15. gr. laganna nr. 55/2006, þ.e. að VMST aðstoði atvinnuleitendur, sem eru innan ólíkra greiðslukerfa, á grundvelli þjónustusamninga þar sem gengið er út frá því að viðkomandi greiðslukerfi borgi fyrir úrræðin. ATS er talinn greiðslukerfi í þessu sambandi og af því dregin sú ályktun að VMST sé í raun verktaki gagnvart ATS þegar kemur að fjármögnuðu vinnumarkaðsúræðunum.

Í þessum skilningi hefur 15. gr. ekki þau áhrif að binda hendur VMST heldur fremur að veita stofnuninni heimild til þess að koma að fjármögnuðu vinnumarkaðsúræðunum. VMST byggir væntanlega á því að þar sem stofnunin sé verktaki í þessum samskiptum komi ekki til þess að hún þurfi - sem stjórnvald - að tryggja jafnræði og aðrar reglur stjórnsýsluréttarins.

Það má út af fyrir sig gagnrýna þá lagatúlkun sem fram kemur í þessu samspili milli 15. gr. laganna nr. 55/2006 og 62. gr. laga nr. 54/2006 - fyrrnefndu lögin séu einfaldlega gölluð og þurfi breytingar við. Það má einnig setja málið upp sem árekstur milli meginreglna tveggja aðskilinna laga sem leysa beri úr með hefðbundnum lögskýringaraðferðum. Þar er alls ekki sjálfgefið að réttindalögin eigi að víkja í þeim árekstri og afleiðingin eigi að vera sú að VMST sé í raun aðgerðarfrí gagnvart stórum hópum þeirra sem eiga lögvarinn rétt til vinnumarkaðsaðgerða.

Hitt er þó sennilega skynsamlegra að nálgast þetta út frá fjármögnuninni og leitast við að tryggja fjármögnun úrræða fyrir þá hópa sem eru hjá sveitarfélögunum.

Þess vegna er hér lagt til að tekinn verði upp nýr liður í almennu tryggingagjaldi sem nemur 0,034% af stofni með gildistöku 1. janúar 2012, sjá fylgiskjal I. Þessi liður myndi skila um 300 m.kr. beinum tekjum til Vinnumálastofnunar og þeim bæri að verja til vinnumarkaðsaðgerða í samvinnu við sveitarfélögin fyrir atvinnulausa sem ekki eiga bótarétt hjá Atvinnuleysistryggingasjóði og eru á framfæri sveitarfélaga.

III. Fjárhagsaðstoð sveitarfélaga, lækkun atvinnuleysisbóta og ný fjármögnun

Undanfarin ár hafa útgjöld sveitarfélaga til fjárhagsaðstoðar vaxið mikið eða um 1,1 ma.kr. frá árinu 2006 til ársins 2010, en þá nam hún um 3,1 ma.kr. eins og fram kemur í eftirfarandi töflu:

	Þjónustutekjur *	Breyting frá fyrra ári	Rekstrarkostnaður (brúttó)	Breyting frá fyrra ári	Rekstrarútgjöld (nettó)	Breyting frá fyrra ári
2006	19.612		1.939.672		1.920.060	
2007	80.917	313%	1.965.541	1%	1.884.624	-2%
2008	23.341	-71%	1.936.063	-1%	1.912.722	1%
2009	66.805	186%	2.576.760	33%	2.509.954	31%
2010	72.597	9%	3.149.794	22%	3.077.197	23%
Breyting	52.985		1.210.122		1.157.137	
%breyting	270%		62%		60%	

Gert er ráð fyrir áframhaldandi vexti útgjalda á árinu 2011 en nákvæmar fjárhæðir liggja ekki fyrir. Alvarlegast er þó fyrir fjárhag sveitarfélaga að gríðarleg aukning er fyrirsjáanleg á árinu 2012. Sú aukning skýrist að stórum hluta af því, að fjöldi fólks mun missa rétt sinn til atvinnuleysisbóta vegna langrar veru á atvinnuleysissskrá.

Í vinnslugögnum við gerð fjárlagatillagna vegna Atvinnuleysistryggingarsjóðs eru tveir frádráttarliðir vegna þessa og liggur því fyrir fjárhagslegt mat á þessum áhrifum af hálfu ríkisins.

Fjárlagaliður 08-851 vegna Atvinnuleysistryggingasjóðs er lækkaður um **750 m.kr.** frá árinu 2011 og skýring þess er að heimild til greiðslu atvinnuleysisbóta í samtals fjögur ár rennur út 31. desember 2011.

Fjárlagaliður 08-851 vegna Atvinnuleysistryggingasjóðs er lækkaður um **791,4 m.kr.** og skýring þess er annars vegar 3% lækkun vegna ákvörðunar ríkisstjórnarinnar um að draga úr útgjöldum í almennri stjórnsýslu og 1,5% í velferðarmálum og hins vegar að fyrirhugað sé að framlengja tímabundna heimild til greiðslu atvinnuleysisbóta í fjögur ár, en þó þannig að gert er ráð fyrir að eftir að þriggja ára samfelldu bótatímabili lýkur falli bætur niður í þrjá mánuði. Tekið er fram að atvinnuleitendur eigi rétt á framfærslustuðningi frá sveitarfélögum þann tíma sem bætur falla niður.

Ekki er hægt skv. fyrirliggjandi upplýsingum að skipta síðari liðnum nákvæmlega upp en þar sem að hann er að mestu byggður á útgjöldum til atvinnuleysisbóta má reikna með að meginhluti hans verði til þess að útgjöld sveitarfélaga muni aukast. Því má halda því fram með góðum rökum að þessir tveir niðurskurðarliðir hjá Atvinnuleysistryggingasjóði muni kalla á allt að 1,5 ma.kr. ný útgjöld hjá sveitarfélögunum á næsta ári.

Þegar ljóst var í kjölfar bankahrunsins að atvinnuleysi myndi aukast verulega hér á landi brást ríkisstjórnin og Alþingi þannig við að tryggingagjaldið var hækkað og þær tekjur sem af því komu runnu til Atvinnuleysistryggingasjóðs. Þannig voru sjóðnum tryggðar tekjur til að standa undir auknum kostnaði við atvinnuleysi og ríkissjóður kom frá þessari tilteknu þróun útgjaldalaus að undanskilinni hækkun tryggingagjalds hjá ríkinu eins og öðrum. Nú er fyrirséð að útgjöld sveitarfélaga munu aukast að óbreyttu vegna þessa sama atvinnuástands og sökum þess að reglur sem gilda um atvinnuleysistryggingar eru ekki færðar a.m.k. til þess horfs sem var við lýði fram á mitt góðærið. Minnt er á að stytting bótatímabilsins var talin í lagi á sínum tíma sökum þess hve atvinnuleysið var lítið.

Fyrirhugað er að lækka þann hluta tryggingagjaldsins sem fjármagnar Atvinnuleysistryggingasjóð úr 3,81% af stofni í 2,45%. Hluti af þessu lækkandi skráðu atvinnuleysi er vegna þess að þeir sem eru skráðir atvinnulausir missa bótarétt sinn. Þeir þurfa þó að sjálfsgöðu áfram fé til framfærslu og er það skylda sveitarfélaga að leggja það fram. Þörfin fyrir bætur er því áfram fyrir hendi en sveitarfélögin eiga að fjármagna þær af núverandi tekjustofnum. Það gengur einfaldlega ekki að óbreyttu miðað við fjárhagsstöðu sveitarfélaga.

Þess vegna er hér lagt til að tekinn verði upp nýr liður í almennu tryggingagjaldi sem nemur 0,17% af stofni með gildistöku 1. janúar 2012, sjá fylgiskjal 1. Þessi liður myndi skila um 1,5 ma.kr. til sveitarfélaga til að fjármagna að hluta kostnað þeirra vegna fjárhagsaðstoðar. Ræða þarf betur hvernig fjármagninu verður tæknilega skipt milli sveitarfélaga en útgjöldin til fjárhagsaðstoðar myndu ráða skiptingunni.

IV. Lokaorð

Það er ljóst, að við það að annar hluti hins opinbera þjónustukerfis á Íslandi lækki útgjöld sín, lækka ekki heildarútgjöld hins opinbera nema að kostnaðarvaldurinn hverfi. Í því tilfalli sem hér um ræðir er það ekki svo nema að litlu leyti. Ríkið og Atvinnuleysistryggingasjóður hyggjast einfaldlega létta af sér útgjöldum með því að færa þau yfir á sveitarfélögin. Slíkt gengur ekki í þjóðfélagi sem kennir sig við norræna velferð. Menn verða að horfa á heildarmyndina.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

formaður

framkvæmdastjóri

Tryggingagjald o.fl.

	<u>Tekjuár 2011</u>	
	Alm. launþegar	Launþ. m. E-101
Atvinnutryggingargjald	3,810%	
Almennt tryggingagjald	4,540%	0,332%
<i>Staðlaráð</i>	0,007%	0,007%
<i>Fæðingarorlofssjóður</i>	1,080%	
<i>Framlag til jöfnunar örorkubyrði llfeyrissjóða</i>	0,325%	0,325%
<i>Tryggingastofnun</i>	3,128%	
<i>Vinnuálastofnun vegna vinnuþéttisráða (*)</i>		
<i>Framlag vegna fjárhagsaðstoðar sveitarfélaga (*)</i>		
Tryggingagjald alls (alm. + atv.trgj.)	8,350%	0,332%
Markaðsgjald	0,050%	0,050%
Gjald í ábyrgðasjóð launa	0,250%	0,250%
Tryggingagjald og önnur gjöld alls	8,650%	0,632%

(*) *Tillaga um breytingar*

Skattstofn 2012 = 884.008 milljónir króna

<u>Tekjuár 2012</u>		Rekstrar- grunnur	<u>Tekjuár 2012</u> <i>með breytingum (*)</i>		Rekstrar- grunnur
Alm. launþegar	Launþ. m. E-101	Milljónir króna 2012	Alm. launþegar	Launþ. m. E-101	Milljónir króna 2012
2,450%		21.658	2,450%		21.658
4,990%		44.112	5,194%		45.912
1,280%		11.315	1,280%		11.315
0,325%		2.873	0,325%		2.873
3,385%		29.924	3,385%		29.924
			0,034%		300
			0,170%		1.500
7,440%		65.770	7,644%		67.570
0,050%		442	0,050%		442
0,300%		2.652	0,300%		2.652
7,790%		68.864	7,994%		70.664

23/11 195. mál

Alþingi
Erindi nr. P 140/587
komudagur 23.11.2011

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Fjármálaráðherra
Steingrímur J. Sigfússon
Arnarhváli við Lindargötu

150 Reykjavík

SA/

Rvk. 01.06.2010

Þann 7. desember 2009 undirrituðu fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra, annars vegar og Samtök atvinnulífsins og stórnóttendur á raforku, hins vegar, sameiginlega yfirlýsingu um ráðstafanir til að mæta erfiðri stöðu ríkissjóðs og til að stuðla að auknum fjárfestingum í atvinnulífinu. Samkomulagið fól m.a. í sér að stærstu notendur raforku í landinu greiddu fyrirfram árlega 1,2 ma.kr. á árunum 2010, 2011 og 2012 upp í væntanlega álagningu á tekjuskatti og öðrum opinberum gjöldum á árunum 2013-2018. Þetta fyrirkomulag, ásamt sköttum á raforku og kolefnislosun vegna fljótandi eldsneytis, sbr. lög nr. 129/2009, var skv. samkomulaginu ætlað að standa í 3 ár frá árinu 2010 að telja og falla niður í lok árs 2012. Með samkomulaginu var verið að kveða niður ótta erlendra fjárfesta við íslenskt skattaumhverfi í kjölfar hugmynda stjórnvalda í fjárlagafrumvarpi 2010 um sérstaka skattlagningu á stóriðju.

Í ríkisútlitum 21. maí sl. var haft eftir Birni Vali Gíslasyni, varaformanni fjárlaganefndar Alþingis og fulltrúa í fjárlagahópi á vegum ríkisstjórnarinnar, að stefnt væri að því að ná í ríkissjóð á árinu 2011 tíu til ellefu milljörðum króna með auknum sköttum. Að sögn Björns Vals verði reynt að ná meira út úr þeim sköttum sem teknir voru upp í fyrra, einkum orkuskatti á stóriðju, hátekjuskatti og auðlegðarskatti. Samtök atvinnulífsins líta á það sem skýlaust brot á fyrrnefndum samningi ef stjórnvöld hyggjast hækka orkuskatta eða aðra skatta á stóriðju. Mikið hefur verið horft til aðkomu erlendra fjárfesta við uppbyggingu atvinnulífs á Íslandi til framtíðar. Af þeirra hálfu skiptir stöðugt skattalegt umhverfi sköpum. Staðan í atvinnumálum og á vinnumarkaði þolir ekki óskýr eða misvísandi skilaboð til erlendra fjárfesta.

Til að eyða allri óþarfa óvissu óska Samtök atvinnulífsins hjó fyrsta eftir skýru svari frá fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra um hvort ríkisstjórnin hyggur á frekari skattlagningu á stórnóttendur á raforku en kveðið er á um í umræddu samkomulagi við stjórnvöld frá 7. desember 2009.

Virðingarfyllt,

Hannes G. Sigurðsson, aðstoðarframkvæmdastjóri SA

Samtök atvinnulífsins
Vilhjálmur Egilsson
Borgartúni 35
Pósthólf 520
105 Reykjavík

FJÁRMÁLARÁÐUNEYTIÐ

Arnarhvatí 150 Reykjavík
sími: 545 9200 bréfasími: 562 8280
netfang: postur@fjr.stjr.is
www.fjarmalaraduneyti.is

Reykjavík 15. júní 2010
Tilv.: FJR09060091/410

Vísað er til bréfs yðar frá 1. júní sl., þar sem að fram kemur ósk um að eytt verði hið fyrsta óvissu um hvort ríkisstjórnin hyggi á frekari skattlagningu á stórnotendur á raforku en þeirri sem kveðið er á um í sameiginlegri yfirlýsingu fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra, annars vegar, og Samtaka atvinnulífsins og stórnotenda á raforku, hins vegar, um ráðstafanir til að mæta erfiðri stöðu ríkissjóðs og til að stuðla að auknum fjárfestingum í atvinnulífinu frá 7. desember.

Með vísan til 2. tölul. sameiginlegrar yfirlýsingar frá 7. desember vill fjármálaráðuneytið taka fram að ekki eru uppi áform um annað en að virða ákvæði þess samkomulags, sbr. bæði 1. og 2. tölulið og þá er rétt að benda á að Alþingi hefur nú lögfest frumvarp um ívilnun vegna fjárfestinga, sbr. 3. tölulið samkomulagsins.

Fyrir hönd ráðherra

Guðmundur Arnason

VE			
Kom: 18 JUNI 2010			
SA NR. 5128			

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10

150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 15. nóvember 2011

Efni Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (aðgerðir í skattamálum, verðlagsbreytingar o.fl.), 195. mál.

Efnahags- og viðskiptanefnd hefur óskað eftir umsögn Samtaka atvinnulífsins um ofangreint frumvarp, sbr. þingskjal 200. Í frumvarpinu er að finna tillögur að tekjuöflun ríkissjóðs í samræmi við forsendur fjárlagafrumvarps 2012. Þessum breytingum má skipta í fjóra meginflokka. Í fyrsta lagi eru breytingar sem tengjast yfirlýsingu stjórnvalda í tengslum við gerð kjarasamninga í maí sl. Í öðru lagi eru sérstakar tekjuöflunaraðgerðir sem liður í stefnu stjórnvalda um jafnvægi í ríkisfjármálum á næstu árum. Í þriðja lagi eru hækkanir á krónutölusköttum og gjaldskrár í takt við verðlagsforsendur frumvarpsins og í fjórða lagi breytingar af ýmsu tagi.

I. Aðgerðir í tengslum við gerð kjarasamninga

Lækkun tryggingagjalds

Samkvæmt frumvarpinu lækkar tryggingagjald í heild um 0,86%, úr 8,65% 7,79%. Þar af lækkar atvinnuþryggingagjald um 1,36% (úr 3,81% í 2,45%) í takt við minnkandi atvinnuleysi en almennt tryggingagjald hækkar um 0,45% (úr 4,54% í 4,99%). Sú lækkun stafar annars vegar af lækkun framlags til Fæðingarorlofsjóðs um 0,2% (úr 1,08% í 1,28%) og almennri lækkun til að mæta auknum lífeyrisgreiðslum TR. Loks er áformað að hækka framlag til Ábyrgðasjóðs launa um 0,05% tímabundið (úr 0,25% í 0,30%) til þess að mæta uppsöfnuðum halla á rekstri hans. Þessar breytingar eru í samræmi við yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar frá 5. maí 2011 í tengslum við gerð kjarasamninga. Í yfirlýsingunni er þess getið að forsendur breytinga á tryggingagjaldi verði endurmetnar þegar ný efnahagsspá Hagstofunnar liggur fyrir í nóvember 2011.

Afdráttarskattur af vaxtatekjum aðila með takmarkaða skattskyldu

Skattur sem þessi heyrir til undantekninga og er ekki innheimtur á Norðurlöndunum. Flestir tvísköttunarsamningar milli Íslands og Evrópuríkja lækka þennan staðgreiðsluskatt niður í 0% eða innihalda ákvæði um skattaflátt. Tilgangur ákvæðis um afdráttarskatt á erlenda aðila, sem leitt var í lög fyrir tveimur árum (lög um ráðstafanir í ríkisfjármálum nr. 70/2009), var að þessir aðilar bæru skattinn. Frá upphafi var þó bent á það af SA og fleiri umsagnaraðilum að skatturinn legðist fyrst og fremst á íslenska aðila og þrengdi að lánamöguleikum og þar með að samkeppnishæfni íslenskra fyrirtækja. SA hafa því lagt til að ákvæði um þennan skatt verði fellt brott. Í áður nefndri yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar frá 5. maí 2011 segir meðal annars: „... fjármálaráðherra mun leggja fyrir Alþingi nú á vörþingi tillögur um lagabreytingar er varða ... (iii) afdráttarskatt á vaxtagreiðslur til erlendra aðila þannig að hann nái einungis til vaxtatekna af íslenskum verðbréfum en ekki erlendra lánasamninga...“ Tillaga sem fjármálaráðherra kynnti á vörþinginu náði ekki fram að ganga. Samkvæmt greinargerð frumvarpsins áformar ráðherra að endurskoða þetta ákvæði frá grunni með hliðsjón af norrænum rétti. Þar verði einkum horft til dönsku reglnanna, en þær snúa fyrst og fremst að viðskiptum tengdra aðila.

Samtök atvinnulífsins eru sátt við það fyrirkomulag á afdráttarskatti sem tilgreint er í dönsku lögnum enda er því ætlað að koma í veg fyrir óeðlileg viðskipti. Samtökin leggja höfuðáherslu á, og telja það í samræmi við yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar, að innleitt verði í íslensk lög sams konar fyrirkomulag á afdráttarskatti með gildistöku 1. janúar 2012.

II. Sérstakar tekjuöflunaraðgerðir

Frádráttur iðgjalda til viðbótar lífeyrissparnaðar

Stór hluti viðbótar lífeyrissparnaðar landsmanna byggir á kjarasamningsbundnum ákvæðum, þar sem SA sömdu árið 2000 við aðildarsamtök ASÍ um aukin framlög til lífeyrisréttinda í formi móttframlags launagreiðenda gegn viðbótar lífeyrissparnaði launamanna. Markmið þessara samningsákvæða var, auk þess að bæta lífeyrisrétt launafólks á almennum vinnumarkaði, að brúa að hluta bilið á milli almenns og opinbers vinnumarkaðar, bæði hvað varðar lífeyrisgreiðslur og sveigjanleika í lífeyristöku. Núverandi ákvæði í lögum um tekjuskatt, um allt að 4% frádrátt frá iðgjaldastofni vegna greiðslu launþega í séreignarsjóð, var upphaflega hugsað sem þriðja stoðin í lífeyriskerfinu, til viðbótar við almannatryggingar og samtryggingarlífeyrissjóði. Þessari þriðju stoð er ætlað að minnka það mikla bil sem myndast milli fyrri atvinnutekna og lífeyrisgreiðslna þegar að lífeyristöku kemur. Þetta hefur að miklu leyti gengið eftir þar sem um helmingur framteljenda hefur tekið þátt í viðbótar lífeyrissparnaði, skv. upplýsingum RSK, og vafalaust mun hærra hlutfall þeirra sem starfandi eru allt árið.

Sú breyting sem lögð er til í frumvarpinu, að minnka frádrátt frá tekjuskattstofni úr 4% í 2% vegna viðbótarlífeyrissparnaðar, mun draga úr sparnaði sem því nemur. Launþegar munu bregðast við lækkun frádráttarins með því að minnka framlög sín svo ekki komi til tvísköttunar. Breytingin mun hafa þau áhrif að lífeyrisgreiðslur Tryggingastofnunar ríkisins verða hærri en ella þegar til lengri tíma er litið. Í ljósi breyttrar aldurssamsetningar þjóðarinnar á komandi árum og áratugum, þ.e. mikillar hlutfallslegrar fjölgunar aldraðra og fækkunar starfandi fólks, er brýnt að hver kynslóð verði sem næst sjálfbær þannig að lífeyrissparnaður á starfsævinni standi að mestu undir ævilöngum lífeyri sem sé það hár að lífeyrisþegar leggi drjúgan skerf til fjármögnunar samneyslunnar.

Umrædd breyting mun raska þeirri festu sem komist hefur á viðbótarlífeyrissparnað landsmanna og kippa stoðum undan markaðssetningu þessa sparnaðarforms sem mikið hefur verið kostað til. Ef af breytingunni verður mun traust á sparnaðarforminu skaddast og erfiðlega ganga í framtíðinni að snúa þróuninni við og sannfæra fólk á ný um gildi þessa sparnaðar.

Samtök atvinnulífsins lýsa því andstöðu við umrædda tillögu um takmörkun á frádrætti frá tekjuskattstofni vegna framlaga launamanna til viðbótar lífeyrissparnaðar.

Auðlegðarskattur

Samtök atvinnulífsins lýsa miklum vonbrigðum með þau áform sem birtast í frumvarpinu um að framlengja gildistíma auðlegðarskatts til ársins 2015. Ákvæði um þennan skatt hafa tekið tíðum breytingum, eins og sjá má í meðfylgjandi töflu, sem raunar er ekki tæmandi.

Auðlegðarskatturinn, sem tekinn var upp fyrir tveimur árum, er almennt talinn óréttlátur en fæst nálæg lönd leggja eignarskatta á þegna sína. Enn á ný er hert á skattlagningunni og lagt til viðbótarskattþrep, þ.e. 2% skatt á hreina eign yfir 150 m.kr. hjá einstaklingi og 200 m.kr. hjá hjónum.

Auðlegðarskattur

	Lög 128/2009	Lög 164/2010	Lög 73/2011	195 mál 2011
Mörk (lægri)				
Einstaklingur	75.000.000	75.000.000	75.000.000	75.000.000
Hjón	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000
Hlutfall	1,25%	1,50%	1,50%	1,50%
Mörk (hærri)				
Einstaklingur				150.000.000
Hjón				200.000.000
Hlutfall				2,00%
Endurreikningur			Felldur niður	
Álagningarár	2010-2012	2011-2012	2012-2013	2012-2015

Álagning fjármagnstekjuskatts á fjármagnstekjur sem eru ekki ná því að bera að umfram verðbólgu eru í raun eignaupptaka. Í 5% verðbólgu eins og á þessu ári háttar þannig til um allar fjármagnstekjur sem eru minna en 5% af stofni. Auðlegðarskatturinn er í eðli sínu mjög hátt viðbótarskattþrep í fjármagnstekjuskatti. Sé dæmi tekið af 1 m.kr. eign umfram 150 m.kr. mörk skattsins hjá einstaklingi sem ber 5% ávöxtun fæst eftirfarandi niðurstaða:

Áhrif fjármagnstekjuskatts, auðlegðarskatts og verðbólgu á raunávöxtun

	%	Kr.
Eign umfram 150 m.kr.		1.000.000
Ávöxtun	5,0%	50.000
Fjármagnstekjuskattur	20%	10.000
Auðlegðarskattur	2,0%	20.000
Verðbólga	5%	50.000
Raunávöxtun	-3,0%	-30.000

Ef ávöxtunin er 5% þá sér verðbólgan um að raunávöxtunin verði engin. En fjármagnstekjuskatturinn rýrir eignina um 1% og auðlegðarskatturinn um 2% þannig að eignin rýrnar samtals um 3% í þessu tilviki. Auðlegðarskatturinn er þannig ígildi 40% fjármagnstekjuskatts á ávöxtun eignar umfram mörkin til viðbótar 20% fjármagnstekjuskattinum, samtals 60%. Í þessu tilviki þarf ávöxtun að nema 8,75% til þess að nokkur raunávöxtun fái og sé litið til markanna milli 75 og 150 m.kr. þarf ávöxtunin að nema a.m.k. 8,1%. Það er því augljóst að þessir skattar yta upp ávöxtunarkröfu fjárfestinga og slá alla fjárfestingarkosti út af borðinu sem eru ekki vel yfir þessum mörkum.

Auðlegðarskatturinn, hækkun hans og framlenging gildistímans hvetur efnamikla einstaklinga til þess að flytjast búferlum, eigi þeir þess kost, og víkja sér þannig undan skattinum. Þar með greiða þeir ekki heldur aðra skatta hér á landi. Öðrum sem ekki eiga þess kost að flytjast búferlum er munu leita annarra úrræða til að forðast eignaupptöku. Þá munu einstaklingar sem eiga fastafjármuni eða eignarhluti í félögum geta lent í erfiðleikum með að greiða skattinn vegna erfiðrar lausafjárstöðu þótt eignastaðan sé góð.

Hætt er við að þessi skattur stuðli að því að æðstu stjórnendur fyrirtækja muni í vaxandi mæli verða staðsettir erlendis, að stærri hluti eignasafns Íslendinga leiti hagfelldara skattaumhverfis og að nýjar fjárfestingar verði á erlendra grundu þannig að umfang erlendra starfsemi fari hlutfallslega vaxandi.

Samtök atvinnulífsins leggja þvi gegn hækkun auðlegðarskattsins og framlengingu á gildistíma hans.

Upphæð kolefnisgjalds

Samtökin leggja til að fallið verði frá hækkun kolefnisgjaldsins. Með hækkun á kolefnisgjaldinu er í greinargerð rætt um að nú sé verið að færa gjaldið úr 75% af verði losunarheimilda á Evrópumarkaði upp í 100%. Þegar löggin voru upphaflega sett árið 2009 var verðið 13 € á hvert tonn CO₂ og var gjaldið reiknað út frá því og þá sett á um 50% af þessu reiknaða verði. Frá því löggin voru sett hefur hins verðið á losunarheimildum á markaði í Evrópu lækkað úr 13 € á tonnið í tæpar 10 € á hvert tonn. Þannig eru forsendur hækkunar gjaldsins sem frumvarpið gerir ráð fyrir ekki til staðar.

Kolefnisgjald á flugsamgöngur

Samtök atvinnulífsins leggja eindregið til að flugsamgöngur innanlands þurfi, á árinu 2012 og framvegis, ekki bæði að greiða kolefnisgjald á eldsneyti og falla undir viðskiptakerfi ESB (ETS) um útstreymisheimildir gróðurhúsalofttegunda.

Samkvæmt lögum er nú lagt kolefnisgjald á allt fljótandi eldsneyti en er ekki innheimt af millilandaflugum vegna þess að alþjóðasamningar heimila það ekki. Hins vegar er gjaldið greitt vegna innanlandsflugs. Þrátt fyrir að fjármálaráðuneytið hafi fallið frá innheimtu gjalds á millilandaflug hefur það ekki lagt til að lögum verði breytt til samræmis.

Allar flugsamgöngur falla undir ETS-kerfið frá 2012 og hefur ótullega verið unnið að undirbúningi þess. Fyrirtækin hafa verið að koma upp nauðsynlegu skýrslu- og vottunarkerfi. Búast má við að töluverður kostnaður fylgi þessu fyrir fyrirtækin auk þess sem þau geta búist við að þurfa að kaupa sér heimildir á markaði (m.a. uppboðum) enda er ekki úthlutað endurgjaldslaust öllum heimildum sem félögin þurfa á að halda. Um þetta voru samþykkt lög þann 15. júní sl., nr. 64/2011.

Íslenska ríkið mun, eins og önnur sem með handhöfn kerfisins hafa að gera, fá sinn skerf af tekjum af sölu útstreymisheimilda, og má búast við að þær geti orðið töluverðar, ekki síst með hliðsjón af hlutfallslega mjög umfangsmiklum flugrekstri hér á landi. Þar er ekki gert upp á milli innanlandsflugs og millilandaflugs.

Þannig virðist skynsamlegast að breyta lögum um kolefnisgjaldið þannig að innheimta þess á flugvélaeldsneyti falli niður frá áramótum, þegar ETS-kerfið gengur í gildi. Þar er enda um að ræða samræmdar evrópskar reglur til að draga úr umhverfisáhrifum flugsamgangna. Eins og gjaldið er innheimt er þetta fyrst og fremst skattur á flugsamgöngur milli Reykjavíkur og landsbyggðarinnar.

Umhverfislegt gildi þess að leggja sérstakt kolefnisgjald á eldsneyti til innanlandsflugs er áreiðanlega mjög lítið og tekjur sem ríkissjóður tapar með því að fella gjaldið niður eru að öllum líkindum minni en það sem fæst af seldum útstreymisheimildum.

Þá er nauðsynlegt að fjármálaráðuneytið leggi fram áætlun um væntanlegar tekjur af sölu útstreymisheimilda en þess má geta að nær 200 flugrekstraraðilar falla undir umsjón og eftirlit íslenskra stjórnvalda strax í upphafi.

Kolefnisgjald og raforkuskattar á stóriðju

Samtök atvinnulífsins mótmæla fyrirhugaðri breytingu á lögum nr. 129/2009, um umhverfis- og auðlindaskatta. Breytingin gerir ráð fyrir að tekið verði upp kolefnisgjald á eldsneyti í föstu formi, þ.m.t. rafskaut, frá og með 1. janúar 2013. Þetta er breyting frá því sem áður hafði verið kynnt, en þegar fjárlagafrumvarp var lagt fram í haust var ekki gert ráð fyrir upptöku slíks gjalds. Hins vegar voru þar kynnt áform um afnám sólarlagsákvæðis laganna, sem kveður á um að þau falli úr gildi í árslok 2012.

Vegna þessara áforma vísa samtökin til samkomulags fjármálaráðuneytisins og iðnaðarráðuneytisins annars vegar, og Norðuráls, RioTinto Alcan, Alcoa á Íslandi og Elkem á Íslandi hins vegar varðandi raforkuskatt og fyrirframgreiðslu tekjuskatts og annarra opinberra gjalda þann 7. desember 2009. Þar kemur skýrt fram að fyrirframgreiðsla fyrirtækjanna á tekjuskatti, „ásamt sköttum á raforku og kolefnislosun vegna fljótandi eldsneytis, sem lagðir verða á með sérstökum lögum, mun standa í 3 ár frá árinu 2010 að telja. Skattarnir eru tímabundnir og falla niður í lok árs 2012. Þess er að vænta að Ísland verði aðili að alþjóðlegu viðskiptakerfi með losun gróðurhúsalofttegunda er geti tekið gildi árið 2013 en ekki liggur fyrir hvernig það viðskiptakerfi verður útfært. Markmiðið er að slík skattheimta feli almennt ekki í sér lakari starfsskilyrði fyrir fyrirtæki sem reka starfsemi sína hér á landi samanborið við önnur Evrópuríki og erlenda samkeppnisaðila á sama markaði.“ Afrit af samkomulaginu fylgja með umsögn þessari, ásamt bréfi SA til fjármálaráðuneytisins 1.06.2010 og svari ráðuneytisins 15. sama mánaðar. Samkomulagið var síðan staðfest með sérstökum skriflegum samningum við hvert og eitt fyrirtækjanna.

Fyrirgreind áform ríkisstjórnarinnar sem fram koma í frumvarpinu eru skýrt brot á ofangreindu samkomulagi. Má þar nefna þrennt til. Í fyrsta lagi er ekki gert ráð fyrir að lögin falli úr gildi í árslok 2012. Raforkuskatturinn sem þar er á um kveðið er því varanlegur en ekki tímabundinn. Í öðru lagi er áformað er að taka upp kolefnisgjald á rafskaut. Slíkt gjald er hvergi innheimt annars staðar innan ríkja Evrópusambandsins verður til að starfsskilyrði fyrirtækjanna hér á landi versna mjög í samanburði við önnur Evrópuríki og erlenda samkeppnisaðila á sama markaði. Í þriðja lagi er útfærsla ETS-kerfisins orðin mjög skýr og unnið er að innleiðingu í EES-samninginn á þeim hluta sem snertir starfsemi fyrirtækja í landi. Að hluta var kerfið innleitt með lögum nr. 64/2011 og fyrirtækin hafa sótt um leyfi og fengið skv. ETS. Stóriðjan hér á landi telst vera í alþjóðlegri samkeppni þar sem hætt er við kolefnisleka (e. carbon leakage) og uppfyllir því skilyrði til endurgjaldslausrar úthlutunar útstreymisheimilda upp að ákveðnu viðmiði í samræmi við reglur ETS en fyrirtækin verða að kaupa sér útstreymisheimildir vegna þess sem umfram er.

Þar að auki stendur nú yfir endurskoðun á reglum Evrópusambandsins hvað varðar samræmda skattlagningu á orkugjafa (2003/96/EC). Þar kemur skýrt fram sú meginregla að fyrirtæki í iðngreinum sem hætt er við kolefnisleka séu undanþegin viðbótar skattlagningu á losun, þ.m.t. beinni skattlagningu á orkugjafa sem leiða til losunar gróðurhúsalofttegunda. Tvöföld skattheimta sé ekki til þess fallin að ná fram viðbótar samdrætti útstreymis heldur verði einungis til að auka kostnað fyrirtækjanna (7 mgr. formála draganna). Í skýringum kemur fram að það sé einn megin tilgangur breytinganna að koma í veg fyrir tvöfalda skattlagningu af þessu tagi.

Þannig ganga ákvæði frumvarpsins bæði gegn samkomulaginu sem gert var við fyrirtækin og lagaþróun sem á sér stað í Evrópu og miðar að því að koma í veg fyrir að þessi starfsemi flytjist annað.

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Einnig er rétt að benda á að samkvæmt yfirlýsingum ráðherra og Landsvirkjunar standa nú yfir viðræður við erlend fyrirtæki um orkukaup og uppbyggingu framleiðslu m.a. á Bakka við Húsavík. Þau áform sem fram koma í frumvarpi þessu eru beinlínis til þess fallin að hafa áhrif á þessar samningaviðræður og verða ekki til þess að hækka það orkuverð sem um getur samist.

Hver sem er getur svo velt fyrir sér áhrifum þess að ráðherrar í ríkisstjórninni ganga ítrekað gegn yfirlýsingum sínum og breytir þá engu hvort þær eru skriflegar eða munnlegar.

Fjármögnun sérstakrar vaxtaniðurgreiðslu

Með lögum nr. 73/2011 var lögfest nýtt ákvæði til bráðabirgða við lög nr. 155/2010, um sérstakan skatt á fjármálafyrirtæki, í þá veru að samhliða sérstaka skattinum yrði lagður á viðbótarskattur til að fjármagna hlut viðskiptabankanna í sérstöku vaxtaniðurgreiðslunni á árinu 2011. Í þessu frumvarpi er lagt til að sama fyrirkomulag verði varðandi fjármögnun á hluta vaxtaniðurgreiðslunnar á árinu 2012 af hálfu viðskiptabankanna, þ.e. upp á 2.100 millj. kr. Er það hluti þeirra 15 ma.kr. sem fjármálafyrirtækjum er ætlað að greiða í óafkomutengdar álögur í ríkissjóð og Tryggingarsjóð innistæðueigenda á árinu 2012 umfram almenna skattheimtu. Samtök atvinnulífsins telja að hér sé allt of langt seilst í viðbótarskattheimtu á eina atvinnugrein.

Lífeyrissjóðum er ætlað að fjármagna 1,4 ma.kr. af vaxtaniðurgreiðslunni á árinu 2012. Þessi skattlagningaráform eru fyrirhuguð í fullkominni ósátt við lífeyrissjóðina og aðila almenna vinnumarkaðarins. Verði af þessari skattheimtu mun hún leiða til skerðingar á kjörum lífeyrisþega í almennum lífeyrissjóðum sem ekki njóta afkomutryggingar líkt og lífeyrisþegar í sjóðum hins opinbera. Slík skattlagning á lífeyrissjóðina er í ósamræmi við þá almennu stefnumörkun sem mótað hefur verið að samræma lífeyrisréttindi milli almenna og opinbera vinnumarkaðarins.

III. Ýmsar breytingar

Stimpilgjald

Samtök atvinnulífsins hafa um langt skeið mælt með afnámi stimpilgjalda. Stimpilgjöld hafa verið lögð af í helstu viðskiptalöndum okkar og skerða því samkeppnishæfni íslenskra fyrirtækja. Stimpilgjald leggst einkum á einstaklinga í tengslum við fasteignakaup, þó ekki vegna kaupa á húsnæði í fyrsta sinn. Þar sem skatturinn veitir rétt til vaxtabóta er hann að hluta til endurgreiddur einstaklingum ári eftir að hann er innheimtur. Almenn þekkist ekki á Norðurlöndunum að lagt sé á stimpilgjald í annað sinn í tengslum við endurfjármögnun lána.

SA leggja til afnám stimpilgjalda í áföngum á þremur árum í ljósi núverandi afkomu ríkissjóðs. Þannig mætti nú afnema stimpilgjöld við endurfjármögnun lána, óháð því hvort um sé að ræða lán vegna íbúðarkaupa eða atvinnurekstrar, og á útgáfu hlutabréfa. Í ársbyrjun 2013 yrðu felld niður stimpilgjöld af öllum viðskiptum tengdum íbúðarhúsnæði og í ársbyrjun 2014 yrðu önnur stimpilgjöld felld niður. Í stað stimpilgjalda komi einhvers konar notendagjald til þess að standa straum af kostnaði við nauðsynlega skjalaskráningu og varðveislu í tengslum við fasteignaviðskipti.

Virðingarfyllst,
f.h. Samtaka atvinnulífsins

Hannes G. Sigurðsson

Sameiginleg yfirlýsing
fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra, annars vegar, og
Samtaka atvinnulífsins og stórnotenda á raforku, hins vegar, um
ráðstafanir til að mæta erfiðri stöðu ríkissjóðs og
til að stuðla að auknum fjárfestingum í atvinnulífinu

Fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra, annars vegar, og Samtök atvinnulífsins og stórnotendur raforku, sem undirrita yfirlýsingu þessa, hins vegar, hafa orðið sammála um eftirtaldar ráðstafanir er hafa það að markmiði að stuðla að aukinni tekjuöflun ríkissjóðs á árunum 2010, 2011 og 2012, ásamt því að örva fjárfestingar hér á landi í því skyni að stuðla að atvinnusköpun og bættum hag þjóðarbúsins:

1. Vegna mikils samdráttar í efnahagslífinu og erfiðrar stöðu ríkissjóðs í kjölfar hans hefur það orðið að samkomulagi við nokkra af stærstu notendum raforku í landinu að þeir greiði fyrirfram árlega samtals kr. 1.200 milljónir á árunum 2010, 2011 og 2012 upp í væntanlega álagningu á tekjuskatti og öðrum opinberum gjöldum á árunum 2013-2018. Fyrirframgreiðslan skiptist milli aðila í hlutfalli við raforkunotkun. Fyrirframgreiðslan er bundin við uppgjörsmýnt þeirra fyrirtækja sem í hlut eiga.
2. Þetta fyrirkomulag, ásamt sköttum á raforku og kolefnislosun vegna fljótandi eldsneytis, sem lagðir verða á með sérstökum lögum, mun standa í 3 ár frá árinu 2010 að telja. Skattarnir eru tímabundnir og falla niður í lok árs 2012. Þess er að vænta að Ísland verði aðili að alþjóðlegu viðskiptakerfi með losun gróðurhúsalofttegunda er geti tekið gildi árið 2013 en ekki liggur fyrir hvernig það viðskiptakerfi verður útfært. Markmiðið er að slík skattheimta feli almennt ekki í sér lakari starfskilyrði fyrir fyrirtæki sem reka starfsemi sína hér á landi samanborið við önnur Evrópuríki og erlenda samkeppnisaðila á sama markaði.
3. Ríkisstjórnin mun leggja fram í upphafi vorþings 2010 frumvarp til laga um ívilnanir vegna fjárfestinga á Íslandi. Markmið þeirra laga verður að örva fjárfestingu í atvinnurekstri hér á landi og að tryggja markvissa beitingu hvata til fjárfestinga, innan þess ramma sem ákvæði EES samningsins setja.

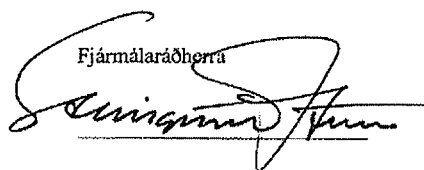
Samkvæmt tilskipun Evrópusambandsins um skattlagningu raforku (*Council Directive 2003/96/EC of 27 October 2003 restructuring the Community framework for the taxation of energy products and electricity*) eru til staðar ákveðnar heimildir fyrir stjórnvöld til að

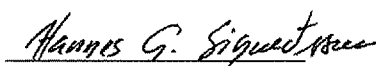
SAMTOK ATVINNULÍFSINS

veita ívilnanir til fyrirtækja vegna fjárfestinga og annarra ráðstafana þeirra sem fela í sér orkusparnað eða minni losun gróðurhúsalofttegunda, þ.e. vegna umhverfsvænna fjárfestinga. Í tengslum við framangreint frumvarp munu stjórnvöld kanna kosti þess að nýta slík úrræði svo sem heimildir standa til þannig að þau megi nýtast fyrirtækjum sem starfa eða hyggjast starfa hér á landi.

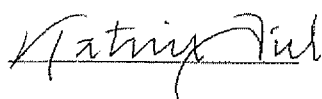
Reykjavík 7. desember 2009.

Fjármálaráðherra

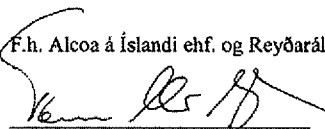
F.h. Samtaka atvinnulífsins

Lönaðarráðherra

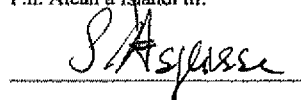
F.h. Alcoa á Íslandi ehf. og Reyðaráls ehf.

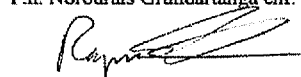
F.h. Elkem á Íslandi ehf.

F.h. Alcan á Íslandi hf.

F.h. Norðuráls Grundartanga ehf.

Fjármálaráðherra
Steingrímur J. Sigfússon
Arnarhvíli við Lindargötu

150 Reykjavík

SA/

Rvk. 01.06.2010

Þann 7. desember 2009 undirrituðu fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra, annars vegar og Samtök atvinnulífsins og stórnotendur á raforku, hins vegar, sameiginlega yfirlýsingu um ráðstafanir til að mæta erfiðri stöðu ríkissjóðs og til að stuðla að auknum fjárfestingum í atvinnulífinu. Samkomulagið fól m.a. í sér að stærstu notendur raforku í landinu greiddu fyrirfram árlega 1,2 ma.kr. á árunum 2010, 2011 og 2012 upp í væntanlega álagningu á tekjuskatti og öðrum opinberum gjöldum á árunum 2013-2018. Þetta fyrirkomulag, ásamt sköttum á raforku og kolefnislosun vegna fljótandi eldsneytis, sbr. lög nr. 129/2009, var skv. samkomulaginu ætlað að standa í 3 ár frá árinu 2010 að telja og falla niður í lok árs 2012. Með samkomulaginu var verið að kveða niður ótta erlendra fjárfesta við íslenskt skattaumhverfi í kjölfar hugmynda stjórnvalda í fjárlagafrumvarpi 2010 um sérstaka skattlagningu á stóriðju.

Í ríkisútvarpinu 21. maí sl. var haft eftir Birni Vali Gíslasyni, varaformanni fjárlaganefndar Alþingis og fulltrúa í fjárlagahópi á vegum ríkisstjórnarinnar, að stefnt væri að því að ná í ríkissjóð á árinu 2011 tíu til ellefu milljörðum króna með auknum sköttum. Að sögn Björns Vals verði reynt að ná meira út úr þeim sköttum sem teknir voru upp í fyrra, einkum orkuskatti á stóriðju, hátekjuskatti og auðlegðarskatti.

Samtök atvinnulífsins líta á það sem skýlaust brot á fyrrnefndum samningi ef stjórnvöld hyggjast hækka orkuskatta eða aðra skatta á stóriðju. Mikið hefur verið horft til aðkomu erlendra fjárfesta við uppbyggingu atvinnulífs á Íslandi til framtíðar. Af þeirra hálfu skiptir stöðugt skattalegt umhverfi sköpum. Staðan í atvinnumálum og á vinnumarkaði þolir ekki óskýr eða misvísandi skilaboð til erlendra fjárfesta.

Til að eyða allri óþarfa óvissu óska Samtök atvinnulífsins hið fyrsta eftir skýru svari frá fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra um hvort ríkisstjórnin hyggur á frekari skattlagningu á stórnotendur á raforku en kveðið er á um í umræddu samkomulagi við stjórnvöld frá 7. desember 2009.

Virðingarfyllst,

Hannes G. Sigurðsson, aðstoðarframkvæmdastjóri SA

SAMTOK ATVINNULÍFSINS

Samtök atvinnulífsins
Vilhjálmur Egilsson
Borgartúni 35
Pósthólf 520
105 Reykjavík

FJÁRMÁLARÁÐUNEYTIÐ

Arnarhvatn 150 Reykjavík
Sími: 545 9200 bréfasími: 562 8280
netfang: postur@fja.stj.is
www.fjarmalaraduneyti.is

Reykjavík 15. júní 2010
Tilv.: FJR09060091410

Við er til bréfs yðar frá 1. júní sl., þar sem að fram kemur ósk um að eytt verði hið fyrsta óvissu um hvort ríkissjórnin hyggi á frekari skattlagningu á stórnötendur á raforku en þeirri sem kveðið er á um í sameiginlegri yfirlýsingu fjármálaráðherra og iðnaðarráðherra, annars vegar, og Samtaka atvinnulífsins og stórnótenda á raforku, hins vegar, um ráðstafanir til að mæta erfiðri stöðu ríkissjóðs og til að stuðla að auknum fjárfestingum í atvinnulífinu frá 7. desember.

Með vísan til 2. tölul. sameiginlegrar yfirlýsingar frá 7. desember vill fjármálaráðuneytið taka fram að ekki eru uppi áform um annað en að virða ákvæði þess samkomulags, sbr. bæði 1. og 2. tölulið og þá er rétt að benda á að Alþingi hefur nú lögfest frumvarp um ívilnun vegna fjárfestinga, sbr. 3. tölulið samkomulagsins.

Fyrir hönd ráðherra

Guðmundur Arnason

VE			
Kom: 18 JUNI 2010			
SA	NR.	5128	

Aðsetur:
Borgartún 35
105 Reykjavík

Sími:
591 00 00

Bréfasími:
591 00 50

Netfang:
sa@sa.is

Vefang:
www.sa.is

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi
Nefndasvið
Austurstræti 8 – 10

150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. Þ 140/790
komudagur 13.12.2011

B.t. efnahags- og viðskiptanefndar og atvinnuveganefndar

13. desember 2011

Efni: Umsögn um nefndarálit meiri hluta efnahags- og viðskiptanefndar um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (aðgerðir í skattamálum, verðlagsbreytingar o.fl.), 195. mál.

Samtök atvinnulífsins vilja koma á framfæri frekari athugasemdum og leggja eindregið til að Alþingi breyti lögum nr. 129/2009 þannig að ekki verði lagt kolefnisgjald á flugvéla- og þotueldsneyti frá áramótum.

1. Með lögum nr. 129/2009 var lagt á kolefnisgjald á flugvéla- og þotueldsneyti. Skömmu eftir að lögin tóku gildi barst innheimtuáðilum gjaldsins bréf fjármálaráðuneytisins um að ekki skyldi innheimta gjald af flugvéla- og þotueldsneyti til millilandaflugs og gjaldið því einungis innheimt af flugvéla- og þotueldsneyti til innanlandsflugs. Ástæðan er sú að alþjóðasamningar heimila ekki slíka skattheimtu einstakra ríkja. Það er vart til eftirbreytni að Alþingi samþykki lög og láti ákvæði þeirra standa og síðan viðgangist að framkvæmdavaldinu sé í sjálfsvald sett hvort farið sé að ákvæðum þeirra eða ekki.
2. Með tilskipun nr. 2008/101 voru allar flugsamgöngur felldar undir viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir gróðurhúsalofttegunda (ETS). Íslenskum stjórnvöldum varð strax ljóst þegar tillögur um þetta komu fram að kerfið yrði íslenskum flugrekendum og um leið flugfarþegum og farmflytjendum dýrara en aðilum í öðrum EES – ríkjum. Ástæðan er lega landsins, mikilvægi flugsamgangna og að kerfið myndi ná til alls flugs til og frá landinu hvort sem er til Ameríku eða Evrópu auk innanlandsflugsins. Á árinu 2008 áttu samgönguráðherra og umhverfisráðherra fundi með ráðamönnum ESB, send voru bréf til ráðherra annarra ríkja m.a. til að vekja athygli á sérstöðu Íslands og freista þess að tekið yrði tillit til hennar.
3. Samgönguráðherra lýsti áhrifum á efnahagslífið svo í ræðu sem hann hélt þann 27. júní 2008. „*Sérstaða Íslands í þessu máli felst einkum í því að ekki er öðrum samgöngugreinum til að dreifa fyrir almenning og fyrirtæki í samskiptum út fyrir landssteinana. Engar forsendur eru fyrir almenning að skipta yfir á aðrar vistvænni samgöngugreinar svo sem járnbrautir hvorki á skemmri né lengri leiðum eins og ein forsenda tilskipunarinnar er. Þá vegur flugrekstur margfalt þyngra í íslensku efnahagslífi en annarra Evrópuríkja sem og Bandaríkjanna. Áhrifin fyrir Ísland verða þau að gera má ráð fyrir að fargjöld muni hækka nokkuð bæði í innanlandsflugi og millilandaflugi, nokkur samdráttur verður í fjölda farþega og ferðaþjómustu, og samdráttur gæti orðið í hagkerfinu. Það er stefna íslenskra stjórnvalda að Ísland leggi sitt að mörkum til þess að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda, en líklegt og*

nánast öruggt þykir að þátttaka flugs í viðskiptakerfinu að öðru óbreyttu geti raskað samkeppnisstöðu Íslands og þrengt rekstrarsvigrúm íslenskra flugrekenda samborið við aðra í Evrópu. Með fullri þátttöku verður framlag Íslands til samdráttar í losun gróðurhúsalofttegunda meira en annarra.“

4. Þrátt fyrir framgöngu íslenskra stjórnvalda, sem bæði var markviss og til fyrirmyndar, varð árangurinn enginn. Tilskipunin var samþykkt og síðan tekin upp í EES – samninginn án þess að nokkur viðurkenning fengist á sérstöðu Íslands. Frá komandi áramótum munu því allar flugsamgöngur falla undir ETS – kerfið og verulegur kostnaður hljótask af. Ríkissjóður Íslands mun öðlast sinn skerf í sölu sameiginlegra losunarheimilda sem boðnar verða upp á evrópska efnahagssvæðinu. Ekki hafa verið kynntar opinberlega neinar áætlanir um hvaða tekjur geti orðið um að ræða en ólíklegt annað en að þær verði a.m.k. jafn miklar og kolefnisgjald sem lagt er á innanlandsflugið hér á landi.
5. Samtök atvinnulífsins hafa átt fund með fulltrúum fjármálaráðuneytisins um málið m.a. vegna fyrirhugaðrar álagningar kolefnisgjalds á fast kolefni til stóriðju en einnig um kolefnisgjald á flugsamgöngur. Í minnisblaði fjármálaráðuneytisins frá 28. nóvember sl. um minnisatriði vegna umræðu um kolefnisskatt segir m.a.: „*Ekki hefur staðið til af hálfu stjórnvalda að leggja skatt í hvoru tveggja, aðföng í formi kolefnis af jarðefnauppruna og útblástur gróðurhúsalofttegunda.*“ Þessi yfirlýsing hlýtur að taka til flugvéla- og þotueldsneytis sem mun skila skatttekjum vegna ETS – kerfisins á árinu 2012 ekki síður en til fasts kolefnis sem skila mun ríkissjóði tekjum frá og með árinu 2013 þegar orkufrekur iðnaður ásamt fiskimjöl síðnaði fellur undir ETS-kerfið.
6. Flugfélag Íslands hefur reiknað með að kolefnisgjald vegna innanlands flugs geti orðið 50 mkr á árinu 2012 og að á sama tíma verði keyptar losunarheimildir fyrir um 20 mkr. Þegar haft er í huga að millilandaflug mun einnig þurfa að afla verulegra losunarheimilda verður ekki séð að ríkissjóður muni tapa neinu í tekjum þótt flugvéla- og þotueldsneyti verði fellt úr lögum nr. 129/2009 frá og með næstu áramótum.

Öll rök hníga því að sömu niðurstöðu að það er bæði sanngjarnt og skynsamlegt að fella brott innheimtu kolefnisgjalds á flugvéla- og þotueldsneyti frá áramótum.

Virðingarfyllst,

Vilhjálmur Egilsson, framkvæmdastjóri

Afrit: Fjármálaráðherra,
Arnarhváli
150 Reykjavík

Alþingi
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10

150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum

Samtök ferðaþjónustunnar hafa farið yfir frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum og vilja koma eftirfarandi umsögn á framfæri.

Samtök ferðaþjónustunnar taka undir athugasemdir Samtaka atvinnulífsins en hafa eftirfarandi athugasemdir við efnisþætti frumvarpsins sem snúa að ferðaþjónustu sérstaklega.

-Umhverfis- og auðlindaskattar

Samtökin ítreka tillögu SA um að fallið verði frá hækkun kolefnisgjalds. Forsendur fyrir hækkun á þessu gjaldi eru ekki til staðar þar sem sýnt er að gjald fyrir kolefnislosun hefur lækkað umtalsvert í Evrópu.

- ***Kolefnisgjald -innanlandsflug***

Fyrir liggur að verslun með losunarheimildir í flugi innan ESB hefjist nú um áramót og fellur innanlandsflug undir það kerfi með tilheyrandi hækkun gjalda. Nú væri hægt að segja að slík hækkun væri góð út frá umhverfissjónarmiðum, þ.e. að með hækkandi verði fækki flugfarþegum og þar með útblástur. Þetta er ekki svo einfalt hér á landi eins og víða í Evrópu þar sem mikil áhersla er lögð á lestarsamgöngur sem umhverfisvænar samgöngur (sem er reyndar mjög umdeilanlegt því raforkan sem knýr þær áfram er ekki öll framleidd á vistvænan máta sbr. kjarnorku- og kolaver). Hér á landi er helsti samkeppnisaðili flugsins einkabíllinn og er það þekkt staðreynd að sá fararmáti mengar mun meira en flug. Samtökin leggjast alfarið gegn því að lagt sé kolefnisgjald á flugvélaeldsneyti enda er þar augljóslega um tvísköttun að ræða frá og með 1. janúar 2012

- ***Kolefnisgjald -hópbifreiðar ásamt oliugjaldi***

Á síðastliðnum 36 mánuðum hefur oliugjald verið hækkað fjórum sinnum og hefur það haft í för með sér mjög miklar kostnaðarhækkanir fyrir rekstraraðila hópbifreiða. Nú er yfirvofandi enn ein hækkunin og mun sú hækkun ásamt mikilli hækkun auðlindaskatts vera hópbifreiðafyrirtækjum gríðarlega þungbær sérstaklega með tilliti til þess að hópbifreiðafyrirtækin eru ekki í virðisaukaskattskerfinu og leggjast því 25,5% ofan á oliugjald og annan meginþorra aðfanga. Samtök ferðaþjónustunnar telja það óásættanlegt að á meðan aðrar greinar flutninga hafa notið mótægisaðgerða til að mæta skerðingunni þurfa hópbifreiðafyrirtækin að greiða álag á hækkunina.

-Áfengisgjald

Opinberar tölur sýna að sala á áfengi hefur dregist saman á síðustu árum og hafa áætlanir ríkissjóðs um tekjur af áfengissölu ekki skilað sér þrátt fyrir hærra áfengisgjald. Einnig sýna upplýsingar frá framleiðendum að hlutur ríkisins í hverjum seldum lítra af áfengi er gríðarlega hár eða yfir 90% í sumum tilfellum. Að auki hefur komið fram að sala áfengis hefur því í auknum mæli færst undir yfirborðið þar sem sýnt hefur verið fram á að sala af heimatilbúnu áfengi og smygli hefur aukist.

Samtök ferðaþjónustunnar telja að sú hækkun, sem boðuð er á áfengisgjaldi auki enn frekar sölu á heimatilbúnu áfengi og smygli. Sem endranær mun minnkandi velta skila sér í minni umsvifum og fækkun starfsfólks á veitingastöðum. Til að auka tekjur ríkissjóðs leggur SAF til að áfengisgjald lækki, en slíkt mun minnka neðanjarðarstarfsemi, efla opinbera sölu á áfengi og samtímis auka tekjur ríkissjóðs.

Virðingarfyllst

Samtök ferðaþjónustunnar
Erna Hauksdóttir, framkvæmdastjóri

Alþingi

Nefndasvið

Reykjavík, 21.11.2011

Umsagnir um þingmál nr. 193, þingskjal 198 og þingmál 195, þingskjal 200

Samtök fjárfesta hafa fengið framangreind þingmál til umsagnar. Samtök fjárfesta munu einungis gefa umsagnir um þá þætti sem hafa bein áhrif á hag sparifjäreigenda og endurreisn fjármálamarkaðar.

Fjársýsluskattur

SF telja að upptaka „fjársýsluskatts“, þ.e. sérstaks launaskatts á laun í fjármálafyrirtækjum muni seinka fyrir endurreisn og framþróun íslensks fjármálamarkaðar. Í kafla II í athugasemdum með frumvarpinu er vitnað í skýrslu AGS um skattlagningu fjármálafyrirtækja, þ.e. að fjármálafyrirtæki séu undanþeginn virðisaukaskatti. Sú forsenda stenst ekki þar sem öll aðkeypt þjónusta fjármálafyrirtækja er með virðisaukaskatti sem dregst ekki frá sem innskattur þegar fjármálafyrirtækið selur þjónustu. Álagning af þessu tagi kemur í veg fyrir að fjármálafyrirtæki verði sett á markað því fjármálafyrirtæki verða ekki aðalaðandi kostur fyrir hugsanlega fjárfesta, hvort heldur innlenda eða erlenda.

Álagning fjársýsluskatts á lífeyrissjóði er í raun tilræði við lífeyrisþega, sem nú þegar hafa mátt þola skerðingar vegna eignatapa lífeyrissjóða af völdum kerfishruns á fjármálamarkaði. Einu lífeyrisþegarnir sem ekki greiða þennan skatt eru lífeyrisþegar í B-deild LSR.

Viðbótarlífeyrissparnaður

Þá telja SF að vegið sé að einni af grunnstoðum lífeyriskerfisins með því að afnema frádráttarbærni helmings af framlagi launþega í viðbótarlífeyri. Enn er vísað til þess að lífeyrisþegar hafa mátt þola skerðingu á væntanlegum lífeyri vegna eignatapa lífeyrissjóða og því er enn meiri þörf fyrir að hvetja til aukins lífeyrissparnaðar til að létta undir með því að kynslóðir framtíðarinnar þurfi ekki á framlagi almannatrygginga að halda.

Auðlegðarskattur

SF ítreka áður fram komin sjónarmið um að auðlegðarskattur á peningalegar eignir stenst ekki. „Net wealth tax“ er ekki til í kennslubókum um fjármál. Þar er einungis reiknað með að skattleggja tekjur af peningalegum eignum.

Skattlagning fjáreigna með 20% fjáreignatekjuskatti og 2% auðlegðarskatti, „stóreignaskatti“ er í raun eignarnám, sbr. töflu hér að neðan.

		Skatthlutföll með 20% fjáreignatekjuskatti og 2,0%% "auðlegðarskatti"							
		Verðbólga							
Raun vextir		2%	4%	6%	8%	10%	12%	14%	16%
1%		259,22%	296,92%	333,21%	368,15%	401,82%	434,29%	465,61%	495,86%
2%		139,61%	158,46%	176,60%	194,07%	210,91%	227,14%	242,81%	257,93%
3%		99,74%	112,31%	124,40%	136,05%	147,27%	158,10%	168,54%	178,62%
4%		79,80%	89,23%	98,30%	107,04%	115,45%	123,57%	131,40%	138,97%
5%		67,84%	75,38%	82,64%	89,63%	96,36%	102,86%	109,12%	115,17%
6%		59,87%	66,15%	72,20%	78,02%	83,64%	89,05%	94,27%	99,31%
7%		54,17%	59,56%	64,74%	69,74%	74,55%	79,18%	83,66%	87,98%
8%		49,90%	54,62%	59,15%	63,52%	67,73%	71,79%	75,70%	79,48%
9%		46,58%	50,77%	54,80%	58,68%	62,42%	66,03%	69,51%	72,87%
10%		43,92%	47,69%	51,32%	54,81%	58,18%	61,43%	64,56%	67,59%

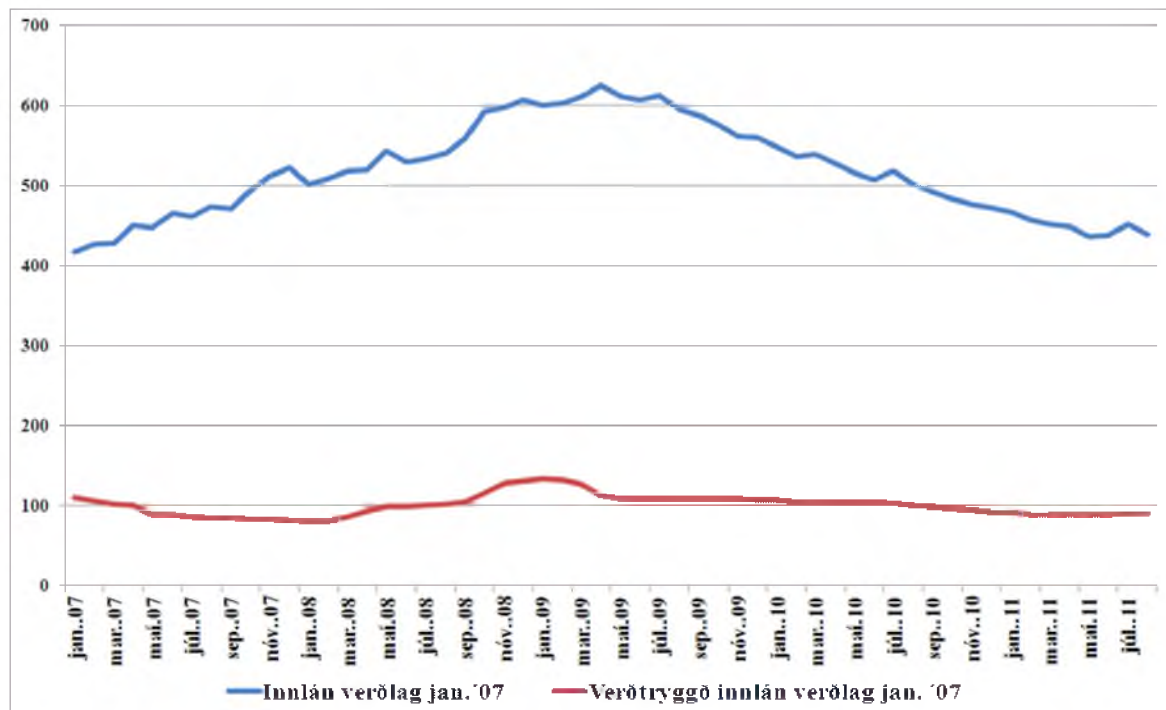
Skattlagning eða eignarnám?

Það er áleitinn spurning hver eru mörk skattlagningar og eignarnáms. Það hefur komið fram að greiðendur auðlegðarskatts hafa í mjög mörgum til fellum ekki tekjur til að greiða skattinn. Það ýtir enn frekar undir þau sjónarmið að um eignarnám er að ræða. Þá er það einnig áleitinn spurning hvers vegna hjón eru ekki tveir einstaklingar. Skattlagning af þessu tagi er í raun viðbótarerfðafjárskattur, sem þó var hækkaður um 100% í upphafi þessa árs. Mjög margir greiðendur þessa skatts eru einstaklingar sem hafa misst maka sinn.

Til samanburðar er tafla með 20% fjáreignatekjuskatti og 1,5% auðlegðarskatti.

		Skatthlutföll með 20% fjáreignatekjuskatti og 1,5% "auðlegðarskatti"							
		Verðbólga							
Raun vextir		2%	4%	6%	8%	10%	12%	14%	16%
1%		209,22%	246,92%	283,21%	318,15%	351,82%	384,29%	415,61%	445,86%
2%		114,61%	133,46%	151,60%	169,07%	185,91%	202,14%	217,81%	232,93%
3%		83,07%	95,64%	107,74%	119,38%	130,61%	141,43%	151,87%	161,95%
4%		67,30%	76,73%	85,80%	94,54%	102,95%	111,07%	118,90%	126,47%
5%		57,84%	65,38%	72,64%	79,63%	86,36%	92,86%	99,12%	105,17%
6%		51,54%	57,82%	63,87%	69,69%	75,30%	80,71%	85,94%	90,98%
7%		47,03%	52,42%	57,60%	62,59%	67,40%	72,04%	76,52%	80,84%
8%		43,65%	48,37%	52,90%	57,27%	61,48%	65,54%	69,45%	73,23%
9%		41,02%	45,21%	49,25%	53,13%	56,87%	60,48%	63,96%	67,32%
10%		38,92%	42,69%	46,32%	49,81%	53,18%	56,43%	59,56%	62,59%

Skattlagning á fjáreignir og fjáreignatekjur virkar gegn sparnaði eins og sjá má á meðfylgjandi mynd, heimild: Seðlabanki Íslands.

Innlánin eru leiðrétt miðað við verðlag í janúar 2007

Niðurstöður

Þær ráðstafanir sem varða spari fjáreigendur og lífeyriseigendur í fyrrgreindum þingskjölum draga úr endurreisn og framþróun fjármálakerfis og munu einungis leiða til þess að fjárlagahalli mun aukast á komandi árum. Auðlegðarskattur sem leggst á „hlutdeild hluthafa í eigin fé“ hlutafélags virkar í raun sem girðing á fjárfestingu einstaklinga í hlutafélögum og er andstætt megin sjónarmiðum hlutafélagahugmyndarinnar.

Eðlilegar ráðstafanir í ríkisfjármálum eiga að miða að því að stækka skattstofna en ekki að skerða þá eins og ert er með þessum ráðstöfunum.

Með vinsemi og virðingu,

Vilhjálmur Bjarnason, framkvæmdatjóri

Samtök fjárfesta vb@hi.is GSM 895 6280

Alþingi
Erindi nr. P 140/394
komudagur 23.11.2011

195. mál

From: Jóna Björk Guðnadóttir
Sent: 23. nóvember 2011 10:19
To: 'Ingibjorg.H.Helgadottir@fjr.stjr.is'
Subject: Framlenging bráðabirgðaákvæðis um skattfrelsi afskrifta skulda - áramótastaða.

Sæl Helga,

Ég var að átta mig á því að þar sem skuldaúrvinnsla heimila er ekki lokið hjá fjármálaframtækjunum, líffeyrissjóðum og íbúðalánasjóði þarf að framlengja gildistíma bráðabirgðaákvæða tekjuskattslaga sem kveða á um að afskriftir skattleggist ekki að fullu. Ákvæðið um að niðurfellingu á skuldum einstaklinga skattleggist ekki að fullu er tímabundin ráðstöfun sem nær til tekjuáranna 2009-2011. Þessi skuldaúrvinnsla stendur enn yfir á fullu og það þarf því að láta þetta ná til 2012 líka – vonandi ekki lengur. Mér dettur í hug hvort það væri ekki hægt að troða þessu inn í frv um ráðstafanir í ríkisfjármálum sem nú er til umfjöllunar á þinginu?

Hins vegar sýnist mér ákvæðið um leiðréttingu á höfuðstól vegna endurútreiknings eða vegna breytinga á viðmiðunarvísitölu verðtryggra lána eða í tengslum við sértæka skuldaaðlögun og sjálfvirka greiðslujöfnun, sbr. lög nr. 107/2009 eða leiðrétting samkvæmt tímabundinni greiðsluaðlögun skv. lögum nr. 50/2009, þ.e. að það teljist ekki niðurfelling heldur skilmálabreyting og því skattfrjálst, ekki vera tímabundið.

Það væri gott að heyra í þér út af þessu.

Kveðja, Jóna Björk

Ákvæðið er nr. XXXVII. til bráðabirgða við tekjuskattslögin nr. 90/2003.

[XXXVII. Í stað fullrar tekjufærslu á eftirgjöf veðskulda utan atvinnurekstrar og skulda vegna bílasamninga utan atvinnurekstrar er heimilt að telja ekki til tekna allt að samtals 15 millj. kr. hjá einstaklingi og samtals 30 millj. kr. hjá hjónum eða samsköttuðum vegna greiðsluferfiðleika á tekjuárunum 2009, 2010 og 2011. Fari eftirgjöf fram úr tilgreindum fjárhæðum, sbr. 1. málsl., má falla frá tekjufærslu sem nemur 50% af eftirgjöfinni að hámarki samtals 30 millj. kr. hjá einstaklingi og samtals 60 millj. kr. hjá hjónum eða samsköttuðum, og 25% af eftirgjöf umfram samtals 30 millj. kr. hjá einstaklingi og samtals 60 millj. kr. hjá hjónum eða samsköttuðum á framangreindu tímabili. Ákvæði 1. og 2. málsl. eiga ekki við um eftirgjöf á upprunalegum höfuðstól að teknu tilliti til afborgana. Skilyrði er að um sé að ræða skuld sem ekki tengist atvinnurekstri. [Ráðherra]¹⁾ er heimilt að setja reglugerð um framkvæmd tekjufærslunnar á grundvelli þessa ákvæðis.

Heimilt skal að fresta tekjufærslu á eftirgjöf skulda manna, sbr. 1. mgr., í tvö ár frá og með því tekjuári sem skuld er gefin eftir. Heimilt skal að færa eftirgjöf skulda til tekna með jöfnum fjárhæðum í skattframtöllum næstu fimm ára frá og með því tekjuári þegar skuld var sannanlega gefin eftir eða frá og með því ári þegar tveggja ára frestunartímabili lauk.

Ákvæðið á ekki við gildi 3. tölul. 28. gr. um eftirgjöf skulda.

Við eftirgjöf skulda skal kröfuhafa skylt að varðveita öll gögn sem forsendur eftirgjafarinnar eru byggðar á þannig að unnt verði að sinna upplýsingaskyldu skv. 92. gr. Upplýsingar skulu veittar í því formi sem ríkisskattstjóri ákveður.

Þeir sem ekki hafa þegar fengið úrlausn sinna mála skv. 3. tölul. 28. gr. eða óskað eftir því geta sótt um til ríkisskattstjóra sem skal á grundvelli umsóknar lækka eða fella niður tekjuskattsstofn manns sem myndast hefur vegna eftirgjafar skulda, sbr. 1. mgr., að loknu tveggja ára frestunartímabili skv. 2. mgr. þegar fyrir liggur samkvæmt hlutlægu mati á fjárhagsstöðu skuldara, og eftir atvikum maka hans, að eignaaukning hafi orðið lítil eða engin vegna skuldaniðurfærslna, eða eignir séu litlar sem engar eða aflahæfi sé verulega skert. [Ráðherra]¹⁾ skal setja reglugerð um hvernig meta skuli fjárhagsstöðu manns og um nánari skilyrði fyrir lækkun tekjuskattsstofns á grundvelli þessa ákvæðis.

Sé skilmálum í lánasamningi milli lánastofnunar og manns breytt með þeim hætti að endurgreiðsla miðist við íslenskar krónur í stað erlends gjaldmiðils telst það vera skilmálabreyting láns en ekki eftirgjöf skuldar í skilningi

laganna, þótt uppreiknaður höfuðstóll sé leiðréttur til lækkunar, enda sé breytingin gerð á málefnalegum forsendum og lánskjörum breytt í kjör sem eru almennt í boði við sambærilegar aðstæður. Sama á við ef breyting er gerð á viðmiðunarvísitölu verðtryggðra lána, eða hluti af uppreikningi höfuðstóls verðtryggðra lána er felldur niður. Leiðréttingar á skuldum sem gerðar eru í tengslum við sértæka skuldaaðlögun og sjálfvirka greiðslujöfnun, sbr. lög nr. 107/2009, um aðgerðir í þágu einstaklinga, heimila og fyrirtækja vegna banka- og gjaldeyrishrunsins, teljast til skilmálabreytinga en ekki eftirgjafar skulda, enda sé framkvæmdin í samræmi við verklagsreglur sem settar hafa verið á grundvelli þeirra laga. Sama á við um leiðréttingu samkvæmt tímabundinni greiðsluaðlögun samkvæmt lögum nr. 50/2009, um tímabundna greiðsluaðlögun fasteignaveðkrafna á íbúðarhúsnæði.²⁾

Alþingi ¹
Erindi nr. P 140/270
komudagur 18.11.2011

SFF
SAMTÖKFJÁRMÁLAFYRIRTÆKJA
Icelandic Financial Services Association

Reykjavík, 18. nóvember 2011

Alþingi
b.t. efnahags- og viðskiptanefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Varðar: Frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, 195. mál.

SFF hafa fengið til umsagnar framangreint frumvarp. Í frumvarpinu er ýmis ákvæði en SFF hafa fyrst og fremst beint athyglinni að tilteknum ákvæðum. Það eru ákvæði sem tengjast viljayfirlýsingu ríkisstjórnarinnar, fjármálafyrirtækja og lífeyrissjóða um aðgerðir vegna skuldavanda heimilanna frá 3. desember s.l., ákvæðum um breytingu á afdráttarskatti af vaxtagreiðslum til erlendra aðila, ákvæði um lækkun frádráttarbærs iðgjalds til viðbótarlífeyrissparnaðar og breytingum á lögum um stimpilgjald.

Fjármögnun sérstakrar vaxtaniðurgreiðslu

Í 19. gr. frumvarpsins er farin sama leið og gert var í lok árs 2010 og lagt til að við álagningu opinberra gjalda árið 2012 og 2013 skuli svokallaður bankaskattur hækkaður til að afla fjármögnunar á sérstakri vaxtaniðurgreiðslu, nú að fjárhæð 2100 milljarða kr. í samræmi við framangreinda viljayfirlýsingu frá 3. des. Þá segir að gjalddagi viðbótarskattsins sé 1. nóvember 2012 og 2013. Hins vegar er gert ráð fyrir að um fyrirframgreiðslu sé að ræða ári fyrr, vegna hvors árs um sig. Gjalddagi fyrirframgreiðslu þessa árs var 1. nóvember sl., sbr. 11. gr. laga nr. 73/2011 sem Alþingi samþykkti í júní síðastliðnum.

Í viljayfirlýsingunni frá 3. desember 2010 sem vísað er til í athugasemdum með frumvarpinu kemur fram að ríkisstjórnin muni í samstarfi við aðila yfirlýsingar leita leiða til að fjármálafyrirtæki og lífeyrissjóðir „fjármagni“ nýja tegund vaxtaniðurgreiðslu. Ekki er fjallað um skattlagningu í yfirlýsingunni. Ekki hefur orðið af slíku samstarfi nú fyrir framlagningu þessa frumvarps frekar en í byrjun sumars þegar frumvarp með sams konar breytingu var lagt fyrir Alþingi. SFF telja það miður, ekki síst í ljósi þess að lífeyrissjóðirnir, sem eru aðilar að viljayfirlýsingunni til jafns við bankakerfið, hafa ekki fengið á sig slíka skattskyldu heldur verið í viðræðum við stjórnvöld síðan fyrra frumvarpið var lagt fram í vor. Í þessu samhengi er rétt að vekja athygli á því að samkvæmt síðustu opinberu tölum (frá lok september) um niðurfærslur lána heimila á grunni 110% leiðar, sem var hluti viljayfirlýsingarinnar, hafa bankarnir sem eru með rúmlega fjórðungshlutdeild á íbúðalánamarkaði afskrifað samtals 27,8 milljarða króna í 110% leiðni, meðan lífeyrissjóðir með 15% hlutdeild (þeir settu hærri þroskulda en bankarnir fyrir sína viðskiptamenn að komast í 110% leiðina) hafa afskrifað 200 milljónir króna. Lang

stærsti aðili á íslenskum íbúðalánamarkaði, Íbúðalánasjóður, með tæpa 60% markaðshlutdeild hafði á sama tíma afskrifað 3,6 milljarða króna. Umrætt „samstarf“ um fjármögnun virðist þannig hafa átt að eiga við um suma, en ekki aðra sem hana undirrituðu, a.m.k. ekki þá sem langmest hafa lagt á sig til að fylgja viljayfirlýsingunni.

Í athugasemdum við frumvarpið kemur fram á bls. 13 að hlutur viðskiptabankanna í þessari fjármögnun fyrir árið 2012 nemi 2,1 milljarði króna af 6 milljarða króna vaxtaniðurgreiðslu næsta árs. Þá segir að hlutur lífeyrissjóða eigi að vera 1,4 milljarðar króna og ríkið fjármagni 2,5 milljarða króna. Þessi skipting endurspeglar ekki hlutdeild aðila á íbúðalánamarkaði í dag.

Íbúðalánasjóður er með tæpa 60% markaðshlutdeild á íbúðalánamarkaði í dag. Eignarhaldsfélag Seðlabankans er síðan eigandi verulegs íbúðalánasafns sem hann tók að veði í aðdraganda að bankahruninu. Því væri eðlilegt að hlutdeild ríkisins í fjármögnuninni væri nær 4 milljörðum króna en ekki innan við helmingur. Einfaldasta leiðin væri að fella Íbúðalánasjóð einfaldlega undir lögin um sérstakan skatt á fjármálafyrirtæki. Sú leið væri einnig í meira samræmi við ríkisstyrkjareglur EES-samningsins, en ekki er ólíklegt að ESA horfi til þess ef opinber aðili sem jafnframt er stærsti aðilinn á markaði íbúðalána hérlendis er undanþeginn skattskyldu sem lögð er á keppinauta hans. Hér skal einnig haft í huga hitt meginmarkmið bankaskattslaganna skv. 1. gr. þeirra að draga úr áhættusækni fjármálafyrirtækja. Slíkt á ekki síður við um opinberar lánastofnanir.

Þá vekja SFF athygli á því að aðilar sem enn eru starfandi á íbúðalánamarkaði og hafa tekið þátt í þeim aðgerðum sem yfirlýsingin byggir á eru undanþegnir skattinum, þ.e. Drómi sem er með töluverða hlutdeild á íbúðalánamarkaði. Þetta helgast af því að b-liður 2. mgr. 2. gr. laga um sérstakan skatt á fjármálafyrirtæki undanþiggur fjármálafyrirtæki í slitameðferð skattinum. Einföld lausn á þessu væri að fella 2. mgr. 2. gr. laga nr. 27/2010 brott samhliða. Þá mundu fjármálafyrirtæki í slitameðferð falla undir lögin, sem er í góðu samræmi við 1. gr. bankaskattslaganna um að annað af meginmarkmiðum þeirra sé að mæta þeim mikla kostnaði sem fallið hefur á ríkissjóð vegna hruns fjármálakerfisins

SFF leggja áherslu á að jafnræði sé með þeim aðilum sem falla undir viljayfirlýsinguna. Annars vegar að þeir bankar og sparissjóðir sem undir hana falla standi jafnfætis lífeyrissjóðum þegar kemur að samstarfi um fjármögnun á vaxtaniðurgreiðslunni. Hins vegar að lögum um sérstakan skatt á fjármálafyrirtæki verði breytt þannig að opinberar lánastofnanir sem og aðilar í slitameðferð falli einnig undir lögin. Slíkt kallar á einfalda breytingu á frumvarpinu þess efnis að á undan 19. gr. í VII. kafla komi ný grein svohljóðandi: *2. mgr. 2. gr. laganna fellur brott. Ef nefndin vildi afmarka breytinguna við þá aðila sem eru í opinberum rekstri eða slitameðferð sem falla beint undir viljayfirlýsinguna væri einfalt að bæta eftirfarandi málslið við bráðabirgðaákvæðið í 19. gr. frumvarpsins: Skattskyldir aðilar samkvæmt þessu ákvæði eru fjármálafyrirtæki á íbúðalánamarkaði, þ.á.m. fjármálafyrirtæki í slitameðferð, sem og opinberar lánastofnanir á íbúðalánamarkaði.*

Skattur á vexti til erlendra aðila

Í 6. gr. frumvarpsins er lagt til að skattur af vaxtatekjum aðila með takmarkaða skattskyldu (erlendra aðila) lækki í 10%. Þar sem skattur sem þessi tíðkast almennt ekki á Norðurlöndum eða í öðrum Evrópuríkjum telja SFF farsælast að vextir til erlendra aðila verði almennt undanþegnir skattskyldu eða a.m.k. verði tryggt að lántökur vegna fjármögnunar innlendra fyrirtækja, í hvaða formi sem þær eru, séu undanþegnar skattinum þar sem hann leggst almennt á lántaka sem viðbótarkostnaður vegna lántökunnar.

Í athugasemdum við frumvarpið er umfjöllun um áform um endurskoðun ákvæðisins frá grunni, frá og með árinu 2013, með hliðsjón af dönskum rétti hvað varðar viðskipti tengdra aðila. SFF telja dönsku lögini heppilega fyrirmynd en þeim er beint gegn tilfærslu fjármuna til aflandssvæða með skattlagningu vaxtagreiðslna til tengdra aðila sem eru heimilisfastir á slíkum svæðum. SFF leggja ríka áherslu á að endurskoðun laganna verði ekki frestað til 2013 heldur verði ný ákvæði innleidd í lög hér á landi frá og með næstu áramótum.

Lækkun frádráttarbærs iðgjalds til viðbótarlífeyrissparnaðar

Í 10. gr. c. (III) er lögð til breyting á lögum um tekjuskatt, nr. 90/2003, um tímabundna lækkun frádráttarbærs iðgjalds til viðbótarlífeyrissparnaðar á árunum 2012-2014 úr 4% í 2%. SFF lýsa yfir þungum áhyggjum af þessari fyrirætlan löggjafans sem virðist fyrst og fremst vera hugsuð í tekjuöflunarskyni fyrir ríkissjóð á grundvelli skammtímasjónarmiða. Beinar tekjur ríkissjóðs, vegna minni sparnaðar almennings sem hlýst af breytingunni, eru áætlaðar 1,4 milljarðar á árinu 2012 auk þess sem búist er við óbeinum tekjum í formi aukinna veltuskatta.

Að mati SFF er stöðugleiki í lagaumhverfi afar mikilvægur þegar kemur að ævisparnaði fólks. Í því sambandi má nefna þær breytingar sem hafa verið gerðar undanfarin ár. Opnað var fyrir tímabundna úttekt á séreignarsparnaði með lagabreytingu sem tók gildi í mars 2009. Á sama tíma var frádráttarbært viðbótariðgjald í séreignarsparnað hækkað úr 4% af iðgjaldsstofni í 6% til að gefa fólki tækifæri til að leggja enn meira til lífeyrissparnaðar á meðan það tók út séreignarsparnaðinn til að veða upp tekjuskerðingu við starfslok sem útgreiðslur myndu leiða af sér. Fyrirhuguð breyting er því í þveröfuga átt og órókrétt m.v. það sem var samþykkt árið 2009.

SFF telja að breytingin leiði til ístöðuleysis og minnkandi tiltrúar almennings á því kerfi sem byggt hefur verið upp í tengslum við viðbótarlífeyrissparnaðinn. Þar með er líklegt að framtíðarsparnaður í kerfinu, eftir 2014, dragist verulega saman. Gera má ráð fyrir að erfitt verði að fá fólk til að hækka iðgjald sitt á ný. Ef horft er til langs tíma liggur í augum uppi að það er bæði almenningi og ríkissjóði til hagsbóta að stuðla að langtímasparnaði lífeyris. Með því minnkar tekjuskerðing einstaklinga við starfslok auk þess sem meiri skatttekjur myndast í ríkissjóð til framtíðar og útgjöld almannatryggingakerfisins verða minni. Þessir þættir eru nauðsynlegir með hliðsjón af því að meðalævi fer sífellt hækkanandi og mannfjöldaspár gera ráð fyrir mikilli fjölgun lífeyrisþega á næstu áratugum.

Stimpilgjald

SFF fagna framlengingu tímabundinnar undanþágu frá greiðslu stimpilgjalds vegna skilmálabreytinga fasteignaveðskuldabréfa og bílalána í 28. gr. frumvarpsins, svo langt sem hún nær. Það liggur þó fyrir að umrædd ákvæði tengd fasteignaveðlánnum ganga ekki nægilega langt til að koma í veg fyrir að skuldaúrvinnsla vegna heimilanna verði tekjulind fyrir ríkissjóð í formi stimpilgjalda.

Fjármálafyrirtæki eru önnur kafin við úrvinnslu skuldavanda heimilanna vegna efnahagshrunsins. Ýmis greiðsluferfiðleikaúrræði eru notuð í því skyni og má þar helst nefna sértæka skuldaaðlögun sem byggist á samningi helstu lánveitanda, en á jafnframt stoð í lögum nr. 107/2009, og greiðsluáðlögun einstaklinga sem er sambærilegt lögbundið úrræði, byggt á lögum nr. 101/2010. Þessi úrræði ganga bæði út á að forða viðkomandi einstaklingi frá nauðungarsölu íbúðar eða gjaldþroti. Nú þegar skjalavinnsla vegna þessara skuldaúrræða stendur sem hæst er ljóst að skjölín eru stimpilskyld og geta stimpilgjöldin numið talsverðum fjárhæðum. Þeir einstaklingar í greiðsluferfiðleikum sem málið varðar eru í ófærir um að reiða fram háar fjárhæðir vegna stimpilgjalda þar sem búið er að sníða þeim þröngan stakk til greiðslu á kröfum sínum samkvæmt samningum. Með því að krefja einstaklinga í þessari stöðu um greiðslu

stimpilgjalda er samningsgrundvöllurinn í uppnámi þar sem búið er að ráðstafa hverri krónu í 3 ár til greiðslu krafna að teknu tilliti til eðlilegrar framfærslu. Því telja SFF mikilvægt að löggjafinn mæli fyrir um að skilmálabreytingar og ný veðskjöl sem gefin eru út vegna framangreindra greiðsluferfiðleikaúrræða verði stimpilfrjáls. Lagt til að eftirfarandi breytingar verði gerðar á lögum um stimpilgjald, nr. 36/1978 af þessu tilefni.

Lagt er til að við III. kafla stimpillaga bætist nýtt ákvæði svohljóðandi:

Skjöl sem fela í sér breytingu á skilmálum skuldabréfa einstaklinga, eða ný veðskuldabréf, sem gefin eru út vegna greiðsluaðlögunar einstaklinga sbr. lög nr. 101/2010, skulu vera undanþegin greiðslu stimpilgjalds.

Lagt er til að við nýtt ákvæði til bráðabirgða bætist við lögin, svohljóðandi:

Skjöl sem fela í sér breytingar á skilmálum skuldabréfa einstaklinga, eða ný veðskuldabréf, sem gefin eru út vegna sértækrar skuldaaðlögunar einstaklinga sbr. lög nr. 107/2009, skulu vera undanþegin greiðslu stimpilgjald til og með 31. desember 2012.

Í umsögn Samtaka atvinnulífsins um stimpilgjaldakafla frumvarpsins eru raktir ókostir slíkra gjalda og kallað eftir afnámi þeirra almennt í áföngum. SFF taka undir þau sjónarmið.

Virðingarfyllst,

Jóna Björk Guðnadóttir, hdl.

Alþingi
Erindi nr. P 140/289
komudagur 21.11.2011

18. nóvember 2011
SI-79905

Nefndasvið Alþingis
nefndasvid@althingi.is
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Með tölvupósti dags. 7. nóvember 2011, óskaði efnahags- og skattanefnd Alþingis eftir umsögn Seðlabanka Íslands um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (breyting ýmissa laga), 195. mál.

Í *Peningamálum* frá 2. nóvember sl. var fjallað ítarlega um fjárlög ársins 2012 (rammagrein 5.1). Þar var jafnframt fjallað um þær ráðstafanir í ríkisfjármálum sem koma fram í frumvarpinu.

Seðlabankinn tekur ekki afstöðu til þess hvernig ráðstafanir sem fjallað er um í frumvarpinu eru útfærðar en leggur áherslu á að niðurstaða þeirra sé í samræmi við markmið endurskoðaðrar áætlunar stjórnvalda og Alþjóðagjaldeyrissjóðsins um jöfnuð í ríkisfjármálum. Niðurstaða fyrrnefndrar umfjöllunar *Peningamála* var sú að ráðstafanir í ríkisfjármálum sem lagðar eru til í frumvarpinu samrýmist áætluninni. Því eru ekki gerðar athugasemdir við frumvarp þetta af hálfu Seðlabanka Íslands.

Virðingarfyllst

SEÐLABANKI ÍSLANDS

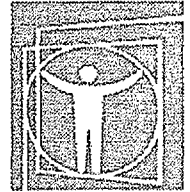

Már Guðmundsson
seðlabankastjóri

Þórarinn G. Pétursson
aðalhogfræðingur

STAÐLARÁÐ ÍSLANDS

Skólafélagi 2 • 105 Reykjavík • Sími 520 7150 • Fax 520 7171
Netfang: stadlar@stadlar.is • Veffang: www.stadlar.is

ÍSLENSKIR
STAÐLAR

Til formanns efnahags- og viðskiptanefndar
Alþingis, formanns fjárlaganefndar Alþingis
og alþingismanna
Alþingi
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 140/878
komudagur 16.12.2011

15. desember 2011

v. 195. máls

Málefni: Fjármögnun staðlastarfs á Íslandi

Stjórn Staðlaráðs Íslands lýsir megnri óánægju með framgöngu meirihluta efnahags- og viðskiptanefndar og fjárlaganefndar í tillögum er varða fjármögnun staðlastarfs á Íslandi.

Vísað er til meðfylgjandi bréfs Staðlaráðs til fjárlaganefndar frá 21. október sl. þar sem Staðlaráð, í tilefni af fjárlagafrumvarpi næsta árs, lýsir áhyggjum yfir því sem telja mætti fyrirboða breytinga á tekjustofni Staðlaráðs, en það hefur fengið markaðar tekjur sem nema 0,007% af stofni tryggingagjalds frá því í ársbyrjun 1997. Engin viðbrögð fengust við erindinu.

Ekki kemur fram breyting hvað varðar Staðlaráð og hlutdeild þess í tryggingagjaldinu í svokölluðum bandormi ríkisstjórnarinnar vegna fjárlaganna 2012. Hún kemur fyrst fram í álit meirihluta efnahags- og viðskiptanefndar sem birist á vef Alþingis 12. desember. **Ekkert samráð hefur verið haft við iðnaðarráðuneytið, sem staðlamál falla undir, eða stjórn Staðlaráðs í þessu ferli.**

Óhjákvæmilegt er að rifja upp hvernig það kom til að Staðlaráð fékk hlutdeild í tryggingagjaldi. Það var ákveðið á Alþingi skömmu fyrir júl 1996. Það haust hafði orðið til sú hugmynd að taka upp nýtt gjald, staðlagjald sem lagt yrði á veltu atvinnufyrirtækja. Gjaldstofninn skyldi vera hinn sami og markaðsgjalds. Í greinargerð með tillögunni á minnisblaði til ráðuneytisstjóra iðnaðar- og viðskiptaráðuneytisins, segir „Atvinnulífið hefur til þessa tekið lítinn þátt í kostnaði vegna staðlamála. Lagt er til með frumvarpi þessu að atvinnulífið standi undir hluta af kostnaði vegna staðlamála. Ríkið greiðir nú stærstan hluta kostnaðar vegna stöðlunar.“ Tillagan var lögð fyrir stjórn Staðlaráðs á fundi þess 5. nóvember 1996 og kom þar fram það mat stjórnarmanna að þetta gjald yrði ekki vinsælt, stöðlun kæmi öllum við og ekki væri eðlilegt að ákveða á svo afgerandi hátt að atvinnulífið ætti eitt að borga fyrir allt stöðlunarstarf í landinu. Í umræðu sem af tillögunni spannst náðist þó samkomulag um þátttöku atvinnulífsins, en að betra væri að fara þá leið að Staðlaráð fengi hlut af tryggingagjaldi en að hafa sérstakt staðlagjald. **Um þetta fyrirkomulag hefur ríkt sátt síðastliðin 15 ár hjá þeim sem gjaldið greiða. Allir hagsmunaaðilar litu svo á að þessi gjaldtaka væri á grundvelli samkomulags við þá sem tryggði nauðsynlegan fjárhagsgrundvöll fyrir staðlastarf í landinu.**

Árið 2008 bað iðnaðarráðuneytið, vegna fram kominnar tillögu frá fjármálaráðuneytinu, stjórn Staðlaráðs um álit á því að breyta þessu fyrirkomulagi þannig að Staðlaráð hætti að fá hlutdeild í tryggingagjaldi og fengi þess í stað fjárveitingu beint úr ríkissjóði. Þó það væri vissulega freistandi að taka því boði í upphafi kreppunnar ákvað stjórnin að Staðlaráði bæri að fylgja sveiflum í atvinnulífinu en ekki hlaupa frá því sem sátt hefði verið um, þegar vel áraði. Því voru hugmyndir um breytingar á fyrirkomulagi fjármögnunar staðlastarfs lagðar á hilluna. Nú hefur þessum breytingum hins vegar

verið laumað inn án þess að nokkuð hafi verið rætt við þá sem mestra hagsmuna eiga að gæta, Staðlaráð sjálft, aðila þess þ.m.t. samtök í atvinnulífi, og iðnaðarráðuneytið.

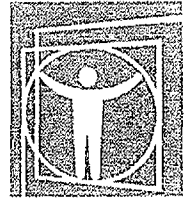
Stjórn Staðlaráðs átelur harðlega vinnubrögð meirihluta efnahags- og viðskiptanefndar, fjárlaganefndar og fjármálaráðuneytisins í þessu máli. Þau eru fráleitt í anda þeirrar opnu og gagnsæju stjórnslu sem ríkisstjórnin segist vilja að hér sé ástunduð.

Stjórn Staðlaráðs fer þess eindregið á leit að sú tillaga um breytingu á lögum um tryggingagjald er varðar Staðlaráð Íslands verði dregin til baka, og lýsir sig reiðubúna til viðræðna og samráðs við stjórnvöld um framtíðarfjármögnun staðlastarfs á Íslandi.

Virðingarfyllt

Guðrún S. Eyjólfsdóttir
formaður stjórnar Staðlaráðs Íslands

Fjárlaganefnd Alþingis
Skrifstofa Alþingis
150 Reykjavík

Reykjavík, 21. október 2011

Málefni: Staðlaráð Íslands – Markaðar tekjur

Stjórn Staðlaráðs Íslands vill benda á nokkur atriði sem varða Staðlaráð í frumvarpi til fjárlaga 2012 sem fjármálaráðherra lagði fram á Alþingi hinn 1. október síðastliðinn (1. mál, þingskjal nr. 1).

Minnt er á að um Staðlaráð Íslands gilda lög nr. 36/2003 og að helsti tekjustofn Staðlaráðs er hlutdeild í tryggingagjaldi, en skv. lögum nr. 113/1990 ber Staðlaráði að fá í sinn hlut sem nemur allt að 0,007% af gjaldstofni tryggingagjalds.

Hlutdeild Staðlaráðs í tryggingagjaldi hefur verið í gildi frá árinu 1997 og hefur ríkt sátt um þetta fyrirkomulag meðal þeirra sem greiða gjaldið. Starfsemi Staðlaráðs er enda talin falla undir það að gæta almannahagsmuna. (Sjá t.d. skýrslu starfshóps á vegum forsætisráðuneytisins, *Lögbundin greiðsluskylda til hagsmunasamtaka og félagafrelsisákvæði stjórnarskrárinnar*, frá desember 2006:

<http://www.forsaetisraduneyti.is/media/frettir/Skyrslastarfshops.pdf>)

Það kemur því á óvart að þessa sér ekki stað í fjárlagafrumvarpinu. Hvergi er minnst á hlutdeild Staðlaráðs í tryggingagjaldi, og raunar er Staðlaráð heldur ekki nefnt í umfjöllun frumvarpsins um iðnaðarráðuneyti.

- Á bls. 139 í frumvarpinu kemur fram að áætlaðar eru 54 m.kr. til Staðlaráðs, sem er sama upphæð og á fjárlögum 2011. Staðlaráð á skv. lögum um tryggingagjald að fá í sinn hlut 0,007% af tryggingagjaldsstofni, sem gert er ráð fyrir að hækki um 6,5% milli ára (sbr. bls. 204 í frv.), og samkvæmt því ætti Staðlaráð að fá 57,5 m.kr. á fjárlögum.
- Hins vegar kemur ekki fram í yfirlitinu á bls. 139 að framlag til Staðlaráðs sé innheimt af ríkistekjum, heldur er allur liðurinn 11-299 lója og iðnaður greiddur úr ríkissjóði.
- Í umfjöllun um hvert ráðuneyti er ekkert minnst á Staðlaráð undir liðnum 11-299 lója og iðnaður (bls. 390 í frv.), þar sem það hefur þó átt sinn stað, og ekki kemur fram í lista yfir markaðar tekjur (bls. 176) að Staðlaráð eigi þar einhvern hlut (0,007% af tryggingagjaldsstofni).

Þetta er breyting frá því sem verið hefur og óskar stjórn Staðlaráðs eftir því að þetta verði leiðrétt.

Þess má geta að tillaga um ofangreint fyrirkomulag kom frá fjármálaráðuneyti til iðnaðarráðuneytis árið 2008 um það leyti sem kreppa skall á hér á landi. Var stjórn Staðlaráðs beðin um álit og var það niðurstaða hennar að deila örlögum með atvinnulífi á Íslandi en hlaupa ekki í skjól fastrar fjárveitingar úr ríkissjóði. (Sjá bréf í viðauka.) Það vekur undrun að fjármálaráðuneytið fari nú fram með sömu tillögu án samráðs, hvorki við ráðuneytið sem Staðlaráð heyrir undir né stjórn Staðlaráðs.

Fulltrúar þeirra starfsgreina og fyrirtækja sem hafa undirgengist að greiða þann hluta tryggingargjaldsins sem ætlaður er til staðlamála líta það alvarlegum augum að ríkið ætli nú að gera hluta þessa gjalds að almennri skattheimtu með því að skila því ekki að fullu til staðlastarfseminnar.

Virðingarfyllt

f.h. stjórnar Staðlaráðs Íslands

Guðrún Rögnvaldardóttir

Guðrún Rögnvaldardóttir, framkvæmdastjóri

Viðauki:

Bréf iðnaðarráðuneytis frá 15. ágúst 2008
Svarbréf Staðlaráðs frá 12. september 2008

Afrit:

Iðnaðarráðuneytið, Kristján Skarphéðinsson ráðuneytisstjóri

Staðlaráð
Skúlatún 2
105 Reykjavík

IÐNAÐARRÁÐUNEYTIÐ

Arnarhvali 150 Reykjavík
sími: 545 8500 bréfasími: 562 1289
postur@idn.stjr.is
idnadarraduneyti.is

Reykjavík 15. ágúst 2008
Tilv.: IDN08050089/13.020

Efni: Hlutdeild Staðlaráðs í Tryggingagjaldi

Iðnaðarráðuneyti hefur borist erindi frá fjármálaráðuneyti þess efnis að kynnt verði fyrir Staðlaráði tillaga að breytingu á fjárveitingu til ráðsins. Lagt er til að felld verði niður hlutdeild Staðlaráðs í tryggingagjaldi og í staðinn komi bein fjárveiting úr rikissjóði. Staðlaráð fengi þá fjárveitingu frá árinu 2009 sem tæki mið af fjárveitingu ársins 2008 í fjárlögum, 55,7 m.kr., með verðlagshækkun sem gert er ráð fyrir að verði allt að 15% á árinu 2009. Fyrirliggjandi tekjuáætlun fjármálaráðuneytis gerir hins vegar ráð fyrir að tekjur af tryggingagjaldi lækki umtalsvert á næsta ári. Óskað er eftir álitum stjórnar Staðlaráðs á framangreindri tillögu að breytingu á fjárveitingum til ráðsins.

Inga Ósk Jónsdóttir

STAÐLARÁÐ ÍSLANDS

Skólalúni 2 • 105 Reykjavík • Sími 520 7150 • Fax 520 7171
Netfang: stadlar@stadlar.is • Veffang: www.stadlar.is

STADLARÁÐ ÍSLANDS

lðnaðarráðuneytið

b.t. Ingu Óskar Jónsdóttur

Arnarhváli

150 Reykjavík

Reykjavík, 12. september 2008

Efni: Hlutdeild Staðlaráðs í tryggingagjaldi

Vísað er til bréfs ráðuneytisins frá 15. ágúst sl. þar sem óskað er eftir álitum stjórnar Staðlaráðs á tillögu að breytingum á fjárveitingum til ráðsins, þess efnis að hlutdeild Staðlaráðs í tryggingagjaldi verði felld niður og í staðinn komi bein fjárveiting úr ríkissjóði.

Stjórn Staðlaráðs fjallaði um tillöguna á fundi sínum í dag. Með vísan til þess að frá því að núverandi fyrirkomulagi á fjárveitingum til Staðlaráðs, með hlutdeild þess í tryggingagjaldi, var komið á hefur ríkt viðtæk sátt um fyrirkomulagið og þá tengingu sem það veitir milli Staðlaráðs og atvinnulífsins, leggur stjórnin áherslu á að fyrirkomulagið haldist óbreytt.

Virðingarfyllt

fyrir hönd stjórnar Staðlaráðs Íslands

Guðrún Rögnvaidardóttir, framkvæmdastjóri

Alþingi
Erindi nr. P 140/413
komudagur 19.11.2011

From: Hákon Björnsson [mailto:hakon@thorsil.is]

Sent: 19. nóvember 2011 16:18

To: 'arnipall@althingi.is'; 'arnij@althingi.is'; 'arnithor@althingi.is'; 'asbjorno@althingi.is'; 'arj@althingi.is'; 'birgir@althingi.is'; 'birkir@althingi.is'; 'bjarniben@althingi.is'; 'bgs@althingi.is'; 'bjorngi@althingi.is'; 'einarg@althingi.is'; 'eygioha@althingi.is'; 'gudbjarturh@althingi.is'; 'glg@althingi.is'; 'gudiaugurthor@althingi.is'; 'gudmundurst@althingi.is'; 'gunnarbragi@althingi.is'; 'helgih@althingi.is'; 'hoskuldurth@althingi.is'; 'illugig@althingi.is'; 'johanna@althingi.is'; 'jb@althingi.is'; 'jong@althingi.is'; 'jrg@althingi.is'; 'katrinja@althingi.is'; 'katrinj@althingi.is'; 'kristjanj@althingi.is'; 'klm@althingi.is'; 'lrm@althingi.is'; 'liljam@althingi.is'; 'ludvikge@althingi.is'; 'magnusorri@althingi.is'; 'margrett@althingi.is'; 'mordur@althingi.is'; 'oddyh@althingi.is'; 'olinath@althingi.is'; 'olofn@althingi.is'; 'petur@althingi.is'; 'rea@althingi.is'; 'ragnheidurr@althingi.is'; 'marshall@althingi.is'; 'sdg@althingi.is'; 'ser@althingi.is'; 'sii@althingi.is'; 'sij@althingi.is'; 'siv@althingi.is'; 'skulih@althingi.is'; 'sjs@althingi.is'; 'svandiss@althingi.is'; 'tryggviah@althingi.is'; 'ubk@althingi.is'; 'vbj@althingi.is'; 'vigdish@althingi.is'; 'thkg@althingi.is'; 'thorsaari@althingi.is'; 'thback@althingi.is'; 'ogmundur@althingi.is'; 'ossur@althingi.is'

Subject: Ábendingar um áhrif kolefnisskatts

Kæru alþingismenn.

Thorsil ehf hefur um tveggja ára skeið unnið að undirbúningi að því að reisa og reka kísilmálmverksmiðju á Íslandi. Á undanförunum mánuðum hafa náðst mlkilvægir áfangar í þessum undirbúningi. Samningur um kaup á raforku er á lokastigi og samningar við kaupendur á framleiðsluvörum verksmiðjunnar eru langt komnir. Ennfremur eru samningar við erlenda fjárfesta um þáttöku í verkefninu mjög langt komnir.

Áformað er að verksmiðja Thorsils verði reist og rekin á Bakka við Húsavík og að hún verði gangsett á fyrsta ársfjórðungi árið 2015. Orkuþörf verksmiðjunnar er 85 MW og árleg raforkunotkun 660 GWh. Við verksmiðjuna munu starfa 158 manns. Afleidd störf verða um 200.

Fyrir Alþingi liggur nú frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum. Í 11. grein frumvarpsins er gert ráð fyrir að greitt verði kolefnisgjald af kolum og deigi til rafskautagerðar. Verði þetta ákvæði frumvarpsins að lögum myndi verksmiðja Thorsils þurfa að greiða kr. 242.800.000 í kolefnisgjald ef hún væri í rekstri á árinu 2013. Í athugasemdum með frumvarpinu er gert ráð fyrir að þetta gjald muni hækka á árunum 2014 og 2015. Ef hækkanirnar sem þar eru nefndar ganga eftir mun Thorsil þurfa að greiða árlega kr 485.600.000 í kolefnisgjald.

Ljóst er að verði umrætt ákvæði um kolefnisgjald í 11. grein frumvarpsins að lögum mun kísilmálmverksmiðja á Íslandi standa mjög höllum fæti í samkeppni við sambærilegar verksmiðjur víða um heim sem ekki þurfa að bera slíkan skatt. Öll áform Thorsils um byggingu kísilmálmverksmiðju á Bakka við Húsavík verða þá í uppnámi.

Thorsil telur sér skylt að vekja athygli háttvirtra þingmanna á þessu.

Hafi þingmenn áhuga á að kynnast áformum Thorsils væri það okkur sönn ánægja að fá tækifæri til þess að hitta þingmenn og gera nákvæmarl grein fyrir verkefninu.

Virðingarfyllst,

Fyrir hönd Thorsils ehf.

Hákon Björnsson, framkvæmdastjóri

TOLLSTJÓRI

Alþingi
Erindi nr. P 140/128
komudagur 14. 11. 2011

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Reykjavík 14. nóvember 2011.

Málefni: *Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (aðgerðir í skattamálum, verðlagsbreytingar o.fl.) Þingskjal 200 - 195. mál. Lagt fyrir Alþingi á 140. löggjafarþingi 2011 – 2012.*

Tollstjóri hefur móttengið erindi Efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis, sent með tölvupósti 7. nóvember sl., þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (aðgerðir í skattamálum, verðlagsbreytingar o.fl.). Þingskjal 200 - 195. mál.

Með frumvarpinu eru lagðar til breytingar á ýmsum lögum er varða tekjuöflun ríkissjóðs í samræmi við forsendur fyrir fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2012.

Tollstjóri gerir ekki athugasemdir við frumvarpið.

Virðingarfyllst,

Sigurður Skúli Bergsson
aðstoðartollstjóri

Alþingi
Erindi nr. P 140/381
komudagur 22.11.2011

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, 195. mál

Vísað er til tölvupósts frá Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis, dags. 7. nóvember 2011, þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (breyting ýmissa laga), 195. mál.

Í frumvarpinu er meðal annars lögð til hækkun á kolefnisgjaldi vegna flugvéla- og þotueldsneytis frá 1. janúar 2012 og álagning nýs gjalds á kolefni af jarðefnauppruna í föstu formi frá 1. janúar 2013.

Þrátt fyrir að þess sé hvergi berum orðum getið í frumvarpinu gengur Umhverfisstofnun út frá því að markmið þessara tillagna sé að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda frá viðeigandi starfsemi. Umhverfisstofnun vill í þessu sambandi vekja athygli á því að samkvæmt lögum nr. 65/2007 um losun gróðurhúsalofttegunda, með síðari breytingum, mun flugstarfsemi heyra undir viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir (Emissions Trading System, ETS) frá og með 1. janúar 2012, sbr. einnig tilskipun 2008/101/EB. Einnig er fyrirhugað að taka tilskipun 2009/29/EB upp í EES-samninginn á næstu mánuðum, en sú tilskipun fellir m.a. framleiðslu á áli, járnblendi og kísli undir viðskiptakerfið frá og með 1. janúar 2013.

Viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir er eitt af meginstjórnþækjum sambandsins á sviði loftslagsmála. Fyrirtækjum sem heyra undir viðskiptakerfið ber árlega að skila losunarheimildum sem samsvara losun gróðurhúsalofttegunda í starfsemi þeirra á undangengnu ári. Að frátöldum fyrirtækjum í raforkuframleiðslu eiga fyrirtæki upp að ákveðnu marki kost á endurgjaldslausum losunarheimildum í samræmi við árangursviðmið sem skilgreind eru af framkvæmdastjórn ESB. Grunnforsenda kerfisins er að fyrirtæki sem standa sig vel við að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda komist hjá kaupum á losunarheimildum og geti jafnvel selt umframheimildir á frjálsum markaði. Kerfið felur þannig í sér hagrænan hvata fyrir fyrirtæki sem losa gróðurhúsalofttegundir til að draga úr losun í starfsemi sinni með öllum tiltækum ráðum.

Sem fyrr segir hefur viðskiptakerfi ESB verið innleitt að hluta í íslensk lög, sbr. lög nr. 65/2007 um losun gróðurhúsalofttegunda, með síðari breytingum, og er áætlað að frekari lagareglur verði settar í kjölfar upptöku tilskipunar 2009/29/EB í EES-samninginn.

Umhverfisstofnun vekur athygli á því að með ofangreindum tillögum um gjald á kolefni af jarðefnauppruna í föstu formi er skapað nýtt stjórnþæki í loftslagsmálum. Þá telur Umhverfisstofnun að tillögur frumvarpsins um hækkun kolefnisgjalda á flugvéla- og þotueldsneyti geti sem slíkar þjónað því markmiði að hvetja aðila í flugstarfsemi til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Umhverfisstofnun veit hins vegar ekki til þess að lagt hafi verið mat á áhrif þessara stjórnþækja verði þeim beitt samhliða reglum um viðskiptakerfi ESB. Í ljósi þessa leggur Umhverfisstofnun ríka áherslu á að hugað verði með heildrænum hætti að

skatta- og gjaldamálum sem tengjast losun gróðurhúsalofttegunda og að samspil ólíkra stjórnækja verði metið áður en ný eða hækkuð gjöld verða lögð á starfsemi sem ljóst er að heyra muni undir viðskiptakerfið.

Þá telur Umhverfisstofnun mikilvægt að skattlagning af þessu tagi sé rökstudd með hliðsjón af markmiðum stjórnvalda í loftslagsmálum og að tekjum ríkissjóðs af gjöldunum verði varið til ráðstafana í þágu umhverfisverndar.

Að lokum skal bent á að í almennum athugasemdum við frumvarpið er vísað til þess að breikkun gjaldstofnsins til losunar kolefnis af jarðefnauppruna í föstu formi taki einungis til eins árs. Ráðgert sé að skoða málið heildstætt á árinu 2012 með hliðsjón af þeim breytingum sem framundan eru á viðskiptakerfi Evrópusambandsins með losunarheimildir. Með hliðsjón af sjónarmiðum um fyrirsjáanleika laga og réttaröryggi fyrirtækja dregur Umhverfisstofnun í efa að heppilegt sé að lögfasta reglur af þessu tagi fram í tímann með það í huga að endurskoða þær áður en þær taka gildi. Þá er bent á að þess sér ekki stað í frumvarpstextanum sjálfum að umrædd gjaldtaka taki einungis til eins árs.

Umhverfisstofnun er reiðubúin að senda sérfræðing frá stofnuninni á fund nefndarinnar til að gera grein fyrir viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir ef þess er óskað.

Virðingarfyllst

Sigrún Ágústsdóttir
sviðsstjóri

Alþingi
Erindi nr. Þ 140/190
komudagur 16. 11. 2011

Nefndasvið Alþingis
Kristjana Benediktsdóttir, skjalavörður
Austurstræti 8 - 10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 16. nóvember 2011

Tilvísun: 2010110023

HMS/BH

Tilv. ykkar: Tölvupóstur dags. 07.11.2011.

Efni: Umsögn um þingskjal 200 – 195 mál: Frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum.

Vegagerðin vill koma á framfæri eftirfarandi athugasemdum við 13. grein og 14. grein frumvarpsins en þar er gert ráð fyrir að gjaldskrár markaðra tekjustofna Vegagerðarinnar þ.e. sérstaks bensíngjalds og olíugjalds hækki um 2,5% en ekki 5,1% eins og almennt er lagt til um svokallaða krónutöluskatta og gjaldskrár í frumvarpinu, en sú hækkun er í takt við verðlagsforsendur fjárlagafrumvarpsins.

Í athugasemdum við frumvarpið er ástæðan fyrir þessari minni hækkun sögð einkum vera sú að verið sé að draga úr áhrifum sem hækkun kolefnisgjalds veldur. Á það skal bent að þótt hluti kolefnisgjaldsins eigi að fara til Vegagerðarinnar er fénu ætlað að renna beint til reksturs almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu en ekki til vegamála, og í raun má ætla að það muni draga úr akstri og þar með úr mörkuðum tekjum til vegagerðar.

Markaðar tekjur hafa í gegnum tíðina verið aðalfjármögnun Vegáætlunar og nú á síðustu árum er það aftur orðið svo að markaðar tekjur eru svo til eina fjármögnun hennar. Það er því afar mikilvægt að mörkuðu tekjustofnarnir haldi verðgildi sínu. Í frumvarpi til fjárlaga 2012 er reiknað með að sérstakt vörugjald af bensíni gefi 7.840 m.kr. á árinu og olíugjald 6.810 m.kr., en hvoru tveggja eru markaðir tekjustofnar til vegagerðar. Þar eð akstur hefur dregist töluvert saman að undanfögnu og útlit fyrir að svo verði einnig næsta ár er ekki líklegt að þessar upphæðir skili sér ef ekki verður töluverð hækkun á gjaldskrá. Að lágmarki þyrftu þær að hækka í takt við verðlagsforsendur fjárlagafrumvarpsins, þ.e. 5.1%.

Löngum var hægt að treysta á að aukning umferðar skilaði auknum tekjum til vegagerðar, en nú sýna mælingar að umferð er að dragast saman annað árið í röð eins og áður sagði. Um leið er almenningur í auknum mæli farinn að fjárfesta í sparneytnari ökutækjum, eða ökutækjum, sem nota aðra orkugjafa en bensín og dieselolíu en slík ökutæki eru sem stendur öll á undanþágu frá því að greiða gjöld fyrir afnot af vegakerfinu. Allt þetta skerðir tekjur til vegagerðar.

Vegagerðin telur að hækkun kolefnisgjalds eigi ekki að rýra markaða tekjustofna stofnunarinnar og fer því fram á að sérstakt bensíngjald og olíugjald verði hækkað um 5,1% eins lagt er til um aðra krónutöluskatta og gjaldskrár í frumvarpinu.

Virðingarfyllst,

Hreinn Haraldsson, vegamálastjóri

Álit

um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (aðgerðir í skattamálum, verðlagsbreytingar o.fl.)

Frá meiri hluta velferðarnefndar.

Velferðarnefnd hefur fjallað um þá þætti frumvarps til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, 195. mál, sem heyra undir málefna svið hennar. Nefndin fjallaði um 2., 3., 20. – 22. gr. og 24. gr. frumvarpsins. Nefndin fékk á sinn fund Önnu Sigrúnu Baldursdóttur, Einar Njálsson, Inga Val Jóhannesson og Sturlaug Tómasson frá velferðarráðuneyti og Ívar J. Arndal og Svein Víking Árnason frá Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins.

Fæðingarorlofssjóður.

Í 2. gr. frumvarpsins er lögð til breyting á lögum nr. 113/1990, um tryggingagjald. Breytingin felur í sér 0,2% hækkun á mörkuðum tekjum Fæðingarorlofssjóðs af tryggingagjaldi og er hækkuninni ætlað að vinna á uppsöfnuðum halla sjóðsins sem myndast hefur á síðustu árum. Meiri hlutinn telur mikilvægt að sjóðurinn sé sjálfbær og sá hluti tryggingagjalds sem honum er markaður sé nægilega stór til að mæta útgjöldum sjóðsins. Meiri hlutinn áréttar jafnframt mikilvægi sjóðsins og fæðingarorlofskerfisins. Þær skerðingar sem gerðar voru á fæðingarorlofi á árunum 2009-2010 hafa þegar haft áhrif á tóku foreldra á fæðingarorlofi og þá sérstaklega fedra. Um leið og rofar til í ríkisfjármálum telur meiri hlutinn brýnt að hafist verði handa við að byggja aftur upp fæðingarorlofskerfið og draga skipulega úr þeim skerðingum sem gerðar hafa verið.

Ábyrgðasjóður launa.

Í 3. gr. frumvarpsins er lögð til sú breyting á lögum nr. 88/2003, um Ábyrgðasjóð launa, að gjald í sjóðinn verði hækkað tímabundið í þrjú ár um 0,05% af tryggingagjaldsstofni. Er breytingunni ætlað að ná jöfnuði milli tekna og gjalda hjá sjóðnum og er miðað við að hækkunin vegi upp tæplega 1,6 milljarða kr. uppsafnaðan halla. Nefndinni var kynnt að breytingin ætti að skila rúmlega 500 m.kr. á ári. Meiri hlutinn bendir efnahags- og viðskiptanefnd á að við hækkun gjaldsins var miðað við sömu fjárþörf úr sjóðnum og verið hefur síðustu ár. Erfitt er að meta áframhaldandi fjárþörf sjóðsins og telur meiri hlutinn því rétt að fylgst verði með henni næstu ár enda getur þróunin orðið sú að það náist að greiða hinn uppsafnaða halla á skemmri tíma en þremur árum.

Áfengisgjald og tóbaksgjald.

Í 20. – 22. gr. frumvarpsins eru lagðar til breytingar á lögum nr. 96/1995, um gjald af áfengi og tóbaki. Breytingarnar fela í sér 5,1% hækkun áfengisgjalds og tóbaksgjalds í takt við verðlagsforsendur fjárlagafrumvarps ársins 2012. Nefndin kynnti sér umsögn Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins (ÁTVR) um málið. Í umsögninni eru lagðar til nokkrar breytingar frá fyrirliggjandi frumvarpi sem meiri hlutinn telur rétt að gera nánari grein fyrir í álitinu þessu.

Í fyrsta lagi leggur ÁTVR til breytingar á tillögu frumvarpsins um hækkun áfengisgjalds þannig að hún nemi 5% á vín og bjór en einungis 1% á sterku áfengi. Var nefndinni kynnt að dregið hafi mjög úr sölu sterks áfengis, sem að mati ÁTVR gæti verið vísbending um aukið brugg og landasölu. Er það mat ÁTVR að nú sé komið að þölmörkum gjaldahækkana á sterkt áfengi. Búast má við því að þessi breyting lækki áætlaðar tekjur af hækkun áfengisgjalds um 100 m.kr. Hér ber þó að hafa í huga að ÁTVR telur líklegt að sala á sterku áfengi geti dregist verulega saman hækki gjald á því um 5,1%. Reynist það rétt má búast við tekjulækkun í ríkissjóð vegna minni sölu. Beinir meiri hlutinn því til efnahags- og viðskiptanefndar að kynna sér þessar tillögur stofnunarinnar og skoða þetta mál nánar.

Í öðru lagi leggur ÁTVR til breytingar á tóbaksgjaldi. Felur breytingin í sér að tóbaksgjald verði hækkað í 7,5% í stað 5,1% líkt og lagt er til í fyrirliggjandi frumvarpi. Sú breyting á þó ekki að fela í sér verðhækkun tóbaks enda leggur ÁTVR til að um leið verði tekið upp fast smásöluverð á tóbaki, eins og algengt er í nálægum löndum og álagning smásala nemi 20% af söluverði frá ÁTVR. Hér á landi var fast smásöluverð í fjölda ára en það var afnumið á tíunda áratugnum. Síðan þá hefur álagning smásala hækkað úr rúmum 16% í um og yfir 30% Meiri hlutinn áréttar mikilvægi þess að við álagningu gjalda á tóbak séu lýðheilsusjónarmið lögð til grundvallar. Núverandi fyrirkomulag gerir smásölum kleift að keppa innbyrðis í verðum sem er söluhvetjandi og ekki í samræmi við heilbrigðismarkmið stjórnvalda. Þá vekur meiri hlutinn athygli á því að hlutur smásala hér á landi af andvirði sigarettupakka er um 17% sem er u.þ.b. tvöfalt herra en í öðrum Evrópulöndum þar sem hlutfallið er 8–9%. Smásalar hafa því verulegan hag af því að selja sem

mest af tóbaki. Nefndin óskaði upplýsinga um áhrif þessarar breytingar á áætlaðar tekjur ríkissjóðs og samkvæmt útreikningum ÁTVR ættu tekjur af tóbaksgjaldi að hækka um 116 m.kr. verði þessi breyting gerð. Hún hefur þó engin verðlagsáhrif. Meiri hlutinn leggur ríka áherslu á að þessi tillaga ÁTVR nái fram að ganga og mælir með því að efnahags- og viðskiptanefnd geri meðfylgjandi breytingar þessu til samræmis að sínum. Jafnframt megi skoða enn frekari hækkun gjaldsins til að verðlag tóbaks hækki til samræmis við aðrar vörur, það skili jafnframt enn meiri tekjum í ríkissjóð.

Í þriðja lagi leggur ÁTVR til að gjald á tóbaki sem reiknað er eftir vigt verði samræmt þannig að gjald á nefntóbak verði hið sama og á tóbaki öðru en sígarettum (vindlingum). Tekur meiri hlutinn undir þessa tillögu og telur eðlilegt að gjaldið verði samræmt og bendir á heilsuverndarsjónarmið í þessu sambandi. Vitað er að í reyklausu tóbaki eru efni sem leitt geta til krabbameins, aðallega í munnholi, vélinda og briskirtli. Tóbak af þessu tagi hefur einnig önnur skaðleg áhrif og hugsanleg tengsl við aðra sjúkdóma. Í erindi velferðarráðherra á þingi Læknafélags Íslands í september sl. lagði ráðherra áherslu á að verðlagning tóbaks hefði mikil áhrif á notkun tóbaks, sérstaklega hjá unglíngum og ungmönnum, en mikil aukning á neyslu reyklaus tóbaks hjá þeim hópi undanfarin missiri er áhyggjuefni. Nefndin hefur aflað sér upplýsinga um þróun á sölu á nefntóbaki og var salan í kringum 10 tonn árið 2000. Árið 2010 var hún komin yfir 26 tonn og stefnir í að verða 27 tonn á þessu ári. Áætluð tekjuaukning fyrir ríkissjóð af því að samræma gjald á nefntóbaki gjaldi á öðru vigtuðu tóbaki er um 250 m.kr. miðað við 0,9% samdrátt í sölu á næsta ári. Meiri hlutinn tekur eins og fyrr greinir undir þessa tillögu ÁTVR og telur mikilvægt að gjald á nefntóbaki verði samræmt eða hið minnsta fært til muna nær gjaldi á annað tóbak.

Áætluð tekjuaukning fyrir ríkissjóð af framangreindum breytingum á tóbaksgjaldi er um 366 m.kr. Í áliti meiri hlutans til fjárlaganefndar um þann þátt fjárlagafrumvarpsins sem heyrir undir málefna svið nefndarinnar gerir meiri hlutinn jafnframt grein fyrir þessum tillögum og leggur áherslu á að áætluð tekjuaukning ríkissjóðs af því megi nýta til að draga úr niðurskurði í heilbrigðisþjónustu.

Í fjórða lagi leggur ÁTVR til að lögfest verði ákvæði um vöruval tóbaks til samræmis við ákvæði um vöruval áfengis. Meiri hlutinn tekur undir mikilvægi þess að slíkt ákvæði sé fært í lög en telur að slík breyting eigi vart erindi í bandorm sem fjallar um ráðstafanir í ríkisfjármálum.

Framkvæmdasjóður aldraðra.

Í 24. gr. frumvarpsins er lagt til að gjald í Framkvæmdasjóð aldraðra verði hækkað og nemi 9.182 kr. á hvern gjaldanda við álagningu opinberra gjalda á árinu 2012. Engin hækkun varð á gjaldinu við álagningu opinberra gjalda árið 2011 þar sem gildistökuákvæði var ekki rétt og var gjaldið því 8.400 kr. líft og árið áður. Hækkunin nú nemur því 9,3% frá árinu 2010, þar af eru 4% vegna verðlagshækkunar milli 2010 og 2011 og 5,1% vegna hækkunar milli 2010 og 2011.

Tappagjald á sykraða drykki.

Samhliða umfjöllun sinni um málið ræddi nefndin fjárlagafrumvarp fyrir árið 2012. Í því er lögð til 261 m.kr. lækkun á framlögum til endurgreiðslu tannlækningakostnaðar og fékk nefndin þær upplýsingar að lækkunin sé til komin vegna ónýttar fjárheimilda en fjárveiting á þennan lið hefur ekki verið fullnýtt á liðnum árum. Vísendingar er um að það sé vegna þess að foreldrar treysta sér ekki til að greiða sinn hlut svo og vegna óvissu um heildarkostnað við tannlækningu barns. Meiri hlutinn telur mikilvægt að fjárlaganefnd og efnahags- og viðskiptanefnd kanni möguleika á því að leggja svokallað „tappagjald“ á sykraða drykki til að draga úr neyslu þeirra. Íslendingar hafa slegið met í neyslu sykraðra gosdrykkja og hefur léleg tannheilsa unglínga, einkum drengja, verið rakin til mikils gosdrykkjapamb. Bent hefur verið á að herra verð, t.a.m. í formi „tappagjalds“, gæti dregið úr þessari neyslu sem mundi aftur draga úr hættu á offitu. Meiri hlutinn bendir á að með slíku gjaldi mætti styrkja tekjustofna ríkissjóðs og gera hann betur í stakk búinn til að auka fjárfrahlög til niðurgreiðslu á tannlækningakostnaði og til forvarna.

Nefndin hefur fjallað um þá þætti frumvarpsins sem falla undir málefna svið hennar og mælir meiri hlutinn með samþykkt þeirra þátta með eftirfarandi breytingum:

1. Við 21. gr. Greinin orðist svo:

Eftirfarandi breytingar verða á 2. mgr. 9. gr. laganna:

a. Í stað fjárhæðarinnar „347,90 kr.“ í 1. tölul. kemur: 373,99 kr.

b. 2. tölul. fellur brott.

c. Í stað fjárhæðarinnar „12,45 kr.“ í 3. tölul. kemur: 13,38 kr.

2. Við 22. gr. Greinin orðist svo:

Eftirfarandi breytingar verða á 1. mgr. 10. gr. laganna:

- a. Í stað fjárhæðarinnar „437,00 kr.“ í 1. tölul. kemur: 469,78 kr.
- b. Í stað fjárhæðarinnar „21,85 kr.“ í 2. tölul. kemur: 23,49 kr.

3. Við frumvarpið bætist nýr kafli með einni nýrri grein og orðist svo ásamt kaflafyrirsögn:

Breyting á lögum um tóbaksvarnir, nr. 6/2002, með síðari breytingum.

Við 1. mgr. 6. gr. laganna bætast þrjú nýir málslíðir, 1.–3. másl., svohljóðandi: Vöruverð á tóbaki í verslunum sem selja tóbak í smásölu skal vera það sama hvar sem er á landinu. Álagning smásala skal vera 20% á söluverði frá Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins. Áfengis og tóbaksverslun ríkisins gefur út og birtir verðskrá á þriggja mánaða fresti.

Alþingi 21. nóv. 2011.

Álfheiður Ingadóttir.
Jónína Rós Guðmundsdóttir.
Amal Tamimi.
Kristján L. Möller.
Valgerður Bjarnadóttir.

Breytingar á skattkerfinu 2007-2011

16/11 2011

Alþingi
Erindi nr. P 140/589

195. málkomudagur 16.11.2011

VIÐSKIPTARÁÐ ISLANDS
EFTIRMÆLI
OF COUNCILMEET

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 - frumvarp	Hækkunar
Fjármagnstekjuskattur	10%	10%	10% / 15% *1	18%	20%	20%	100%
Arður til eigenda fyrirtækja	N/A	N/A	N/A	50/50*20	50/50	50/50	
Tekjuskattur ehf/hf.	18%	15%	18%	18%	20%	20%	11%
Tekjuskattur sameignar- /samlagsfélög	26%	26%	23,5%	32,7%	36%	36%	38%
Óskattskyldir lögaðilar af tilteknum fjármagnstekjum	10%	10%	10% / 15% *1	18%	20%	20%	100%
Tekjuskattur einstaklinga	23,75%	22,75%	22,75%	24,1% / 27,0% / 33,0% *20/21	22,9% / 25,8% / 31,8% *21	22,9% / 25,8% / 31,8%	9%
Skattlagning viðbótarlífeyrissparnaðar						22,9% / 25,8% / 31,8% *2	
Útvar	11,24% - 13,03%	11,24% - 13,03%	11,24% - 13,03%	11,24% - 14,61%	12,44% - 14,48%	12,44% - 14,48%	11%
Samanlögð skattlagning á einst. (tekjus.+ útvar)	35,72%	35,72%	37,20%	37,22% / 40,12% / 46,12% *21	37,31% / 40,21% / 46,21% *21	37,31% / 40,21% / 46,21%	13%
Persónuafsláttur	32.150 kr.	34.034 kr.	42.205 kr.	44.205 kr.	44.205 kr.	45.929 kr.*17	43%
Virðisaukaskattur	7% / 14% / 24,5%	7% / 14% / 24,5%	7% / 24,5%	7% / 25,5%	7% / 25,5%	7% / 25,5%	4%
Auðlegðarskattur				1,25% *20	1,50%	1,5% / 2% *9	20%
Hátekjuskattur			8%				
Erfðafjárskattur	5%	5%	5%	5%	10%	10%	100%
Afengisgjald							
Bjór	58,70 kr.	66,04 kr.	75,95 kr.	83,54 kr.*19	86,90 kr.	91,33 kr.*16	56%
Léttvin	52,80 kr.	59,40 kr.	68,31 kr.	75,14 kr.	78,15 kr.	82,14 kr.	56%
Sterkt vin	70,78 kr.	79,63 kr.	91,57 kr.	100,73 kr.	101,74 kr.	106,93 kr.	51%
Tóbaksgjald							
Vindlingar	286,97 kr.	322,84 kr.	371,27 kr.	408,40 kr.	437,00 kr.	459,29 kr.*16	52%
Annað tóbak	14,34 kr.	16,13 kr.	18,55 kr.	20,41 kr.	21,85 kr.	22,96 kr.	52%
Kolefnisgjald							
Á gas- og dísilolíu				2,9 kr.*10	4,35 kr.*11	5,78 kr.*12	99%
Á bensín				2,60 kr.	3,80 kr.	5,05 kr.	94%
Á þotu- og flugvélaeldsneyti				2,70 kr.	4,10 kr.	5,45 kr.	102%
Á brennsluolíu				3,60 kr.	5,35 kr.	7,12 kr.	98%
Orkuskattar							
Á rafmagn				0,12 *23	0,12 kr.	0,12 kr.	
Á heitt vatn				2% *23	2%	2%	
Olíugjald	41,00 kr.	46,12 kr.	46,12 kr. / 51,12 kr.*1	52,77 kr.	54,88 kr.	56,25 kr.*13	37%
Steinolíugjald						56,25 kr.*15	
Bensínlagning - samanlagt almennt og sérstakt							
Almennt	42,23 kr.	47,51 kr.	47,51 kr / 57,51 kr*1	60,01 kr.	62,41 kr.	76,31	81%
Sérstakt	9,28 kr.	10,44 kr.	10,44 kr. / 20,44 kr.*1	22,94 kr.	23,86 kr.	24,46 kr.*14	164%
Sérstakt - býlaust	32,95 kr.	37,07 kr.	37,07 kr.	37,07 kr.	38,55 kr.	39,51 kr.	20%
Sérstakt - annað bensín	34,92 kr.	39,28 kr.	39,28 kr.	39,28 kr.	40,85 kr.	41,87 kr.	20%
Flutningsjöfnunargjald af bensíni	0,32 kr.	0,36 kr.	0,36 kr.	0,36 kr. / 0,57 kr.	0,40 kr.	0,40 kr.	
Tryggingagjald - samtals							
Almennt tryggingagjald	5,34%	5,34%	5,34% / 7% *1	8,65%	8,65%	7,74%	45%
Atvinnutryggingagjald	4,54%	4,54%	4,54%	4,54%	4,54%	4,99% *8	10%
Gjald í ábyrgðarsjóð launa	0,65%	0,65%	0,65% / 2,21% *1	3,81%	3,81%	2,45% *8	277%
Gjald í ábyrgðarsjóð launa	0,10%	0,10%	0,10%	0,25%	0,25%	0,25%	150%
Markaðsgjald	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0%
Afdráttarskattur á vaxtagreiðslur				18% *18	18%	18%	
Bankaskattur					0,041% *6	0,041%	
Bankaskattur vegna vaxtaniðurgreiðslu					0,0875% *5	0,0875%	
Fjársluskattur á heildarlaun fjármálafyrirtækja						10,5% *3	
Gistináttgjald					100 kr.*4	100 kr.	
Skattlagning gengisinnlánsreikninga				18% *20	20% / 0%	0%	0%
Vörugjald af bifreiðum	30% / 45% / 10%	30% / 45% / 10%	30% / 45% / 10%	30% / 45% / 10%	30% / 13% / 0% / 10% / 15% / 20%	30% / 13% / 0% / 10% / 15% / 20%	
Almennt vörugjald	30% / 13%	30% / 13%	30% / 13%	30% / 13%	25% / 35% / 36% / 44% / 48% / 52% *22	25% / 35% / 36% / 44% / 48% / 52% *22	
Almennt vörugjald	15% / 20% / 25%	15% / 20% / 25%	15% / 20% / 25%	15% / 20% / 25%	15% / 20% / 25%	15% / 20% / 25%	

ATH. vegna tíðra breytinga síðastliðin dr á flestum þáttum skattkerfisins og þar sem erfið er að afla heildstæðra upplýsinga um þær frá opinberum gagnaveitum getur verið að einstaka tölur í yfirlitinu stemmi ekki.

Þá vantar inn á yfirlitið fjölda krónutöskatta á borð við útvarpsgjald, gjald í framkvæmdasjóð aldraðra o.s.frv.

- *1 - Var hækkað á miðju ári 2009, sbr. lög nr. 70/2009
- *2 - Dregið var úr frádráttarbærni iðgjalda vegna viðbótarlífeyrissparnað frá tekjuskattstofni, 2% nú í stað 4% áður
- *3 - Lagt á fjármálafyrirtæki, lífeyrissjóði og váttryggingarfélög samanber og viðgengst í DK, en þar er ekki tryggingargjald á launagreiðslur
- *4 - Lagt á hverja gistináttaeiningu sbr. lög 87/2011
- *5 - Gjaldldagi 1. nóvember 2012 sbr. lög nr. 73/2011
- *6 - Skattstofn er heildarskuldur skattskylds aðila í lok tekjuárs sbr. lög nr. 155/2010
- *8 - Almennt tryggingargjald er hækkað um 0,25% og atvinnuþryggingargjald lækkað um 1,36%
- *9 - Frumvarpið gerir ráð fyrir viðbótarþrepi, 1,5% skattur á 75-150 milljónir fyrir einstaklinga en 100-200 fyrir hjón, 2% skatt á eignir þar yfir
- *10 - Kom inn með lögum 129/2009
- *11 - Miðað við 75% af viðmiðunarverði á uppboðsmarkaði losunarheimilda, sbr. lög nr. 164/2010
- *12 - Miðað við fullt viðmiðunarverð á uppboðsmarkaði losunarheimilda í stað 75% eins og það er nú og 50% 2010, en ath. þar er engin hlutfallstala ákveðin
- *13 - Hækkun í samræmi við tillögur í frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum.
- *14 - Hækkun í samræmi við tillögur í frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum.
- *15 - Í frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum er gert ráð fyrir að olúgjald leggist einnig á steinolíu.
- *16 - Í fjárlagafrumvarpinu er gert ráð fyrir að áfengisgjald og tóbaksgjald hækki um 5,1% og því fylgt eftir í frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum
- *17 - Í fjárlagafrumvarpinu er m.v. 3,9% verðbólgu en persónuafsláttur var verðtryggður í fyrra
- *18 - Var lagður á með lögum nr. 70/2009
- *19 - Var breytt með lögum nr. 130/2009
- *20 - Var lagður á með lögum nr. 128/2009
- *21 - Breytingar voru gerðar á viðmiðunarþrepum í álagningu tekjuskatts: 2010 =

$$<200.000 / <650.000 / >650.000 - 2011 = <209.400 / <680.500 / >680.550 - 2012 = <216.700 / <704.400 / >704.400$$
- *22 - Flokkum vegna vörugjalda á bifreiðar fjölgað vegna mismunandi álagningar í grunni skráðrar losunar koltvísýrings.
- *23 - Var lagður á með lögum nr. 129/2009

Alþingi
Erindi nr. Þ 140/395
komudagur 23.11.2011

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og skattanefnd
b/t. Eiríks Áka Eggertssonar
nefndarritara
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

VIÐSKIPTARÁÐ ÍSLANDS

Reykjavík, 23. nóvember 2011.

Efni: Frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfiármálum (195.mál) – viðbótarumsögn.

Viðskiptaráð þakkar nefndinni fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp sem felur í sér breytingar á fjölmörgum sköttum, þ.m.t. kolefnissköttum.

Meðal margra þeirra skattahækkana sem frumvarp þetta felur í sér er hækkun kolefniskatts og breikkun á gjaldstofni skattsins með þeim hætti að m.a. rafskaut og skyldar vörur falla þar undir. Þessi breyting hefur verið harðlega gagnrýnd síðustu daga þar sem hún vegur að núverandi atvinnurekstri og setur fjárfestingaráform í uppnám. Viðskiptaráð tekur undir þá gagnrýni.

Bent hefur verið á álagning kolefnisskatts muni stefna rekstrarforsendum m.a. kísil- og járnblendiiðnaðar hérlendis í tvísýnu. Gagnrýnin lýtur annars vegar að álagningu skattsins almennt, sem er ekki í samræmi við skattaumhverfi sambærilegra fyrirtækja í nágrannalöndum okkar. Þessi skattalega sérstaða Íslands (ein af mörgum) er staðfest í greinargerð frumvarpsins, en þar segir m.a. „Ljóst er að taka þarf álagningu kolefnisgjalds til frekari skoðunar á næsta ári með hliðsjón af þeim breytingum sem framundan eru á viðskiptakerfi Evrópusambandsins með losunarheimildir gróðurhúsalofttegunda, en þær eru meðal annars fólgnar í því að losun frá álverum og járnblendi mun að öllum líkindum verða háð losunarheimildum frá og með 1. janúar 2013. Óljóst er hvað muni taka við þegar fyrsta tímabili Kyoto-bókunarinnar lýkur. Það er meðal annars ástæða þess að breikkun gjaldstofnsins tekur einungis til eins árs í þessu frumvarpi, en hugmyndin er sú að skoða málið heildstætt á árinu 2012.“

Hins vegar hefur fjárhæð skattsins verið gagnrýnd. Við mat á því má hafa hliðsjón af því hvernig skatturinn mun koma til með að leggjast á tvö tiltekin fyrirtæki, Thorsil ehf. sem vinnur að uppbyggingu kísilmálmverksmiðju á Bakka og Elkem á Grundartanga. Hvað Thorsil varðar mun félagið greiða á árinu 2013 um 242 mkr. og ef hækkun skattsins gengur eftir á árunum 2014 og 2015 verður árleg skattgreiðsla félagsins ríflega 485 mkr. Í tilviki Elkem mun þessi skattur leiða til 430 mkr. greiðslu árið 2013 og um 860 mkr. árlega eftir árið 2015, sem er tvöfalt herra en meðal hagnaður félagsins undanfarin 10 ár eða 85% af heildarlaunakostnaði þess. Arðsemi af starfsemi þessara tveggja fyrirtækja verður því óviðunandi náí tillögur í framvarpi fram að ganga og um leið er hagsmunum hundruða starfsmanna fyrirtækjanna og afleiddum störfum stefnt í hættu.

Neikvæð áhrif þessarar skattlagningar yrðu því með öllu óásættanleg, sérstaklega í ljósi þeirrar smávægilegu tekjuaukningar sem hækkun og breikkun skattsins er talin skila ríkissjóði. Fjármálaráðuneytið gerir ráð fyrir að tekjuöflun nemi 1,5 mö. kr. árið 2013. Til samanburðar eru árlegar útsvars-, tekjuskatts- og tryggingagjaldsgreiðslur Elkem um 540 mkr. Þá eru ótalin neikvæð skattaleg áhrif nýframkvæmda og verkefna fyrirtækja eins og Thorsil og Íslenska kísilfélagsins í Helguvík, auk áhrifa á rekstur Landsvirkjunar þegar arðsemisforsendur verkefna sem nú er samið um eru ekki lengur til staðar. Að lokum er vert að nefna að skatturinn er á skjön við gildandi fjárfestingasamninga í orkufrekum iðnaði og samkomulag fjármálaráðuneytisins og nokkurra stóriðjufyrirtækja um raforkuskatta og fyrirframgreiðslu tekjuskatts frá því í desember 2009.

Um leið og ljóst er að orkufrek starfsemi þarf þrífast í sátt við umhverfið og samfélag er afar mikilvægt að íslensk stjórnvöld vandi til verka og grípi ekki til álaga sem eru á skjön við eða umfram það sem tíðkast í nágrannalöndum okkar. Þannig dregur úr samkeppnishæfni íslensks atvinnulífs og trúverðugleika stjórnvalda, sem hvoru tveggja eru forsendur þess að laða að erlenda fjárfestingu.

Viðskiptaráð leggur til að fallið verði frá áformum um hækkun kolefnisskatts og breikkun skattstofnsins.

Virðingarfyllst,

Haraldur I. Birgisson

Aðstoðarframkvæmdastjóri Viðskiptaráð

Tengdar fréttir:

- [Nýtt kolefnisgjald sagt setja allan kísiliðnað héraendis í uppnám](#)
- [Forsendur fyrir rekstri Elkem brostnar með nýjum skatti](#)
- [Fjármálaráðherra gengur gegn samkomulagi](#)
- [Fundað um kolefnisskatt](#)
- [Stóriðjufyrirtæki skattlögð úr landi](#)
- [Fjármálaráðherra: Landið engin skattaparadís fyrir mengandi starfsemi](#)
- [Samkeppnishæfni Íslands hverfur með kolefnisgjaldi](#)
- [Atvinnuöryggi starfsmanna Elkem Ísland stefnt í voða vegna nýs skatts](#)
- [Loka ef skattur verður lagður á](#)
- [Störfin skattlögð burt](#)

Breytingar á skattkerfinu 2007-2011

Alþingi

16.11.2011

Erindi nr. Þ 140/205

komudagur 16.11.2011

195. mál

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 - frumvarp	Hækkunir
Fjármagnstekjuskattur	10%	10%	10% / 15% *1	18%	20%	20%	100%
Arður til eigenda fyrirtækja	N/A	N/A	N/A	50/50*20	50/50	50/50	
Tekjuskattur ehf/hf.	18%	15%	18%	18%	20%	20%	11%
Tekjuskattur sameignar- /samlagsfélög	26%	26%	23,5%	32,7%	36%	36%	38%
Óskattskyldir lögðilar af tilteknum fjármagnstekjum	10%	10%	10% / 15% *1	18%	20%	20%	100%
Tekjuskattur einstaklinga	23,75%	22,75%	22,75%	24,1% / 27,0% / 33,0% *20/21	22,9% / 25,8% / 31,8% *21	22,9% / 25,8% / 31,8%	9%
Skattlagning viðbótarlífeyrissparnaðar						22,9% / 25,8% / 31,8% *2	
Útvar	11,24% - 13,03%	11,24% - 13,03%	11,24% - 13,03%	11,24% - 14,61%	12,44% - 14,48%	12,44% - 14,48%	11%
Samanlögð skattlagning á einst. (tekjusk.+ útvar)	35,72%	35,72%	37,20%	37,22% / 40,12% / 46,12% *21	37,31% / 40,21% / 46,21% *21	37,31% / 40,21% / 46,21%	13%
Persónuafsláttur	32.150 kr.	34.034 kr.	42.205 kr.	44.205 kr.	44.205 kr.	45.929 kr.*17	43%
Virðisaukaskattur	7% / 14% / 24,5%	7% / 14% / 24,5%	7% / 24,5%	7% / 25,5%	7% / 25,5%	7% / 25,5%	4%
Auðlegðarskattur				1,25% *20	1,50%	1,5% / 2% *9	20%
Hátekjuskattur			8%				
Erfðafjárskattur	5%	5%	5%	5%	10%	10%	100%
Áfengisgjald							
Bjór	58,70 kr.	66,04 kr.	75,95 kr.	83,54 kr.*19	86,90 kr.	91,33 kr.*16	56%
Léttvín	52,80 kr.	59,40 kr.	68,31 kr.	75,14 kr.	78,15 kr.	82,14 kr.	56%
Sterkt vín	70,78 kr.	79,63 kr.	91,57 kr.	100,73 kr.	101,74 kr.	106,93 kr.	51%
Tóbaksgjald							
Vindlingar	286,97 kr.	322,84 kr.	371,27 kr.	408,40 kr.	437,00 kr.	459,29 kr.*16	52%
Annað tóbak	14,34 kr.	16,13 kr.	18,55 kr.	20,41 kr.	21,85 kr.	22,96 kr.	52%
Kolefnisgjald							
Á gas- og dísilolíu				2,9 kr.*10	4,35 kr.*11	5,78 kr.*12	99%
Á bensín				2,60 kr.	3,80 kr.	5,05 kr.	94%
Á potu- og flugvélaeldsneyti				2,70 kr.	4,10 kr.	5,45 kr.	102%
Á brennsluolíu				3,60 kr.	5,35 kr.	7,12 kr.	98%
Orkuskattur							
Á rafmagn				0,12 *23	0,12 kr.	0,12 kr.	
Á heitt vatn				2% *23	2%	2%	
Oliugjald	41,00 kr.	46,12 kr.	46,12 kr. / 51,12 kr.*1	52,77 kr.	54,88 kr.	56,25 kr.*13	37%
Steinoliugjald						56,25 kr.*15	
Bensingjald - samanlagt almennt og sérstakt	42,23 kr.	47,51 kr.	47,51 kr / 57,51 kr*1	60,01 kr.	62,41 kr.	76,31	81%
Almennt	9,28 kr.	10,44 kr.	10,44 kr. / 20,44 kr.*1	22,94 kr.	23,86 kr.	24,46 kr.*14	164%
Sérstakt - blýlaust	32,95 kr.	37,07 kr.	37,07 kr.	37,07 kr.	38,55 kr.	39,51 kr.	20%
Sérstakt - annað bensín	34,92 kr.	39,28 kr.	39,28 kr.	39,28 kr.	40,85 kr.	41,87 kr.	20%
Flutningsjöfnunargjald af bensíni	0,32 kr.	0,36 kr.	0,36 kr.	0,36 kr. / 0,57 kr.	0,40 kr.	0,40 kr.	
Tryggingagjald - samtals	5,34%	5,34%	5,34% / 7% *1	8,65%	8,65%	7,74%	45%
Almennt tryggingagjald	4,54%	4,54%	4,54%	4,54%	4,54%	4,99% *8	10%
Atvinnuþryggingagjald	0,65%	0,65%	0,65% / 2,21% *1	3,81%	3,81%	2,45% *8	277%
Gjald í ábyrgðarsjóð launa	0,10%	0,10%	0,10%	0,25%	0,25%	0,25%	150%
Markaðsgjald	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0%
Afdráttarskattur á vaxtagreiðslur				18% *18	18%	18%	
Bankaskattur					0,041% *6	0,041%	
Bankaskattur vegna vaxtaniðurgreiðslu					0,0875% *5	0,0875%	
Fjársýsluskattur á heildarlaun fjármálafyrirtækja						10,5% *3	
Gistináttagjald					100 kr.*4	100 kr.	
Skattlagning gengisinnlánsreikninga				18% *20	20% / 0%	0%	0%
Vörugjald af bifreiðum	30% / 45% / 10%	30% / 45% / 10%	30% / 45% / 10%	30% / 45% / 10%	30% / 13% / 0% / 10% / 15% / 20%	30% / 13% / 0% / 10% / 15% / 20%	
Almennt vörugjald	30% / 13%	30% / 13%	30% / 13%	30% / 13%	25% / 35% / 36% / 44% / 48% / 52% *22	25% / 35% / 36% / 44% / 48% / 52% *22	
Vörugjald	15% / 20% / 25%	15% / 20% / 25%	15% / 20% / 25%	15% / 20% / 25%	15% / 20% / 25%	15% / 20% / 25%	

ATH. vegna tíðra breytinga síðastliðin ár á flestum þáttum skattkerfisins og þar sem eflitt er að afa heildstæðra upplýsinga um þær frá opinberum gagnaveitum getur verið að einstaka tölur í fylirlitinu stemmi ekki. Þá vantar inn á fylirlitið fjölda krónutöluskatta á borð við útvarpsgjald, gjald í framkvæmdasjóð aldraðra o.s.frv.

- *1 - Var hækkað á miðju ári 2009, sbr. lög nr. 70/2009
- *2 - Dregið var úr frádráttarbærni iðgjalda vegna viðbótarlífeyrissparnað frá tekjuskattstofni, 2% nú í stað 4% áður
- *3 - Lagt á fjármálafyrirtæki, lífeyrissjóði og váttryggingarfélag samanber og viðgengst í DK, en þar er ekki tryggingargjald á launagreiðslur
- *4 - Lagt á hverja gistináttaeiningu sbr. lög 87/2011
- *5 - Gjaldlagi 1. nóvember 2012 sbr. lög nr. 73/2011
- *6 - Skattstofn er heildarskuldur skattskylds aðila í lok tekjuárs sbr. lög nr. 155/2010
- *8 - Almennt tryggingargjald er hækkað um 0,25% og atvinnuþryggingargjald lækkað um 1,36%
- *9 - Frumvarpið gerir ráð fyrir viðbótarþrepi, 1,5% skattur á 75-150 milljónir fyrir einstaklinga en 100-200 fyrir hjón, 2% skatt á eignir þar yfir
- *10 - Kom inn með lögum 129/2009
- *11 - Miðað við 75% af viðmiðunarverði á uppboðsmarkaði losunarheimilda, sbr. lög nr. 164/2010
- *12 - Miðað við fullt viðmiðunarverð á uppboðsmarkaði losunarheimilda í stað 75% eins og það er nú og 50% 2010, en ath. þar er engin hlutfallstala ákveðin
- *13 - Hækkun í samræmi við tillögur í frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum.
- *14 - Hækkun í samræmi við tillögur í frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum.
- *15 - Í frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum er gert ráð fyrir að olúgjald leggist einnig á steinolíu.
- *16 - Í fjárlagafrumvarpinu er gert ráð fyrir að áfengisgjald og tóbaksgjald hækki um 5,1% og því fylgt eftir í frumvarpi til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum
- *17 - Í fjárlagafrumvarpinu er m.v. 3,9% verðbólgu en persónuafsláttur var verðtryggður í fyrra
- *18 - Var lagður á með lögum nr. 70/2009
- *19 - Var breytt með lögum nr. 130/2009
- *20 - Var lagður á með lögum nr. 128/2009
- *21 - Breytingar voru gerðar á viðmiðunarþrepum í álagningu tekjuskatts: 2010 =

$$<200.000 / <650.000 / >650.000 - 2011 = <209.400 / <680.500 / >680.550 - 2012 = <216.700 / <704.400 / >704.400$$
- *22 - Flokkum vegna vörugjalda á bifreiðar fjölgað vegna mismunandi álagningar í grunni skráðrar losunar koltvísýrings.
- *23 - Var lagður á með lögum nr. 129/2009

Alþingi
Erindi nr. P 140/280
komudagur 18.11.2011

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og skattanefnd
b/t. Eiríks Áka Eggertssonar
nefndarritara
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

VIÐSKIPTARÁÐ ÍSLANDS

Reykjavík, 18. nóvember 2011.

Efni: Frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (195.mál).

Viðskiptaráð þakkar nefndinni fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp sem felur í sér breytingar á fjölmörgum sköttum, í samræmi við þá skattastefnu sem mörkuð var árið 2009.

Undanfarin fjögur ár hafa ríflega 100 breytingar verið gerðar á skattkerfi atvinnulífs og heimila.¹ Yfirlýst rök þar að baki eru að miklu leyti skiljanleg enda brýn þörf að draga úr halla á rekstri ríkissjóðs og tekjuöflun ein tveggja leiða til þess. Þegar rýnt er hins vegar í heildarmynd tekjuhliðar ríkisfjármála síðastliðin ár má m.a. sjá fjögur varhugaverð þemu:

- **Í fyrsta lagi** eru það skattabreytingar sem ekki er beint að bráðavanda ríkissjóðs heldur eru umfram allt hugmyndafræðilegs eðlis. Má þar t.d. vísa í upptöku þrepaskipts skattkerfis, en raunhækkun skatttekna vegna þess árið 2010 samanborið við árið 2009 nam aðeins 0,4% skv. ríkisreikningi ársins 2010.
- **Í öðru lagi** tekjuöflun í skjóli gjaldeyrishafta en höftin draga verulega úr svigrúmi samkeppnishæfra fyrirtækja og fjárfesta til að leita í hagstæðari lögsögur með sína starfsemi og skattgreiðslur. Munar þar helst um tekjur vegna fjármagnstekjuskatt annars vegar og auðlegðaskatt hins vegar.
- **Í þriðja lagi** má finna fjölmargar skattahækkanir sem ekki eru að skila þeim tekjum sem stefnt var að vegna áhrifa þeirra til samdráttar á tekjuskattsstofnum. Má hér nefna bensíngjald og áfengisgjald, sem ítrekað hafa verið hækkuð til að vega upp á móti samdrætti skatttekna.
- **Í fjórða lagi** hafa fjölmargar aðrar skattkerfisbreytingar hvatt til ákvarðanatöku meðal fyrirtækja og heimila sem gengur þvert á hagsmuni hagkerfisins í heild af hallalausum fjárlögum, en dæmi þar um eru reifuð hér að neðan.

Af þessum ástæðum og fjölmörgum öðrum hefur Viðskiptaráð ítrekað lýst þeirri skoðun sinni að núverandi skattastefna sé skaðleg atvinnulífi og heimilum og þar með rekstri ríkissjóðs². Ef eingöngu er horft á áhrif stefnunnar á stöðu ríkissjóðs má segja að niðurstaða ríkisreiknings fyrir árið 2010 renni stoðum þar undir. Samkvæmt reikningnum var frumjöfnuður neikvæður um rúma 84 ma. kr., sem er 45 mö. kr. meiri halli en fjárlög og fjárákálög gerðu ráð fyrir. Þar spilar eiginfjárframlag ríkissjóðs til Íbúðalánasjóðs stóran þátt, eins og gjarnan er bent á að hálfu stjórnvalda. En ef tekið er tillit til sambærilegs óreglulegs liðar á tekjulið fjárlaga, Avens samkomulagsins, má sjá að frumjöfnuður er eigi að síður neikvæður um 68,7 ma. kr. á sama tímabil og heildartekjur ríkissjóðs 3,5% undir áætlunum í stað 0,2% yfir. Skattastefnan bar því ekki þann árangur sem stefnt var að árið 2010 fyrir rekstur ríkissjóðs.

Auk þess má sjá skýr merki um skaðsemi tekjuöflunaraðgerða stjórnvalda á atvinnulíf og heimili ef litið er til þess að atvinnuvegafjárfesting og einkaneysla, forsendur hagvaxtar og atvinnusköpunar, eru enn við söguleg lágmark. Þá má nefna fjöldamargar aðrar birtingarmyndir núverandi skattastefnu, s.s. [fjölgun erfðafjárskýrslna vegna fyrirframgreidds arfs](#), [minni akstur einstaklinga um hringveginn](#), [aukinn fjármögnunarkostnað fyrirtækja](#), [aðgerðir eldri borgara til að tryggja hag sinn](#), [brotflutning fyrirtækja](#), [ráðgjöf erlendra skattasérfræðinga](#), [aukna framleiðslu heimabruggs](#) o.s.frv. Með fjárlagafrumvarpi næsta árs og því frumvarpi sem hér um ræðir er hoggið í sama knérunn að mati Viðskiptaráðs og ljóst ætti að

¹ Sjá yfirlit á heimasíðu Viðskiptaráðs, <http://www.vi.is/utgafa-vi/skattkerfid/vfirlit-vfir-breytingar-a-skattkerfinu/>

² [Fréttir Viðskiptaráðs af skattamálum](#)

vera að núverandi skattahækkunarstefna er gengin sér til húðar og meiri áhersla ætti að vera á frekari niðurskurð útgjalda til að samræma þau almennum umsvifum í hagkerfinu. Þar er ástæða til að minn á fyrri [tillögur Viðskiptaráðs í ríkisfjármálum](#) sem miða að því að hagræða í útgjöldum hins opinbera og skjóta styrkari stoðum undir tekjugrunn þess.

Hækkun auðlegðarskatts – 10. gr. a.

Ein af fjölmörgum breytingum frumvarpsins er framlenging á auðlegðarskatti um tvö ár auk þess sem tekið er upp nýtt skattþrep. Upphaflega var auðlegðarskatti ætlað að vera tímabundin ráðstöfum til þriggja ára, þ.e. frá og með álagningu 2010-2012, en mun nú ljúka við álagningu 2015. Auk augljósra skaðlegra áhrifa auðlegðarskatts stendur hér upp úr holur hljómur í loforðum stjórnvalda um tímabundnar skattaálögur enda ganga þau hér á bak fyrri orða sinna.

Fjöldi aðila hefur ítrekað komið á framfæri rökstuddri gagnrýni við upptöku auðlegðarskatts, en þar má nefna að skatturinn:

- Er [bein eignaupptaka](#) fyrir fjölmarga einstaklinga, en skv. [svari fjármálaráðherra](#) á Alþingi stóðu 657 einstaklingar með engar launtekjur árið 2009 undir 1,1 ma. af innheimtum auðlegðaskatti það árið.
- Vegur að fjárfestingaumhverfi á Íslandi og dregur úr virkni fjármagnsmarkaða og vilja frumkvöðla til áhættufjárfestinga [með því að letja til sparnaðar og fjárfestinga](#).
- Leiðir til tvískattlagningar fjármagns sem hefur verið umbreytt í eignir, eftir að skattar hafa verið greiddir af sömu tekjum, sem aftur [letur til fjárfestinga](#).
- Hvetur aðila sem eiga eignir eða fjármuni hér á landi [til að flytja bá út fyrir landsteinana](#) á sama tíma og fjárfesting er í sögulegu lágmarki, sem [stjórnvöldum er mikið í mun](#) að bæta úr.
- Samvirkni auðlegðarskatts, hás fjármagnstekjuskatts og væntinga um afnám gjaldeyrishafta hvetja frekar til skammtíma fjárfestinga (t.d. í stuttum skuldabréfum) en í verkefnum sem þurfa þolinmótt fjármagn (t.d. í sprotafyrirtækjum eða annari atvinnustarfsemi). Nauðsynlegt er hinsvegar að hvetja til langtímafjárfestinga til að byggja undir atvinnugreinar til framtíðar.

Gagnrýni á auðlegðarskattinn hefur ítrekað verið svarað á þann veg að eðlilegt sé að breiðu bökin beri aukna skatta, sem nauðsynlegt er að afla vegna bágrar stöðu ríkissjóðs. Þeim markmiðum var náð í eldra og einfaldara skattkerfinu með flötum tekjuskatti einstaklinga án eignarskatta, enda greiddi hátekjufólk fleiri krónur í skatta hvern mánuð og hærra hlutfall launa sinna en þeir sem höfðu lægri tekjur.

Gjarnan er jafnframt vísað til óska erlendra „auðjöfra“ um frekari skattlagningu þegar auðlegðarskattinn ber á góma hérlandis. Í þessu samhengi er áhugavert að skoða [nýlegar fréttir um skattlagningu kaupsýslumannsins Warren Buffet](#). Heildartekjur Buffet á síðasta ári voru ríflega 7 ma. kr., en eignir hans eru í dag metnar á tæpa 6.000 ma. kr. Skattgreiðslur Buffet námu 800 mkr. það árið eða 17% af skattskyldum tekjum. Tæki íslenskt skattkerfi til Buffet og ef gert er ráð fyrir að hrein eign hans nemi aðeins um helmingi heildareigna (sem er varlega áætlað) hefði auðlegðarskattsgreiðsla hans fyrir síðasta ár verið um 58 ma. kr. Er það áttföld sú upphæð sem hann hafði í tekjur það árið eða sjötíufaldar skattgreiðslur hans skv. fréttinni. Þetta er örugglega ekki það sem Buffet og aðrir auðugir útlendingar hafa kallað eftir, heldur eru þeir væntanlega að horfa til þess sem sanngjarnt er, að þeir greiði sambærilegt hlutfall tekna sinna í skatta og aðrir skattgreiðendur. Íslenski auðlegðarskatturinn leggst hinsvegar ekki á tekjur, sem er sanngjarnara form skattheimtu, heldur eignir. Hér er um nokkuð grófan samanburð að ræða, en hann sýnir engu að síður með skýrum hætti þær villigötur sem skattheimta á Íslandi er nú á.

Viðskiptaráð Ítrekar því þá afstöðu sína hér að neikvæð áhrif auðlegðaskatts vegi upp aukna skatttekjur ríkissjóðs og gott betur og eigi því að afnema hið fyrsta.

Hækkun á skattbyrði einstaklinga – 10. gr. b.

Frumvarpið felur í sér hækkun tekjuskatts einstaklinga með því að taka fyrir hækkun tekjuskattsþrepa í samræmi við núgildandi lög. Lögum samkvæmt skulu þrepin taka breytingum í samræmi við launavísitölu, sem hefur hækkað um 8%. Fyrirliggjandi frumvarp gerir á hinn bóginn aðeins ráð fyrir að þrepin hækki um 3,5% sem efnislega þýðir að einstaklingar skattleggjast fyrir í öðru og þriðja skattþrepinu en verið hefði.

Hér má velta upp hversu stór hluti nýlegra og ríflegra kjarasamningshækkana færast fyrir í efri skattþrep en verið hefði í óbreyttu kerfi.

Líkt og með fyrri yfirlýsingar stjórnvalda um álagningu auðlegðarskatts gengur þetta þvert á fullyrðingar fjármálaráðherra við upphaf yfirstandandi þings um að ekki kæmi til frekari almennra skattahækkana á næsta ári.

Viðskiptaráð leggur til að tekjuskattþrep verði hækkuð líkt og lög gera ráð fyrir í samræmi við launavísitölu sem og að þrepaskipting tekjuskatts verði lögð af hið fyrsta.

Lækkun á frádráttarviðmiðun viðbótarlífeyrissparnaðar – 10. gr. c.

Í frumvarpinu er jafnframt lögð til lækkun á frádráttarbærni launþega vegna greiðslna viðbótariðgjalda í séreignarsparnað. Hámarksfrádráttur í gildandi lögum er 4% en frumvarpið kveður á um að hann lækki í 2%. Til að forðast tvískattlagningu verða þeir sem hafa greitt 4% af launum sínum í séreignarsparnað því að lækka iðgjald sitt í 2%. Það kemur því vart á óvart að fjöldi aðila, á borð við [ASÍ](#), hafi gagnrýnt harðlega þetta ákvæði frumvarpsins.

Með þessu er verið að draga úr hvata til sparnaðar, en eins og [fulltrúar nokkurra lífevrisjóða](#) bentu nýverið á er viðbótarlífeyrissparnaður eitt hagstæðasta sparnaðarform sem völ er á og líka eitt það einfaldasta. Áætlaður skammtímatekjuauki ríkissjóðs af þessari breytingu er að mati Viðskiptaráðs minni en neikvæðar afleiðingar á sparnað í hagkerfinu.

Viðskiptaráð leggur til að fallið verði frá því að lækka frádráttarbærni launþega vegna greiðslu í séreignarsjóði úr 4% í 2%.

Breytingar á afdráttarskatti – 6. gr.

Í frumvarpinu er lögð til leiðrétting á afdráttarskatti sem síðustu ár hefur verið lagður á vaxtagreiðslur innlendra aðila til erlendra lánadrottna. Breytingin er af hinu góða eða lækkun á skattinum í 10% úr 18% og 20%.

Afdráttarskatturinn hefur verið gagnrýndur harðlega frá því hann var fyrst lagður á, enda verulega íþyngjandi fyrir íslensk fyrirtæki og fælandi fyrir þá sem vilja veita fjármagni hingað til lands. Líkt og varað var við í skýrslu Viðskiptaráðs og Samtaka atvinnulífsins, [Skattkerfi atvinnulífsins](#), þá gera alþjóðlegir lánasamningar ráð fyrir að sköttum af þessu tagi sé velt á lántakandann, þ.e. íslensk fyrirtæki. Ef litið er til nýlegs [svars fjármálaráðherra](#) á Alþingi kemur í ljós að innheimtar tekjur af þessum skatti námu rúmum 4 mö. kr. frá árinu 2009 til febrúar á þessu ári. Vegna fyrrgreinds fyrirkomulags alþjóðlegra lánasamninga má ætla að meginþorri þessara tekna hafi lagst ofan á fjármagnskostnað íslenskra fyrirtækja, í dýpstu efnahagslægð síðustu áratuga. Samkvæmt greinargerð frumvarpsins er þetta ein ástæða þess að skattinum er breytt nú. Þeirri ákvörðun fjármálaráðuneytisins ber að fagna – þó talsverður skaði sé þegar skeður.

Í greinargerð frumvarpsins kemur einnig fram að það sé ætlun fjármálaráðherra að endurskoða skattlagninguna í samræmi við norrænan rétt, sérstaklega þá með tilvísun í danskar reglur. Sú breyting væri jafnframt af hinu góða og rétt að velta því hér upp hver sé ástæða þess að ekki sé gengið strax til verks og danska reglan innleidd hér frá og með næstu áramótum. Sú regla er um margt eðlilegri horfandi á hagsmunum atvinnulífsins af hagkvæmari lánskjörum og hagsmunum ríkissjóðs af því að koma í veg fyrir skattasniðgöngu. Samkvæmt dönsku reglunni leggst skatturinn aðeins á tengda aðila ef starfsemi móttakanda vaxtanna er skattlögð í mun lægri skatti en gildir í Danmörku og ef starfsemi er að mestu leyti fjármálalegs eðlis.

Viðskiptaráð leggur til að danska ákvæðið verði innleitt frá og með komandi áramótum.

Aðrar breytingar

Frumvarpið felur í sér margvíslegar aðrar breytingar sem varla gefst færi á að reifa hér. Meðal þeirra má nefna hækkunir á bifreiðargjaldi, útvarpsgjaldi, áfengis- og tóbaksgjaldi, kolefnisgjaldi og vörugjaldi á ökutæki. Skattstofnar margra þessara gjalda hafa rýrnað ár frá ári og til að koma í veg fyrir tekjutap vegna

Þess hafa stjórnvöld gripið til þess ráðs að hækka gjöldin með reglubundnum hætti. Hér má einna helst nefna áfengis- og tóbaksgjöld og gjöld á ökutæki, en tölur um áfengissölu og akstur sýna svart á hvítu þá þróun sem hefur orðið.

Viðskiptaráð leggur til að framlagðar gjaldhækkanir verði dregnar til baka og að áherslur stjórnvalda á þessu sviði verði endurskoðaðar frá grunni.

Rétt er þó í lokin að nefna helsta jákvæða atriði frumvarpsins, þ.e. lækkun tryggingargjalds. Þær hækkunir sem þar urðu á síðustu árum höfðu verulega íþyngjandi áhrif á atvinnurekendur og letjandi áhrif á frekari uppgang atvinnulífs, þó vissulega hafi þurft að bregðast við auknu atvinnuleysi. Þó aðeins sé verið að taka að hluta hækkanna til baka þá er þetta skref í rétta átt.

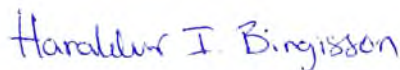
Samantekt

Mikilvægt er að þau skilaboð sem gefin eru með aðgerðum séu í samræmi við þau markmið sem æskilegt er að ná fram, um lífskjör og hagvöxt. Þegar horft er til raunverulegrar stefnu stjórnvalda nú eins og hún birtist í þessu frumvarpi og öðrum álika þá virðist ljóst að orð og athafnir fara ekki saman. Meirihluti skattabreytinga undanfarinna missera vinnur í raun gegn þeim vinnubrögðum fólks og fyrirtækja sem stuðla að efnahagsbata (t.d. framtakssemi, neysla, fjárfesting, verðmæta- og atvinnusköpun) og stuðlar um leið að því að Íslendingar hliðri sér undan íslenskri skattheimtu, með því að [telja tekjur ekki fram](#) eða flytjast búferlum í aðra og hagfelldari skattalögsögur. Núverandi skattastefna gerir atvinnustarfsemi á Íslandi enn minna aðlaðandi og bætist þar við áhrif annara þátta, á borð við gjaldeyrishöft og almenna óvissu um stefnu í peninga- og efnahagsmálum.

Hér að ofan hafa birtingarmyndir skaðlegra áhrifa núverandi skattastefnu verið reifaðar, sem og helstu annmarka þess frumvarps sem hér er til umsagnar. Síðustu rúmlega 100 breytingar á skattkerfinu hafa flækt umhverfi atvinnurekstrar og fjárfesta til muna og leitt til þess að Ísland [telst háskattaland](#) í alþjóðlegu samhengi. Horfandi á greiðsluafkomu ríkissjóðs fyrir fyrstu átta mánuði ársins gætu einhverjir dregið þá ályktun að háskattastefnan sé að virka. Þróun tekna og útgjalda er grófum dráttum í samræmi við áætlanir og gætu það verið merki um að bati sé að færast yfir hagkerfið, sem ríkissjóður njóti nú góðs af. Sé það reyndin er kominn tími til að hverfa af braut skattahækkana sem ætlað var að taka á umfangsmiklum hallarekstri ríkissjóðs og einfalda skattkerfið til muna. Að auki skal ítrekað að nauðsynlegt að hagræða frekar á útgjaldahlíð hins opinbera, en ábendingar Viðskiptaráðs í skýrslunni [Fjármál hins opinbera: aðrar leiðir færar](#) gætu reynst þar gott vegarnesti.

Hins vegar, ef horft er á að atvinnuvegafjárfesting er enn við söguleg lágmörk, gjaldprot fyrirtækja hafa tvöfaldast milli ára, veruleg óvissa ríkir enn um hagvaxtarhorfur, fjölbreytileg hegðan einstaklinga og fyrirtækja hefur verið á skjön við hagsmuni ríkissjóðs og horfur um langtímaatvinnuleysi eru enn daprar er eðlilegt að álykta að ríkissjóður sé að taka til sín of stórt hlutfall kaupmáttar einstaklinga og hagnaðar fyrirtækja. Það mun draga efnahagslæðina á langinn og því nú er ástæða til að breyta áherslum.

Virðingarfyllt,

Haraldur I. Birgisson

Aðstoðarframkvæmdastjóri Viðskiptaráðs

Tengt efni:

- [Fréttir Viðskiptaráðs af skattamálum](#)
- [Skattkerfi atvinnulífsins](#), skýrsla SA og Viðskiptaráðs.
- [Fjármál hins opinbera: Aðrar leiðir færar](#), skýrsla Viðskiptaráðs
- [Útbensla hins opinbera](#), skýrsla Viðskiptaráðs
- [Sagan endalausea](#), skoðun Viðskiptaráðs
- [Fjárlagafrumvarpið 2011](#), skoðun Viðskiptaráðs
- [Samstaða um tæknilegar skattabreytingar](#), skoðun Viðskiptaráðs
- [Skattalegar brotalamir](#), skoðun Viðskiptaráðs

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 16. nóvember 2011

Efni: Umsögn Öryrkjabandalags Íslands um frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum (breyting ýmissa laga) 195. mál og um fjárlagafrumvarp 2012.

Breyting á lögum nr. 90/2003, um tekjuskatt, með síðari breytingum:

Hækkun á tekjuviðmiðum milli skattþrepa er allt of lág.

Í 5. tölulið 1. mgr. 66. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt, er kveðið á um að fjárhæðarmörk tekjuskattsstofns skuli hækka í réttu hlutfalli við hækkun á launavísitölu frá upphafi til loka næstliðins tólf mánaða tímabils. Í frumvarpinu er hins vegar lagt til að tekjuviðmiðin hækki í samræmi við almenna prósentuhækkun í kjarasamningum á árinu 2012 eða um 3,5% þrátt fyrir að gera megi ráð fyrir að hækkun launavísitölu verði allt að 7% fyrir árið 2011. Með því að hækka ekki tekjuviðmið á milli skattþrepa í samræmi við lög, eða aðeins um 3,5%, sparar ríkið um 400 milljónir. kr. á ársgrundvelli.

ÖBÍ telur að viðmiðunarmörk fyrir 2. skattþrep séu allt of lág og þarf að hækka þau til muna. Á þessu ári eru tekjur undir kr. 209.401 á mánuði skattlagðar í 1. skattþrepi og er skatturinn þá 37,31%. Ef tekjur eru hærri hækkar skatturinn í 40,21%. Hækkun viðmiðunartekna skattþrepsins um 3,5% á næsta ári á sama tíma og vísitala neysliverðs hefur hækkað um rúm 5,3% gerir það að verkum að ráðstöfunartekjur lágtekjufólks með heildartekjur yfir 210.000 á mánuði rýrna.

Frumvarp til fjárlaga 2012

Bætur almannatrygginga hækka ekki í samræmi við 69. gr. laga um almannatryggingar.

Samkvæmt 69. gr. laga um almannatryggingar skulu bætur almannatrygginga breytast árlega í samræmi við fjárlög hverju sinni. Ákvörðun þeirra skal taka mið af launaþróun, þó þannig að þær hækki aldrei minna en verðlag samkvæmt vísitölu neysliverðs.

Í frumvarpi til fjárlaga árið 2012 er gert ráð fyrir að hækkun bóta almannatrygginga verði í samræmi við almenna hækkun kjarasamninga eða 3,5%. Áætluð hækkun er mun lægri en ákvæði 69. gr. almannatrygginga segir til um. Í lið 2.3. í athugasemdum við frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum, sem hér er til umfjöllunar, segir að gera megi ráð fyrir að hækkun launavísitölu verði um 7% árið 2011. Í október 2011 hafði vísitala neysliverðs hækkað um 5,3% á síðustu 12 mánuðum.

Samkvæmt kjarasamningi á milli ASÍ og SA, sem tók gildi 1. júní 2011 skulu lágmarkstekjur (lágmarkstekjutrygging í dagvinnu) fyrir fullt starf fyrir starfsmann 18 ára og eldri eftir fjögurra mánaða samfellt starfi hjá sama fyrirtæki vera:

01.06. 2011 kr. 182.000 á mánuði

01.02. 2012 kr. 193.000 á mánuði

Eins og sjá má mun lágmarkstekjutryggingin hækka á milli 2011 og 2012 um kr. 11.000 á mánuði.

Í yfirlýsingu ríkisstjórnar tengd kjarasamningum frá 5.5.2011 segir að stjórnvöld munu endurskoða bætur almannatrygginga með hliðsjón af niðurstöðum kjarasamninga milli ASÍ og SA, þannig að lífeyrisþegar og atvinnulausir njóti hliðstæðra kjarabóta og um verður samið í kjarasamningum. Ef örorkulífeyrisþegar eiga að fá hliðstæða hækkun og launþegar á lægstu töxtum fá samkvæmt áðurnefndum kjarasamningi þyrfti að hækka bætur þeirra um 6,5%.

Með 3,5% hækkun á árinu 2012 er því ekki tryggð sú krónutöluhækkun iægstu launa, sem kjarasamningar gera ráð fyrir, að fjárhæð 11.000 kr.

Í töflunni hér að neðan má sjá greiðslur til örorkulífeyrisþega sem búa með öðrum. Ljóst er að þær greiðslur eru allt of lágar. Einnig má sjá samanburð á tekjum m.v. hækkun bóta um 3,5% og um 11.000 kr. (6,5%) samanborið við lágmarkstekjutryggingu ASÍ.

	Greiðslur frá 1.6.2011	Greiðslur m.v. 3,5% hækkun 1.1. 2012	Greiðslur m.v. 11.000 kr. hækkun 1.1.2012.	Lágmarkstekjutrygging í dagvinnu 1.2.2012
Örorkulífeyrisþegi býr ekki einn*	169.030	174.946	180.030	193.000

*Með engar aðrar tekjur en örorkulífeyri frá Tryggingastofnun ríkisins.

ÖBÍ mótmælir því að stjórnvöld ætli sér, fjórða árið í röð, að taka úr sambandi lög sem sett voru til að tryggja lífeyrisþegum sanngjarnan lífeyri og verja fólk gegn óvæntum aðstæðum eins og skapast hafa í kreppunni. Umrædd lög voru tekin úr sambandi með fjárlögum fyrir árið 2009 og ekki sett aftur í samband árin 2010 og 2011. Þá jukust tekjuskerðingar í almannatryggingakerfinu verulega frá 1. júlí 2009 í kjölfar kreppunnar ásamt því að kostnaður í heilbrigðiskerfinu hefur aukist umtalsvert.

Þann 1. janúar 2009 hefðu lífeyrisgreiðslur átt að hækka um 19,6% en einungis lítil hluti lífeyrisþega fékk þá hækkun, aðrir aðeins 9,6%. 1. janúar 2010 voru bætur frystar en hefðu átt að hækka um a.m.k. 10%. Enn hefðu bætur átt að hækka 1. janúar 2011 um a.m.k. 7% til viðbótar, en þrátt fyrir það voru þær frystar annað árið í röð. Í byrjun árs 2011 var því ljóst að til að halda í horfi miðað við það sem var 2008 hefðu bætur þurft að hækka um 27% að lágmarki. Í júní 2011 hækkuðu bætur um 8,1% í samræmi við kjarasamning ASÍ og SA. Sú hækkun náði ekki að bæta upp áðurnefndar skerðingar. Með fjárlögum 2012 er því enn á ný ekki staðið við hækkun bóta samkvæmt 69. gr. laga um almannatryggingar.

Til viðbótar við ofangreint er gert ráð fyrir á næsta ári að frysta upphæðir eftirtalinnna bótaflokka, sem tilheyra lögum um almannatryggingar og lögum um félagslega aðstoð:

- Mæðra- og feðralaun
- Umönnunargreiðslur
- Barnalífeyri vegna menntunar
- Uppbætur vegna reksturs bifreiða og bifreiðakaupa
- Barnalífeyri

Að auki er ætlunin að skerða fjárframlag vegna greiðslu aldurstengdrar örorkuuppbotar um 200 milljón kr. á árinu 2012 með því að breyta forsendum fyrir útreikningi bótaflokksins.

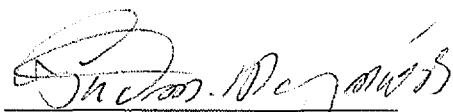
Í fjárlagafrumvarpinu segir að ætla megi að þessir bótaflokkar hafi ekki sömu þýðingu fyrir grunnframfærslu eins og almennur lífeyrir, en enginn rökstuðningur fylgir. ÖBÍ mótmælir þessum skerðingum og leggur mikla áherslu á að fjárlagafrumvarpinu verði breytt til að það komi þeim til góða sem þurfa að treysta á velferðarkerfið. Mikilvægt er að hafa í huga að umræddar greiðslur eru ætlaðar til að mæta þeim kostnaði sem tengist börnum og fjölskyldum þeirra.

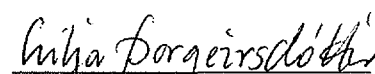
Tímabært að hækka bætur í ljósi breyttra aðstæðna í ríkisfjármálum.

Bent er á að í stefnuýfirlýsingu ríkisstjórnar Samfylkingarinnar og Vinstrihreyfingarinnar græns framboðs segir orðrétt: „**Mikilvægasta verkefni veiferðarþjónustunnar og leiðarljós við forgangsröðun í núverandi aðstæðum er að vernda hag og stöðu barna og fjölskyldna þeirra, sem og þeirra sem lakast standa í samfélaginu.**“ Þrátt fyrir fögur fyrirheit hafa útgjöld ríkisins hvað varðar lífeyristryggingar, félagslega aðstoð og greiðslur til foreldra sem hlutfall af gjöldum hins opinbera dregist saman á árunum 2004-2010 úr 8,6% í 7,1%. Þá hafa greiðslur samkvæmt lögum um almannatryggingar sem hlutfall af landsframleiðslu haldist óbreytt frá 2007 til 2010, eða um 2,9%, sem sýnir að bætur hafa lækkað í takt við samdrátt í tekjum ríkissjóðs.

Lífeyrisþegar hafa orðið fyrir miklum skerðingum í kreppunni. Í ljósi þess að tilkynnt hefur verið að sparnaðaraðgerðir ríkisstjórnarinnar hafi skilað tilætluðum árangri og það stefnir í að ríkissjóður skili afgangi á næsta ári eða um 39,6 milljarða kr. er tímabært að leiðrétta kjör lífeyrisþega hið fyrsta.

Virðingarfyllt
f.h. ÖBÍ

Guðmundur Magnússon
formaður

Lilja Þorgeirsdóttir
framkvæmdastjóri